

TALOUSARVIO 2026

TALOUSSUUNNITELMA 2026-2028

Kaupunginvaltuuston hyväksymä 8.12.2025

Porin kaupunkisuunnittelusarja B95/2025

ISSN 0357-9948

ISBN 978-952-7020-74-6

Sisällys

TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT	3
TALOUSARVION VALMISTELU JA TALOUDELLISET LÄHTÖKOHDAT	3
KAUPUNGINHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄ KEHYS	4
KAUPUNGINJOHTAJAN EHDOTUKSEEN SISÄLTYYVÄT MÄÄRÄRAHAMUUTOKSET	6
KAUPUNGINHALLITUKSEN TALOUSARVIOKÄSITTELY	8
STRATEGINEN JOHTAMISJÄRJESTELMÄ	9
KAUPUNGIN HENKILÖSTÖJOHTAMINEN	10
TAVOITTEIDEN ASETTAMINEN KONSERNILLE	12
TALOUSARVION YHTEYDESSÄ VAHVISTETUT ERILLISVALTUUDET	18
PORIN ELINVOIMAISUUS	19
PORILAISTEN HYVINVOINTI	35
KESTÄVÄ KEHITYS JA RESURSSIVIISAS KIERTOTALOUDEN TIEKARTTA	41
KAUPUNGIN KEHITTÄMINEN PROJEKTITOIMINNALLA	52
KAUPUNGIN MYÖNTÄMÄT AVUSTUKSET	53
KAUPUNGIN STRATEGISET TAPAHTUMAKUMPPANUUDET	54
KÄYTTÖTALOUSOSA	55
KÄYTTÖTALOUSOSAN ESITTELY JA SITOVUUS	55
TOIMIALOJEN ULKOPUOLISTEN TEHTÄVIEN MENO- JA TULOARVIOT	56
<i>Tarkastustoimi</i>	56
<i>Konsernipalvelut</i>	56
<i>Energian välitys</i>	59
<i>Muut toimialoille kohdistamattomat käyttötalouserät</i>	59
TOIMIALAKOHTAISET ESITYKSET	60
<i>Sivistystoimiala</i>	60
<i>Sivistyslautakunnan alainen toiminta – Opetus ja varhaiskasvatus</i>	60
<i>Perusopetus</i>	63
<i>Lukiokoulutus</i>	69
<i>Sivistävä koulutus</i>	73
<i>Varhaiskasvatus</i>	76
<i>Vapaa-ajan lautakunnan alainen toiminta – Kulttuuri, liikunta ja nuoris</i>	80
<i>Kulttuuripalvelut</i>	82
<i>Liikuntapalvelut</i>	85
<i>Nuorisotyö</i>	88
<i>Elinvoima- ja ympäristötoimiala</i>	91
<i>Joukkoliikenne</i>	100
<i>Työllisyydenhoito</i>	103
<i>Tekninen toimiala</i>	110
<i>Infrastruktuurin kunnossapito</i>	113
<i>Tilatehokkuus</i>	117
TULOSLASKELMAOSA	121
INVESTOINTIOSA	126
INVESTOINTIOSAN ESITTELY JA SITOVUUS	126
IRTAIN JA MUUT INVESTOINNIT	126
INFRASTRUKTUURIIN KOHDISTUVAT INVESTOINNIT	127
TILOIHIN KOHDISTUVAT INVESTOINNIT	131
RAHOITUSOSA	136
TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO	137
LIIKELAITOSTEN TALOUSARVIOT	138
PORIN PALVELULIIKELAITOS	138
PORIN VESI, LIIKELAITOS	140
LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMISEEN	142

Talousarvion yleisperustelut

Talousarvion valmistelu ja taloudelliset lähtökohdat

Talousarvion laadinta lähtee liikkeelle aina voimassa olevan talousarvion yhteydessä päätetyn taloussuunnitelman linjauksista. Näin on toimittu myös vuoden 2026 talousarvion laadinnassa. Keskeisin periaate talouden tasapainottamisessa on pitkäjänteinen jatkuva toiminnan tehostaminen sekä palvelutarpeen muutosten huomioiminen. Näin pyritään välttymään yksittäiselle vuodelle kohdistuvista voimakkaista säästötoimenpiteistä. Taloussuunnitelmassa toimintakäteen kasvuksi oli rajattu kaksi prosenttia ja talousarviokehys vahvistettiin sen mukaisena. Johtuen toimialojen osalta erittäin positiivisesta tilinpäätöksestä 2024, tätä tavoitetta voitiin pitää myös hyvin realistisena toteutettavana.

Vuoden 2026 talousarvion laadintaan toi merkittävän vaikutuksen Pori Energia Oy:n vähemmistöosuuden myyntipäätös vuoden 2025 alussa. Vuoden 2026 tulopohjaan pystyttiin sen seurauksena budjetoimaan myyntivoiton sijoittamisesta muodostuvia sijoitustuottoja 14 miljoonaa euroa. Samalla Pori Energian omistajatuloutuksen rakenne muuttui aiemmasta lähinnä lainojen korkotuottoihin ja Länsi-Suomen voiman osakkeiden myyntivoittoihin perustuvasta järjestelystä osinkotuloutukseen. Sen vaikutukseksi on toistaiseksi arvioitu maltillinen 5 miljoonaa euroa.

Kehysvaiheessa tilikauden tulos muodostui yli 7 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi. Valitettavasti kesän ja syksyn aikana sekä tuloarviot niin verotulojen kuin valtionosuuksienkin osalta heikkenivät ja myös menoarvioihin tuli lisäyksiä. Niistä merkittävimpiä ovat sivistystoimialalle budjetoitavat esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvaukset ja elinvoima- ja ympäristötoimialalle budjetoitavat työmarkkinatuen kuntaosuudet. Myös lautakuntavaihe talousarviovalmistelussa toi noin yhden miljoonan euron lisäyksen toimintamenoihin, koska sivistyslautakunta ja vapaa-ajanlautakunta kumpikin esittivät, että vuoden 2025 talousarvion yhteydessä linjattuja säästöjä ei toteutettaisi vuoden 2026 aikana. Molempien lautakuntien esitykset huomioitiin pienin muutoksin myös kaupunginjohtajan ehdotuksessa. Muut lautakunnat ja johtokunnat tekivät esityksensä kehysten mukaisina.

Kaikki edellä mainittu huomioiden kaupungin talousarvion tulos heikkeni lähelle nollaa kuitenkin säilyen edelleen lievästi ylijäämäisenä. Kaupunginjohtajan ehdotukseen lisättiin kuitenkin täysimääräisenä myös kaupunginsairaalan myynti kaupunginhallituksen 2.6.2025 § 272 hyväksymän aiesopimuksen mukaisin ehdoin kevään 2026 aikana hyvinvointialueelle. Vuoden 2026 tulos onkin tämän seurauksena kutakuinkin tuon myynnin tulosvaikutuksen, noin 10 miljoonaa euroa, verran ylijäämäinen. Koska kaupungin investointien määrä on pidetty aiemman taloussuunnitelman linjausten mukaisesti hyvin maltillisena, noin 40 miljoonassa eurossa, pystytään kaupungin toiminnan ja investointien rahavirta, mukaan lukien vanhojen lainojen lyhennykset, kattamaan ilman pitkäaikaisten lainojen lisäystä. Suunta kaupungin lainamäärän laskussa siis jatkuu ja tämä on erittäin myönteinen asia. Korkoriski pienenee merkittävästi ja samalla kaupungin kyky investoida nykytasoa enemmän, on huomattavasti parempi, mikäli niin päätetään linjata tulevien talousarvioiden yhteydessä. Kaupunginjohtajan talousarvioehdotuksen yksi tärkeimpiä kohtia onkin esitys siitä, että valtuusto vahvistaa talousarvion yhteydessä sitovan aikataulutavoitteen sille, että pääkirjastotoimintoja ja sisäliikuntatiloja koskevat linjaukset ja vaikutusten arvioinnit toteutuksista tulee olla valtuuston hyväksymiä vuoden 2026 toukokuun aikana.

Kaupunginhallituksen hyväksymä kehys

Valtuustokauden vaihdoksesta johtuen kehyksestä ei tehty päätöstä kaupunginhallituksessa normaalin vuosikellon mukaan kesäkuussa. Talous- ja hallintoyksikkö valmisteli kevään aikana yhteistyössä toimialojen kanssa kehusehdotuksen, jota kaupungin johtoryhmä käsitteli 2.6.2025. Johtoryhmä evästi toimialat jatkamaan talousarvioesitysten valmistelua kehusehdotusta noudattaen. Kaupunginhallitus vahvisti ehdotuksen muutoksitta sitovaksi kehykseksi äänin 6-4 (1 jäsenen ollessa poissa, KH 18.8.2025 § 337).

Kehys perustui kaupunginvaltuuston joulukuussa 2024 hyväksymään voimassa olevaan taloussuunnitelmaan, eli lähtökohtaisesti vuoden 2025 talousarvioon verrattuna toimialojen määrärahoissa huomioitiin kahden prosentin toimintakäteen kasvu sekä yhteensä kahden miljoonan euron sopeuttamisvelvoitteet. Lisäyksiä kehykseen huomioitiin 0,7 miljoonaa euroa sivistyslautakunnalle lainsäädännön muutoksista aiheutuviin kustannuksiin ja 0,2 miljoonaa euroa vapaa-ajan lautakunnalle. Kehyksestä vähennettiin lentoliikenteen määrärahat (1,6 miljoonaa euroa), koska lentoliikenteen rahoitus siirtyy vuonna 2026 kokonaan valtiolle. Lisäksi uuden palkkaratkaisun ja eläkemaksujen korotuksen johdosta toimialoille tehtiin yhteensä 0,5 miljoonan euron lisäys. Vuoteen 2025 asti 53-62 vuotiaat ovat maksaneet korkeampaa työntekijän eläkemaksua. Vuoden 2026 alusta työntekijän eläkemaksuprosentti on sama kaikille vakuuttamisikäisille, jolloin työnantajan osuus palkkaperusteisesta maksusta nousee.

Palkkamenojen kasvu ilman työnantajan sivukuluja on vuoden 2025 talousarvioon verrattuna noin viisi miljoonaa euroa. Keväällä hyväksytyt kunta- ja hyvinvointialan uudet työehtosopimukset ovat voimassa 29.2.2028 asti. Vuoden 2025 yleiskorotusten sijoituessa loppuvuoteen, on palkkamenojen kasvu vuodesta 2024 vuoteen 2025 maltillinen 1,1 prosenttia. Vuonna 2026 palkkamenot kasvavat edelleen 3,3 prosentilla. Suunnitelmakauden 2026-2028 ajalla kasvu on yhteensä 10,4 prosenttia (sisältäen arvion sopimuskauden jälkeisestä yleiskorotuksesta vuonna 2028).

Kehyksen verotulot arvioitiin Kuntaliiton toukokuun ennustekehikon mukaan ja valtionosuudet Valtiovarainministeriön huhtikuun ennakkolaskelmien mukaan. Molemmat arviot ovat sittemmin heikentyneet ja muutokset on huomioitu kaupunginjohtajan talousarvioehdotuksessa.

Pori Energia Oy vähemmistöosuuden myynnin tuloutusvaikutus arvioitiin kahdeksan miljoonaa euroa taloussuunnitelmaa suuremmaksi. Tuloutusrakenteesta poistuvat erät ovat yhtiölle myönnetystä antolainasta saadut korkotuotot sekä osakkeiden myynnistä kirjatut myyntivoitot. Tarkistuksia tehtiin arvioihin yhtiöltä saatavista osinkotuotoista sekä kaupanhinnan sijoittamisesta saataviin sijoitustuottoihin. Muilta osin rahoituserissä vähennettiin korkomenoja noin 3,8 miljoonaa euroa perustuen oletukseen Maantiekadun SOTE-kiinteistön kaupan toteutumisesta aiesopimuksen mukaisesti, jolloin uutta talousarviolainaa ei tarvitse nostaa.

Kehyksen kannalta olennaisina riskeinä ja epävarmuustekijöinä tunnistettiin valmisteluvaiheessa seuraavat asiat:

- SOTE-kiinteistöihin liittyvät omistusjärjestelyt ja niiden aikataulu
- Valtionosuuksiin sisältyvän verotasauksen heikentyminen
- Porin Satama Oy:n tuloutuksen epävarmuus
- Työttömyysturvan etuusmenojen kasvu
- Työttömyysvakuutusmaksujen korotus
- Lomapalkkavelan kasvu

Näistä valtionosuuksiin sisältyvä verotasauksen heikennys realisoitui ennakkolisten valtionosuuslaskelmien kesäkuun päivityksen yhteydessä, jolloin Porin osalta arvio tasauksesta heikentyi kahdella miljoonalla eurolla. Työllisyysrahasto esitti elokuussa työttömyysvakuutusmaksujen työnantajan osuuden nostoa 0,3 prosenttiyksiköllä, mikä tarkoitti Porille noin 0,6 miljoonan euron lisäkustannuksia kehyksen päälle. Lomapalkkavelan muutosta pyritään hillitsemään kaupungin sisäisellä ohjeistuksella lomien käytöstä.

Yhteenveto kehyksessä tehtyihin muutoksiin taloussuunnitelmaan nähden

Käyttötalousosa (1 000 €)	TS 2026	Muutokset	Kehys 2026
Tarkastustoimi	-512	-21	-534
Kehyksen sisäinen siirto konsernipalveluiden määrärahoista		-20	
Lisäys sopimuskorotuksiin ja eläkemaksuihin		-1	
Konsernipalvelut	-27 836	1 750	-26 085
Lentoliikenteen rahoituksen siirtyminen valtiolle		1 600	
Kotoutumiskorvausten uudelleenarvointi		500	
Porin Teatterin ja Rakastajat-teatterin avustusten vähennys		150	
Kaupunginvaltuuston ja -hallituksen kokouspalkkioiden korotus		-22	
Kaupunginhallituksen puheenjohtajan palkka		-82	
Lisäys sopimuskorotuksiin ja eläkemaksuihin		-45	
Kehyksen sisäinen siirto, yhtiömuotoisten rakennusten purku (TEK)		-200	
Muut kehyksen sisäiset määrärahasiirrot (netto)		-151	
Sivistystoimiala - Opetus ja varhaiskasvatus	-120 579	-952	-121 531
Oppimisen tuen uudistuksesta johtuvat lisäkustannukset		-600	
Kaksi lisätuntia luku-, kirjoitus- ja laskutaidon oppimiseen		-130	
Lisäys sopimuskorotuksiin ja eläkemaksuihin		-318	
Kehyksen sisäinen siirto, henkilöstösiirto (KONS)		96	
Sivistystoimiala - Kulttuuri, liikunta ja nuoriso	-12 344	-543	-12 887
Kehyksessä osoitettu määrärahan lisäys		-200	
Lisäys, joka katettu vähentämällä teatteriaavustuksia (KONS)		-150	
Lisäys sopimuskorotuksiin ja eläkemaksuihin		-45	
Kehyksen sisäiset määrärahasiirrot (ELYM)		-148	
Elinvoima- ja ympäristötoimiala	-33 445	330	-33 115
Lisäys sopimuskorotuksiin ja eläkemaksuihin		-58	
Kehyksen sisäiset määrärahasiirrot, työpajojen henkilöstö		407	
Kehyksen sisäinen siirto, henkilöstösiirto (KONS)		-20	
Tekninen toimiala			
Toimintatulot	13 721	740	14 461
SOTE-käytössä olevien koulutilojen vuokratulot		420	
SOTE-käytössä olevat keskinäiset kiinteistöyhtiöt		419	
Muut toimintatulojen oikaisut		-63	
Kehyksen sisäiset siirto, asiakaspalvelumaksut (KONS)		-36	
Toimintamenot	-54 117	-163	-54 280
Kehyksen sisäinen siirto konsernipalveluille (rak. purku)		200	
Kehyksen sisäiset määrärahasiirrot (työpajat)		-215	
Muut kehyksen sisäiset määrärahasiirrot		47	
SOTE-kiinteistöihin liittyvien menojen tarkennukset		-185	
Lisäys sopimuskorotuksiin ja eläkemaksuihin		-72	
Muut toimintamenojen oikaisut		63	
Käyttötalousosa yhteensä (toimintakate ilman liikelaitoksia)	-232 663	1 142	-231 522
Tuloslaskelmaosa			
• Verotulo- ja valtionosuusennusteiden päivitys.			
• Pori Energia Oy:n vähemmistöosuuden myyntiin liittyvien tuloutuserien tarkennukset.			
• Korkomenojen vähennys (lainatarpeen vähentyminen johtuen oletetusta Maantiekadun kiinteistön myynnistä).			

Investointiosa: ei muutoksia taloussuunnitelmaan nähden.

Liikelaitosten talousarvioissa huomioitiin pienet lisäykset sopimuskorotuksiin ja eläkemaksuihin.

Kaupunginjohtajan ehdotukseen sisältyvät määrärahamuutokset

Kaupunginvaltuuston vahvistaman taloussuunnitelman 2025-2027 noudattamiseksi kehysvalmisteluun sisältyi pieniä toiminnallisia muutoksia. Sivistyslautakunta (23.9.2025 § 117) ja vapaa-ajan lautakunta (24.9.2025 § 66) päättivät taloussuunnitelmasta ja sitovasta kehyksestä poiketen, että mitään esitettyjä sopeutustoimenpiteitä ei tehdä. Muiden toimielinten esitykset olivat kehyksen mukaisia. Kaupunginjohtajan talousarvioehdotuksessa sivistystoimialan kehysvalmisteluun sisältyneet sopeutukset on kumottu siltä osin, kun niillä olisi ollut toiminnallisia vaikutuksia. Kaikki kaupunginjohtajan ehdotukseen sisältyvät muutokset on listattu seuraavissa taulukoissa.

Käyttötalousosa		Nettovaikutus talousarviokehykseen
		1 000 €
Kehykseen tehdyt lisäykset ja siirrot		
Konsernipalvelut		-182
IT- ja tietohallintopalveluiden järjestäminen Ulvilan kaupungille		243
Porin Teatterin ja Rakastajat-teatterin avustusten palautus vuoden 2025 tasolle		-150
Kohtaamispaikka Lissun avustaminen hyvinvointialueen kanssa, kaupungin osuus 50 %		-90
Porin ja Ulvilan asumisneuvonta, kaupungin omarahoitusosuus		-90
Osallistuvan budjetoinnin uusi toimintamalli		-60
Otsolan kannatusyhdistyksen kumppanuussopimus		-30
Vaikuttamistoimielimien määrärahalisäykset (+1 500 euroa / toimielin)		-5
Lisäksi kehyksen sisältä on katettu varaus OnniTv:lle (20 000 euroa) ja lisäys PoriSperen tapahtumakumppanuuteen (+10 000 euroa).		
Sivistystoimiala – Opetus ja varhaiskasvatus		-1 370
Kotikuntakorvausten kasvu (yksityisten koulujen kotikuntakorvausten tasonkorotus)		-760
Koulunkäynninohjaajien kesäkeskeytystä ja lomautusta ei toteuteta		-300
Iltapäivätoiminnan maksuja ei koroteta		-100
Lukion käyttörahaa ei sopeuteta		-50
Palmgren-konservatorion menoja ei karsita eikä tuottoja lisätä (filharmoninen kuoro)		-50
Kansalaisopiston menoja ei karsita		-50
Perusopetuksen käyttörahaa ei sopeuteta vähenevän oppilasmäärän mukaiseksi		-35
Varhaiskasvatuksen ksytilopistalle ei luovuta		-20
Taidekoulun menoja ei karsita		-5
Sivistystoimiala – Kulttuuri, liikunta ja nuoriso		-342
Toiminta-avustuksia ei leikata 20 %		-110
Lastenkulttuurikeskuksen toimintaa ei uudelleenorganisoida		-100
Orkesterin muusikoita ei lomauteta 2 viikon ajaksi eikä konserttitoimintaa supisteta		-55
Kirjaston aineistohankintamäärärahan ei supisteta		-20
Pääkirjaston lajittelupalvelusopimusta ei päätetä Postin kanssa		-12
Harrastamisen Porin mallin määrärahaa ei leikata 10 %		-12
Nuorisopassin ulkopuolelta ostettuja etuja ei lakkauteta		-10
Jääpallon MM-kisoista johtuva vähennys tuloihin		-10
Teatterikorttien lainausta kirjastosta jatketaan		-7
Maakunnallista Rajattomasti Liikuntaa -verkostotyötä ei rajata		-8
Maksa mitä haluat -päiviä jatketaan		-6
Kausikorttien lainausta kirjastosta jatketaan		-2
Elinvoima- ja ympäristötoimiala		-451
Työttömyysetumenojen kasvuun varautuminen		-500
Sisäinen henkilöstösiirto tekniselle toimialalle		49
Tekninen toimiala		2 191
Toimintatulot		
Maantiekadun kiinteistön viiden kuukauden vuokratuottojen palautus kehykseen		2 400
Muiden SOTE-kiinteistöjen vuosittaisten vuokratuottojen palautus kehykseen		1 200
Toimintamenot		
Muiden SOTE-kiinteistöjen vuosikulujen palautus kehykseen		-700
Maantiekadun kiinteistön viiden kuukauden kulujen palautus kehykseen		-460
SOTE-kiinteistöjen purkujen valmistelu		-100
Siirto investointiosasta retkeily- ja luontoreittien ylläpitoon		-100
Sisäinen henkilöstösiirto elinvoima- ja ympäristötoimialalta		-49
Toimialoille kohdistamattomat käyttötalouserät		10 180
Maantiekadun kiinteistön myynnin tulosvaikutus aiesopimukseen kirjatulla myyntihinnalla		10 088
Verotuskustannusten vähentyminen verottajan ennakoarvion mukaan		92
Lisäysten vaikutus yhteensä		10 016

Työttömyysvakuutusmaksun nosto ja muut työnantajan sivukulujen muutokset				-829
Tarkastustoimi				-2
Konsernipalvelut				-71
Sivistystoimiala – Opetus ja varhaiskasvatus				-489
Sivistystoimiala – Kulttuuri, liikunta ja nuoriso				-70
Elinvoima- ja ympäristötoimiala				-87
Tekninen toimiala				-111
	1 000€	Kehys 2026	Muutokset	KJ ehdotus
Käyttötalousosa yhteensä (toimintakate ilman liikelaitoksia)		-231 522	9 187	-222 335
Tuloslaskelmaosa				-6 472
Verotuloarvioiden päivitys Kuntaliiton kehikkoon 9/25 perustuen				-1 242
Valtionosuusarvioiden päivitys Valtiovarainministeriön syyskuun ennakkolaskelmaan perustuen				-2 347
Rahoituserien päivitykset (korkoarvioiden tarkistus)				320
Poistojen budjetoinnin korjaus (ml. SOTE-kiinteistöjen poistojen palautus, Maantiekatu 5kk osalta)				-3 472
Investointiosa				
Maantiekadun kiinteistön myynti, investointiosassa esitettävä tulo (tasearvosta)				26 412
Siirto teknisen toimialan käyttötalouteen, retkeily- ja luontoreittien ylläpito				100
Rahoitusosa				
Aiesopimuksen mukainen Maantiekadun kiinteistön luovutushinta				36 500
Myyntin tulosvaikutuksen oikaisu tulo-rahoituksen korjauseriin				-10 088
Arvioitu lyhytaikaisten lainojen muutos maksuvalmiuden säilyttämiseksi				11 000
Liikelaitosten talousarviot				
Työttömyysvakuutusmaksun nosto ja muut työnantajan sivukulujen muutokset				
Porin Palveluliikelaitos				-66
Porin Vesi				-22
	1 000€	Kehys 2026	Muutokset	KJ ehdotus
Kaupungin tulos		7 769	2 358	10 127
Toiminnan ja investointien rahavirta		-3 053	32 551	29 498

Taloussuunnitelmakausi

Taloussuunnitelmassa 2025-2027 oli varauduttu vuosittaiseen kahden prosentin toimintakatteen kasvuun. Uudessa taloussuunnitelmassa 2026-2028 toimintakatteen kasvuarvio on nostettu 2,5 prosenttiin vuosien 2027 ja 2028 osalta. Suunnitelmavuosien henkilöstömenot perustuvat suoraan toimialojen laatimiin henkilöstösuunnitelmiin ja niissä on huomioitu tulevat sopimuskorotukset. Verotuloarviot perustuvat Kuntaliiton veroennustekehikkoon. Valtionosuusarvioiden liittyä epävarmuutta johtuen valtionosuusuudistuksen viivästymisestä.

Kaupunginhallituksen talousarviokäsittely

Kaupunginhallitus käsitteli talousarviota kahdesti. Ensimmäisen talousarviolukemisen yhteydessä ei päätetty muutoksista talousarviokirjaan (KH 31.10.2025 § 449).

Talousarvion II lukemisen yhteydessä päätetyt muutokset (KH 14.11.2025 § 467)

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti tehdä talousarvioehdotukseen seuraavat muutokset:

TALO USSUUNNITELMA 2027-2028

Pohjois-Porin Monitoimitalon tekojään toteutus aikaistetaan vuodelle 2027, kustannus 1 M€

Pesäpallostadionin tekonurmen toteutus siirretään vuodelle 2028, kustannus 1 M€

INVESTOINTIOSA 2026

Noormarkun Myllykartanon tarveselvitys ja suunnitelma 50 000 € toteutetaan vuoden 2026 aikana. Hanke katetaan kiinteistöjen kunnossapidon investoinneista.

KÄYTTÖTALOUSOSA 2026

Otsola +20 000 € lisäys kumppanuussopimukseen

Sivistystoimiala +80 000 € lisäys oppimateriaalihankintoihin

Vapaa-aika +40 000 € uimahallien aukioloaikojen palauttaminen

Hyvinvoinnin lisääminen +60 000 €, määräraha osoitetaan kaupunginhallituksen käyttöön

Lisäykset yhteensä +200 000 €, joille kate haetaan konsernipalveluiden talousarviosta.

TEKSTIMUUTOKSET

Sitova hanketavoite: Hyväksyessään vuoden 2026 talousarvion kaupunginvaltuusto vahvistaa samalla aikataulutavoitteen sisäliikuntatilojen toteutuslinjaukselle. Linjauksen tulee olla kaupunginvaltuuston hyväksymä toukokuun aikana niin, että sen vaikutus voidaan huomioida vuoden 2027 talousarviokehityksen yhteydessä kesäkuussa 2026. Linjausta valmisteltaessa otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon museoiden kokoelmakeskukseen liittyvät tarpeet.

Sitova hanketavoite: Hyväksyessään vuoden 2026 talousarvion kaupunginvaltuusto vahvistaa samalla aikataulutavoitteen pääkirjastopalveluiden toteutuslinjaukselle. Linjauksen tulee olla kaupunginvaltuuston hyväksymä toukokuun aikana niin, että sen vaikutukset voidaan huomioida vuoden 2027 talousarviokehityksen yhteydessä kesäkuussa 2026. Linjausta valmisteltaessa otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon museoiden kokoelmakeskukseen liittyvät tarpeet.

Strateginen johtamisjärjestelmä

Strategia on kaupunginvaltuuston hyväksymä pitkän aikavälin suunnitelma. Se osoittaa suunnan ja suuret linjat, joiden mukaan kaupunki toimii. Strategia ohjaa kaupungin suunnittelua, tekemistä ja kehittämistä. Strategian aikajänne on noin kaksi valtuustokautta, mutta se päivitetään säännöllisesti valtuustokauden vaihtuessa ja tarpeen mukaan useammin. Pori 2030 -strategia on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 11.4.2022. Uutta Pori 2035 -strategiaa on valmisteltu vuoden 2025 alusta alkaen ja se hyväksytään loppuvuodesta 2025.

Tämän talousarvion toiminnalliset tavoitteet on laadittu voimassa olevan strategian mukaisesti. Porissa kasvu on selkeä päämäärä. Porilaisia arvoja ovat avoimuus, rakkaus ja rohkeus. Strategian painopisteet korostavat kasvua, elinvoimaa ja hyvinvointia. Talousarvioon liittyvä raportointi on samalla raportointia Porin strategian tavoitteiden onnistumisesta.

Vaikutusten ennakoarviointi

Vaikutusten ennakoarviointi on tapa arvioida valmisteluvaiheessa olevan päätöksen vaikutuksia eri näkökulmista. Varsinkin mittavia ja laaja-alaisia päätöksiä valmisteltaessa ja tehtäessä tulisi ottaa huomioon eri päätösvaihtoehdot ja se, miten ne vaikuttavat kuntalaisiin, ympäristöön ja alueen yrityksiin sekä kaupungin talouteen, organisaatioon ja henkilöstöön. Ennakoarvioinnin avulla voidaan tarkastella, toteuttaako päätös kaupungin strategiaa ja toimintaa ohjaavia suunnitelmia, ja punnita päätöksen vaikutuksia sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä.

Päätösten vaikutusten ennakoarviointi on kirjattu eri näkökulmien osalta useampaan eri lakiin kuntien tehtäväksi. Esi-merkiksi ympäristövaikutusten sekä asukkaiden hyvinvointiin ja terveyteen kohdistuvien päätösten arviointi ovat kunnille lakisääteisiä. Myös Kuntaliitto on antanut oman suosituksen arviointien toteutuksesta ja arvioitavista näkökulmista.

Pääsääntöisesti vaikutusten ennakoarviointi tulee tehdä aina kun:

- Päätöksellä on välittömiä ja / tai pitkän aikavälin vaikutuksia kuntalaisten hyvinvointiin, elinoloihin ja terveyteen
- Päätös on strategisesti, toiminnallisesti tai taloudellisesti merkittävä
- Kyseessä on merkittävä muutos palveluissa tai kyseessä on uusi palveluiden järjestämistapa
- Päätöksellä on välittömiä ja / tai pitkän aikavälin suoria vaikutuksia tai merkittäviä epäsuoria vaikutuksia yritys-toimintaan (esim. palvelurakenteeseen, alueen vetovoimaisuuteen, yksittäisiin yrityksiin ja / tai yritysilmapiiriin)

Kaupungin henkilöstöjohtaminen

Strategisen henkilöstöjohtamisen keskeiset painopistealueet ovat henkilöstövoimavarojen, henkilöstön työhyvinvoinnin sekä osaamisen johtaminen. Vastuullinen henkilöstöpolitiikka mahdollistaa perustehtävässä onnistumisen, tuloksellisen toiminnan ja laadukkaat palvelut. Henkilöstöjohtamisen tulee perustua mm. vahvistettuun henkilöstöstrategiaan, yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmaan, työhyvinvointia ja työkykyisyyttä edistäviin toimintamalleihin sekä osaamisen johtamisen linjauksiin. HR-yksikkö vastaa edellä mainittujen linjausten valmistelusta sekä toimeenpanosta yhteistyössä toimialojen ja laitosten kanssa. Valtuustokauden vaihtumisen ja kaupunkistrategian päivityksen myötä on aloitettu myös henkilöstöstrategian sekä yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelman päivitykset. Henkilöstöstrategiassa huomioidaan kaupunkistrategiaan tehtävät muutokset ja siihen sisällytetään nykyistä strategiaa konkreettisempia toimenpiteitä, tavoitteita ja myös mittareita mahdollisuuksien mukaan.

Kaupunginvaltuusto hyväksyy talousarviossa palvelutoiminnan laajuuden ja siihen tarvittavat henkilöstöresurssit. Ennakoiva henkilöstövoimavarojen suunnittelu ja osaamisen kehittäminen ovat keskeisiä tuloksellisen toiminnan taustatekijöitä. Henkilöstörakenteen, -määrän ja -poistuman sekä osaamistarpeiden muutokset tulee ennakoida. Toimialat laativat talousarvion valmistelun yhteydessä yksikkötasoiset henkilöstö- ja koulutussuunnitelmat HR-yksikön tuella ja ohjeistamana. Henkilöstökustannukset perustuvat henkilöstösuunnitelmaan kirjattuihin henkilötyövuosiin. Palkkakustannukset sisältävä henkilöstösuunnitelma edellyttää HR-yksikön ja talous- ja hallintoyksikön tiivistä yhteistyötä. Henkilöstösuunnitelman ja siihen liittyvien palkkamäärärahojen tulee olla huolellisesti laadittu, jotta rekrytoinnit voidaan toteuttaa ilman erillistä täyttölupamenettelyä luottaen henkilöstösuunnitelman sisältöön. Palkkamäärärahojen riittävyys ja rekrytointitarpeen yhteys vahvistettuun henkilöstösuunnitelmaan tulee tarkistaa suunniteltaessa rekrytointeja.

Henkilöstön saatavuuden varmistamiseksi Porin kaupungin tulee huolehtia kilpailukyvyystään työnantajana. Keskeistä on luoda sellaiset henkilöstöpoliittiset periaatteet ja toimintamallit, jotka tukevat niin sisäisen kuin ulkoisen työnantajakuvamme kehittymistä. Toimintamme kannalta on olennaista, että saamme pidettyä osaavan henkilöstön palvelukseksamme ja meille halutaan hakeutua töihin. Palkkausjärjestelmien kannustavuuden lisäämisellä pystymme parantamaan työn ja henkilöstön työtyytyväisyyttä sekä lisäämään henkilöstön motivaatiota itsensä kehittämiseen.

Kaupungin tehtävä työnantajana on huolehtia henkilöstön tasa-arvoisuudesta ja yhdenvertaisuudesta. Keskeistä on yhteisten pelisääntöjen, toimintatapojen ja ohjeiden noudattaminen toimialoilla ja laitoksissa. Jokainen kaupunkiorganisaatiossa työskentelevä on omalta osaltaan vastuussa tasa-arvoisesta ja yhdenvertaisesta työyhteisöstä.

HR-yksikkö vastaa henkilöstön osaamisen kehittämisen yleisistä valmennus- ja koulutuskokonaisuuksista, sisäisestä henkilöstön koulutusohjelmasta, sekä niitä koskevista määrärahoista muiden kuin toimialojen substanssikoulutusten osalta. Osaamisen kehittämisessä painotetaan muun muassa työ- ja toimintakulttuurin muutoksen vaatimia työelämätaitoja, digitaalista osaamista, esihenkilöiden johtamisosaamista sekä ennakoivaa työkykyjohtamista.

HR-yksikkö tukee esihenkilöitä yhteisten toimintamallien mukaisessa työhyvinvoinnin johtamisessa, jossa painopiste on ennakoinnissa. Aktiivisella työterveysyhteistyöllä pyritään ennaltaehkäisemään työkyvyttömyyttä ja tarjoamaan oikea-aikaista tukea työkyvyn haasteisiin. Osatyökykyisten työssä jatkamisen tukikeinoja hyödynnetään laajasti yhteistyössä Kevan ja Pohjola-Vakuutuksen kanssa. Sujuvien työkykyjohtamisen prosessien keskeinen tavoite on työkyvyttömyyskustannusten hallinta. Henkilöstön saatavuuden ollessa haasteellista, on jokaisen työpanos ja osaaminen saatava käyttöön mielekkäällä tavalla. Joustavilla ja yhdenvertaisilla henkilöstöeduilla ja tyhy-toiminnalla tuetaan henkilöstön hyvinvointia, ja parannetaan sekä sisäistä että ulkoista työnantajakuvaa. Henkilöstölle tarjotaan kattavat työterveyshuollon sairaanhoidon palvelut ja mielen hyvinvoinnin palvelut lakisääteisen työterveyshuollon lisäksi. Henkilöstöllä on käytössään Epassin liikunta-, kulttuuri- ja hyvinvointietua 200 euroa/henkilö vuodessa sekä työsuhteypöytä. Näiden lisäksi työpaikoilla toteutettavaan tyhy-toimintaan on käytettävissä 50 euroa/henkilö. HR-yksikkö koordinoi koko henkilöstölle suunnattua liikunta- ja virkistystoimintaa esimerkiksi erilaisten haasteiden, kampanjoiden ja lajikoiteilujen muodossa.

Henkilöstökustannukset eli palkat sivukuluineen muodostavat talousarvion suurimman yksittäisen menoerän.

Kunta- ja hyvinvointialan uudet työ- ja virkaehtosopimukset ovat voimassa 1.5.2025–29.2.2028. Sopimuskauden pituus on 34 kuukautta, eikä sopimusta voi irtisanoa. Sopimusratkaisun palkankorotukset ovat sopimuskauden aikana yhteensä 7,37 prosenttia. Lisäksi kunta- ja hyvinvointialan palkkarakenteita ja palkkausjärjestelmiä koskeva kehittämisohjelma 2026–2028 tuo mukanaan kolmen vuoden aikana yhteensä 1,8 prosentin korotukset. Vuonna 2026 työvoimakustannukset nousevat korotusten myötä 3,18 prosenttia.

Talousarviota toteutettaessa ja talouden tasapainosta huolehdittaessa noudatetaan seuraavia periaatteita ja toimenpiteitä:

- Henkilöstö- ja koulutussuunnittelu toteutetaan ohjeistuksen mukaisesti osana talousarviosuunnittelua.
- Rekrytoinnit perustuvat kaupunginhallituksessa vahvistettuun henkilöstösuunnitelmaan. Vuoden kestäviin ja sitä pidempiin palvelussuhteisiin täyttölupa haetaan, mikäli tehtävää ei ole henkilöstösuunnitelmassa, rekrytoinnin yhteydessä muutetaan avautuvan tehtävän nimikettä tai tehtäväkuvausta siten, että sillä on vaikutusta tehtäväkohtaiseen palkkaukseen.

- Toimialat ja laitokset noudattavat yhteisiä pelisääntöjä, toimintatapoja ja ohjeita henkilöstön yhdenvertaisen ja oikeudenmukaisen kohtelun turvaamiseksi.
- Henkilöstövoimavarojen joustavaa käyttöä edistetään yhteistyössä toimialojen kesken. Näin mahdollistetaan toimintatapojen kehittäminen, selkeä johtaminen ja sisäisten urapolkujen muodostuminen.
- Työhyvinvoinnin johtamisen painopiste on ennaltaehkäisevissä toimintatavoissa. Toimintaa ohjaavat yhteiset työkykyjohtamisen ja työsuojelun toimintaohjeet. Toimintaa seurataan sovittujen tavoitteiden ja mittarien avulla.
- Osaamisen ajantasaisuus varmistetaan järjestämällä tarvittavaa koulutusta ja valmennusta esihenkilöille ja koko henkilöstölle. Osaamisen kehittämisen painopistettä siirretään yleisistä koulutuksista eri kohderyhmille kohden- nettuihin koulutuksiin.
- Työnantajakuva edistetään sekä sisäisen että ulkoisen viestinnän keinoin HR-yksikön ja viestintä- ja brändiyksikön yhteistyötä aktivoimalla. Nostamme esiin onnistumisia.

Henkilötyövuodet (HTV2) toimialoittain talousarviovuonna

Toimiala / liikelaitos	Oppilas, harjoittelija, opiskelija, koululainen	Oppisopi- mus- suhteinen	Sijainen	Määrä- aikainen	Toistaiseksi voimassa oleva, tuntipalkka	Toistaiseksi voimassa oleva	Yht.
Tarkastustoimi	0	0	0	0	0	4	4
Kaupunginhallitus	0	0	0	1	0	0	1
Konsernipalvelut	8	0	1	13	1	175	198
Sivistystoimiala - Opetus ja varhaiskasvatus	0	0	56	177	4	1293	1530
Sivistystoimiala - Kulttuuri, liikunta ja nuoriso	5	1	3	21	0	225	255
Elinvoima- ja ympäristötoimiala	3	0	0	0	0	241	244
Tekninen toimiala	8	4	1	41	94	218	366
Porin Vesi	3	0	1	0	24	33	60
Porin Palveluliikelaitos	4	0	12	9	0	267	291
Kaikki yhteensä	31	5	73	262	122	2455	2949

Tavoitteiden asettaminen konsernille

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Osana tätä työtä kaupunkikonserniin kuuluvilta tytäryhtiöiltä on kerätty tiedot päätetyistä ja suunnitteilla olevista investoinneista. Investoinneista on pyydetty ilmoittamaan, mikäli niillä on suora vaikutus kaupungin käyttötalouteen. Lisäksi yhtiöt raportoivat ennustetun lainakannan kehityksen tuleville kolmelle vuodelle. Kuntakonsernin taloutta käsittelevä osio sisältyy talousarvioon informatiivisena osana pois lukien ne investointikohteet, joilla on suora vaikutus kaupungin käyttötalouteen. Näistä kaupunginvaltuusto tekee aina erillisen päätöksen. Porin YH-Asunnot Oy:n tytäryhtiöt on esitetty taulukoissa erikseen, koska ne toteuttavat merkittäviä kaupungin käyttötalouteen vaikuttavia investointeja.

Kaupungin kahdeksan strategista tytäryhtiötä ovat: Länsirannikon Koulutus Oy, Pori Energia Oy, Suisto Kiinteistöt Oy, Porin Satama Oy, Porin YH-asunnot Oy, Prizztech Oy, Keräämö Oy ja Satakunnan ammattikorkeakoulu Oy.

[Tiedot kuntakonserniin kuuluvista tytäryhteisöistä löytyvät tutkiahallintoa.fi sivustolta.](#)

Tytäryhtiöiden päätetyt ja suunnitteilla olevat investoinnit

Tytäryhtiöt	Investoinnit 1 000 €			Vaikutus käyttötalouteen 1 000 €		
	2026	2027	2028	2026	2027	2028
Keräämö Oy	1 050	100				
Kiinteistö Oy Domus Arctopolis ⁽¹⁾		13 800			200	1 200
Kiinteistö Oy Luotsinmäen Puhdistamo	300	300	300			
Kiinteistö Oy Otavankatu 3 ⁽²⁾		1 800				
Kiinteistö Oy Porin Jäähalli	900			110	110	105
Meri-Porin Palvelukeskus Oy	150	150	150			
Pori Energia Oy-konserni	28 810	25 088	23 024			
Porin Linjat Oy	60					
Porin Satama Oy	3 000	5 000	10 000			
Porin Teatteritalo Oy	75	75	75			
Porin Toimitilat Oy	1 340	1 330	840			
Porin YH-asunnot Oy	3 000	2 800	2 800			
Sampolan Palvelukeskus Oy	3 500	1 500	1 500			
Satakunnan ammattikorkeakoulu Oy	200	200	200			
Yhteensä	42 385	52 143	38 889	110	310	1 305

Käyttötalouteen vaikuttavat investoinnit:

1) Kiinteistö Oy Domus Arctopolis peruskorjaa sekä Rautatienpuistokadulla sijaitsevan valimorakennuksen että Liisan-
katu 20 kiinteistön. Molemmat rakennukset valmistuvat kaupungin käyttöön vuoden 2027 aikana.

2) Kiinteistö Oy Porin Jäähalli uusii jäähallin kaukalon.

Vuonna 2026 konserniyhtiöiden suunnitelluista investoinneista 66 % koostuu Pori Energian investoinneista.

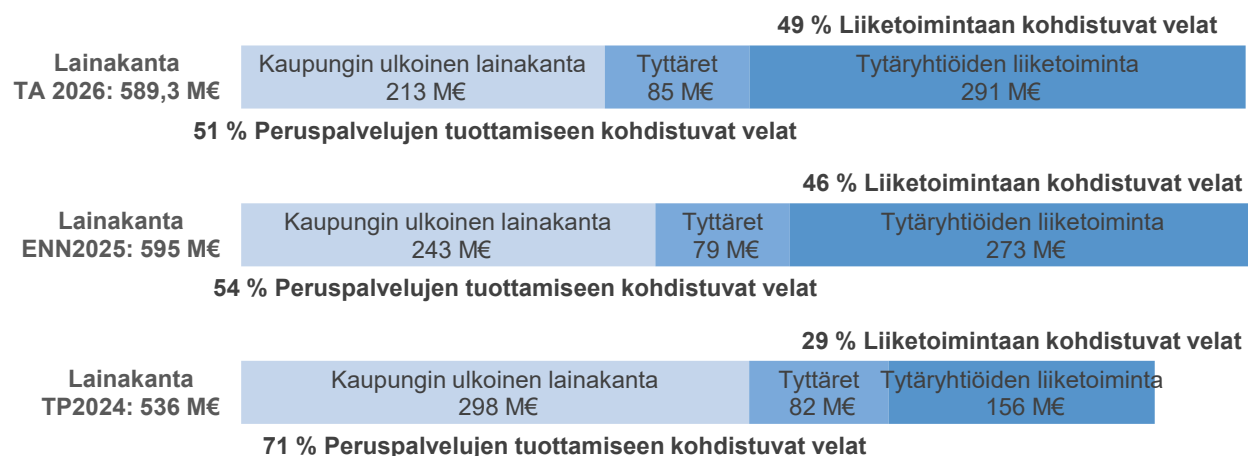
Tytäryhtiöiden lainakannan kehitys

Tytäryhtiöt		Konsernin ulkop. velka 1 000 €		Lainakannan muutos 1 000 €		
		31.12.2024	2025	2026	2027	2028
Kiinteistö Oy Domus Arctopolis				4 900	8 900	
Kiinteistö Oy Porin Jäähalli	(L)	4 768	-752	-800	-850	-850
Kiinteistö Oy Porin Uimahalli		4 469	-497	-497	-497	-497
Kiinteistö Oy Porin Winnova		18 868	-863	-927	-949	-971
Kiinteistö Oy Ulvilanpuisto		389	-26	-26	-26	-28
Länsi-Suomen Pelastusharjoitusalue	(L)	68	2 000	-119	-111	-103
Meri-Porin Palvelukeskus Oy		2 708	-344	-344	-344	-274
Pori Energia Oy-konserni	(L)	69 893	120 107	21 608	18 816	17 268
Porin Satama Oy	(L)	19 517	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Porin Teatteritalo Oy	(L)	4 377	-348	-348	-348	-348
Porin Toimitilat Oy	(L)	3 046	-900	-900	-900	-900
Porin YH-asunnot Oy	(L)	33 583	0	200	300	500
Sampolan Palvelukeskus Oy		19 149	936	2 436	161	86
Yhteensä		180 834	118 114	23 982	22 952	12 683
Porin YH-Asunnot Oy:n tytäryhtiöt						
As Oy Porin Polkkapuisto		169	-18	-18	-18	-18
As Oy Porin Säveltäjänlinna		227	-46	1 239	874	-176
Kaarisillan Koulu Oy		6 215	-565	-565	-565	-565
Kiinteistö Oy Porin Annankatu 8	(L)	4 551	-145	-152	-134	-109
Kiinteistö Oy Porin Päiväkodit		8 881	-735	-740	-742	-745
Porin Erityiskiinteistöt Oy		6 895	-407	1 088	-494	-476
Porin Haka Oy	(L)	7 672	-424	-424	-424	-424
As Oy Porin Otavan Kruunu	(L)	7 638	0	-163	-325	-325
Porin Palvelukiinteistöt Oy		14 103	-800	-300	-300	-340
Yhteensä		56 350	-3 141	-35	-2 128	-3 178
Kaikki yhteensä		237 184	114 973	23 947	20 824	9 505

L = Liiketoimintaa harjoittava yhtiö.

Vuonna 2026 tytäryhtiöiden veloista 23 % on Porin YH-Asunnot Oy:llä ja sen tytäryhtiöillä sekä 56 % Pori Energia -konsernilla.

Kaupunkikonsernin velat käyttötarkoituksen mukaan

■ Kaupungin ulkoinen lainakanta

■ Tytäryhtiöiden toteuttamat kaupungin investoinnit

■ Tytäryhtiöiden liiketoiminnan rahoitus

Tytäryhtiöiden tuloutusperiaatteet

Porin Satama Oy

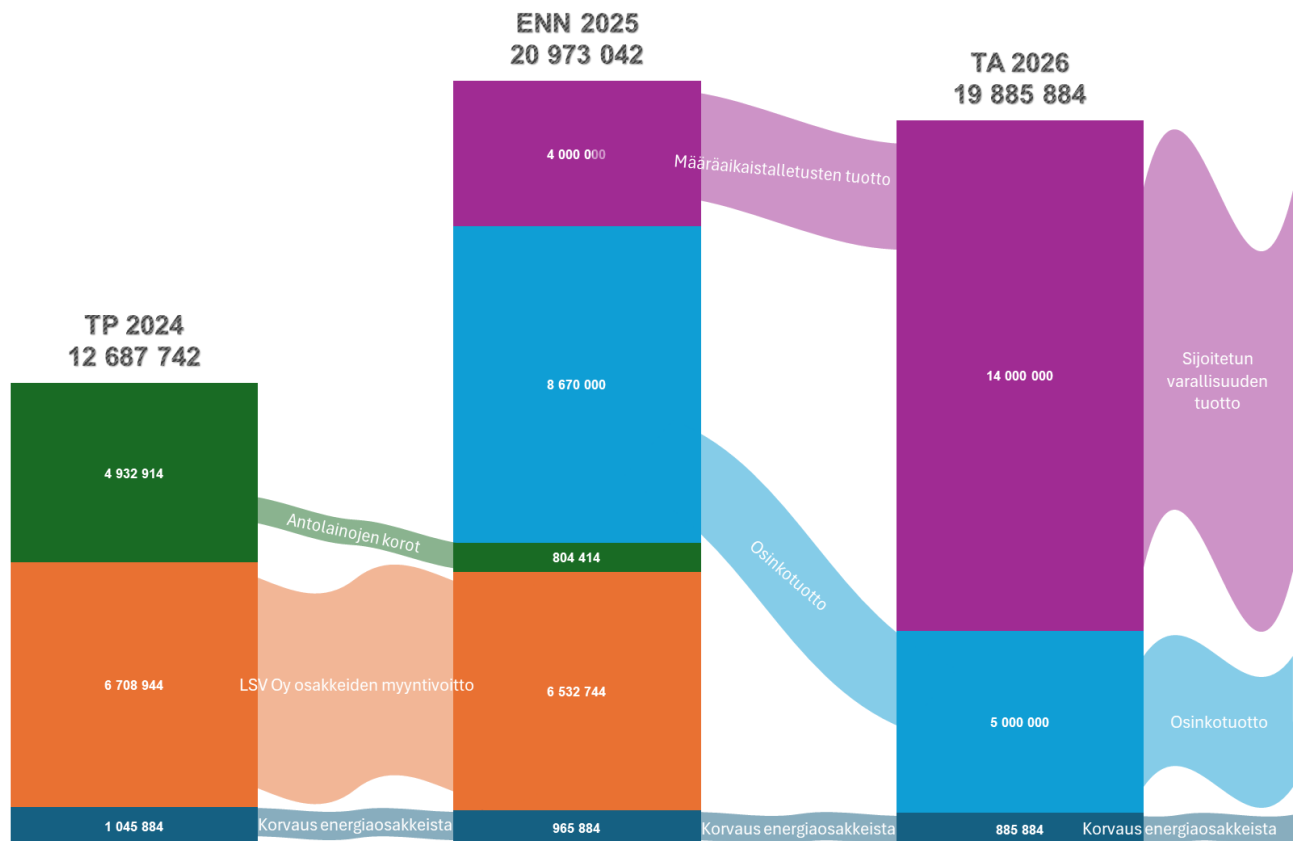
Porin Satama Oy maksaa 31.12.2034 kokonaan maksettavaksi erääntyvästä 25 M€ junior-lainasta kaupungille kiinteää vuosittaista korkoa 6 % (1,5 M€). Korkoa maksetaan vain mikäli yhtiön tulos ennen veroja ei ole nolla tai tappiollinen.

Pori Energia Oy

Vuosille 2016-2025 sovittu tuloutusjärjestely muodostui yhtiölle myönnettyjen antolainojen koroista, vuosittaisista Länsi-Suomen Voima Oy:n osakemyynneistä, sekä korvauksesta energiaosakkeiden käytöstä. Tuloutusjärjestelyt muuttuivat olennaisesti vuoden 2025 aikana, kun maaliskuussa yhtiö maksoi noin 90 miljoonan euron lainat takaisin kaupungille ja kesäkuussa kaupunki myi 49 % vähemmistöosuuden yhtiöstä noin 366 miljoonalla eurolla. Joulukuussa 2025 yhtiölle myydään viimeiset 256 kappaletta Länsi-Suomen Voima Oy:n osakkeita.

Uudessa tuloutusjärjestelyssä yhtiö maksaa omistajilleen vuosittain osinkoa, minkä lisäksi korvaus Pohjolan Voima Oy:n energiaosakkeiden käytöstä jatkuu. Yhtiön osakekannan 49 prosentin myynnistä saadut varat sijoitetaan kaupungin hallituksen 14.4.2025 § 164 hyväksymän Porin kaupungin sijoitus suunnitelman mukaan. Sijoituksille on arvioitu talousarviossa hieman alle 4 prosentin vuosittainen tuotto.

TULOUTUKSET ENERGIAYHTIÖSTÄ JA SIOJITETUN VARALLISUUDEN TUOTTO

Konsernitason tavoitteet

Porin kaupunkikonsernin konserniohjauksen lähtökohtana ovat kaupunginvaltuuston määrittelemät tavoitteet ja niiden mukaiset kaupungin omistajapolitiikan linjaukset osana kaupunkistrategiaa. Näillä valtuuston vahvistamilla konserniohjeilla ja omistajapolitiittisilla linjauksilla ohjataan pääoman käyttöä ja eri omaisuuseriä koskevaa päätöksentekoa. Lisäksi kaupunginvaltuusto kaupunkikonsernin ylimpänä päättävänä elimenä asettaa kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden keskeiset tavoitteet. Omistajapolitiittiset linjaukset on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 16.10.2023.

Porin kaupungin omistajaohjauksesta vastaa kaupunginhallitus, joka ohjaa Porin kaupunkikonsernia sekä antaa tarvittavat ennakkokäsitykset yhteisöille. Kaupunginhallituksen lisäksi konsernijohtoon kuuluvat kaupunginjohtaja, toimialajohtajat, sekä talous- ja hallintojohtaja. Omistajaohjauksen ja valvonnan keskeisin tehtävä on seurata konsernin tavoitteiden ja annetun ohjauksen toteutumista. Omistajaohjausta hoidetaan tavalla, joka mahdollistaa tytäryhtiöiden ja kaupungin yhteydenpidon parhaalla tavalla.

Kaupunkikonsernin tavoitteet jakaantuvat konsernijohdolle ja tytäryhteisöille asetettuihin tavoitteisiin. Konsernijohdolle asetetut tavoitteet konserniohjauksen periaatteista ja menettelytavoista on otettu pääsääntöisesti valtuuston hyväksymään konserniohjeeseen. Esimerkiksi vieraan pääoman hankinta tehdään konserniohjeen mukaisesti yhteistyössä konsernipalveluiden varainhallintayksikön kanssa ja lähtökohtaisesti tytäryhteisöjen tulee suunnitella ja mitoittaa lainamääränsä siten, että velka pystytään kuolettamaan vähintään investoinnin taloudellista pitoaikaa vastaavassa ajassa.

Talousarviovuoteen 2026 sidottuja tavoitteita konsernijohdolle ovat:

1. Konsernin lainanhoitokatteessa tavoitellaan yli yhden olevaa lukua.
2. Omistajapolitiittisten linjausten päivittäminen

Lainanhoitokate auttaa arvioimaan kuntakonsernin velanhoitokykyä ja taloudellista liikkumavaraa. Tunnusluku toimii talouden kestävyysindikaattorina ja on myös yksi valtiovarainministeriön kriisikuntamittareista.

Lainanhoitokate = Vuosikate / Lainanhoitomienot

Jos arvo on yli 1, kuntakonserni pystyy hoitamaan lainansa ilman lisävelkaa. Jos arvo on alle 1, kunta joutuu rahoittamaan lainanhoitonsa muilla keinoilla, mikä voi olla merkki talouden epätasapainosta.

Aktiivisen omistajaohjauksen ensisijainen tehtävä on aina varmistaa kunnan strategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen pitkällä aikavälillä. Kaupunkikonsernin johtamisessa korostuu konsernikokonaisuuden ymmärtäminen ja hallinta sekä aktiivisen omistajuuden avulla tavoiteltavat tulokset. Kaupunkikonsernin omistajapolitiikassa kaupungin omistamisen ja määräysvallan tulee lähtökohtaisesti tukea ja palvella palvelujen järjestämistä, kaupungin taloutta tai muuten kaupungin yhteiskunnallisia tavoitteita. Omistajuudella ja määräysvallalla tulee saavuttaa taloudellista ja/tai toiminnallista hyötyä pitkällä aikavälillä.

Kaupungin tytäryhteisöjen toimintaa ohjaavat erityisesti konserniohje ja omistajapolitiittiset linjaukset. Konserniohjeeseen sekä omistajapolitiittisiin linjauksiin sisältyvät kuvaukset kaupungin omistajapolitiikasta sekä kuntalain edellyttämät konserni- ja omistajaohjauksen periaatteet. Linjauksissa määritellään muun muassa missä tehtävissä kaupunki on mukana omistajana ja minkä toimintaperiaatteiden mukaan konsernia ohjataan ja valvotaan. Näiden linjausten tarkoitus on tukea konsernijohtoon työtä ja yhteisöjen toimintaa pitkällä tähtäimellä. Kaupungin omistajapolitiikan tavoitteena on tytäryhteisöjen toiminnan kehittäminen kaupungin strategisten linjausten mukaisesti sekä omistaja-arvon pitkäjänteisen kasvun tukeminen. Konserniyhtiöillä on aina jokin kunnan toimintaan liittyvä strateginen tavoite, ja ne toteuttavat kunnan kokonaisuutena perustuen tuloksellisesti näitä omistajan tavoitteita. Lisäksi yhtiöitä ohjataan taloudellisen aseman kehittymistä kuvastavilla tavoitteilla ja tunnusluvuilla.

Omaisuuksien hyvä hoito on osa sitoutuneiden pääomien tehokasta käyttöä. Taloudellisten resurssien rajallisuus edellyttää sitä, että kaikessa omistuksessa on pyrittävä sijoitettavan tai sijoitetun pääoman tehokkaaseen käyttöön. Ohjeiden tarkoituksena on tukea kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä ja omistajaohjausta siten, että konsernia voidaan johtaa ja ohjata yhtenäisillä ohjeilla ja toimintaperiaatteilla. Kuntalainkin mukaan omistajaohjauksella tulee huolehtia siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.

Omistusta koskevissa linjauksissa on otettu huomioon julkisen intressin ja strategisen merkityksen näkökulma sekä omistuksen taloudellinen ulottuvuus. Julkinen intressi nousee kunnille asetetuista lainsäädännöllisistä velvoitteista ja julkisen palvelutehtävän luonteesta. Strateginen merkitys näkyy toimintaan sitoutuneena korkeana odotusarvona. Omistuksen taloudellista ulottuvuutta arvioitaessa otetaan huomioon sekä tuotto- että kustannusvaikutukset.

Tytäryhteisöt raportoivat toiminnastaan säännönmukaisesti vähintään kaksi kertaa vuodessa. Raporttien tulee sisältää konserniohjeen mukaisesti katsaus toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta, mahdollisiin poikkeamiin toimintasuunnitelmasta ja niihin tehtyihin korjaaviin toimenpiteisiin. Raportissa pitää kertoa myös palvelutuotannon toteutuneet tärkeimmät suoritteet raportointihetkeen mennessä sekä myös päivitetty ennuste koko vuoden toteutumisesta.

Yhtiöille asetetut tavoitteet kuvastavat omistuksilta odotettavaa omistaja-arvoa, jonka tulisi kehittyä ja jota tulisi myös suojata. Omistaja-arvon suojaamista kuvastaa esimerkiksi kaupungin omistamien yhtiöiden omaisuuden arvon säilyttäminen. Tytäryhteisökohtaiset omistajastrategiat kuvastavat myös kaupungin omaa sitoutumista omistajana tytäryhteisöille asetettaviin tavoitteisiin sekä muihin linjauksiin, mikä tukee pitkäjänteisyyttä ja ennustettavuutta omistajuudessa.

Strategisten yhtiöiden tavoitteet

Konserniohjeen mukaan kaupunginvaltuusto vahvistaa kahdeksalle strategiselle yhtiölle omistajan/pääomistajan vuositason strategiset tavoitteet. Tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan neljännesvuosittain sekä koko tilikaudesta konsernitilinpäätöksen yhteydessä.

Keräämö Oy

Tavoite

Asiakastyytyväisyys asteikolla 1-5, tulos yli 3,8.

Tulos 0 €

Ensimmäinen automaattinen Keräämö Oy:n lajittelu-
asema avataan vuonna 2026 sen toiminta-alueella

Mittari

Toteutunut asiakastyytyväisyys

Toteutunut tulos

Toteutunut investointi

Länsirannikon Koulutus Oy

Tavoite

Yhtiön laatiman strategian mukaiset tavoitteet saavutettu

Tulos vähintään 0 €

Mittari

Vetovoimaluku opiskelijat 1,25 ja henkilöstö 77,
opiskelijavuodet 4129, tutkintojen määrä 1600, tutkinnon
osien määrä 13500, opiskelijapalaute 4,5, koulutus- ja
palvelutuotannon myynti 5 M€

Toteutunut tulos

Pori Energia Oy

Tavoite

Käyttökate on osakassopimuksen mukaisesti 47 M€

Mittari

Toteutunut käyttökate

Porin Satama Oy

Tavoite

Päivitetyn strategiaproessin läpivienti yhdessä omista-
jan kanssa ja strategian jalkauttaminen henkilöstölle

Satamatoiminta on kannattavaa

Porin Sataman henkilöstön työkyky ja osaaminen ovat
korkealla tasolla

Mittari

Strategia hyväksytty ja jalkautettu

Liikevoitto 0,83 M€, pääoman tuotto 0,9 %, Tavaramak-
sujen, alusmaksujen, kuljetinmaksujen, kiinnitys- ja irro-
tusmaksujen sekä maanvuokratulojen summa on vähin-
tään 8,3 M€, tavaraliikenteen määrä on vähintään 4,2 mil-
joonaa tonnia, kiinteiden muiden liikekulujen ja maan-
vuokratulojen suhde max 0,74

Sairauspoissaolo-% <2,5%, koulutuspäivät 0,5 htp/hlö

Porin YH-Asunnot Oy

Tavoite

Maksuvalmius on 2 (ilman seuraavan vuoden lainan ly-
hennyksiä)

Lainakanta ei kasva seuraavan kolmen vuoden aikana
ellei käynnistetä uudiskohteita tai merkittävää peruskor-
jausta

Käyttöaste kaikissa vuokra-asunnoissa yli 94 % ja opis-
kelija-asunnoissa yli 87 %

Asukkaiden vaihtuvuus tavallisissa vuokra-asunnoissa
keskimäärin alle 25 % ja opiskelija-asunnoissa alle 27 %

Liiketulos vähintään nolla euroa

Mittari

Toteutunut maksuvalmius (ilman seuraavan vuoden lai-
nan lyhennyksiä)

Toteutunut lainojen nettolyhennys euroissa

Toteutunut käyttöaste; toteutuneet vuokratuotot suh-
teessa teoreettiseen maksimivuokratuottoon

Toteutunut vaihtuvuus: uudet sopimukset koko asuntoso-
pimuskannasta

Toteutunut liiketulos

Prizztech Oy

Tavoite

Yrittäjyyden edistäminen

Yritysten liiketoiminnan kasvun edistäminen

Elinvoimaisen yritys ympäristön kehittäminen

Omistaja-asiakkaiden asiakaskokemus

Hankintalakiin valmistautuminen (omistajien yhteinen suunnitelma valmis)

Tulos vähintään 0-tasolla

Mittari

Uusyrityskeskus Enter Satakunnan neuvonnassa olleiden asiakkaiden määrä 700, kiitettävä asiakaskokemus (asteikolla 1-5 arvosana 4)

Yritysten kasvutavoitekartoitukset ja toimenpiteet kasvutavoitteiden saavuttamiseksi 30 kpl, kiitettävä asiakaskokemus (asteikolla 1-5 arvosana 4)

Investointeja tukevien soveltuvuus selvitysten, tiekarttojen ja strategioiden toteuttaminen 5 kpl, Porin ekosysteemi-sopimusta edistäneiden hankkeiden ja yhteistyöaktiiviteettien lukumäärä 10 kpl

Kiitettävä asiakaskokemus (asteikolla 1-5 arvosana 4) (mitataan kaksi kertaa vuodessa)

Uusi omistusmalli järjestelty ja sopimukset vuodelle 2027 solmittu

Toteutunut tulos

Satakunnan ammattikorkeakoulu Oy

Tavoite

90 % SAMKin valmistuneista opiskelijoista on työllistynyt vuosi valmistumisen jälkeen

SAMKin henkilöstökokemusta kuvaavan indeksin arvo on parempi kuin koulutustoimialalla keskimäärin

SAMKin osuus rahoitusmallin mukaisista kaikkien ammattikorkeakoulujen amk-tutkintojen tutkintopisteistä on vähintään 3,9 %

SAMKin TKI-toiminnan volyymi on vähintään 5,5 M€ (puhdas ulkoinen t&k-rahoitus)

Positiivinen tilikauden tulos

Mittari

Työllistymisaste (Tilastokeskuksen työllistymistilasto, OKM rahoitusmittari)

SAMKissa vuosittain tehtävän henkilöstötutkimuksen tulos (EezyFlow:n PeoplePower indeksi)

Osuus tutkintopisteistä (OKM-rahoitusmittari, korkeakoulujen extranet Vipunen)

Ulkaisen TKI rahoituksen määrä (Tilastokeskuksen määritelmän mukainen t&k rahoitus, OKM-rahoitusmittari)

Sijoitusten realisoitumattomilla arvomuutoksilla oikaistu tilikauden voitto

Suisto Kiinteistöt Oy

Tavoite

Tulos 0-tasolla

Mäntyluodon telakalle laaditaan investointisuunnitelma yhdessä vuokralaisen kanssa

Tiilimäen koulukiinteistöt puretaan ja maapohja luovutetaan maanomistajan hallintaan

Mittari

Toteutunut tulos

Laadittu investointisuunnitelma

Toteutunut luovutus

Talousarvion yhteydessä vahvistetut erillisvaltuudet

1. Kaupunginhallituksella on kaupungin taloudellisen tilanteen niin edellyttäessä oikeus antaa kaikille toimialoille tarkempia ohjeita määrärahojen käytöstä ja tarvittaessa rajoittaa määrärahojen käyttöä.
2. Kaupunginhallituksella on oikeus käyttää lyhytaikaisia (alle 1 v.) lainoja 100 M€ määrään asti. Lisäksi kaupunginhallituksella on oikeus tehdä tarvittaessa myös muita kaupungin rahoitusasemaa turvaavia päätöksiä.
3. Kaupunginhallituksella on oikeus myöntää enintään 250 000 € esteettömyysavustuksiin vuonna 2026. Avustuksia vastaavat määrärahalisäykset katetaan asumisen rahastosta.
4. Talous- ja hallintojohtajalla on oikeus päättää talousarvion määrärahasiirroista avustuskategorioiden ja käyttötalouden osan sitovuustasojen sekä käyttötalous-, tuloslaskelma- ja investointiosien välillä (edellyttäen, että määrärahan käyttötarkoitus ei muutu). Vastaava toimivalta määrärahasiirtoihin on myös johtavalla controllerilla.
5. Talous- ja hallintojohtajalla on valtuus myöntää määrärahalisäyksiä tekniselle toimialalle investointiosan kohtaan ajoneuvojen hankinta myytyjen ajoneuvojen myyntihinnan arvosta.

Porin elinvoimaisuus

Toimialarajat ylittävät yhteiset tavoitteet

Porin suoriutuminen Taloustutkimuksen Kuntien imagotutkimuksessa

Taloustutkimuksen imagotutkimus kertoo, kuinka houkuttelevana yritysjohtajat näkevät alueen sijoittumis- ja kasvupaikana. Myönteinen imago vahvistaa investointeja, työpaikkoja ja verotuloja – eli koko kaupungin elinvoimaa.

Vuoden 2023 tutkimuksessa Porin imago jäi valtakunnan keskiarvoa heikommaksi (Porin suosittelevuudeksi eli NPS oli -44 kuntien keskiarvon ollessa -18). Pori sai keskitason alapuolelle jääviä arvioita erityisesti markkinoinnista, viestinnästä, yhteistyöstä ja virkahenkilöiden tavoitettavuudesta. Tämä kertoo, että kaupungin imago ei tällä hetkellä heijasta sen todellisia vahvuuksia eikä tue riittävästi uusien investointien ja työpaikkojen syntymistä.

Tavoitteena on vahvistaa Porin mainetta yritysmyönteisenä, yhteistyöhakuisena ja uudistuvana kaupunkina. Imagon parantaminen on koko kaupungin yhteinen tehtävä, jota jokainen toimiala tukee kehittämällä omaa toimintaansa. Koska muutos tapahtuu pitkällä aikavälillä, pidetään tavoite voimassa koko valtuustokauden. Taloustutkimuksen imagotutkimus hankitaan vuosittain, jotta toimenpiteiden vaikutuksia voidaan seurata ja ohjelmaa tarvittaessa päivittää.

PAINOPISTE	Kasvava Pori		
TAVOITE	Pori mahdollistaa yritystoiminnan kasvun ja uudistumisen		
TEKO	Rohkaisemme ja autamme uusien yritysten perustamisessa, edistämme aktiivisesti yritysten ja investointien sijoittumista Porin seudulle sekä mahdollistamme yritysten kasvun		
Elinvoima- ja ympäristötoimiala			
TOIMENPIDE	Porin imagon parantaminen Taloustutkimuksen Kuntien imago -tutkimuksessa: Laaditaan yhteinen ja toimialakohtaiset toimenpideohjelmat imagon parantamiseksi, jotta kukin toimiala omilla teoillaan vahvistaa Porin kokonaisimagoa yritysten toimintaympäristönä.		
MITTARIT	Toimenpideohjelma	Lähtötaso	Tavoitetaso
		Ei toimenpideohjelmaa.	Toimialakohtainen toimenpideohjelma valmis. Ohjelman mukaiset toimenpiteet aloitettu.
	Imagotutkimus 2025:n NPS	Porin imago vuoden 2025 tutkimuksessa (hankitaan).	Imagotavoitteet*
	Imagotutkimus 2025:n kokonaisvaikutelma	(Porin imago 2023: - NPS -44 (47. sija 53:n suurimman kaupungin joukossa - Kokonaisvaikutelma 6,79 (51. sija)	- NPS >0 - Kokonaisvaikutelma kunnasta > kaikkien kuntien keskiarvo

*) Koska imago ei korjaannu hetkessä, on tavoite valtuustokauden mittainen.

Lisäksi yhteisinä tavoitteina ovat TKI-volyymien kasvattamiseen, yritystoiminnan kasvuun ja uudistumiseen ylivertaisten asuin ympäristöjen ja keskustan kehittämiseen liittyvät tavoitteet.

PAINOPISTE	Kasvava Pori		
TAVOITE	Pori mahdollistaa yritystoiminnan kasvun ja uudistumisen		
TEKO	Edistämme aktiivisesti yritysten ja investointien sijoittumista Porin seudulle		
TOIMENPIDE	Kaupunkikehityskohteiden ranta-alueiden yritystoiminnan kasvumahdollisuuksien selvittäminen ja parantaminen		
MITTARI	Meren ja joen kaupunki – kasvuvisio veden äärellä ta- pahtuvan virkistytymisen ja matkailun, palveluiden ja liiketoiminnan kehittämiseksi kaupunkikehityskohteissa. Meren ja joen kaupunki -teema koskee seuraavia kau- punkikehityskohteita: • Reposaari-Kallo • Yyteri • Kalifornia-Kirjurinluoto • Kaupunkikeskusta • Karjarantakeskus • Isosanta-Aittaluoto Näissä taas erityisesti seuraavia paikkoja: • Kallo • Reposaari: ○ Merilokki ○ Kaupparanta ○ Kalasatama ja Merimesta • Uniluoto • Herrainpäivät • Yyteri • Kirjuriluoto • Jokikeskus • Karjaranta • Konepajanranta	Lähtötaso Kohteet lis- tattu	Tavoitetaso Aloituspäätökset ja jär- jestäytyminen tehty, yri- tys- ja asukasyhteistyö aloitettu, visiotyö käyn- nistetty
TOIMENPIDE	Rakennetaan kannustimia TKI-volyymien kasvattamiseksi		
MITTARI	Ekosysteemisopimuksen puitteissa rahoitettavien hankkeiden määrän kasvattaminen	Lähtötaso Kokonaismäärä (kumulatiivinen) 8/2025: 12 han- ketta	Tavoitetaso 2026: 3–5 uutta hanketta

PAINOPISTE	Kasvava Pori		
TAVOITE	Ylivertaiset asuin ympäristöt ja keskustan kehittäminen		
TEKO	Kestävä kaupunkisuunnittelu ja ympäristörakentaminen		
TOIMENPIDE	Resurssiviisaan kiertotalouden tiekartan toimenpiteiden etenemisen kirjaus tilinpäätökseen ja ta- lousarviokirjaan. Tiekartan tavoitetilojen ja toimenpiteiden toteuttamisen edistäminen.		
MITTARI	Toimenpiteiden osuus, joita edistetään tai jotka ovat valmiit/toiminta- tapoja:	Lähtötaso (15.9.2025)	Tavoitetaso (15.9.2026)
	Suunnitteluvaihe/toteutusvaihe/valmis/muuttunut toimintatavaksi	92 %	95 %

PAINOPISTE	Kasvava Pori		
TAVOITE	Ylivertaiset asuin ympäristöt ja keskustan kehittäminen		
TEKO	Keskustan kehittämisohjelman toimenpiteiden toteuttaminen		
TOIMENPIDE	Kävelykadun juhluvuoden projektisuunnitelman toteuttaminen		
MITTARI	Laaditun projektisuunnitelman toteuttaminen yhteistyössä työryhmän kanssa.	Lähtötaso	Tavoitetaso
		Kaupunginhallitus on hyväksynyt projekti- suunnitelman.	Kaupunginhallitus on teh- nyt toteuttamispäätöksen.

Johdanto

Kilpailukyky, vetovoima, houkuttelevuus, uusiutumiskyky, dynaamisuus, innovatiivisuus, vitalisuus, energisuus – adjektiiveja, joilla usein kuvataan yleisesti elinvoimaa. Elinvoimainen kunta pystyy ylläpitämään tasapainoista budjettia, houkuttelemaan yrityksiä ja työvoimaa alueelleen sekä tarjoamaan asukkailleen hyvän elinympäristön ja palvelut sekä yrityksilleen edellytykset kasvaa. Kunnan elinvoimaisuus on olennainen tekijä kuntien pitkän aikavälin kestävyiden ja hyvinvoinnin kannalta.

Nämä elinvoiman peruspilarit ovat mukana myös vuoteen 2030 ulottuvassa Porin kaupunkistrategiassa. Strategian ohjaamana olemme valinneet peruseriaatteet, joilla vuoden 2025 aikana edistämme kaupunkimme visiota onnellisesta ja turvallisesta kestävästä kasvun, elinikäisen koulutuksen kaupungista.

Pori on perinteinen teollisuuskaupunki, jota rakennemuutos on vuosien saatossa muokannut. Teollisuus on edelleen merkittävä kaupungin elinvoiman kivijalka, mutta suuria tuhansia henkiä työllistäviä tehtaita ei kaupungissa enää ole. Teollisuusyritysten omistus on muuttunut, toimintaa on pilkottu pienempiin osiin ja toisaalta teollisuutta palveleva liike-toiminta on noussut merkittäväksi toimialakseen. Työpaikat sijaitsevat yksittäisen tehtaan sijaan teollisuusalueilla, joissa on lukuisia toisilleen synergisiä yhtiöitä. Palveluliiketoiminnalla on suuri merkitys aluetaloudessa.

Teollinen perintemme, teollinen infra, puhtaan energian saatavuus ja teollisuutta palvelevat logistiset yhteydet ovat alueemme vahvuustekijöitä, mikä on näkynyt erityisesti sijoittumishalukkuudessa alueellemme. Tällä hetkellä suunnitteilla on miljardien eurojen teollisia investointeja, ja kiinnostus Suomea ja alueettamme kohtaan on edelleen jatkunut. Maailmanpoliittisen tilanteen vuoksi kiinnostus Länsi-Suomea ja länsirannikon tarjoamia mahdollisuuksia kohtaan on kasvanut. Erityisesti merituulivoimainvestointien uskotaan kasvavan, mikä entisestään lisää Porinkin seudun kiinnostavuutta puhtaan siirtymän teollisuuden sijoittumispaikkana.

Vuoden 2025 kasvu Suomessa jää lähes olemattomaksi. Parempaa, ehkä n. vajaan prosentin kasvua ennustetaan vuodelle 2026. Suurimpana BKT:n kasvun esteenä on kuluttajien heikko luottamus, mikä näkyy kalliimpien hankintojen siirtämisenä tuonnetuista. Tämä vaikuttaa myös Porin alueen tulevaisuuden näkymiin, mutta investointien toteutumisen myötä on lupa odottaa parempia aikoja. Vientimarkkinoilla Yhdysvaltain asettamien tullien seuraukset ovat vielä osin auki. Positiivista on epävarmuuden poistuminen tullisovun myötä, mutta toisaalta tullien todelliset vaikutukset tuntuvat selviävän vasta ajan kanssa. Samat haasteet koskevat Suomen päävientimaita, mikä heijastuu nopeasti Suomen vienniteollisuuteen. Rakentaminen on edelleen alamaissa, ja uudisasuntotuotanto on lähes pysähtynyt. Porissa muutamat suuret hankkeet, kuten vastavalmistunut uusi oikeustalo ja vanhan purku, Svenska Kulturfonden i Björneborgin kampuksen laajennus ja Herralahden päiväkotit, ovat kannatelleet alaa. Positiivisia kasvun merkkejä on nähtävissä alueen automaatioyrityksissä. Myös yritysten yritysbarometrin mukaiset odotukset ovat positiiviset. Puhtaan siirtymän sijoittumiskysyntä on edelleen vahvaa, ja uusia sijoittujia on neuvotteluissa, Uutena Honkaluotoon saatiin datakeskusvaraus, jollainen on suunnitteilla Kupaiteollisuuspuiston yhteyteen. Vuoden 2025 myönteisimpiä uutisia ovat Forcit Oy:n ilmoitus rakentaa uusi tuotantolaitoksensa Porin Noormarkkuun sekä Volaren ilmoitus käynnistää täysimittainen teollinen tuotanto Porin Mikkolassa. Davie-konsernin päätös ostaa Enersense Offshoren osakekanta valaa uskoa myös telakka- ja metalliteollisuuden elpymiseen Porissa, sillä Sata Shipbuidling Oy:n nimellä nyt toimiva telakka ilmoitti kutsuvansa lomautetut työntekijänsä nopealla aikataululla rakentamaan Polar Max -jäänmurtajan lohkoja. Muita teollisten hankkeiden investointipäätöksiä odotetaan 2025 lopulla tai 2026 alkupuolella.

Henkilöjunaliikenteen edunvalvonta

Valtion ja VR:n välinen ostoliikennesopimus Tampere-Pori-yhteysvälin henkilöjunaliikenteestä jatkuu vuoteen 2030 saakka. Liikenne- ja viestintäministeriö ja Traficom ovat pitäneet vuosien 2024-2025 aikana alueellisia keskustelutilaisuuksia henkilöjunaliikenteen markkinoiden avaamisesta ja kilpailun lisäämisestä sekä toimivallan siirtämisestä valtiolta alueille.

Traficom on julkaissut Henkilöjunaliikenteen raidemarkkinat ja palvelut Suomessa 2030-luvulla -selvityksen eri alueiden tahtotiloista henkilöjunaliikenteen palvelujen säilyttämiseksi ja kehittämiseksi poliittista päätöksentekoa varten. Selvityksessä huomioidaan alueellisen henkilöjunaliikenteen palvelutavoitteet, infran kehittämistarpeet ja kuntien rahoitusvalmiudet. Karkea suuntaa antava hankintakustannusarvio Tampere-Pori-yhteysvälin nykyisen kaltaisesta vuorotarjonasta on kahdeksan miljoonaa euroa vuodessa huomioimatta lipputuloja.

Hallituksen talouspoliittinen ministerivaliokunta päätti 16.6.2025, että valtio kustantaa 2030-luvulla alkavan henkilöjunaliikenteen ostoliikenteen yhtä laajana kuin tällä hetkellä, eli nykyiset yöjunat, kiskobussiliikenne sähköistämättömillä rataosuuksilla, markkinaehtoista liikennettä täydentävä IC-liikenne (Tampere-Pori) sekä Etelä-Suomen taajamajunat. Uudessa ostoliikennesopimuksessa kaupunkiseuduilla ja työssäkäyntialueilla on mahdollisuus hankkia lisää vuorotarjontaa, mikäli ne osallistuvat liikenteen rahoittamiseen. Kuntien tulee tehdä päätökset vuorojen hankinnoista alkuvuoteen 2026 mennessä.

Tällä hetkellä Porin kaupunki ei osallistu henkilöjunaliikenteen kustannuksiin. Mikäli tahtotila on parantaa Porin saavutettavuutta henkilöjunaliikenteellä ja lisätä vuorojen määrää, kaupungin on sitouduttava henkilöjunaliikenteen kustannuksiin ennen kuin kilpailutuksen valmistelu alkaa. Lopullinen ostokustannustaso selviää kilpailutuksen ratketessa, lipputulojen vaikutus vasta liikenteen alkamisen jälkeen.

Koulutus, osaaminen ja elinvoima

Porin kaupungin strategisena tavoitteena on oma yliopisto, joka voi toteutua kehittämällä ja modernisoimalla nykyistä yliopistokeskusmallia tai muita mahdollisia Porin ja Satakunnan edun mukaisia uusia yhteistyö- ja rakennemalleja. Lyhyellä aikavälillä tavoitteena on nykyisen yliopistokeskusmallin kehittäminen yhteistyössä emoyliopistojen ja muiden yliopistokeskusalueiden kanssa. Kaupunki panostaa Porin yliopistokeskukseen vuosittain n. 1,9 miljoonaa euroa. Ensiarvoisen tärkeää on myös yhteistyö alueen ammattikorkeakoulujen (SAMK ja DiAK) ja ammatillisten toisen asteen oppilaitosten (WinNova ja Sataedu) kanssa, jotta elinkeinoelämän osaamistarpeeseen voidaan vastata.

Osaamisperusteinen maahanmuutto

Osaamisperusteisella maahanmuutolla tarkoitetaan koulutus- ja työperäistä maahanmuuttoa. Tilastokeskuksen vuonna 2022 julkaiseman alueellisen väestöennusteen 2021–2040 mukaan Satakunnan väestö vähenisi 24.900 henkilöllä vuoteen 2040 mennessä. Satakunnan vähenemä olisi maakunnallisesti toiseksi suurin Kymenlaakson jälkeen. Väestö vähenisi kaikissa satakuntalaisissa kunnissa.

Satakunnalla on kuitenkin vahva aluetaloudellinen perusta: maakunta on maan kärkiluokkaa aluetalouden, viennin, työllisyyden, työpaikkakehityksen ja investointien määrän osalta. Tästä huolimatta maakunnan demografinen rakenne on haavoittuva, joten negatiivista kehitystä voidaan lieventää vain maakunnan keskeisten toimijoiden tavoitteellisella yhteistyöllä. Tämä tarkoittaa maakunnallisen tavoitteen asettamista osaamisperusteiseen maahanmuuttoon ja tavoitteiden toteuttamiseksi tarvittavien toimenpiteiden ja vastuunjaon määrittämistä. Vuonna 2023 julkaistujen tilastojen mukaan Pori onkin kääntynyt nettomuuttovoittajaksi erityisesti maahanmuuton ansiosta.

Osaamisperusteista maahanmuuttoa edistetään edelleen. Porin kaupunki on yhdessä maakunnan muiden kuntien ja maakuntaliiton kanssa mukana Satakunnan ELY-keskuksen vetämässä hankkeessa, jossa kehitetään toimenpiteitä työ- ja koulutusperusteisen maahanmuuton ja asettautumisen edistämiseksi Satakuntaan. Hankkeen myötä Pori ja Rauma ovat nyt mukana Business Finlandin Work in Finland -palvelussa. Poriin avattiin 2024 International House of Pori, joka helpottaa ulkomailta saapuvien työntekijöiden ja opiskelijoiden asettumista alueelle. Yhteistyötä tehdään muun International House -verkoston sekä muiden palvelutarjoajien kanssa, jatkossa myös Satakunnan työllisyysalueen kanssa.

Ylioppilaspohjainen sisäänotto

Tekniikan alan ylempää korkeakoulutusta yliopistokeskuksessa on järjestetty aiemmin vain ns. maisteriopintoina, jolloin kandidaattitason tutkinto on suoritettu jossain muualla. Opiskelijoiden juurruttamiseksi vahvemmin alueeseemme edistämme pyrkimystä saada vakiintunut ylioppilaspohjainen sisäänotto yliopistokeskuksen elinkeinoelämän osaajatarpeeseen vastaaviin tekniikan opinto-ohjelmiin. Yliopistokeskus toteutti tänä vuonna yhdessä Turun ja Tampereen yliopistojen kanssa toivotun ylioppilaspohjaisen tekniikan kandidaattiohjelman opiskelijavalinnan. Haun tulosten pohjalta voidaan opintolinjan markkinoinnissa ja vetovoimaisuudessa todeta olevan vielä kehittämisen varaa – kaikille opiskelijapaikoille ei saatu hakijoita. Työllisyysalueen käynnistymisen ja syvenevän elinkeinoelämäyhteistyön myötä saadaan lisätietoa työnantajien osaamistarpeesta, jonka avulla niin yliopistokeskus kuin muutkin koulutuksen järjestäjät pystyvät suunnittelemaan koulutusvalikoimaansa.

Satakunnan työllisyysalue

Työvoimaviranomaisen palvelut (ns. TE-palvelut) siirrettiin valtiolta kunnille 2025 alussa. Satakunnassa muodostettiin kaksi työllisyysaluetta, Etelä-Satakunnan työllisyysalue ja Pori-vetoinen Satakunnan työllisyysalue, jossa Porin lisäksi mukana ovat Kokemäki, Harjavalta, Nakkila, Ulvila, Merikarvia, Siikainen, Pomarkku Kankaanpää, Karvia ja Jämijärvi. TE-uudistuksen tavoite on parantaa elinkeinoelämän ja koulutusorganisaatioiden tiedonvaihtoa työvoimaviranomaisen suuntaan, ja siten mm. vähentää kohtaanto-ongelmaa ja toisaalta parantaa yritysten kasvun edellytyksiä.

Suuresta organisatorisesta muutoksesta ja samaan aikaan toteutuneista järjestelmä- ja palvelussuhdemuutoksista huolimatta Satakunnan työllisyysalue on lähtenyt käyntiin hyvin, eikä esimerkiksi palvelukatkoksia ole ilmaantunut. Uusi toimintamalli ja työllisyystilanteen heikkenemisen myötä kasvaneet henkilöasiakasmäärät ovat kuitenkin haastaneet uutta organisaatiota ja sen henkilöstöä. Kuntataloutta puolestaan haastaa uudistuksen yhteydessä toteutettu työttömyysetuuksien kuntaosuuksien uudistus, joka näyttää yli kaksinkertaistavan kuntien maksusuudet aiemmasta.

Ekosysteemisopimus ja kehittämisohjelmat

Porin kaupunki osallistuu aktiivisesti erilaisiin alueen koulutustarjonnan ja osaamisen kehittämisen painopisteitä tukeviin kehittämisverkostoihin alueellisesti sekä kansallisella ja Euroopan unionin tasolla. Verkostojen avulla saadaan luotua tärkeitä kumppanuuksia ja varmistetaan, että käytössä on aina uusien tietojen kehittämisalustaksi. Toiminnalla varmistetaan myös, että Porin ja Satakunnan alueen koulutuksen ja osaamisen kehittäminen kilpailee muiden alueiden kanssa tasavertaisesti erilaisista koulutuksen ja osaamisen kehittämiseen suunnatuista kehittämisrahoituksista. Näiden avulla pystytään pitämään huoli siitä, että alueen koulutustarjonta on laadukasta ja houkuttelevaa, palvelee alueen tarpeita sekä pärjää vertailussa Suomen muiden alueiden koulutustarjontaan. Myös investoinnit alueen TKI-toimintaan ja yritysten kasvuun lisääntyvät. Toiminnassa hyödynnetään muun muassa Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 ohjelman rahoituksia.

Porin kaupungin ekosysteemisopimus

Porin kaupunki on yliopistokeskuskaupunkina mukana valtion ja kaupunkien välisessä ekosysteemisopimus -ohjelmassa. Valtion ja yliopisto- sekä yliopistokeskuskaupunkien välisillä sopimuksilla kehitetään innovaatiotoiminnan ekosysteemejä eli tiiviitä yhteistoimintaverkostoja, vahvistetaan osaamiskärkiä sekä lisätään TKI-toiminnan (tutkimus-kehitys- ja innovaatiotoiminta) vaikuttavuutta. Kaupunkien isot tulevaisuusinvestoinnit ja hankinnat voidaan sopimuksilla valjastaa tehokkaasti innovaatiotoimintaan. Porin ekosysteemisopimuksen kehittämiskärjiksi on valittu teknologiametallit ja kiertotalous sekä automaatio- ja robotiikka. Ekosysteemisopimukseen liittyvän kehittämistoiminnan myötä Porin alueella tulee olemaan merkittävää osaamiseen, TKI-toimintaan ja kasvuun liittyvää hanketoimintaa ohjelmakauden ajan vuosina 2021–2027.

Ekosysteemisopimuksella tavoitellaan alueen TKI-toiminnan, investointien ja yritysten kasvua eri rahoituskanavia hyödyntäen. Pää tavoitteet painopistealueittain ovat:

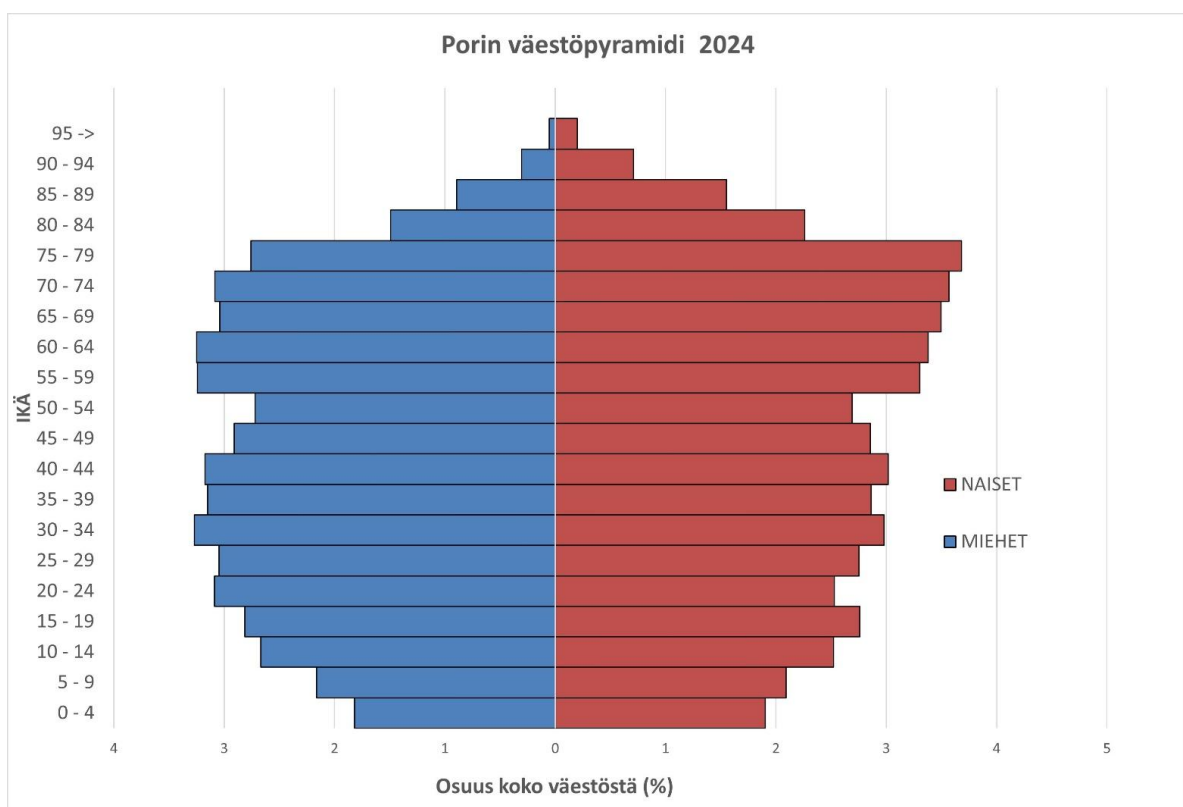
- Teknologiametallit ja kiertotalous: Teollisten investointien kasvaminen ja Meri-Porin uudelleen teollistaminen
- Automaatio ja robotiikka: Asiantuntijoiden määrä alueella lisääntyy sekä yritysten liikevaihto ja TKI-toiminnan volyymin kasvaa.

Valtion ja EAKR-rahoitusten osuus vuonna 2026 rahoitettavaksi päätettävien ekosysteemisopimushankkeiden kokonaisbudjetista on 60 % (600 000 €), kaupungin osuus on 30 % (300 000 €) ja toteuttajaorganisaatioiden omarahoitusosuus on 10 %. Kasvaneen valtion rahoitusosuuden vastineeksi ja aikaisempina vuosina käynnistettyjen hankkeiden maksatusten tasaamiseen on varattu kaupungin talousarviossa 100 000 €.

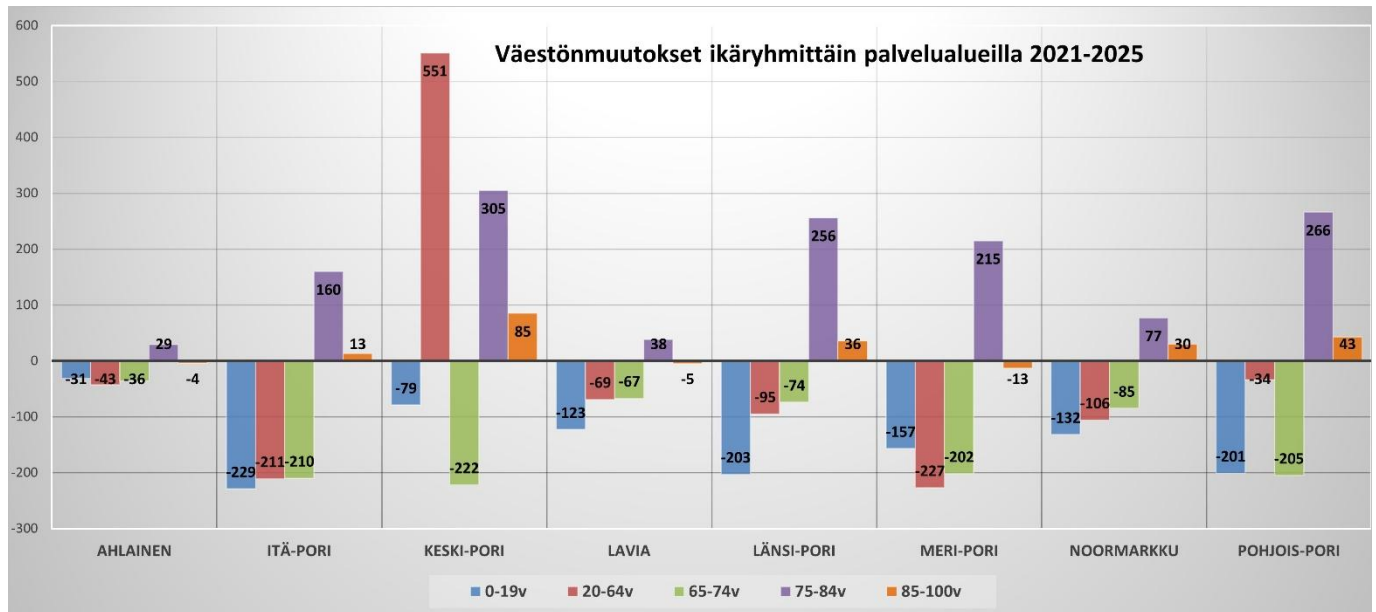
Ekosysteemisopimusten ensimmäinen rahoitushaku avattiin Satakuntaliiton syksyn 2022 EAKR-hakukierroksen yhteydessä ja syksyyn 2025 mennessä hakukierroksia on järjestetty neljä kertaa. Ekosysteemisopimushankkeissa on toteutettu toimenpiteitä, jotka tukevat kiertotalouden, automaation ja robotiikan edellytyksiä, edistävät tekoälyratkaisujen käyttöönottoa yrityksissä sekä valmisteltu investointeja tukevia selvityksiä erityisesti vihreän siirtymän energia- ja teollisuusinfraan liittyen. Lisäksi on vahvistettu teknologiametalliklusterin osaamista ja edellytyksiä, mm. metallurgian TKI-toiminnan kautta. Rahoituksen saajia tähän mennessä ovat olleet Satakunnan ammattikorkeakoulu, Diakonia-ammattikorkeakoulu, Tampereen korkeakoulusäätiö, Turun yliopisto sekä Priztech Oy. Ekosysteemisopimuksen kuudes rahoituskierros tullaan järjestämään keväällä 2026 Satakuntaliiton EAKR-hakujen yhteydessä.

Porin elinvoima tilastojen valossa – Väestönkehitys Porissa 2023–24

Väestön ikääntyminen ja syntyvyyden voimakas väheneminen on tosiasia, joka koskettaa suurinta osaa suomalaisista kunnista ja kaupungeista. Yleisesti väestönkasvu on keskittynyt voimakkaasti suurimmille kaupunkiseuduille ja kasvukeskuksiin, kun samaan aikaan valtaosa kunnista on menettänyt väestöään. Tämä kehitystrendi tulee eri ennusteiden mukaan vahvistumaan entisestään. Myös Porin väestönmuutoksen haasteena on väestön ikääntyminen ja luonnollisen väestönmuutoksen negatiivinen kehitys, joka näkyy mm. alla olevasta väestöpyramidista, jossa on laskettu naisten ja miesten osuus ikäryhmittäin koko väestöstä (kuva 1).

Kuva 1. Porin ikä- ja sukupuolirakenteen pyramidimalli vuonna 2024

Kuva 2. Väestömuutokset palvelualueilla 2021–2025 (tilanne syyskuu)

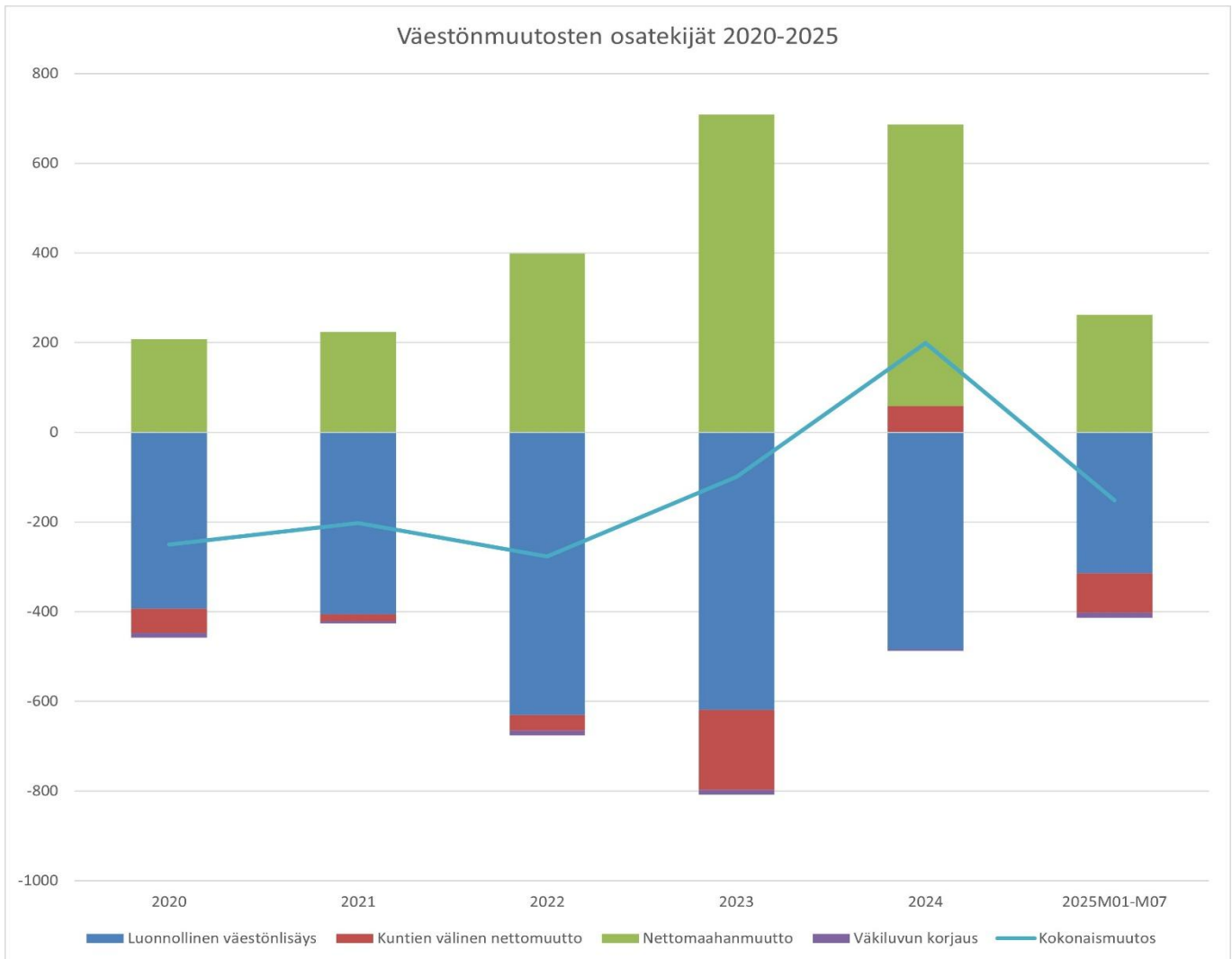
Väestöpyramidin todellinen tilanne näkyy myös palvelualueilla tapahtuneiden väestömuutosten osalta eri ikäryhmissä. Kuvassa 2 nähdään väestömuutokset Porin palvelualueilla vuosina 2021–25. Siinä korostuu erityisesti alle 75-vuotiaiden ja sitä nuorempien määrän supistuminen lähes kaikilla palvelualueilla. Keski-Porin palvelualue on tässä poikkeus, jonka eri ikäryhmien asukasmäärä on kasvanut merkittävästi kyseisenä ajanjaksona eläkeikäisten ryhmää (65–74 v.) lukuun ottamatta. Työikäisten kasvu (20–64 v.) korostuu Keski-Porin palvelualueella selvästi. Voimakasta kasvua nähdään yli 75-vuotiailla, joiden määrä on lisääntynyt kaikilla palvelualueilla. Myös yli 85-vuotiaiden määrä on kasvanut suurimmalla osalla palvelualueista. Sen sijaan alle kaksikymppisten määrä supistuu kaikilla palvelualueilla vuodesta toiseen.

Porissa vuonna 2024 syntyneiden määrä on pysynyt melko tasaisena edellisten vuosien vastaaviin ajanjaksoihin verrattuna. Kuvassa 3. on nähtävissä, että luonnollinen väestökasvu parani hieman vuoteen 2023 verrattuna, kun samaan aikaan kuolleiden määrä väheni edelliseen vuoteen verrattuna. Vuonna 2025 (tilanne heinäkuu) väestön kokonaismuutos kääntyi jälleen laskuun, kuntien välisen nettomuuton ja nettomaahanmuuton supistuessa.

Luonnollinen väestönlisäys (syntyneet – kuolleet) on ollut negatiivista koko ajanjakson ajan ja supistanut Porin väestöä. Negatiivisen luonnollisen väestönlisäyksen merkittävin syy on kaupungin iäkäs väestörakenne, minkä seurauksena kuolleiden määrä ylittää merkittävästi syntyneiden määrän.

Kuntien välinen nettomuutto Porissa (kuntaan muuttaneet – kunnasta muuttaneet) on ollut negatiivista vuosien 2020–2023 aikana. Vuonna 2024 nettomuutto oli positiivista (+ 59 hlöä), mutta on kääntynyt jälleen negatiiviseksi vuoden 2025 aikana.

Porin väestönkehityksen positiivinen osatekijä on ollut nettomaahanmuutto (maahanmuutto – maastamuutto) vuosien 2020–2025 aikana. Pori on saanut muuttovoittoa maan rajojen ulkopuolelta jokaisena vuotena tarkastelujakson aikana. Nettomaahanmuuton merkitys on kasvanut Porin väestönlisäyksessä muiden kaupunkien tavoin.

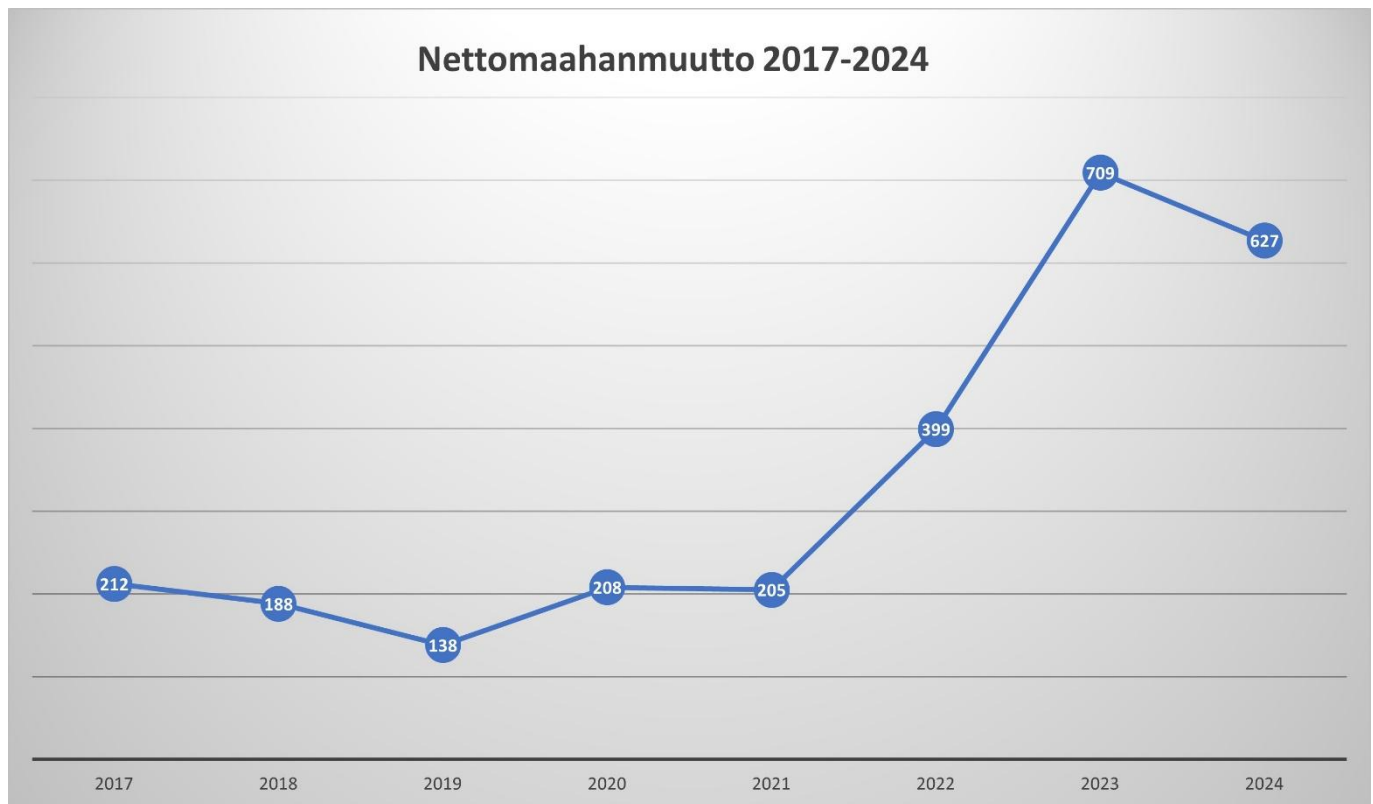
Kuva 3. Väestönmuutoksen osatekijät Porissa vuosittain 2020-2025 heinäkuu

Porin kuntien välinen nettomuutto vaihtelee suuresti iän ja koulutusasteen mukaan (kuva 4.). Voimakkaimmin tulo- ja lähtömuuton eli nettomuuton negatiivinen erotus näkyy 25–34 –vuotiaiden ja 35–44 –vuotiaiden kohdalla lähes kaikissa koulutusasteissa. Suurin positiivinen nettomuuttajaryhmä vuonna 2023 oli nuoret alle 25-vuotiaat kouluttamattomat, jolla ei ole perusasteen jälkeistä tutkintoa. Kouluttamattomien, joilla ei ole perusasteen jälkeistä tutkintoa korostuu useissa ikäryhmissä. Sen sijaan koulutettujen alle 45-vuotiaiden poismuutto pysyy yhä korkeana.

Kuva 4. Porin nettomuutto iän ja koulutusasteen mukaan 2023

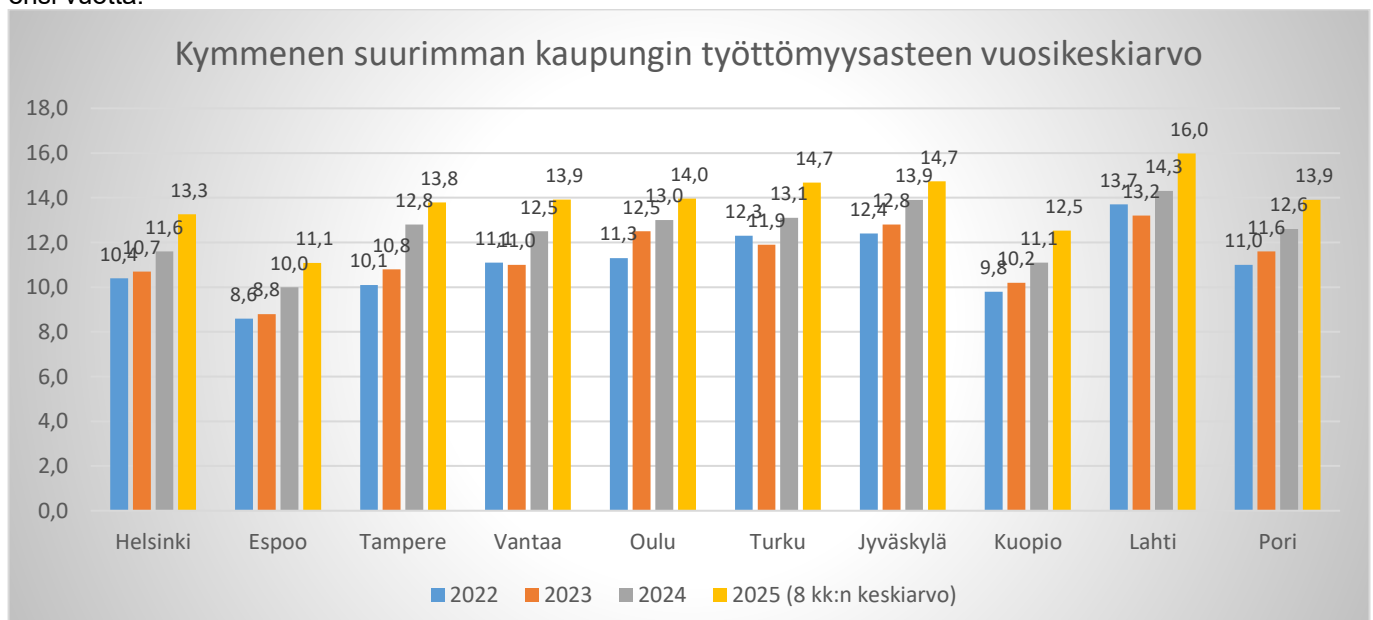
Kuvassa 5. graafi kuvaa määrällistä nettosiirtolaisuutta eli nettomaahanmuuttoa Porissa 2017–2024 välisenä aikana. Nettomaahanmuutolla tarkoitetaan maahanmuuton ja maastamuuton välistä erotusta. Pori on saanut muuttovoittoa maahanmuutosta vuosittain viimeisen 12 vuoden aikana, ja on ollut Porin väestökehityksen dynaamisin osatekijä. Pori sai vuonna 2022 muuttovoittoa nettomaahanmuutosta jo lähes 400 henkilöä ja vuonna 2023 yli 700 henkilöä. Näistä TEM:n tilastojen mukaan 244 oli Ukrainan kansalaista. Vuonna 2024 nettomaahanmuutto kääntyi hieman laskuun, mutta on vielä korkealla tasolla.

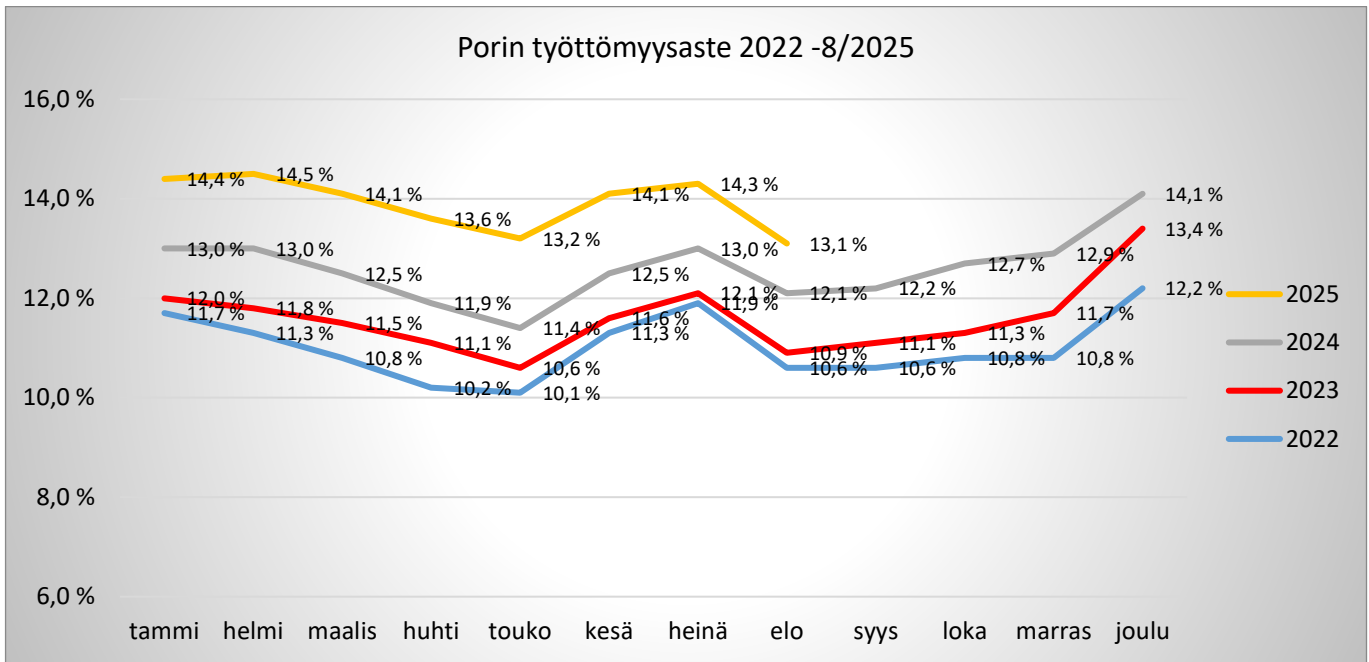
Kuva 5. Porin nettomaahanmuutto yhteensä vuosittain 2017–2024

Porin elinvoima tilastojen valossa – Työllisyys

Vuonna 2025 Porin työttömyysprosentti on noussut parin edellisen vuoden lukuihin nähden. Työttömyysaste on kuitenkin samalla tasolla tai jopa parempi kuin suurissa kasvukeskuksissa. Työllisyydenhoidon iso haaste Porissa, niin kuin muuallakin, on viime vuodet ollut ns. kohtaantohaaste. Työnantajien tarpeet ja työttömien työnhakijoiden osaamisprofiili, ammattitaito tai kiinnostus avoimena oleviin tehtäviin eivät kohtaa. TEM:n ammattibarometrin mukaan Porissa on kohtalainen työvoiman ylitarjonta suhteessa tarjolla oleviin työpaikkoihin. Eniten pulaa on hoitotyön, sosiaalityön, varhaiskasvatuksen ja sähkö- ja konetekniikan asiantuntijoista sekä elintarviketeollisuuden prosessityöntekijöistä. Vaikka rekrytointiongelmien ovat hieman helpottuneet viime vuodesta, ovat ne silti edelleen korkealla tasolla. Työvoiman saatavuuden ei odoteta merkittävästi helpottuvan ensi vuonna. Metallin työpaikkojen kasvu telakan kasvun myötä tulee leimaamaan ensi vuotta.

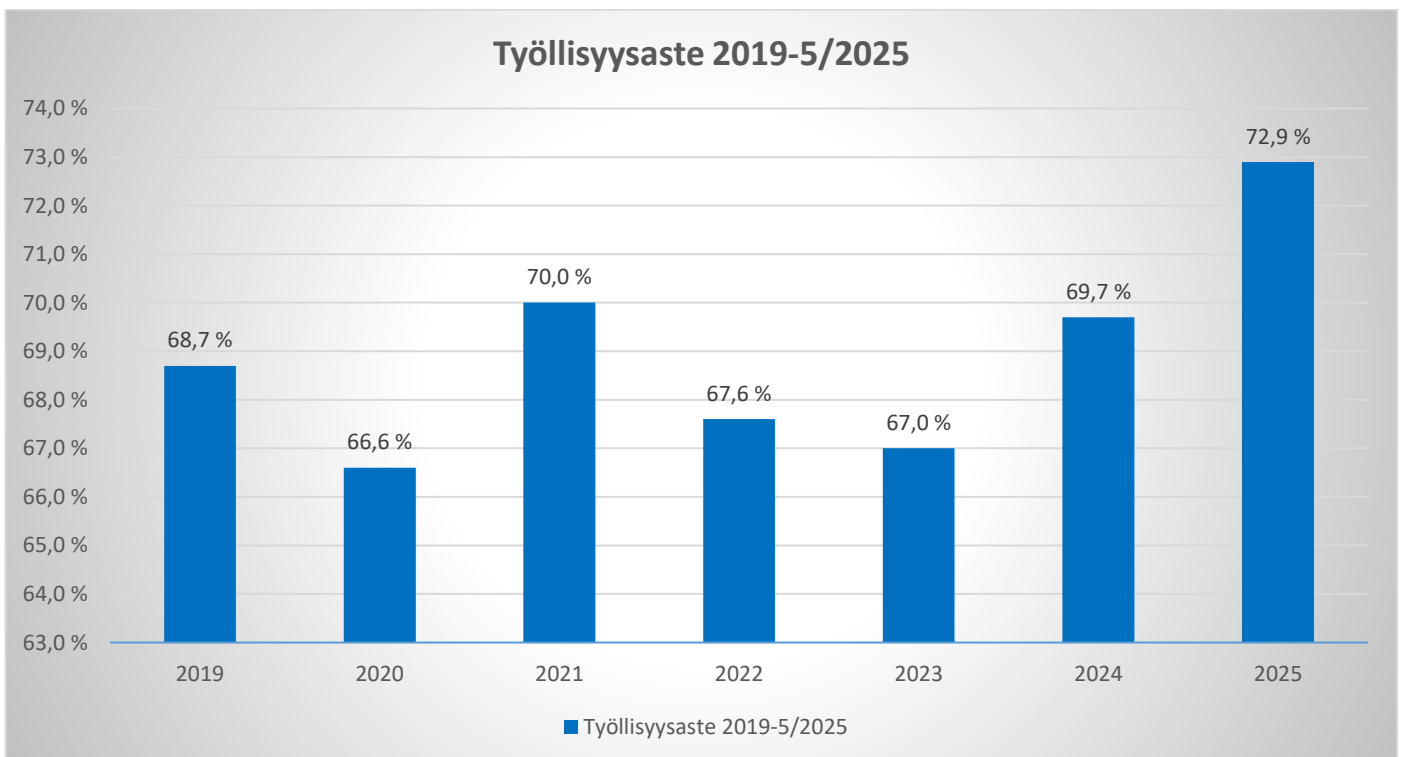

Kuva 6. Porin työttömyysasteen vuosikeskiarvo verrattuna kymmeneen suurimpaan kaupunkiin 2022–8/2025

Kuva 7. Porin työttömyysaste kuukausittain 2022–8/2025

Viimeisimmän tilaston (8/2025) mukaan Porin työttömyysaste oli elokuussa 13,1 % (8/2024 13,0 %). Tampereen työttömyysaste oli elokuussa 13,7 % ja Turun 14,7 %. Helsingin työttömyysaste oli 13,6 %. Työllisyysaste on Porissa korkea, koska suuri osa työikäisistä on työssä. Työttömyyden nousu ei kuitenkaan tarkoita työllisyyden heikkenemistä, vaan heijastaa kasvavaa työvoimaosuutta ja aktiivista työnhakua.

Kuva 10. Porin työllisyysaste 2019–5/2025

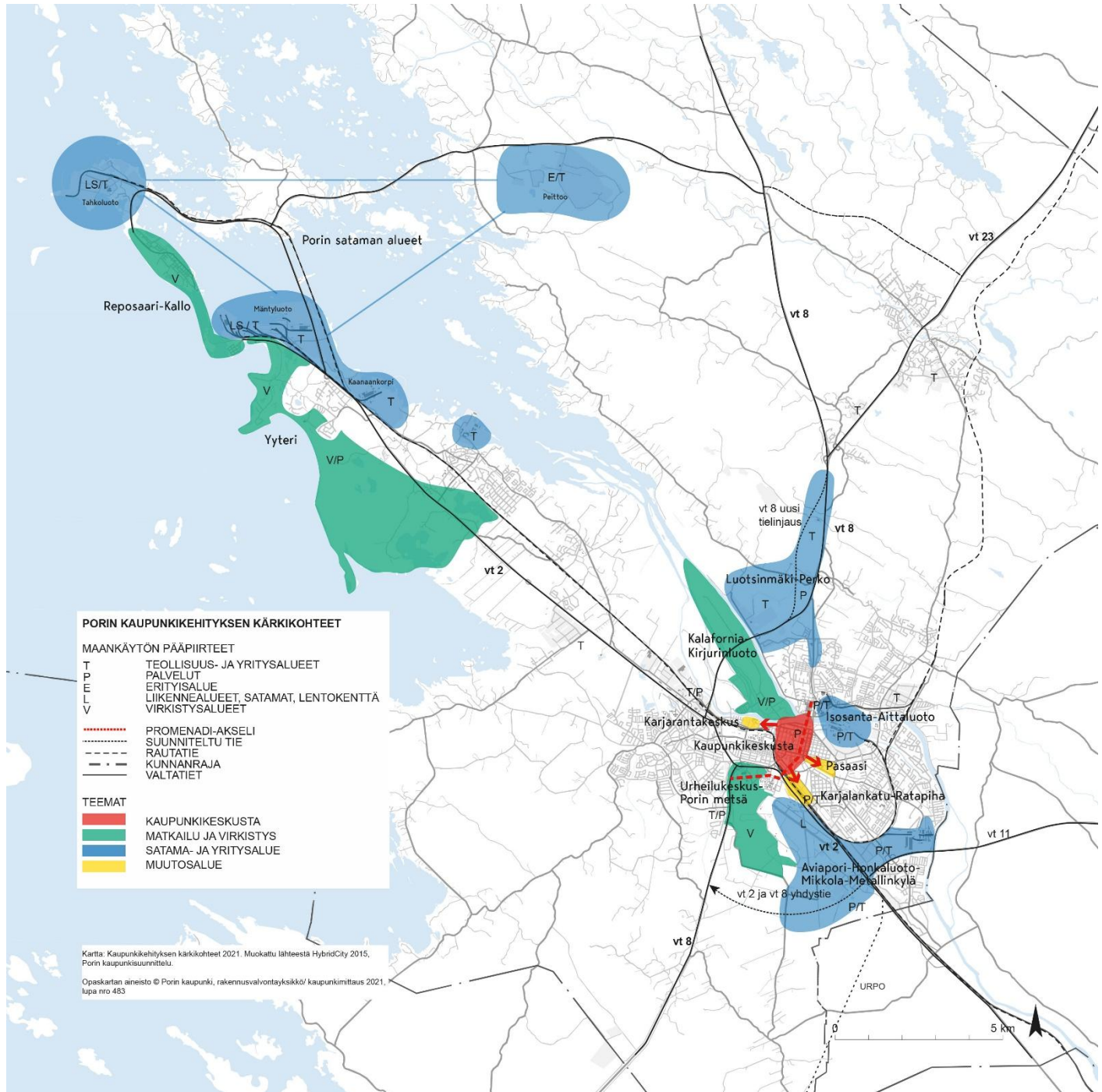
Vuoden 2021 maaliskuusta alkaen Porin kaupunki oli yhdessä Ulvilan ja Kokemäen kanssa mukana työllisyyden kuntakokeilussa. Kuntakokeilu toimi pilottina pysyvälle TE-uudistukselle, joka astui voimaan 1.1.2025. Muutoksen myötä TE-toimistojen toiminnot ja henkilökunta siirrettiin kuntien vastuulle. Porissa tämä tarkoitti yhteensä 11 kunnan muodostaman Satakunnan työllisyysalueen perustamista ja n. 125 työntekijän siirtymistä TE-toimistosta vastuukunta Porin palvelukseen.

Kaupunkikehityksen kärkikohteet

Toimialat ylittävällä kaupunkikehitysryhmällä on kaupunkikehittämisen kärkikohteiksi nostettu 12 kehittämistavoitteen ja hallittavuuden kannalta tarkoituksenmukaista aluetta:

Porin sataman alueet
Luotsinmäki-Perko
Isosanta-Aittaluoto
Aviapor-Honkaluoto-Mikkola-Metallinkylä
Reposaari-Kallo
Yyteri

Kalaforia-Kirjurinluoto
Urheilukeskus-Porin metsä
Kaupunkikeskusta
Karjarantakeskus
Pasaasi
Karjalankatu-Ratapiha

Porin kaupunkikehityskohteet.

Porin kaupunkikehityskohteiden yleiset ja yhteiset tavoitteet

Edistämme kärkikohteiden suunnitelmavalmiutta hankkimalla kaavoitusta ja liikenneverkkosuunnittelua palvelevia selvityksiä ja suunnitelmia. Koordinoimme kärkikohteiden yhteistyötä toimialojen sisällä ja ylläpidämme tiivistä vuorovaikutusta keskeisten sidosryhmien kanssa. Ohjelmoimme kaikkia kärkikohteita läpileikkaavat yleiset teemat (esim. digitaalisuus, uudet teknologiat, puhdas siirtymä ja hiilineutraalius) elinvoimaa ja kilpailukykyä tukeviksi kehityskokonaisuuksiksi ja hankkeiksi. Määrittelemme ja ylläpidämme kaupunkikehityksen kärkikohteiden elinvoiman edistymisen seurantaan mittareita ja tarkoituksenmukaisia indikaattoreita. Jatkamme työtä kaupunkikehityksen kärkikohteiden viestinnän ja

markkinoinnin edistämiseksi muun muassa päivitettyä Business Pori -sivustoa hyödyntäen. Hyödynnämme Innovaatio-toiminnan (2021–2027) ekosysteemisopimusta työkaluna ja yhteistyöalustana. Matkailun ja virkistysten sekä kaupunkikeskustan kärkekohteissa olemme järjestäytyneet SOFT-kohteiksi, valmistelemme yhteneväisten sisältöjen ja tavoitteiden mukaisia kokonaisuuksia ja järjestämme niiden suunnittelua ja toteutuksia. Porin luontaiset vahvuudet, kuten meri ja joki, nähdään paitsi asukasviihtyisyyttä lisäävinä veto- ja pitovoimatekijöinä, myös uuden liiketoiminnan mahdollistajina. Seuraavassa on esitetty kaupunkikehityksen kärkekohteiden lyhyet kuvaukset teemoittain kartan kohteissa ylhäältä alas edeten.

Satama ja yritysalueet	
Porin sataman alueet	Porin satamien vahvuuksina ovat syvät ja jäätömät väylät. Näitä vahvuuksia tukevat satamiin johtava sähköinen raideliikenne ja valtatie. Alueilla on laajentumistilaa, jota markkinoidaan sataman palveluita tarvitsevalle liike- ja teollisuustoiminnalle, erityisesti puhtaan siirtymän liiketoiminnoille. Näitä tukevien yleis- ja asemakaavojen päivittäminen sekä satamayhtiön ja -toimintojen kehittäminen teollisuusalueiksi ovat käynnissä.
Luotsinmäki-Perko	Porin keskustan pohjoispuolelle valtatie 8 varrelle on valmistellussa asemakaava, jossa osoitetaan valtatie 8:lle uusi linjaus. Valtatielinjauksien väliin osoitetaan isoko-koisia tontteja liiketoiminnalle ja teollisuudelle. Tavoitteena on, että neuvottelut maan-käytösopimuksista saadaan laadittua ja asemakaava uudelleen nähtäville ja päätök-sentekoon.
Isosanta-Aittaluoto	Keskustan tuntumassa joen molemmin puolin on kaupungille tärkeää teollista toimin-taa. Joen pohjoispuolella Konepajanrantaa koskeva asemakaavan muutos on aloi-tettu ja olemassa olevan rakennuskannan kehittämistä varten on myönnetty poikkeus- ja rakennusluvat. Tarkoituksena on luoda olosuhteet alueen monipuoliselle käytölle siten, että nykyinen teollinen toiminta voi jatkua alueella. Osana asemakaavan val-mistelua selvitetään yleiskaavassa esitetyn siltayhteyden tarvetta ja hyödynnetään laadittua liikenteen toimivuustarkastelua.
Aviaporin-Honkaluoto-Mikkola-Metallinkylä	Alueella on toisiinsa kytkeytyneinä teknologiametalliteollisuutta Metallinkylässä, kau-pan suuryksiköitä Mikkolassa, logistiikan toimijoille suunnattu yritysalue Honkaluo-dossa ja lentokentän ympärille rakentuva kehitysalue Aviapori, johon lasketaan myös lentokentän eteläpuolella olevat Suomen Ilmailuopisto ja Turvallisuuskeskus. Pitkän aikavälin tavoitteena on, että alueen houkuttelevuutta lisätään entisestään yhdistä-mällä valtatie 2 ja 8 (ks. karttakuva edellisellä sivulla). Metallinkylässä tulee turvata olemassa olevan teollisuuden toiminta- ja kasvuedellytykset ja luoda mahdollisuuksia myös uudelle teolliselle toiminnalle.
Matkailu ja vapaa-aika	
Reposaari-Kallo	Reposaari ja Kallo ovat matkailijoiden ja paikallisten suosiossa, mutta niiden palvelut eivät kaikilta osin vastaa nykyvaatimuksia. Kehittämisen ja markkinoinnin näkökul-masta nämä kohteet luetaan osaksi Yyterin kokonaisuutta. Ne ovat myös portteja Sel-kämeren kansallispuistoon, jonka saavutettavuutta ja tunnettuutta pyritään lisäämään. Reposaari-Kallon saavutettavuutta polkupyörällä kehitetään. Kaupunki suunnittelee ja toteuttaa yhdessä ELY-keskuksen kanssa tiesuunnittelun jalankulku- ja polkupyö-räyhteydestä välille Mäntyluoto – Reposaari (Tahkoluodon risteys).
Yyteri	Yyteri on yksi Porin tunnetuimmista ja vetovoimaisimmista kohteista, jonka kehittämi-ässä jatketaan vuonna 2020 hyväksytyn Yyterin kasvuohjelman toteutusta. Tavoit-teena on kasvattaa alueen majoituskapasiteettia, saada alueelle uusia toimijoita ja palveluita, sekä niin paikallisia kuin matkailijoita houkuttelevia elämyksiä. Yyterin vie-railukeskuksen valmistuminen kesällä 2024 on parantanut alueen ympärivuotista pal-velutasoa, palvelujen saavutettavuutta ja helpottaa myös tapahtumien järjestämistä alueella.
Kalafornia-Kirjurinluoto	Kirjurinluodon ja kansallisen kaupunkipuiston lisäksi matkailun kehittämispotentiaalia on Kalaforniassa. Alueita kehitetään kokonaisuutena. Tavoitteena on muun muassa majoituskapasiteetin kasvattaminen, tieyhteyksien parantaminen sekä houkuttelevat uudet elämykset.
Urheilukeskus ja Porin metsä	Aluetta kehitetään Isomäen alueen yleissuunnitelman ja vireillä olevien tarkempien suunnitelmien mukaisesti. Urheilukeskus ja Porin metsä ovat Suomen mittakaavassa jo nykymuodossa ainutlaatuinen kokonaisuus. Vielä kuitenkin aluetta voidaan saada toimivammaksi ja viihtyisämmäksi.

Kaupunkikeskusta	
Kokonaisuus	Kaupunkikeskustaa kehitetään kaupunginhallituksen vuonna 2024 hyväksymän kehittämisohjelman ja vuosittain päivitettävän toimenpideohjelman mukaisesti. Kaupunki, Porin kaupunkikeskusta ry (Porikorttelit) ja muut alueen toimijat tekevät yhteistyötä kaupunkikeskustan eteen. Kaupunki ylläpitää ja kehittää julkisia palveluita ja tiloja sekä kehittää kaupunkiympäristöä olemisen, asumisen, elinkeinoelämän ja liikkumisen tarpeisiin. Porikorttelien tehtävänä on lisätä Porin keskustan kaupallista vetovoimaa, elämää ja asiakasliikennettä sekä vahvistaa positiivista mielikuvaa keskustasta ostos-, asuin-, palvelu- ja vierailualueena. Porin kaupunkikeskustan toimenpideohjelma 2025-2030 kehittämisen teemoja ja alueita keskustassa ovat: Kauppatori, kävelykatu ja Eetu Salinin aukio, Jokikeskus, liikenneverkko, tulevaisuuden keskustakirjasto ja Promenadikeskus.
Muutosalueet	
Karjarantakeskus	Vaikka karjarantakeskuksen hallit ovat edelleen teollisuuskäytössä, alueen käyttöä on mahdollista suunnitella niin, että elinkeinoelämän kannalta olennaista konepajatoimintaa ei vaaranneta. Alueella on kahdeksan rakennuskelpoista rakentamatonta kerrostalotonttia. Alueen liikenteen ja tulvasuojelun järjestelyjä parannetaan.
Pasaasi	Linja-autotoimintojen siirryttyä Matkakeskukseen Keskusaukiolle johtavasta alueesta on mahdollista muodostaa jalankulkijoille ja pyöräilijöille houkutteleva sisään tuloväylä kaupunkikeskustaan. Uimahallin ja Riihikedon koulun ympäristöä kehitetään osana kehittyvää oleskelu- ja kulkuväylää. Herralahden koulurakennusten alueelle voidaan sijoittaa lisää asumista ja muista toimintoja laaditun yleissuunnitelman pohjalta.
Karjalankatu- Ratapiha	Satakunnan ammattikorkeakoulun kampuksen ja Matkakeskuksen alueen kehityksen toisen vaiheen käynnistämistä valmistellaan yhdessä maanomistajien kanssa. Alue on kaupunkikuvallisesti tärkeä, koska se on muualta Poriin tulevalle usein ensimmäinen maisema Porin kaupungista.

Kaupunkikehityksen kärkikohteiden edistämiseksi toteutetaan hyväksi koettuja toimintatapoja:

- Kärkikohdestatuksen asettaminen
- Kohdejohtamisvastuun määrittely
- Alueen vuosittaisten investointien määrittely ja toteuttaminen
- Markkinointiin panostaminen
- Tarvittavien tavoiteasiakirjojen ja suunnitelmien laatiminen
- Yhteinen kehittäminen alueen yritysten ja toimijoiden kanssa

Kaupunkikehityksen kärkikohteiden tavoitteet vuodelle 2026 ja kuvaus nykytilanteen suunnitelmavalmiudesta

Kaupunkikehityksen kärkikohteiden alueilla on vireillä useita tavoitteita edistäviä yleis- ja asemakaavoja. Tiedot kaavoituskohdeista löytyvät Porin kaupunginhallituksen 24.2.2025 hyväksymästä [kaavoituskatsauksesta 2025-2027](#). Yleis- ja asemakaavojen lisäksi kaupunkikehityskohteisiin liittyy useita kehityshankkeita ja suunnitelmavalmiutta parantavia selvityksiä. Ne on esitelty vuoden 2026 tavoitteiden yhteydessä.

PORIN SATAMAN ALUEET

Tavoitteet: Porin sataman (Tahkoluoto ja Mäntyluoto), Kirrinsannan ja Kaanaankorven liike- ja teollisuusalueiden sekä Peittoon kiertotalouspuiston toimintaedellytyksiä tuetaan kaavoituksen ja yritysyrityksen keinoin. Edistämme Kirrinsannan ja Peittoon tonttien rakentamista ja liikennejärjestelyjen suunnittelua, lupamenettelyjä ja toteutuksia. Osallistumme Kaanaankorven uudistamiseen tukemalla alueen jäljelle jäävän teollisen toiminnan jatkumista ja kehittymistä sekä edistämällä teollisia puhtaan siirtymän investointeja alueelle. Merituulikeskuksen syntymisen edellytyksiä edistetään. Nostamme esiin viestinnän ja markkinoinnin keinoin alueiden kilpailuetuja, kiertotalouteen ja logistisiin yhteyksiin perustuvia liiketoiminnan arvoketjuja. Investointien saamiseksi Poriin ja sataman alueille teemme aktiivista yhteistyötä investointeja edistävien organisaatioiden, muun muassa Business Finlandin kanssa. Lisäksi olemme solmineet yhteistyösopimuksen Fortumin kanssa Tahkoluodon alueen teollisen toiminnan kehittämiseksi. Tällä hetkellä potentiaaliset investorit ovat varanneet Kirrinsannan T/kem-kaavoitetuista alueista n. 2/3 ja käynnistäneet lupaprosesseja.

REPOSAARI-KALLO

Tavoitteet: Reposaaaren ja Kallon alueiden kehittämistoimenpiteiden ohjelmointi laaditun selvityksen pohjalta. Reposaaaren kauppamäärän rakenteiden kunnostusta jatketaan ja turvataan mereltä saapumisen mahdollisuudet. Reposaaaren asuntorakentamista tuetaan edistämällä loma-asuntomessualueen omakoti- ja pienkerrostalotonttien myyntiä. Kaupunkistrategiaan nostetaan monia kärkikohteita koskeva meren ja joen Pori –kokonaisuus, jonka puitteissa Kallon aluetta kehitetään uuden asemakaavan pohjalta.

Suunnitelmat ja selvitykset:

- Kallio-Reposaaari kehittämishankeselvitys, 10.9.2021
- Mäntyluoto – Reposaaari -yhteysvälin jalankulku- ja polkupyörävyäly, kaavaehdotus 609 1774, kevät 2025

YYTERI

Tavoitteet: Panostetaan elinkeinoelämää tukeviin investointeihin, kuten Yyterin aukion yleissuunnitelman toteuttamiseen, sekä ulkoilureitistön kehittämiseen mm saavutettavuutta ja esteettömyyttä parantamalla. Uuden vierailukeskuksen palveluja monipuolistetaan ensimmäisen aukiolovuoden kokemuksia hyödyntäen. Yyterin alueen tunnettuuden kasvattamista ja vahvaa markkinointia jatketaan. Myös huippusesongin ulkopuoliseen aikaan panostetaan, erityisesti koulujen loma-ajat ovat tärkeässä asemassa. Alueen toimijoiden kanssa tehdään entistä tiiviimpää yhteistyötä.

Herrainpäiviä kehitetään vahvana osana laajempaa Yyteriä. Jatketaan pienvenesataman alueelle sijoittamisen selvitystä. Yhteistyötä Metsähallituksen kanssa tehdään erityisesti Herrainpäivien luontopolun ja Selkämeren kansallispuistoon liittyvillä alueilla.

Suunnitelmat ja selvitykset:

- Porin matkailun ja tapahtumien tiekartta 2025-2030, kaupunginhallitus 2.6.2025, § 275
- Yyterin kasvuohjelma, kaupunginhallitus 9.11.2020, §601
- Yyterin aukion yleissuunnitelma, 2019, kaupunginhallitus 2019
- Yyteri strategia, 2017, kaupunginhallitus 2017
- Herrainpäivät aluekehityssuunnitelma, 24.6.2025 SARC + Sigge

LUOTSINMÄKI-PERKO

Tavoitteet: Maankäytöneuvotteluiden loppuun saattaminen ja kaavan lainmukaiseksi saattaminen. Alueella jo sijaitsevan liiketoiminnan kehittämisen turvaaminen ja jo lopettaneen toiminnan seurauksena pilaantuneen maa-alueen kehittäminen. Lisääntyneiden energian siirron edellyttämiin järjestelyihin varautuminen. Valtatie 8 Hyvelän liittymän tiesuunnitelman toteuttaminen.

Suunnitelmat ja selvitykset:

- Valtatie 8 parantaminen Hyvelän liittymäalueella, Varsinais-Suomen ELY-keskus

ISOSANTA-AITTALUOTO

Tavoitteet: Isosannan alueella SR-Kiinteistöjen kanssa laaditun kaavoitussopimuksen mukaisen asemakaavamuutoksen eteenpäin vieminen. Aittaluodossa maanomistajien ja toimijoiden kanssa jatketaan uusien, nykyisiä toimintoja hyödyntävien ja kaupunkirakenteessa keskeiselle paikalle soveltuvien liiketoimintamahdollisuuksien valmistelua sekä raskaan liikenteen kestävien reittien tarkastelua.

AVIAPORI-HONKALUOTO-MIKKOLA-METALLINKYLÄ

Tavoitteet: Alueella toimivan ilmailuklusterin ja alueen kansallisen ja kansainvälisen aseman vahvistaminen yhdessä Turvallisuuskeskuksen kehittämisen kanssa. Valtateiden 2 ja 11 risteysalueen tiesuunnitelman toteuttaminen ja valtateiden välisen uuden maantien yleissuunnittelu yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa. Honkaluodon asemakaavan mukaisten teollisuustonttien toteuttaminen datakeskusta varten ja palveluliiketoiminnan kehittäminen raskasliikenteen palvelualueeksi. Honkaluodossa toteutetaan aktiivista maapolitiikkaa ja laajennetaan kaavoitettua aluetta logistiikka- ja teollisuus-toimintoja varten. Mikkolan alueen kehittämistä kaupallisena keskuksena jatketaan. Metallinkylässä turvataan olemassa olevan teollisuuden toiminta- ja kasvuedellytykset ja jatketaan alueelle sijoittuvan datakeskustoiminnan edellyttämiä kehittämistoimia.

Suunnitelmat ja selvitykset:

- Uusi maantie välille vt2-vt8, Varsinais-Suomen ELY-keskus
- Honkaluodon ja valtatie 8 välinen yhteys, esiselvitys 2019
- Lentokenttäalueen tulevaisuus, selvitys 2020

KALAFORNIA-KIRJURINLUOTO

Tavoitteet: Kirjurinluoto kehittyy usealla osa-alueella. Kirjurinluotoa markkinoidaan aktiivisesti. Olemassa olevaa uimaranta- ja virkistystoimintojen palvelutarjontaa kasvatetaan. Kirjurinluodon ja Kalifornian alueen liikenteellistä saavutettavuutta parannetaan ja maankäyttöä tehostetaan. Lisäksi edistetään Kirjurinluodon leiriytymisalueen infran kehittämistä yleissuunnitelman pohjalta. Edelleen jatketaan leikkipuistotoimintojen päivittämistä sekä uusimista.

Vuoden 2026 kärkihankkeet Kirjurinluodon osalta ovat leiriytymisalueen jatkokehittäminen ja toimenpiteiden toteuttaminen, Kirjurinluodon alueen sisäisen opastuksen parantaminen sekä Kirjurinluodontien ja valtatie 8 risteysalueen toteuttamisen edistäminen. Lisäksi priorisoidaan valmistuneen kehittämisohjelman toimenpiteitä tuleville vuosille, kuten Kirjurinluodon ja Raumansillan siltaratkaisut, uimarannan palvelurakennuksen ja ympäristön kehittäminen sekä Kesäteatterin alueen kehittäminen.

Suunnitelmat:

- Kirjurinluodon leiriytymisalueen yleissuunnitelma, tekninen lautakunta 16.5.2023
- Porin matkailun ja tapahtumien tiekartta 2025-2030, kaupunginhallitus 2.6.2025, § 275
- Kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelma, kaupunginvaltuusto ja Ympäristöministeriö 2008
- Kirjurinluodon kehittämisohjelma, kaupunginhallitus päättää, syksyn 2025 aikana

URHEILUKESKUS-PORIN METSÄ

Tavoitteet: Isomäen alueen yleissuunnitelman tavoitteiden edistäminen. Stadionin vuonna 2024 aloitettua peruskorjausta jatketaan ja maauimalan vuonna 2027 alkavaksi ajoitettua peruskorjausta varten käynnistetään tarve- ja muut selvitykset. Maauimalan ja Porin metsän aukion parannuksen toimenpiteet aloitetaan keväällä 2026 yleissuunnitelman mukaisesti. Lisäksi jatketaan kuntoratojen valaistuksen uusimista.

Suunnitelmat:

- Maauimalan ja Porin metsän aukion yleissuunnitelma, maisema-arkkitehdit Nomaji 2023
- Isomäen alueen yleissuunnitelma, tekninen lautakunta 17.3.2020

KAUPUNKIKESKUSTA

Tavoitteet: Kaupunkikeskustaa kehitetään kokonaisuutena. Vuonna 2026 toteutetaan toimenpiteitä, jotka edistävät monipuolisesti Porin kaupunkikeskustan kehittämisohjelman tavoitteita ja valittuja painopisteitä. Keskustan liikenneverkko-suunnittelua jatketaan laatimalla yleissuunnitelmat Vähälinnankadun ja Itsenäisyydenkadun (välillä Vähälinnankatu-Ota-vankatu) kaksisuuntaistamisesta sekä Isolinnankadun pyöräilyn laatukäytävästä (2-suuntainen pyörätie Matkakakeskuksesta Etelärantaan). Lisäksi jatketaan Kauppatorin ja joukkoliikenteen laiturialueen suunnittelua hyväksytyn yleissuunnitelman pohjalta. Rakentamissuunnittelussa selvitetään sulanapitojärjestelmän kustannukset ja toteutusmahdollisuudet.

Porin Jokikeskuksen jatkovaiheista laaditaan hankesuunnitelma. Kolmannen vaiheen (väli Taavisilta-Rauman silta) valmistelujen lisäksi jatketaan tutkimuksia ja toteutusvaihtoehtojen tarkastelua Kirjurinluodon kärjen osalta. Kivi-Porin valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön arvoja korostetaan Porin sillan 100-vuotisen historian kunniaksi uusittavalla valaistuksella ja alueen historiaa esittelevillä valokuvilla.

Elämyksellisen tapahtuma- ja kulttuurikeskustan vahvistamiseksi edistetään pääkirjastorakennuksen toteutussuunnittelua ja parannetaan esiintymislavojen (Satakieli-lava ja Eetunaukion lava) käytettävyyttä ja ulkoasua. Kävelykadun kausivalaistus suunnitellaan ja uusitaan vuosien 2026-2027 aikana. Promenadikeskuksen salin akustiikan ja istuimien parannustöistä laaditaan tarvesuunnitelma. Lisäksi jatketaan 50-vuotta täyttävän kävelykadun juhluvuoden (2027) valmisteluja ja vahvistetaan kaupunkikeskustan matkailuprofiilia kulttuurimatkailukohteena.

Ohjelmat:

- Porin kaupunkikeskustan toimenpideohjelma 2025-2030, kaupunginhallitus 16.6.2025
- Porin kaupunkikeskustan kehittämisohjelma, kaupunginhallitus 17.6.2024
- Promenadi-Pori kaupunkikeskustaprojekti 2000, kaupunginhallitus 6.3.1995

Suunnitelmat:

- Porin matkailun ja tapahtumien tiekartta 2025-2030, kaupunginhallitus 2.6.2025, § 275
- Porin kauppatorin yleissuunnitelma, kaupunginhallitus 26.6.2023, § 342
- Porin keskustan liikenneverkko-suunnitelma, kaupunginhallitus 26.6.2023, § 343
- Porin tie- ja katuverkko-suunnitelma 2040, koko Pori, 2021
- Korkean rakentamisen selvitys, 2019
- Porin ruutukaavakeskusta, modernin rakennusperinnön inventointi, 2019
- Porin pysäköintipoliittikka 2030, kaupunginvaltuusto 25.3.2019, § 28
- Selvitys teollisuuden liikennepoliittisista ratkaisuista Porissa, 2019
- Raskaan liikenteen reitit Porin keskustassa 2018
- Jokikeskuksen yleissuunnitelma, kaupunginhallitus 11.3.2013
- Kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelma, kaupunginvaltuusto ja ympäristöministeriö 2000

KARJARANTAKESKUS

Tavoitteet: Kaupunki seuraa rauhallisesti omistamansa Suisto Kiinteistöt Oy:n kautta alueen kehittymistä kaavojen mukaiseksi palvelujen ja asumisen alueeksi. Nykyiset teolliset toiminnot ovat suurelta osin vakiintuneita ja rakennuskannan käyttöaste suurta. Karjarantaa ja asuatomessualueetta yhdistävän hidaskadun (Repolankatu) ja rantojen kulkureittien toteuttamista edistetään. Lestikadun ja Puunaulakadun pienistä tonteista koostuvan teollisuusalueen muutosmahdollisuuksien selvittämistä jatketaan.

Suunnitelmat

- Asemakaavamuutos 609 1777, KV 7.4.2025

PASAASI

Tavoitteet: Laadittavan asuntopolitiikan ja kestävän kehityksen mukaisen puurakentamista edistävien toimien suorittaminen oppilaitosyhteistyönä sekä rakennusliikkeiden ja keskeisten sidosryhmien kanssa. Urheilutalon peruskorjauksen edistäminen yhdessä koulun ja uimahallin alueen kehittämistä. Alueen liikenteellisten olosuhteiden kehittäminen osana keskustan liikenneverkko-suunnitelmaa. Vanhan linja-autoaseman kehittäminen kiinteistöohjelman ja omistajaohjauksellisten linjausten mukaisesti.

Suunnitelmat:

- Pasaasin yleissuunnitelma, 2020
- Porin urheilutalon peruskorjaus – hankesuunnitelma, kaupunginhallitus 4.5.2020

KARJALANKATU-RATAPIHA

Tavoitteet: Senaatin Asema-alueet Oy:n kanssa kehitystyön käynnistäminen yhdessä Tampereen yliopiston arkkitehtuurilaitoksen oppilaitosyhteistyön avulla. Kaupunkiin saapumisen kokemuksen parantaminen rautatieaseman ja matkakeskukseen palvelutarjontaa kehittämällä ja alueen toimijoiden yhteistyötä organisoimalla. Porin tie- ja katuverkko-suunnitelma 2040 mukaisten järjestelyjen edistäminen ja logistiikkaan painottuvien toimintojen vahvistaminen.

TIE- JA KATUVERKKO

Porin tie- ja katuverkko-suunnitelmassa tavoiteverkkoon 2040 sisältyvät ja edistettävät väylähankkeet, liittymät ja muut liittymätoimenpiteet:

- Vt 2/8 Porin kohdan nelikaistaistus Tiilimäki-Korpi
- Vt11 ja vt2 liittymäjärjestelyjen parantaminen
- Vt 8 Tiiliruukki – Ruutukuoppa nelikaistaistus
- Vt 8 Tiiliruukin eritasoliittymä
- Vt 8 Hyvelä-Söörmarkku uusi tielinjaus (vt 8/ mt 2660 liittymäjärjestelyt)
- Mt 269:n (Reposaaren maantie) jalankulku- ja polkupyöräväylä
- Pori-Mäntyluoto -Tahkoluoto radan tasoristeysten poistoon tähtäävät rinnakkaisväylähankkeet
- Uusi maantie välille vt 2 ja vt 8
- 4-haaraliittymien porrastus 3-haaraliittymiksi
- Vt 2 Ulasoorin eritasoliittymä
- Vt 2 Rieskalan eritasoliittymä
- Tavoiteverkon keskeisten katuverkon liittymien parantaminen kiertoliittymiksi

KAUPUNKIKEHITYSKOhteisiin liittyvät investoinnit 2026-2028

Talousarviovuoden 2026 sekä taloussuunnitelmavuosien 2027–2028 luvut ovat suuntaa-antavia. Taulukko sisältää teknisen toimialan infrastruktuuriin ja tiloihin liittyvät investoinnit sekä elinvoima- ja ympäristötoimialan Yyterin ja Kirjurinluodon kehittämiseen kohdennetun määrärahan.

Kaupunkikehityskohteet 2026-2028 euroina (suuntaa-antava)	Edunvalvontakohde (E)	TA2026	TS2027-2028
SATAMA JA YRITYSALUEET		380 000	5 340 000
Porin Sataman alueet			
Pori-Mäntyluoto-Tahkoluoto radan perusparantaminen		5 000	
Reposaaren maantie, jalankulku- ja pyöräilyväylä	E		
Ekokorventien ja mt272 liittymäjärjestelyt		30 000	150 000
Kivikaulantien suunnittelu ja rakentaminen		20 000	20 000
Kirinsannan katu- ja liittymäsuunnittelu		10 000	40 000
Isosanta-Aittaluoto			
1. vaiheen liikennejärjestelyt (Valajankatu)		20 000	
Aviaporin-Honkaluoto-Mikkola-Metallinkylä			
Tiiliruukin eritasoliittymä, tiesuunnitelmaan osallistuminen	E		
Impolan ylikulkusilta		350 000	7 000 000
Honkaluoto: Hiitolantien suunnittelu ja rakentaminen		55 000	
Honkaluodon laajennus		20 000	9 600
MATKAILU JA VAPAA-AIKA		4 445 000	4 620 000
Reposaari-Kallo			
Reposaaren satamapuisto		10 000	110 000
Reposaaren Kaupparanta ja Vaakunaviiki, perusparannus		20 000	10 000
Yyteri			
Elinkeinoelämää tukevat investoinnit		300 000	300 000
Kortejärventie-Santalantie, katusuunnitelman laatiminen ja rakentaminen		10 000	
Kalafornia-Kirjurinluoto			
Elinkeinoelämää tukevat investoinnit		30 000	30 000
Kirjurinluodon kärki, kuntotutkimus ja korjaussuunnitelma		470 000	1 000 000
Kalaforniantie/Kirjurinluodontien järjestelyt	E	50 000	
Kirjurin leiriytymisalue		300 000	270 000
Urheilukeskus ja Porin metsä			
Tennishallin pysäköintialue		35 000	34 400
Opasteiden uusiminen		60 000	60 000
Lammen lenkin P-alue		330 000	
Maauimalan aukio			1 400 000
Urheilukeskuksen hiihto- ja kuntoratojen valaistuksen saneeraus		100 000	50 000
Pesäpallostadionin tekonurmi			1 000 000
Stadionin alueen peruskorjaus		2 000 000	200 000
Tekonurmen katsomo		1 000 000	2 000 000
Karhuhalli, pelikentän ja välineistön uusiminen			40 000
Maauimalan altaat, hyppytorni jne.			50 000
KAUPUNKIKESKUSTA		895 000	5 910 000
Rauman silta, yleissuunnitelma		80 000	10 000
Porin sillan valaistuksen uusiminen		300 000	
Jokikeskus		130 000	20 000
Keskustan liikenneverkkosuunnitelman jatkotoimet		75 000	135 000
Kauppatorin jatkosuunnittelu ja rakentaminen		180 000	2 550 000
Kävelykadun suunnittelu		200 000	200 000
Satakunnan museon julkisivu ja vesikatto			570 000
Pääkirjaston peruskorjaus		300 000	
MUUTOSALUEET		80 000	1 020 000
Karjarantakeskus			
Repolankatu		10 000	400 000
Pasaasi			
Kuninkaanhaan lähiliikuntapaikka		50 000	1 000 000
KAIKKI KAUPUNKIKEHITYSKOhteet YHTEENSÄ		6 550 000	18 659 000

Porilaisten hyvinvointi

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on yksi kunnan perustehtävistä. Kunnan tulee seurata asukkaidensa hyvinvointia, raportoida siitä ja suunnitella kunnan toiminta ja palvelut sen mukaiseksi, että ne mahdollisimman hyvin tukisivat asukkaiden hyvinvointia. Keskeistä on mahdollistaa puitteet asukkaiden omatoimiseen hyvinvoinnin ylläpitoon ja edistämiseen. Asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä edistetään Porissa koko kaupunkiorganisaation voimin.

Kerran valtuustokaudessa laaditaan hyvinvointikertomus, jossa kerrotaan porilaisten hyvinvoinnin tilasta ja haasteista. Vuosittain tätä tietoa täydennetään hyvinvointiraportilla. Hyvinvointisuunnitelmalla pureudutaan näihin haasteisiin. Se on keskeinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strateginen suunnitelma, joka jalkautetaan toimialoille. Voimassa olevassa hyvinvointisuunnitelmassa on asetettu viisi painopistettä: mielen hyvinvointi, liikkuminen, terveelliset elintavat, osallisuus ja aktiivisuus sekä turvallinen ja viihtyisä elinympäristö. Suunnitelma päivitetään loppuvuoden 2025 aikana.

Valtaosa porilaisista voi hyvin, ovat aktiivisia ja elävät arkeaan tiiviisti osana yhteisöä. Suurimmat hyvinvoinnin haasteet liittyvät tällä hetkellä mielenterveyteen, yksinäisyyteen, ylipainoon ja vähäiseen liikkumiseen.

Tarkemmat tiedot porilaisten hyvinvoinnin tilanteesta ja haasteista löytyvät kaupungin nettisivuilta:

<https://www.pori.fi/talous-ja-strategia/strategiat-ja-ohjelmat> ja sieltä hyvinvointikertomuksesta ja -raporteista. Tarkemmat tiedot ikäryhmittäin linkin takaa.

TÄRKEIMMÄT KEHITTÄMISKOHEET

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMISEEN LIITTYVÄT INVESTOINNIT VUONNA 2026

Tarkoituksena on nostaa näkyviin panostuksia, joita Porin kaupunki käyttää asukkaidensa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Investoinneissa vuoden 2026 luvut ovat talousarvioon liittyviä summia. Vuodet 2027–2028 ovat talous-suunnitelmavuosia ja niiden osalta tarkat summat päätetään erikseen ao. vuosien talousarvioissa.

Hyvinvointia ja terveyttä edistäviä infrainvestointeja tehdään noin **10,9 miljoonalla eurolla** ja tilainvestointeja noin **5,2 miljoonalla eurolla** vuonna 2026. Näkyvillä ovat myös suunnitelmavuosien yhteenlasketut kokonaiskustannukset.

INFRAINVESTOINNIT (€)	TA 2026	TS 2027 – 2028
Kevyen liikenteen väylät	610 000	128 000
Katujen perusparannus ja uudelleen asfaltointi	3 420 000	5 689 400
Siltojen peruskorjaus	1 370 000	7 360 000
Puistot ja leikkipaikat	1 500 000	1 800 000
Pienvenesatamat ja -väylät	400 000	1 260 000
Katuvalaistusten saneeraus	1 000 000	1 800 000
Jokikeskus (ml. Kirjurin kärki ja Pohjoisranta)	600 000	1 020 000
Liikuntapaikat	1 430 000	610 000
Kaupunkikehityskohteet	545 000	2 975 000
Yhteensä, infrainvestoinnit	10 875 000	22 642 400

TILAINVESTOINNIT (€)	TA 2026	TS 2027 – 2028
Perusopetus (ml. Väinölän koulun katto ja julkisivu sekä Kyläsaaren koulun peruskorjaus / uudisrakennus)	1 840 000	3 850 000
Varhaiskasvatus (ml. Kyläsaaren päiväkodin peruskorjaus / uudisrakennus)	30 000	2 800 000
Kulttuuri (ml. Raatihuoneen julkisivu ja kirjasto)	300 000	3 120 000
Liikunta- ja nuorisotilat (ml. Stadionin peruskorjaus, tekonurmen katsomon uudisrakennus, pesäpallostadionin tekonurmi, Karuhallin pelikenttä, Pohjois-Porin monitoimitalon tekojäärädan kylmäkone)	3 050 000	6 480 000
Yhteensä, tilainvestoinnit	5 220 000	16 250 000

MUITA HYVINVOINTIA JA TERVEYTTÄ EDISTÄVIÄ TEKOJA

	Määräraha (€)
Harrastamisen Porin malli	290 343 (OKM:n osuus 170 343 euroa)
Nuorisopassi (vuoden 2024 käyttöasteen mukaan)	45 000
Kirjastosta lainattavat kausi- ja teatterikortit	10 000
Maksa, mitä haluat -päivät kulttuuri- ja liikuntalaitoksissa	6 000
Hyvinvointia edistävät yhdistysavustukset	
Liikunta-, nuoriso- ja kulttuuriavustukset	540 000
Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen	190 000
Kumppanuussopimukset	827 000
Osallistuva budjetointi	60 000
Kesäruokailun toteuttaminen	100 000
Yhteisölliset ruokailut	10 000
Liikkumisohjelman toteuttaminen	100 000
Osallisuus ja vaikuttaminen	30 000
Lakisääteiset vaikuttamistoimielimet	41 000
Ehkäisevä päihde- ja mielenterveystyö	20 000
Henkilöstön aktivoiminen Epassilla	500 000
Henkilöstön tyky-toiminta	50 000
Yhteensä	2 819 343

Lisäksi Porin kaupunki toteuttaa itse hyvinvointia ja terveyttä edistäviä hankkeita, joiden yhteissumma on **1 430 097 euroa**. Kaupunginhallitus päätti II talousarviolukemisessa lisätä 60 000 euroa hyvinvoinnin tukemiseen. Määräraha on merkitty kaupunginhallituksen käyttöön. (KH 14.11.2025 § 467)

HYTE-KERROIN

HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Hyte-kertoimeen sisältyy 15 prosessi-indikaattoria ja 6 tulosisäädikäättoria.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Lisäosan suuruus määräytyy kahdenlaisten indikaattorien perusteella: toimintaa kuvaavista prosessi-indikaattoreista ja tuloksia kuvaavista tulosindikaattoreista. Yhteensä indikaattoreita on 21. Indikaattorien soveltuvuus arvioidaan määrärajojen, eivätkä ne tule olemaan aina samoja.

Toimintaa kuvaavat prosessi-indikaattorit (15 kpl) mittaavat nykytilannetta. Niillä haetaan vastausta kysymykseen "Minkälaisista kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ on". Toimintaa kuvaavat indikaattorit ovat:

- peruskoulut (4 yksittäistä indikaattoria)
- liikunta (5 yksittäistä indikaattoria)
- kuntajohto (5 yksittäistä indikaattoria)
- kulttuuri (1 yksittäinen indikaattori)

Toimintaa kuvaavien indikaattoreiden määrä on kohtalaisen suuri, jotta toimintaa voidaan arvioida mahdollisimman laajasti. Jos indikaattoreita olisi vain muutama, olisi vaarana, että tehtäisiin vain niitä asioita, joita HYTE-kertoimessa mitataan. Nyt valitut indikaattorit mittaavat laajasti tekemisiä aina johtamisesta, seurannasta ja arvioinnista, resursseista ja kuntalaisten osallisuuden edistämisestä käytännön tekemisiin. Tärkeää on myös työn pitkäjänteisyys ja suunnitelmallisuus.

Tulosindikaattorit (6 kpl) mittaavat muutosta väestön hyvinvoinnissa ja terveydessä. Tulosindikaattorit on valittu näiden periaatteiden mukaan:

- kunta voi omalla toiminnallaan vaikuttaa indikaattoreihin
- eri ikäryhmät ovat edustettuina
- jotta kunnan väestörakenne, sairastavuus tai työttömyystilanne ei vaikuttaisi tulokseen, mitataan tulosindikaattoreissa lähtökohtaisesti muutosta
- tavoite on, että kunnat olisivat mahdollisimman paljon samalla viivalla ja niillä on mahdollisuus saada todettavia, hyviä muutoksia näissä asioissa aikaan

Tulosindikaattoreista lasketaan kahden viimeisimmän vuoden erotus kuvaamaan tapahtunutta muutosta. Jos jonkin indikaattorin arvo on jo tavoitetilanteessa, saa kunta sen osalta maksimipisteet.

Porin prosessi-indikaattoreiden keskiarvo vuonna 2024 oli 83 ja tulosindikaattorien keskiarvo oli 44. Molempien indikaattorien keskiarvot ovat hieman laskeneet edellisestä. Tämä ei suoraan tarkoita sitä, että Porin kaupungin toiminta olisi heikentynyt, vaan muiden kaupunkien toiminta on kehittynyt. Molemmissa asteikko on 0–100. Porin kaupunki saa hyte-kertoimen mukaista valtion rahoitusta kahden edeltävän vuoden laskelman mukaan noin 1,64 miljoonaa euroa, joka on asukasta kohden noin 20 euroa. Rahoitus on pysynyt lähes samassa.

Alla on taulukossa esitelty kaikki valtakunnalliset indikaattorit ja niiden kehitys Porissa vuosina 2021-2024.

Porin hyte-kertoimen kehitys vuosina 2021-2024	2021	2022	2023	2024
HYTE-kerroin euroa / asukas	18,4	19,7	19,8	19,8
HYTE-kerroin, 0 - 100	65	70	70	64
HYTE-kerroin, 1 000 euroa	1542,5	1646,4	1650,3	1643,1
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä, skaalattu HYTE-indikaattori	37	39	63	39
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori	35	35	56	56
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä	79	79	0	0
Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit	88	88	82	82
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori	51	62	58	48
Kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus	75	75	98	98
Kunnan palvelujen suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja	100	100	100	100
Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista	100	100	100	100
Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen	100	100	100	100
Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille	100	100	100	100
Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä	100	100	100	100
Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä	100	100	100	100
Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen	0	100	100	100
Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnyistä	100	100	100	100
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa	100	100	100	100
Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakkoarviointiin	100	0	0	0
Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa	93	93	72	72
Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)	86	89	89	83
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori	31	54	49	33
Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)	44	50	52	44
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori	52	54	40	45
Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista	100	100	100	100
Ylipaino, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori	56	56	44	44

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2025

Porin kaupungin hyvinvointiryhmä seuraa HYTE-kertoimen indikaattoreita järjestelmällisesti ja säännöllisesti. Ryhmä nimeää vastuuhenkilöt kunkin indikaattorin mukaisen tuloksen parantamistyöhön asianomaisesta yksiköstä. Tarkoituksena on saavuttaa mahdollisimman korkea HYTE-kerroin, jolla on myönteinen vaikutus valtionosuuksiin.

Monien indikaattorien tuloksiin vaikuttavat kaupungin toiminnan lisäksi esimerkiksi asukas itse tai hyvinvointialue. Hyvä tulos vaatii pitkäjänteistä moniammatillista työtä.

ARJEN TURVALLISUUS

Kaupunkilaisten turvallisuuden tunne on jokaiselle henkilökohtainen. Tästä syystä sen kehittämiseen liittyvien toimenpiteiden on vastattava asukkaiden havaitsemiin epäkohtiin. Porin kaupunki kerää asukkaiden havaintoja turvallisuuteen liittyvistä kehityskohteista. Tulosten avulla parannetaan kaupunkilaisten luottamusta vaikutusmahdollisuuksiinsa ja heidän turvallisuutensa tunnetta sekä pienennetään onnettomuuksien ja tapaturmien mahdollisuuksia. Kaupunki myös neuvoo asukkaitaan, miten jokainen voi parantaa omaa turvallisuuttaan

Kaupungissa tehdään alueisiin ja rakennuksiin liittyviä kehittämis- tai perusparannustoimenpiteitä. Näissä toimenpiteissä huomioidaan varautumiseen, valmiuteen sekä riskienhallintaan liittyvät asiat. Yhdyskuntasuunnittelun avulla voidaan kustannustehokkaasti rakentaa ympäristöt, jotka vähentävät onnettomuuksia, rikollisuutta ja kaupunkilaisten turvattomuuden tunnetta. Tässä kaupunkisuunnitteluun liittyvässä työssä huomioidaan erityisesti pelastusviranomaisen ja poliisin asiantuntemusta.

Ihmisten turvallisuuden tunteeseen vaikuttavat kaikki teiden ja kevyen liikenteen väylien kuntoon, valaistuksiin ja niiden ylläpitoon liittyvät investoinnit. Kaupunkisuunnittelulla, investointisuunnittelulla ja niihin liittyvillä toimintatavoilla on iso merkitys turvallisen ja hyvinvoivan kaupungin kehittämisessä.

Kaupunki lisää arjen turvallisuutta lisäämällä asukkaiden kohtaamista ja yhteisöllisyyttä. Arjen turvallisuudesta puhuttaessa on hyvä huomioida, että turvallisuuden edistäminen ei ole yhden tai kahden toimijan tehtävä vaan kaikkia tarvitaan turvallisuuden edistämiseen. Kaupunki, viranomaiset ja järjestöt kehittävät yhteistyössä kaupunkilaisille palveluita, jotka luovat turvallisuutta. Muita keskeisiä panostuksia arjen turvallisuuteen ovat muun muassa:

- Kameravalvonta yhdessä viranomaisten kanssa
- Kirjurinluodon kehittäminen turvallisuuden näkökulmasta (uimaranta, sillat, johtokeskuspaikka, kamerat, valot)
- Keskustan kehittäminen turvallisuuden näkökulmasta
- Yyterin kehittäminen turvallisuuden näkökulmasta

EHKÄISEVÄ PÄIHDE- JA MIELENTERVEYSTYÖ

Ehkäisevä päihdetyö perustuu lakiin ja on osa kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Sen tavoitteena on vähentää päihteiden, tupakan ja rahapelaamisen käyttöä sekä niistä aiheutuvia haittoja, lisätä ymmärrystä päihteisiin liittyvistä ilmiöistä ja turvata yhdenvertaiset mahdollisuudet hyvinvointiin. Valtakunnallista ohjausta tekevät STM ja THL, mutta päävastuu toteutuksesta on kunnilla. Ehkäisevä mielenterveystyö täydentää kokonaisuutta vahvistamalla suojaavia tekijöitä yksilöissä, yhteisöissä ja rakenteissa.

Porissa ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön koordinaattori vastaa asiantuntijuuden tuomisesta osaksi kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Työhön kuuluu eri toimialojen ja sidosryhmien yhteistyön kokoaminen ja johtaminen, kansalaisten hyvinvoinnin ja turvallisuuden vahvistaminen sekä ammattilaisten osaamisen tukeminen. Käytännössä se tarkoittaa muun muassa koulujen ja oppilaitosten tukemista päihdekasvatuksessa, varhaisen puuttumisen mallien käytön koordinoitua, Pakka-toimintamallin toteuttamista elinkeinojen ja viranomaisten kanssa, väkivallan ehkäisyn kehittämistä sekä erilaisten tapahtumien ja yhteisövaikuttamisen toimien järjestämistä. Lisäksi koordinaattori vastaa toiminnan kehittämisestä, seurannasta ja raportoinnista sekä yhdyspintatyöstä Satakunnan hyvinvointialueen kanssa.

Vuosina 2025–2027 ehkäisevää päihdetyötä vahvistetaan Päihde- ja Pelivapaasti kasvaen Satakunnassa -hankkeessa, jonka tavoitteena on tukea lasten ja nuorten hyvinvointia sekä ehkäistä päihde- ja rahapelihaittoja. Hanke laatii alueellisen päihde- ja pelikasvatussuunnitelman, kehittää käytännön työkaluja ehkäisevään työhön ja tukee opetushenkilöstöä varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle vaikuttavassa kasvatuksessa.

YHTEISTYÖ HYVINVOINTIALUEEN KANSSA

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kaupungin ja hyvinvointialueen yhteinen tehtävä. Yhteistyön varmistamiseksi käydään hyvinvointialueen kanssa vuosittaiset lakisääteiset neuvottelut sekä jatkuvaa vuoropuhelua yhdyspinnoilla toteutettavista palveluista. Molemmat toimijat nimeävät henkilöt erilaisiin yhteisiin hyvinvoinnin edistämisen työryhmiin. Myös asukkaiden osallisuutta tehdään yhteistyössä. Edellä mainitut yhteistyön muodot eivät ole täysin toteutuneet aiempina vuosina, mutta Satakunnan hyvinvointialue on valmiimpi parantamaan yhteistoiminnan sujuvuutta vuodesta 2026 alkaen.

Porin kaupungin näkökulmasta yhteistyön painopisteet ovat:

- Hyvinvointisuunnitelmat ja -raportit sekä tiedon vaihto
- Yhteisten tavoitteiden ja toimenpiteiden määrittely sekä toteutus
- Palvelut yhdyspinnoilla
- Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa
- Kiinteistöt ja tilat
- Yhteiset hankkeet
- Pelastustoimen ja ensihoidon palvelutasot

Toimialarajat ylittävä yhteinen tavoite

PAINOPISTE	Hyvinvoiva Pori		
TAVOITE	Toimivat palvelut yhteistyössä Satakunnan hyvinvointialueen kanssa. Yhteistyö järjestöjen kanssa.		
TEKO	Hyvinvointisuunnitelmat ja -raportit tehdään yhdessä		
TOIMENPIDE	Sovitaan yhteisistä toimintatavoista ja -malleista.		
MITTARI	Tiedonvaihto toimii sovittujen periaatteiden mukaisesti	Lähtötaso	Tavoitetaso
		ei	kyllä

OSALLISUUS JA VAIKUTTAMINEN

Porissa on käytössä osallisuus- ja vuorovaikutusmalli, jossa kuvataan, miten Porissa edistetään osallisuutta ja mitä osallistamisella tavoitellaan. Työntekijöille se on ohjenuora ja työkalu, asukkaalle väline saada tietoa osallistumismahdollisuuksista ja arvioida tavoitteiden toteutumista. Samalla malli on lupaus siitä, että kaupunkilaiset ja palveluiden käyttäjät voivat osallistua ja vaikuttaa asioiden, päätösten ja palveluiden valmisteluun ja kaupungin toimintaan. Mallissa huomioidaan myös yhdistysten, vaikuttamistoimielinten ja muiden kumppaneiden kanssa tehtävä yhteistyö.

Käytännössä mallin jalkauttaminen opastamalla työntekijöitä sen käyttöön sekä koko organisaation osallisuustyön toimiminen vaatii osallisuuteen paneutuneita työntekijöitä. Kaksi osallisuusasiantuntijaa vastaakin koko kaupungin osallisuustyön koordinoinnista, suunnittelusta ja kehittämisestä. Heidän tehtävänä on muun muassa yksiköiden tukeminen osallisuustyössä ja henkilöstön kouluttaminen. Lisäksi osallisuusasiantuntijat valmistelevat vammais- ja vanhusneuvostojen asioita. Isona osana työhön kuuluu myös osallistuvan budjetoinnin koordinointi ja kehittäminen.

Osallistuva budjetointi Porissa

Kaupunki on toteuttanut osallistuvaa budjetointia vuosina 2018–2024 toimintamallilla, jossa porilaiset ovat ideoineet ja toteuttaneet hyvinvointia tukevia hankkeita kaupungin myöntämän hankerahan avulla. Vuosittainen määräraha on vaihdellut 80 000 ja 250 000 euron välillä. Vuoden 2025 aikana osallistuvaa budjetointia ei toteutettu, koska toimintamallia uudistettiin.

Vuonna 2026 osallistuvaa budjetointia toteutetaan uudistetulla toimintamallilla, jossa kaupunki toteuttaa asukkaiden ideoimia ja äänestämiä hankkeita. Koko prosessi on kaksivuotinen: hankkeiden toteutusaika on kesäkuusta 2026 joulukuuhun 2027.

Uudessa toimintamallissa asukkaiden ideoimille hankkeille annetaan toteutuskausittainen teema, joka perustuu hyvinvointikertomuksesta ja -raporteista esiin nousseisiin porilaisten hyvinvoinnin haasteisiin. Kun ideat on kerätty, asiantuntijoista koostuva työryhmä arvioi ne ja kaupunki suunnittelee niiden pohjalta asukkaiden äänestykseen menevät hankkeet. Toteutettavat hankkeet valitaan äänestystuloksen perusteella ja valinta vahvistetaan viranhaltijapäätöksellä.

Osallistuvan budjetoinnin suunnittelusta ja käytännön toteutuksesta vastaa kaupungin hyvinvointiryhmä yhdessä asiantuntijoista koostuvan työryhmän kanssa. Päätös rahan käytöstä tehdään viranhaltijapäätöksellä.

KOTOUTTAMINEN

Poriin ulkomailta muuttaneiden kotoutumista edistävä työ aiheuttaa kuluja satojen tuhansien eurojen edestä, mutta summaa on mahdotonta arvioida etukäteen, koska henkilömäärä vaihtelee. Kulut saadaan kuitenkin takaisin valtiolta laskennallisina korvauksina. International House Porin monialainen palvelumalli tukee kaikkia maahan muuttaneita taustasta riippumatta, mutta painopiste on pakolaistaustaisissa asiakkaiden ja ei-työnhakijoissa. Palvelu edistää monin tavoin uusien porilaisten kotoutumista, hyvinvointia, kielen oppimista ja työllistymistä. International Housella työskentelee kolme kotoutumisasiantuntijaa ja kansainvälisten asioiden koordinaattori. Porin kaupunki on tehnyt Kokemäen, Harjavan, Nakkilan ja Ulvilan kanssa sopimuksen neuvontapalvelun tuottamisesta kuntiin.

Vuosi 2026 on kiintiöpakolaisten (10–15 hlöä) vastaanottovuosi.

YHTEISÖLLINEN RUOKAILU JA RUOKA-APU

Yhteisöllinen ruokailu koulujen ylijäämääräulla edistää yhteisöllisyyttä, mahdollistaa eri-ikäisten kohtaamisia ja vähentää yksinäisyyttä tarjoten samalla myös ruoka-apua. Toimintamalli on kuvattu Porin kaupungin kestävä kehityksen raportissa 2024 sosiaalisen kestävyys esimerkkinä, joka vähentää ruokahävikkiä ja edistää kestävä kehitystä. Lasten ja nuorten kesäruokailu tukee hyvinvointia ja terveitä elämäntapoja, ja sillä on merkittävää taloudellista, sosiaalista ja turvallisuutta lisäävää vaikutusta ruokailuun osallistuville ja heidän perheilleen. Toiminnan järjestäminen yhdessä laajan yhteistyöverkoston kanssa on osa kolmannen sektorin kanssa tehtävää toiminnallista yhteistyötä. Lisäksi Porin kaupunki toimii ruoka-avun valtionavustuksen hankehallinnoijana Satakunnan alueella: Ruoka-apua ja yhteistyötä Satakuntaan 2025–2026. Hankehallinnoijana Porin kaupunki jakaa avustuksen osatoteuttajille ja 15 % kokonaissummasta on hankehallinnoijan osuutta.

YHDISTYSYHTEISTYÖ

Yhdistykset muodostavat Porissa merkittävän kumppaniverkoston, joka täydentää kaupungin palveluita ja vahvistaa porilaisten hyvinvointia. Yhdistykset toimivat joustavasti ja ketterästi erityisesti siellä, mihin kaupungin omat resurssit eivät riitä. Yhdistykset edustavat alueen asukkaita ja niillä on laaja osaaminen omassa tehtävässään, mikä vahvistaa edelleen palvelujen saavutettavuutta ja osallisuutta.

Yleinen taloustilanne on edelleen haastava, sillä monia rahoitustukia vähennetään, supistetaan tai ne loppuvat kokonaan, kustannustaso on nousussa ja vapaaehtoisten saatavuushaasteet kuormittavat yhdistystoimintaa. Yhdistysten ja kaupungin välinen yhteistyö onkin tärkeää kuntalaisten hyvinvoinnin edistämistyössä. Yhteistyöllä sekä kumppanuudella voidaan luoda monipuolisia mahdollisuuksia kuntalaisten osallistumiselle, yhteisöllisyyden vahvistamiselle ja vaikuttamismahdollisuuksien lisäämiselle.

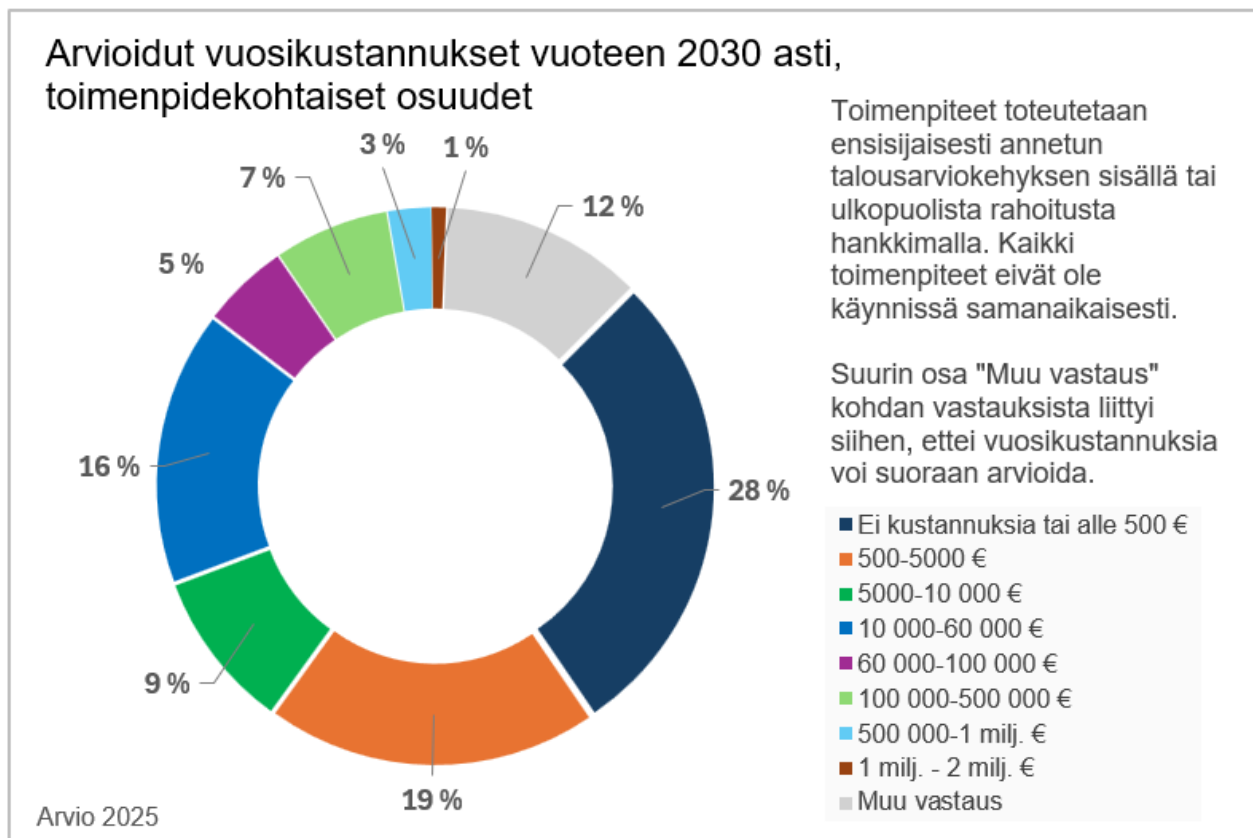
Yhdistysyhteistyötä johdetaan tietopohjaisesti ja pitkäjänteisesti edistäen kaupunkistrategian mukaisia painopisteitä. Kaupunki toimii yhteistyön mahdollistajana tukemalla yhdistysten keskinäistä yhteistyötä järjestämällä verkostoitumistilaisuuksia, kuten yhdistysiltoja. Yhteiskäyttötiloja kehitetään suunnitelmallisesti, jotta ne tukevat matalan kynnyksen toimintaa, yhteisöllisyyttä ja uusien ideoiden syntyä. Yhdistysyhteistyöryhmä jatkaa kehittämistyötään ja koordinoi yhdistysyhteistyöohjelman toteutusta koko kaupunkiorganisaatiossa.

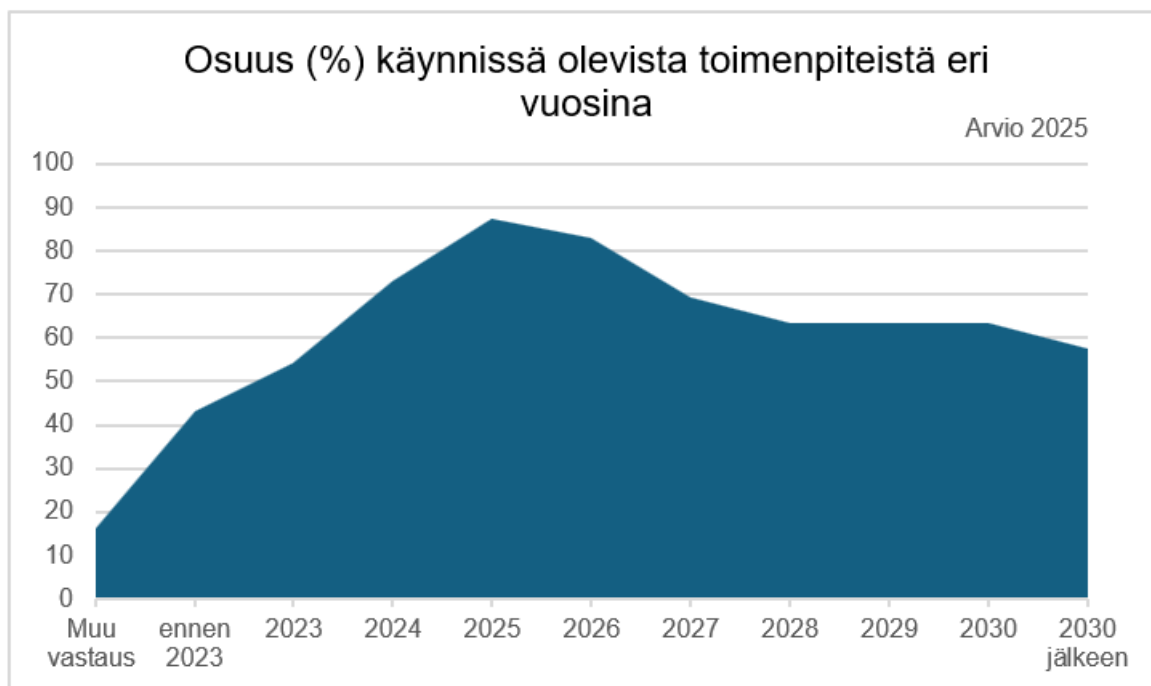
Kestävä kehitys ja resurssiviisas kiertotalouden tiekartta

Kaupunginhallitus hyväksyi lokakuussa 2023 CIRCWASTE-hankkeen tuottaman Resurssiviisaan kiertotalouden tiekartan ohjaamaan kaupungin kestävyystyötä. Tiekartta sisältää kaikkiaan 89 toimenpidettä jaettuna 11 tavoitelaan (muutosjohtaminen, hankinnat, rakentaminen, kaupunkisuunnittelu ja maankäyttö, luonnonvarat ja luonnon monimuotoisuus, arjen kiertotalous, ympäristöosaaminen, liikkuminen, kiertotalouden liiketoiminta, uusiutuva energia, yhteistyö). Kullekin toimenpiteelle on määritelty vastuutahot ja mittarit. Toimenpiteiden aikataulut täsmenytvät työn edetessä, mutta tiekartan aikajänne tähtää vuoteen 2030, johon mennessä myös toimenpiteiden tulisi valmistua. Kaupunginhallitus on velvoittanut kaupunkiorganisaation eri toimijoiden tuottamaan jatkossa talousarviota varten tiedot eri toimenpiteiden toteutumis- ja kustannussuunnittelusta. Tämä tehdään toista kertaa vuoden 2026 talousarviossa.

Ilmastonmuutos, luonnonvarojen ylikäyttö sekä muut globaalit kestävyyskriisit aiheuttavat vaikutuksia kaikkialla maailmassa myös paikallisesti. Kaupungeissa on pyrittävä tunnistamaan ja ennakoimaan vaikutuksia, jotka näkyvät esimerkiksi uudistuvassa lainsäädännössä sekä toimintakulttuurissa, infrastruktuurissa ja taloudessa. Kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti tiekarttaa toteutetaan joko normaalin talouskehyksen puitteissa toimintaa suuntaamalla tai ulkopuolista rahoitusta hankkimalla. Kaupunkiorganisaation eri osista kerättyjen tietojen mukaan tiekarttatyöhön käytetään arviolta 5 490 000 euroa vuonna 2026. On huomioitava, että summan kustannuksista noin 65,5 % koostuu viidestä yksittäisestä toimenpiteestä, jotka sisältävät vakiintunutta toimintaa. Toimenpiteet ovat Puhdistamolietteen hyödyntäminen biokaasutuotannossa (1,6 M €), Katuvalaistuksen vaihtaminen LED:eihin/ valaisinsaneeraus, Edistetään kestävä kehityksen liiketoimintaa julkisilla hankinnoilla, Ekosysteemisopimus ja Sujuvoitetaan kävelyä ja pyöräilyä. Lisäksi summa sisältää myös saatua ulkopuolista hankerahoitusta. Kustannuksista noin 5,2 % on konserniyhtiöiden budjettia.

Pori on kaupunkistrategiassa sitoutunut edistämään taloudellista, sosiaalista ja ekologista kestävä kehitystä. Tämä on ollut myös Resurssiviisaan kiertotalouden tiekartan laadinnan pohjalla. Tiekartalla tarkoitetaan suunnitelmaa ja toimenpideohjelmia, jolla vastataan paikallistasolla kestävyyskriisin haasteisiin. Kaupunkien toimintakenttä on laaja ja Porissa ympäristöasioitakin on huomioitu jo pitkään. **Taloudellisen** kestävyden näkökulmasta on ollut olennaista pyrkiä tunnistamaan jo olemassa olevaa ympäristökestävyystyötä, jota kaupungissa tehdään. Tiekartan toimenpiteiden rahoitussuunnitelmien taulukossa on merkitty **tummansiniseen** ryhmään ne toimenpiteet, jotka ovat jo olleet vakiintunutta tai olemassa olevaa toimintaa ja edistävät myös ympäristökestävyystyötä. **Vihreään** ryhmään kuuluvat ne toimenpiteet, joissa kehitetään uutta tai tehdään muutoksia ja muutetaan toimintaa ympäristökestävyysasioita huomioivaksi. Monet toimenpiteistä ovat kestävyysmuutoksen jalkauttamista osaksi normaalia työtä. Toimenpiteet voivat sisältää sekä olemassa olevan työn tunnistamista että uuden kehittämistä aiheeseen liittyen, tällöin ne on merkitty **sekä tummansiniseen että vihreään ryhmään**. **Harmaassa** ryhmässä olevat toimenpiteet joko eivät ole määriteltävissä edellisiin luokkiin tai tietoja ei ole.

Kaikki tiekartan sisällöt löytyvät Resurssiviisas Pori -sivustolta osoitteesta <https://resurssiviisas.pori.fi/>. Etusivulta voi tarkastella toimenpiteiden etenemisen tilannekuvaa.

Resurssiviisaan kiertotalouden tiekartan toimenpiteiden rahoitussuunnitelmat

Resurssiviisaan kiertotalouden tiekartan toimenpiteiden aikajana ulottuu vuoteen 2030. Seuraavassa taulukossa on tiekartan toimenpidekohtaisia rahoitussuunnitelmia vuoden 2026 talousarvioon sekä vuosien 2027–2028 taloussuunnitelmaan. Sarakkeen Vuosikustannusasteikko ja ryhmä selitteet ovat taulukon lopussa. Lisätietoja toimenpiteistä Resurssiviisas Pori -sivustolla.

Toimenpide	Vuosi- kustannus- asteikko * ja ryhmä**	Kytkeytyminen 2026 talousarvioon ja 2027–2028 taloussuunnitelmaan
1. Kestävyysoasaamisen teema		
1.A Muutosjohtaminen		
1.A.1 Toimiala- ja yksikkökohtaiset kestävyys koulutustarpeet sekä muutosagenttitoiminta	500–5000 €	Talous- ja hallintoyksikkö. Hankintapalvelut: 0–2000 € vuosina 2026–2028. Suunniteltu kestävien hankintojen osaamisen lisäämistä Porin kaupungissa. Tavoitteena ulkopuolinen koulutussarja/kurssi liittyen kestäviin hankintoihin. Ympäristösuunnitteluyksikkö: Suunnittelu aloitettu.
1.A.2 Sitoutuminen kansalliseen Kiertotalouden green dealiin	Ei arvioitavissa	Osana talouskehystä: Toimenpiteen valmistelu on aloitettu 2025 ympäristösuunnitteluyksikön, infrayksikön ja tilayksikön kanssa. Yhteistyössä myös nuorisoyksikkö. Kiertotalouden green dealin (KGD) muutosalueeksi on valittu Resurssiviisas rakennettu ympäristö. Sitoumukseen valitaan vähintään kaksi toimenpidettä, joille asetetaan tavoitetaso 2035 ja välitavoite 2030. Sitoutuminen KGD:hen tarjoaa työkalun ja prosessin tunnistaa vaikuttavimmat kiertotaloustoimet. Se kirittää toimintaa kohti kiertotaloutta, tuo verkostoja ja auttaa saamaan tietoa rahoitusmahdollisuuksista. KGD-sitoutumusprosessissa suunnitellaan omaa toimintaa ja kuullaan asiantuntijoiden sparrausta, jonka jälkeen viedään sitoumus sekä kaupungin päätöksentekoon että KGD:n asiantuntijaraadin arvioitavaksi ja hyväksyttäväksi.
1.A.3 Koko Porin resurssiviisas kehityskuva ja rakennemalli	10000–60000 €	Kaavoitusyksikkö: Osana talouskehystä, lisäksi ulkopuolisen rahoituslähteen tarve. Hankeohjelman mukaisten lähtötietojen keruu on aloitettu keväällä 2025 omana työnä. Olemassa olevien ja kerättyjen lähtötietojen pohjalta pidetään asiantuntijatyöpaja, jossa arvioidaan kehityssuuntia ja lähtötietojen tarkennustarpeita vuodelle 2026. Paikkatietoanalyysien tarkennukset, liikkumisjärjestelmän vaihtoehdot ja kaupunkilaisvuorovaikutus toteutetaan vuoden 2026 keväällä. Vaihtoehtojen laadinta, vaikutusten arviointi ja sektorirajat ylittävät ryhmätyöt kehityskuvan ja rakennemallin valitsemiseksi toteutetaan vuoden 2026 syyspuolella.

1.A.4 Omistajaohjauksen sisällöllinen ohjaaminen	Ei kustannuksia 500–5000 €	<u>Kaupunkikehitys- ja omistajaohjausyksikkö:</u> Ei kustannuksia. Omistajapolitiittien linjausten päivittäminen vuonna 2026. <u>Konserniyhtiö Länsirannikon Koulutus Oy WinNova:</u> Ei tiedossa eriteltäviä suuria kustannuksia 2026–2028. 1. VASKI-hankkeessa tuotetun materiaalin hyödyntäminen, sitoutuminen Kartalla – pää Kartan – Kestävä tulevaisuutta yhdessä -verkostoon. 2. WinNovan oman kestävän kehityksen tiekartan luominen nykyiselle strategiakaudelle (2023) sisältäen toimet ja esim. vuositteemat. Tiekartan päivitys 2026–2029. 3. Johdanto kestäväan kehitykseen -osaamismerkki (julkistus 2023). 4. Vastuullisuusraportti vuosittain (alk. 2023-). 5. Jätehuollon kehittäminen, suuntana kierrätyksestä kiertotalouteen. Jätehuolto kilpailutettu (2024) ja jatkossa paremmat mahdollisuudet kehittää toimintaa, yhteistyö koulutusalojen ja tukipalveluyksiköiden kanssa (2023-), jätehuollon prosessikuvaus (2025) ja jätemäärätiedot. 6. Hanketoimintaa mm. VIHJE-Vihreät ja innovatiiviset oppimisympäristöt (hankeaika 2025–2027). 7. Vastuullisuusosion avaaminen nettisivuille (2025). 8. Ympäristökäsikirjan päivitys (2025). 9. Henkilökunnan osaamisen kehittäminen (2023-). 10. Esimerkkiprojektina kipsilevyjen sisäinen kierrätys uudelleenkäyttöön yhteistyössä 3 oman yksikön kanssa.
1.A.5 Kiertotalouden tiekartan indikaattorit, seuranta ja raportointi	500–5000 €	<u>Ympäristösuunnitteluyksikkö:</u> 7000 € vuonna 2026, käyttötalous. Vuosien 2027–2028 kustannuksia ei arvioitavissa. Seuraavien vuosien aikana on tarkoitus kehittää kaupungin kestävän kehityksen raportointia vuodesta 2024 tehdyn raportin pohjalta, kokonaisuus sisältää myös resurssiviisaan kiertotalouden tiekartan. Raportointiin liittyy MayorsIndicators -palvelu. Vuonna 2026 tavoitteena on integroida ja ottaa käyttöön <u>Palveluliikelaitoksen</u> toiminnanohjausjärjestelmään hiilijalanjälkilaskuri elintarvikehankintojen osalta, mikä tarkoittaa, että eri tuotteiden ilmastovaikutuksista saadaan automaattisesti seurantatietoa. Sen avulla voidaan jatkossa ohjata toimintaa taloudellisuuden lisäksi myös ilmastoystävällisempään suuntaan. Hiilijalanjälkilaskurin käyttöönotto edistää tiedolla johtamista sekä tiekartan muutosjohtamisen ja hankintojen tavoitteita.
1.A.6 Resurssiviisaan kiertotalouden tiekartan edistämisen vakiinnuttaminen	Ei arvioitavissa	Ei eroteltavissa olevia kustannuksia 2026–2028. Toimenpidekuvauksen mukaisesti raportointia toteutetaan osana taloussuunnittelua, raportointi vakiinnutettu.
1.A.7 Alueellisen kierrätysasteen arviointi, nostaminen ja yhteistyö	500–5000 €	<u>Konserniyhtiö Keräamo Oy:</u> 500–5000 € /v 2026–2028, käyttötalous. Kierrätysasteen laskenta on todettu arvioitua haastavammaksi tietojen hajanaisuuden takia. Vuonna 2026 perehdytään valtakunnallisiin, vielä tällä hetkellä valmisteilla oleviin laskentaohjeisiin ja tietojen eheänä saamisen varmistamiseen. Tavoitteena on, että vuoden 2027 kierrätysaste pystytään laskemaan valtakunnallisesti vertailukelpoisena ja toteuttamaan sen jälkeen vuosittain.
1.A.8 Tunnistetaan resurssiviisauden verkostot	Ei kustannuksia	<u>Ympäristösuunnitteluyksikkö:</u> Ei kustannuksia 2026, vuosina 2027–2028 ei tiedossa olevia kustannuksia. Toimenpiteen päämäärän edistäminen. Kerätään pohjatieto olemassa olevista verkostoista, jatkona arvioidaan pohjatietojen perusteella tarvetta ajankohtaisesti.
1.B Hankinnat		
1.B.9 Kestävien hankintojen toimintamalli	Ei arvioitavissa	<u>Talous- ja hallintoyksikkö, Hankintapalvelut:</u> Kustannuksia vaikea arvioida, hyvin hankintakohtainen. Kestävien hankintojen toimintamallia kehitetään yhteishankintojen osalta jatkuvasti. Hankintaprosessin suunnitteluvaiheessa pohditaan tapauskohtaisesti mahdollisuudet kestävien hankintojen toimintamalliin. Kategoriahallinta suunnitteluvaiheessa, jonka tavoite lokeroida hankinnat palvelut, tavarat, urakat jne. ja siten mallintaa kestävien hankintojen kriteerejä samankaltaisissa hankinnoissa.
1.B.10 Vaikuttavista hankinnoista viestiminen	Ei kustannuksia	Ei kustannuksia 2026. Vuosia 2027–2028 ei arvioitavissa, ei tiedossa olevia kustannuksia. Selvitetään ajankohtaisten tarpeiden arvioinnin kautta.
1.B.11 Edistetään kestävän kehityksen liiketoimintaa julkisilla hankinnoilla	Ei kustannuksia Ei merkittäviä kustannuksia 100000–500000€	<u>Talous- ja hallintoyksikkö, Hankintapalvelut:</u> Hankintaprosessin suunnittelussa kartoitetaan mahdollisuudet toimenpiteen toteuttamiseksi. <u>Infrayksikkö, Infrajohtaminen:</u> Ei merkittäviä kustannuksia. Edellisen vuoden periaatteiden mukaisesti kiertotalous ja kestävä kehitys huomioidaan mahdollisuuksien mukaan koko hankkeessa, sen suunnitelmissa ja urakka-asiakirjoissa. Sisältyy infrayksikön investointisuunnitelmaan ja talouskehityksen esimerkiksi investoinnille Impolan ylikulkusilta, 2027–2028. <u>Infrayksikkö, Infran kunnossapito:</u> Infkun hankintaosaamista lisätään koulutuksella 2025–2026 ja samalla kiinnitetään huomio kestävän kehityksen periaatteisiin. Hankintapalveluiden sisäinen koulutus. <u>Tilayksikkö:</u> Rakennusten purkuihin käytetään noin 500 000 euroa ja investointeihin 10 000 000 euroa vuosittain 2026–2028. Vuosittaiset toimenpiteet: Urakoitsijoilta vaaditaan soveltuvin osin sertifikaatteja ISO 9001 ja 14001 ja laatukäsikirjat. Investointikohtaiset toimenpiteet: Aurinkopaneelien hankinta uusiin rakennuksiin ja puun käyttöä suositaan rakentamisessa. Hankerahoitusta haetaan mahdollisuuksien mukaan.
1.B.12 Hankinnoilla työllistämisen toimintamalli	Ei arvioitavissa	<u>Talous- ja hallintoyksikkö, Hankintapalvelut:</u> Ei kustannuksia 2026. Vuosia 2027–2028 ei arvioitavissa, ei tiedossa olevia kustannuksia. TE-uudistuksen myötä hankinnoilla työllistäminen on jäissä johtuen muuttuneista toimintatavoista/rahoitusmahdollisuuksista.
1.B.13 Kestävän ruokajärjestelmän tukeminen	Ei kustannuksia 10000–60000 €	<u>Talous- ja hallintoyksikkö, Hankintapalvelut:</u> Palveluliikelaitos vastaa ruokapalveluiden järjestämisestä. Hankintapalvelut tukevat sopivien kriteerien laitimiseksi elintarvikealan hankintoihin. <u>Sivistystoimiala:</u> Osana talouskehystä. Sivistystoimiala edistää kestävän ruokajärjestelmän tukemista osana perustehtäväänsä. Mm. kestävä kehitys ja oppilaiden ohjaaminen kestäväan elämäntapaan tulevat esiin perusopetussuunnitelmassa eri oppilaineissa. <u>Porin Palveluliikelaitos:</u> 10 000 €/v, aterial- ja puhtausyksikkö 2026–2028 käyttötalous. Toimenpiteiden kustannukset sisältyvät vuoden 2026 kokonaiselintarvikekustannuksiin. Taloussuunnitelmavuosille 2027 ja 2028 ei ole tehty tähän liittyviä erityislisäyksiä. Pyritään toteuttamaan osana suunniteltua talouskehystä. Reilun kaupan tuotteiden käyttö on osa normaalia toiminnan suunnittelua. Palveluliikelaitos pyrkii myös lisäämään kasvispohjaisten proteiiniähteiden käyttöä suunnitellusti. Lähiruoan käyttö nykyisellään on mittavaa ja tulevaisuudessa sitä pyritään lisäämään mahdollisuuksien rajoissa. <u>Konserniyhtiö Länsirannikon Koulutus Oy WinNova:</u> Aikaisempien toimenpiteiden lisäksi uutta: Nettisivuilta pääsee katsomaan aterioiden hiilijalanjälkitietoja (vihreä lehti matala, oranssi lehti keskitas, punainen lehti korkea). Lehtimerkintöjen lisäksi näkyy myös CO2-tiedot sekä ravintosisältö päivän lounaasta eriteltynä esim. Broilerkisuus, porkkanaraaste. Riisiä korvattu osittain ohralla. Hybridiruokaa: osa jauhelihaa, osa jauhelihan korvaajaa.
1.B.14 Julkisiin hankintoihin sisällytetään elinkaarisuunnitteluohje	500–5000 €	<u>Tilayksikkö:</u> 2027–2028 vuosina 500–2000 euroa (stipendi). Laaditaan YAMK työnä elinkaarisuunnitteluohje Tampereen tilapalvelujen mallin perusteella.

1.B.15 Kalusteiden käyttöön pidentämisen toimintamalli	10000–60000 €	<u>Tilayksikkö, toimitilojen ylläpitopalvelut:</u> 60000 € vuosittain palkka, materiaali- ja palvelu- sekä toimitilakustannuksia. Kiinteistövahtimestarien tiimi toimitilojen ylläpitopalvelut -toimintayksiköstä toteuttaa kalusteiden, kuten pulpettien ja työpöytien, kierrättämistä sekä kunnostamista.
1.B.16 Ympäristöystävällisen siivouksen hankinnat	Ei arvioitavissa 5000–10000 €	<u>Talous- ja hallintoyksikkö, Hankintapalvelut:</u> Hankintakohtaisesti substanssin tarpeet ja linjaukset huomioiden. <u>Porin Palveluliikelaitos:</u> 10000 €/v, investointimääräraha, 2026–2028. Palveluliikelaitos pyrkii saamaan uusiin ja saneerauskohteisiin valmiudet asentaa kemikaalittoman siivouksen edellyttämät laitteet. Lisäksi Palveluliikelaitos pyrkii ohjaamaan investointimäärärahoja laitteistojen hankintaan. Toiminta on jatkuvaluonteista. Sisältyy talouskehykseen.
1.B.17 Minimoidaan kertakäyttötuotteiden käyttö	Ei arvioitavissa	<u>Talous- ja hallintoyksikkö, Hankintapalvelut:</u> Kartoitetaan keskeisiä tapoja edistää tavoitetta sekä arvioida sen toteutumista substanssipuolen kanssa hankintakohtaisesti.
1.C Rakentaminen		
1.C.18 Parannetaan vajaakäyttöisten tilojen käyttöastetta	60000–100000 €	<u>Tilayksikkö, tilajohtaminen:</u> Osana talouskehystä, kustannuksia ei eriteltävissä vuodelle 2026. Vuosia 2027–2028 ei vielä arvioitavissa. Tavoitteena on vuosina 2026–2028 investoida vuosittain tarveperustaisesti 100 000 €/v, joka osaltaan edesauttaa tilojen yhteiskäyttöä. Investoinnit tulevat kohdistumaan kiinteistöjen lukitus- ja kulunvalvontalaitteistojen uusintaan sekä ohjelmistojen hankintaan ja käyttöönnottoon vuosittain. Projektissa yhteistyössä <u>sivistystoimiala</u> . Yhteisöllisten tilojen kehittäminen tuo yhteen monia tavoitteita ja havaittuja tarpeita eri puolilla kaupunkia. Tavoitteena on luoda pitkäjänteinen ja kestävä toimintamalli, jossa eri tilat palvelevat kaupungin oman käytön ohella monipuolisesti myös asukkaiden, yhdistysten, seurojen ja muiden toimijoiden tarpeita.
1.C.19 Päästöttömät työmaat – kestävien hankintojen green deal	Ei arvioitavissa	<u>Infrayksikkö:</u> Teknisen toimialan uudelleenjärjestelyn myötä selvitetään, kuka vastuutetaan viemään asiaa eteenpäin ja mille yksikölle kustannukset kuuluvat. Toteutetaan osana talouskehystä. <u>Tilayksikkö:</u> Ei kustannuksia 2026. Hankinta-asiakirjojen päivittäminen vaatimusten osalta vuonna 2027. Toimenpiteellä voi olla vaikutuksia urakkahintoihin 2027–2028. Työkoneiden kuten kaivinkoneiden ja rekkojen päästöttömyys ei ole vielä yleistynyt. Tilanne vaikuttaa toimenpiteen edistämiseen.
1.C.20 Energiatohokkuuden ja uusiutuvan energian investoinnit	100000–500000 €	<u>Tilayksikkö:</u> 150 000 € vuonna 2026 yksittäisen kohteen muutokselle. 2027–2028 100 000 € vuosittain. Muutetaan öljykattilalaitokset kasvipohjaista polttoainetta käyttävään laitteeseen. Öljykattiloita on varavoina.
1.C.21 Kestävän purkamisen green deal	Ei arvioitavissa	<u>Tilayksikkö:</u> Ei arvioitavissa eritellysti, rakennusten purkujen vuosikustannukset mainittu 1.B.11-toimenpiteessä. Kestävän purkamisen -mallin periaatteiden mukaisen toiminnan lisääminen seuraavina vuosina.
1.C.22 Katuvalaistuksen vaihtaminen LED:eihin/ valaisinsaneeraus	500000–1 milj. €	<u>Infrayksikkö:</u> Vuodelle 2026 Infran investointisuunnitelmaan on varattu 800 000 € valaisinsaneerauksiin, omiin katuvalosaneerauskohteisiin ja kuntoratojen valaistuksen uusimiseen. Lisäksi led-vaihtoja tehdään PESVin yhteissaneerauskohteissa. 2027 vuonna varattu 750 000 € ja 2028 vuonna 700 000 €. Aikataulutavoitteeksi on tarkentunut, että elohopeahöyry-, suurpainenatrium- ja monimetallivalaisimet on vaihdettu ledeiksi vuoden 2031 loppuun mennessä.
1.C.23 RC-rouheen käyttö toimintamallina soveltuissa kohteissa	500–5000 €	<u>Infrayksikkö:</u> Ei lisäkustannuksia, investointiraha. RC-rouheen käyttö tasausmassana sopivissa kohteissa.
1.C.24 Kierrätettyjen rakennusmateriaalien käytön lisääminen	Ei kustannuksia Ei merkittäviä kustannuksia 60000–100000 €	<u>Infrayksikkö, Infrajohtaminen:</u> 10 000 € vuonna 2026, käyttötalous. Vuosia 2027–2028 ei arvioitavissa. Tavoitteena saada käyttöön maa-alue, jossa kaupungin maa-ainesmateriaalien ja purkubetonin kierrätystoimintaa pystytään kokonaistaloudellisesti toteuttamaan. Kierrätettyjä materiaaleja käytetään vaihtelevassa laajuudessa infran eri rakentamiskohteissa. Muutoin ei edellytä erillistä kustannusvarausta. Selvitystä tehdään aina kussakin investointikohteessa hankkeen alusta lähtien. <u>Infrayksikkö, Infran kunnossapito:</u> Ei merkittäviä kustannuksia. Olemassa olevan (hankinnoista ylijääneen) kivimateriaalin hyödyntäminen eri kohteissa (betoni, graniitti ja nurmikiveykset). Asiasta on neuvoteltu Tilayksikön kanssa. Osallistuminen mahdollisuuksien mukaan suunnitteluun alkuvaiheessa. Maa-aineisten hyödyntäminen kierrättämällä kohteissa. Hanhiloudessa järjestetty kompostointi. <u>Tilayksikkö:</u> 60000 € arviolta vuosittain palkka ja kuljetus sekä toimitilakustannuksia. Purettavien rakennuksien materiaalin hyödyntämistä tehdään vuosittain purkujen yhteydessä: Kalusteet, hanat, altaat, lämmönsiirtimet, koneet ja laitteet. Osa kalusteista ja laitteista myydään, mikäli ei omaa tarvetta.
1.C.25 Energiakartoitukset Porin julkisissa kohteissa	10000–60000 €	<u>Tilayksikkö:</u> 10 000 €/v 2026–2028. Toteutetaan investointihankkeiden yhteydessä ja tilataan Motivan mallin mukaisia kartoituksia vuosittain.
1.C.26 Tilojen energiankäytön reaaliaikaisen optimoinnin ja seurannan automatisointi	10000–60000 € 10000–60000 €	<u>Tilayksikkö:</u> 80 000 €/v 2026–2028 automatiikan uusintaan. Kartoitetaan automaation kannalta tärkeät kehitettävät kiinteistöt, ja uusitaan/varustetaan ne uudella tekniikalla. <u>Konserniyhtiö Porin YH-asunnot Oy:</u> 19 525 €/vuosi, uusi ohjelma kiinteistöjen ylläpitoon Afry Monitor. EnerKeyn energianhallinnan kanssa sopimus päättyi 30.6.2025. Uusi energianhallintasopimus on tehty 1.7.2025 alkaen Afry Monitorin kanssa. Afry Monitor on kokonaisvaltainen työkalu kiinteistöjen ylläpitoon. Saamme ajantasaista tietoa energiatehokkuudesta, lisäksi Monitorissa on vakiona vedenvuodonvalvonta ja automaattiset hälytykset ei-toivotuista kulutusmuutoksista. Hälytykset lähtevät sekä kiinteistöhuoltoon että kohteen isännöitsijälle.

1.D Kaupunkisuunnittelu ja maankäyttö		
1.D.27 Koko Porin sini-viherverkoston rakennemalli	Ei vuosikustannuksia	Kaavoitusyksikkö: Ei suunniteltuja kustannuksia 2026–2028. Selvitys valmistuu syksyllä 2025. Selvitystä hyödynnetään perusselvityksenä Porin kaupungin rakennemallissa, kaavoitustyössä sekä muissa suunnitelmissa ja luvituksessa. Viheralue käsittää kaikki luonnontilaiset sekä istutetut viheralueet. Sini-rakenteeseen kuuluvat erilaiset pienvedet ja vesirakenteet. Selvityksessä osoitetaan luonnon monimuotoisuuden sekä ihmisten hyvinvoinnin kannalta tärkeimmät luonnon alueet olemassa olevan paikallisen, maakunnallisen ja kansallisen luontotiedon ja selvitysten perusteella. Sini-viherverkoston rakennemallissa esitetään tunnistettujen alueiden väliset yhteydet. Siinä esitetään myös tarkempien paikallisten luontoselvitysten päivittämisen suosituksia. Rakennemalli on havainnollinen ja yleispiirteinen näkemys koko Porin tulevasta aluerakenteesta. Se tulee toimimaan yleiskaavasunnittelun selvityksenä. Sini-viheralueen malli tekee näkyväksi luonnon potentiaalit luontoa, kaupunkivihreää ja vesialueita ml. pohjavesialueet ja hulevesien hallinta koskevan suunnittelun, toimenpiteiden ja lupaprosessien tueksi. Saavutettavat ja monipuoliset viheralueet kaupunkitilassa ja rakennetun alueen ympärillä lisäävät viihtyisyyttä ja edistävät vähähiilistä elämäntapaa. Seuraaville vuosille ei arvioitavissa varsinaisia kustannuksia, sini-viherverkoston rakennemallin päivittämistyöhön vuosittain tulee varautua.
1.D.28 Täydennysrakentamisen suosiminen sekä uudisrakentamisen keskittäminen	5000–10000 €	Kaavoitusyksikkö: 5000 €/v, käyttötalous, 2026–2028. Sisältyy talouskehykseen. Kaavoituskatsauksen mukaisten asemakaavakohteiden suunnittelu Länsi-Porin Klasipruukin ja Pohjois-Porin monitoimitalon ympäristöissä. Meri-Porissa pyritään saattamaan eteenpäin vireillä olevia asemakaavahankkeita, jotka koskevat pääosin olemassa olevien taajamien kaavoittamista (Kyläsaari, Pihlava, Levo). Noormarkussa pyritään edesauttamaan olemassa olevien asemakaava-alueiden tonttien toteutumista. Vuoden 2025 loppupuolella ja 2026 alussa kaavoituskatsausta on tarkoitus kehittää elinvoima- ja ympäristötoimialan sekä teknisen toimialan muodostamassa työryhmässä. Tavoitteena on vähentää kohteiden määrää ja tarkastella pitkään vireillä olleista taajamakaavoista luopumista. Tämä saattaa koskea ohjelman kohteita.
1.D.29 Kiertotaloutta ja kestävä kehitys edistävät kaavalliset keinot ja rakennusjärjestys	5000–10000 €	Kaavoitusyksikkö: 5000 €/v, käyttötalous, 2026–2028. Sisältyy talouskehykseen. Aurinkoenergian huomioon ottaminen laadittavien asemakaavojen määräyksissä. Hulevesiratkaisujen sisällyttäminen laadittaviin asemakaavoihin. Sähköautojen latausinfra aluetarpeiden huomioon ottaminen laadittavien asemakaavojen mitoituksessa. Yhteiskäyttöautojen huomioon ottaminen keskusta-alueen asemakaavoituksessa. Pyritään mahdollisuuksien mukaan asemakaavojen käyttötarkoituksen joustavuuteen.
1.D.30 Hulevesiohjelman toimenpiteet	500–5000 €	Infrayksikkö, Infran ohjelmien: 15 000 € vuonna 2026. Hulevesiohjelmaan liittyvien toimenpiteiden toteuttamista, mm. vastuunjako laulikon laatiminen. 10 000 €/vuosi 2027–2028, Hulevesiohjelman toimenpiteiden toteuttamista. Jatkossa tarve voi pienentyä. Osana talouskehystä. Suurempia toimenpideluettelon toimenpiteitä varten voidaan jatkossa harkita sopivan hankerahoituksen selvittämistä. Hulevesiohjelmaa on valmisteltu useamman vuoden ajan. Lopulliseen päätöksentekoon- ja hyväksymismenettelyyn ohjelma on menossa vuoden 2025 lopulla.
1.D.31 Suunnittelusuositusten ja -kannustimien luominen	5000–10000 €	Kaavoitusyksikkö: 5000 € vuonna 2026, käyttötalous. Vuosina 2027–2028 varaus 5000 €. Sisältyy talouskehykseen. Kehitetään Kuninkaanhaan korttelia 13 kiertotalouden ja kestävien ratkaisujen pilottilueena. Viitesuunnitelman laatiminen korttelin asemakaavamuutosta varten.
1.D.32 Pilotoidaan viherkertoimen käyttöönottoa	5000–10000 €	Kaavoitusyksikkö: Ei kustannusvarausta vuonna 2026. Vuosina 2027–2028 varaus 5000 €. Sisältyy talouskehykseen. Viherkertoimen soveltaminen Kuninkaanhaan korttelin 13 pilottilueella. Viherkertoimen soveltamista suunnitellaan sovellettavaksi Pappilanahteen asemakaavan yhteydessä.
1.D.33 Porin kansallisen kaupunkipuiston rajausta turvaa ja edistää kaupunkivihreää	500–5000 €	Kaavoitusyksikkö: 5 000 €/v varataan Porin kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelman toteuttamiseen. Vuosina 2026–2027 hoito- ja käyttösuunnitelman päivittämiseen varattavat kustannukset arviolta 30 000 €. Kansallisten kaupunkipuistojen tavoitteena on säilyttää kaupunkiluontoa ja rakennettua kulttuuriympäristöä laajana, eheänä kokonaisuutena kaupunkien keskustassa. Kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelman (HKS) toteuttaminen on meneillään oleva toimenpide. Kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelman päivitystyötä valmistellaan.
1.E Luonnonvarat ja luonnon monimuotoisuus		
1.E.34 Luontopalveluiden kehittämisohjelma	Ei merkittäviä kustannuksia	Ympäristösuunnitteluyksikkö: Ei merkittäviä kustannuksia 2026–2028. Toimenpiteen toteuttaminen on ollut hidasta toimintaympäristön muutosten vuoksi, mikä on muuttanut toimenpiteen tavoitetta. Tavoitteena saada toimenpide, joka nykyiseltä nimeltään luontopalveluiden kehittämisohjelma, valmiiksi vuonna 2026. Yhteistyössä infrayksikkö, liikuntayksikkö, viestintä- ja brändiyksikkö, rakennusvalvonta.
1.E.35 Porin kaupunki liittyy Luontoviisaat kunnat -verkostoon	Ei arvioitavissa	Ympäristösuunnitteluyksikkö: 10 000 €/v, käyttötalous, 2026–2028. Liittymisen edellytyksiin perehdytty. Liittymisen mahdollisesti vuonna 2026. Osana talouskehystä.
1.E.36 Luodaan Porin kaupungille metsäohjelma	10000–60000 €	Infrayksikkö, Infran kunnossapito: Metsäohjelma on hyväksytty KV:ssa 19.5.2025. Ohjelmaa sovelletaan nyt päivitettävänä olevissa metsäsuunnitelmissa.
1.E.37 Kaupunkiniittyjen hoitosuunnitelma	60000–100000 €	Infrayksikkö, Infran kunnossapito: Yhteensä 95 000 €, käyttötalous, vuonna 2026. Kustannuksiin sisältyy niittyjen perustaminen (15 000 €) ja hoitokaluston hankinta (noin 80 000 €). Vuosille 2027–2028 taloussuunnitelmassa arviolta 30 000 € niittyjen perustamiseen ja ylläpitoon.
1.E.38 Itämerihaasteen toimenpideohjelman päivittäminen	500–5000 €	Ympäristösuunnitteluyksikkö: 2000 €/v, käyttötalous, vuosille 2026–2027. Osana talouskehystä.
1.E.39 Haitallisten vieraskasvilajien torjunta	10000–60000 €	Infrayksikkö, Infran kunnossapito: Sisältyy talouskehykseen. Vieraslajialueita muutetaan mahdollisuuksien mukaan tulevaisuudessa niityiksi. Vuonna 2025 vieraslajien torjunta jatkui edelleen vuosien 2022–2024 projektin jälkeen. Weedkiller-laitteisto on ollut tehokkaasta käytössä. Tutustutaan syksyllä 2025 Ulvilan tai Rauman kaupunkien CROWDSORSA hankkeisiin. Myös eri paikallisten yhdistysten hyödyntäminen torjunnassa mahdollisuus.

1.E.40 Suojeltavien lajien elinympäristöjen vaaliminen	Ei arvioitavissa	Ympäristösuunnitteluyksikkö: Ei eriteltävissä. Jatkuu työtä. Ajankohtaisia aiheita mm. metsäohjelman toteutus, ekologisen kompensaation pilottiprojekti, ruoppausmassojen käyttö monimuotoisuuden lisäämisessä ja LUMO-ohjelman suunnittelu. Toteutetaan yhteistyössä ympäristösuunnitteluyksikön, <u>kaavoitusyksikön</u> , <u>infran kunnossapidon</u> ja <u>infrajohtamisen</u> kanssa.
1.E.41 Luontoretket ja luonnonsuojelun viestintä	500–5000 € 10000–600000 €	Ympäristösuunnitteluyksikkö: 3000 €/v 2026–2028. Retkien ja tapahtumien suunnittelu alkuvuodesta 2026, toteutus huhti-lokakuu 2026, pori.fi/luontoretket . Osana talouskehystä. Viestintä- ja brändiysikkö: Ei eriteltävissä. Sisältyy viestintä- ja brändiysikön perusbudjettiin sekä Yyterin erityisasiantuntijan budjettiin. Toimenpiteet sisältyvät vuosittain tehtäviin viestintä-, markkinointi- ja somesuunnitelmiin. Oman tuotannon retket ja tapahtumat kuuluvat osana matkailun tiekartan toimenpiteisiin. Matkailun tiekartta on päivitetty vuosille 2025–2030 ja luontomatkat on nostettu yhdeksi kehityskärjeksi. Luonnonsuojeluviestintää tehdään viestintä- ja brändiysikön toimesta ympärivuotisesti ja jatkuvana prosessina osana karkikohteiden ja luontomatkat markkinointia sekä viestintää. Yhteistyö ympäristösuunnitteluyksikön luontoretkien viestinnässä ja markkinoinnissa.
1.E.42 Maatalouden kestävyysmurrosta edistetään kaupungin maaomistajuuden ja viestinnän kautta	Ei kustannuksia	Infrayksikkö, Infrajohtaminen: Ei kustannuksia 2026–2028. Tarkoituksena on uudistaa Porin kaupungin omistamien peltojen vuokraehtoja yhteistyössä muiden toimijoiden/toimialojen kanssa siten, että peltovuokraehdot edistävät aiempaa paremmin ympäristönäkökulmia ja kestävä kehitystä. Uudistamistyö on tarkoitus aloittaa vuonna 2025 ja uudistukset tulevat toivottavasti voimaan viimeistään vuoden 2027 alusta alkaen.
2. Kestävän arjen teema		
2.F Arjen kiertotalous		
2.F.43 Kaikissa kaupungin toimipisteissä lajitellaan kattavasti	10000–60000 € 500–5000 €	Tilayksikkö, tilajohtamisen toimintayksikkö: Yhteistyötä Keräämön kanssa kehitetään ja tehdään vuosittain. Kiinteistökohtaisia jättepisteitä kehitetään/laajennetaan tarpeen mukaan. Osana talouskehystä. Konserniyhtiö Keräämö Oy: 500–5000 €/v 2026–2028, käyttötalous.
2.F.44 Omakoti- ja pientaloasujien lajittelumahdollisuuksien optimointi	500000–1 milj. €	Konserniyhtiö Keräämö Oy: 200 000 €/vuosi investointimäärä rahaa 2026–2027. Rakenteiden uusiminen aloitettiin vuonna 2024 ja tätä jatketaan vuoteen 2027. Määrällisesti pisteet vähenevät. Optimoinnin tarkoituksena on saada palveltua pienemmän pisteverkoston avulla kuntalaisia kattavasti.
2.F.45 Yhteiskäytettävät tavarat Porissa	500–5000 €	Kulttuuriyksikkö, kirjastopalvelut: 2000 €/v 2026–2028. Lainattavien ja yhteiskäyttöisten tavaroiden hankintamenot katetaan kirjastopalveluiden käyttötalousmenoista, osana talouskehystä. Lainattavien tavaroiden valikoimaa kartutetaan ja kehitetään jatkuvasti. Kirjastosta voi lainata kirjojen lisäksi esimerkiksi liikunta- ja harrastusvälineitä, ompelukonetta, soittimia, lautapelejä ja metallinpaljastimen. Kirjastossa on asiakkaiden käytettävissä esimerkiksi tietokoneita, tulostin, 3D-tulostin, digitointilaitteita, ohjelmistoja, asiakirjasilppuri, pelikonsoleita ja soittimia. Asiakastoiveet otetaan huomioon. Tavaroiden yhteiskäyttö on vakiintunut käytäntö kirjastossa.
2.F.46 Roskaantumisen hillinnän yhteistyöryhmä ja toimenpidesuunnitelma	500–5000 €	Ympäristösuunnitteluyksikkö: 3000 € vuonna 2026, käyttötalous. Arviolta 3000 € vuosina 2027–2028, riippuen ohjelman toimenpiteistä. Roskaantumisen hillinnän yhteistyöryhmä perustettu 3/2025. Yhteistyöryhmä on kokoontunut kolme kertaa. Roskaantumisen hillinnän toimenpideohjelma suunnitteluvaiheessa, valmistuneena 2026.
2.F.47 Ruokahävikin seuranta kaikissa kouluissa ja päiväkodeissa	Ei arvioitavissa 500–5000 €	Porin Palveluliikelaitos: Sisältyy toiminnanohjausjärjestelmän kokonaiskustannukseen. Vuonna 2026 tavoitteena on, että hävikkiä seurataan ja kirjataan kaikissa Palveluliikelaitoksen keittiöissä. Hävikki kirjataan toiminnanohjausjärjestelmään. Palveluliikelaitos osallistuu aktiivisesti hävikin vähentämiseen ja mm. hävikkiviikon toteuttamiseen. Konserniyhtiö Länsirannikon Koulutus Oy WinNova: Aikaisempien toimenpiteiden lisäksi uutena: Vertaillaan missä ravintoloissa hävikin määrä on vähentynyt vertailuviikolla 39 (Hävikkiviikko), viikolla 35. Opiskelijoita tiedotetaan, että jos lautaselle ei ole jäänyt mitään, saa konvehdin. Opiskelijoille meneviin tiedotteisiin konkreettisia esimerkkejä hävikin määrästä, esim. jokainen ruokailija laittoi lautaselta hävikkiä bioastian 18g eli Pätkis-suklaapatukan verran. Lisäksi ohjelmistomuutos (ei huomioitu kustannusarviossa) Jamix -> Poveresta, liittyy reseptiikkaan ja ruokalistan julkaisuun. Saadaan näkyviin kustannukset mitä ateria maksaa, esim. Valion ja Meira Novan tiedot päivittyvät järjestelmään automaattisesti. Asiakasmäärää ei saada ohjelmaan, tämän seurantaan on oma erillinen excel asiakastyypittäin.
2.F.48 Linjastohävikin jakaminen hyväntekeväisyyteen	5000–10000 €	Strategia- ja hyvinvointiyksikkö: 10 000 €/v 2026–2028. Ylijäämäruuan jakamisesta on tullut jo vakiintunut toimintatapa Porissa. Ylijäämäruuan hyödyntämisessä on mukana strategia- ja hyvinvointiyksikkö, Porin Palveluliikelaitos sekä kolmannen sektorin toimijoita, kuten yhdistyksiä ja seurakuntia. Koulujen ylijäämäruokaa ja yhdessä syömisen mahdollisuuksia on Pihlavassa, Itä-Porissa ja keskustan alueella. Lisäksi Kaarisillan yhtenäiskoulun tiloissa toimiva yhteisöllinen ruokailu käynnistettiin (2024) Porin kaupungin omalla panoksella ja vuonna 2025 mukaan yhteistyökumppaniksi saatiin Keski-Porin seurakunta. Ylijäämäruuan hyödyntämistä pyritään laajentamaan niin, että yhä useammassa ruokajaoissa toiminta olisi yhteisöllistä ruokailua. Se on toimintaa, jolla voidaan vähentää jätteeksi päätyvän ruuan määrää, mutta myös vahvistaa sosiaalista kestävyttä; vähentää eriarvoisuutta ja lisätä osallisuutta. Mukana olevia kolmannen sektorin toimijoita tuetaan yhteisöllisen ruokailun käynnistämisessä strategia- ja hyvinvointiyksikön kehittämisasiantuntijan työpanoksella, www.pori.fi/ruoka-apu . Osana talouskehystä. Seurataan kuitenkin mahdollisia avoinna olevia rahoitushakua ja toiminnan jatkokehittämiseksi ja/tai laajentamiseksi voidaan hakea ulkopuolista hankerahoitusta. Porin Palveluliikelaitos, ateria- ja puhtausyksikkö: Pyrkimyksenä ensisijaisesti vähentää hävikin määrää ja säilyttää nykyinen ruoka-aputoiminta siihen suhteutettuna. Osana talouskehystä, käyttötalous. Konserniyhtiö Länsirannikon Koulutus Oy WinNova: Ei merkittäviä kustannuksia. Aiempien vuosien toimenpiteet jatkuvat.

2.F.49 Ruokailijamäärän vaihteluun liittyvän hävikin vähentäminen	Ei merkittäviä kustannuksia Ei kustannuksia Ei kustannuksia	<u>Opetusyksikkö, Porin Lukio:</u> Kyseessä on jatkuva toimenpide, jota toteutetaan alkuperäisen toteutussuunnitelman mukaisesti. Ruokailijamäärän vaihteluun liittyvän hävikin vähentämiseksi Porin lukiossa on tehostettu ruokahävikkiin liittyvää tiedotusta ja painotettu opiskelijoille Tuuks syämää? -kyselyyn vastaamisen merkitystä. Toimenpiteiden tarkoitus on ollut lisätä tietoisuutta ruokahävikistä ja nostaa kyselyn vastausmääriä. Lisäksi opiskelijakunnan hallitus on jatkanut säännöllisiä kokouksiaan Porin palveluliikelaitoksen edustajien kanssa. Kokouksissa toimijat ovat arvioineet ja kehittäneet ruokailukäytäntöjä. <u>Porin Palveluliikelaitos:</u> Tuuks syämää kyselyyn liittyen pidetty palaveri, jossa myös ict:n edustus paikalla 2023. (kehitysideoiden ja paremman toteutustavan miettiminen). <u>Konserniyhtiö Länsirannikon Koulutus Oy WinNova:</u> Ei eriteltäviä lisäkustannuksia. Aikaisemmin ilmoitetuilla toimilla jatketaan. Toistaiseksi ei ole mahdollista toteuttaa appia opiskelijamäärän ilmoittamiseksi resurssipulan takia. Tästä tietysti voi pohtia, millainen vaikutus ilmoitusvirheillä on mahdolliseen hävikin määrään. Toki ruokailevien opiskelijoiden määrä voi muuttua kumpaankin suuntaan, jolloin pitäisi tietää nettovaikutus. Uuden kassajärjestelmän kustannuksia ei ole huomioitu toimenpiteessä. Vielä ei ole tiedossa, milloin toteutuu ja millainen kustannusvaikutus tällä on Ruokapalveluille (ei ole ainoa kassajärjestelmää tarvitseva yksikkö).
2.F.50 Porin työpajat kestävän kehityksen keskittymänä	Ei merkittäviä kustannuksia	Ei merkittäviä kustannuksia 2026–2028. <u>Nuorten työpaja</u> on kokonaisuudessaan vuoden 2025 alusta <u>sivistystoimialan nuorisoyksikön</u> kohdennetussa nuorisotyössä. Aikuisten työpajoilla ei ole enää suunnitelman mukaista toimintaa. Nuorten työpaja veturitalleilla tekee edelleen nuorten parissa kiertotalouteen liittyviä tehtäviä ja nuorten suorittamia tuotevalmistuksia käyttämällä lähes kaikessa tekemisessä materiaaleja kuten kankaita, puuta, metallia, kumia ja vastaavia uudelleenkäyttöön. Esimerkkinä nuorten suunnittelema ja toteuttama Keijukylä-näyttely, joka on ollut esillä mm. Maantiekadun Olka-pisteellä ja Satasairaалassa. Kaikessa ohjaustoiminnassa nuorten parissa tuodaan esille kestävän kehityksen toimintamalli, jossa uudet materiaalihankinnat minimoidaan ja hyödynnetään aiemmin suoritettujen oman yksikön ja muiden kaupungin yksiköiden materiaalihankinnat. Ennen omaa hankintaa kartoitetaan verkostojen avulla jo olemassa olevat materiaalit, koneet, laitteet, kalusteet ym. ja hyödynnetään näiden tuleva käytettävyyden nuorten työpajan toiminnassa. Hankintakartoituksessa arvioidaan em. materiaalin todellinen sen hetkinen ja tulevaisuuden tarve.
2.G Ympäristöosaaminen		
2.G.51 Tunnistetaan koulujen ja päiväkotien lähimetsät ja lähiluontokohteet oppimisympäristöinä	Ei arvioitavissa/ Ei kustannuksia Ei kustannuksia	<u>Ympäristösuunnitteluyksikkö ja opetusyksikkö:</u> Ei erillistä kustannusvarausta. Tavoitteen edistäminen 2026–2028 on vielä epävarmaa ja riippuu siniviherrakenneselvityksen hyödyntämisestä. Erillisiä toimenpiteitä/resursseja lähiluontokohteiden tunnistamiseksi ei ole. Kaavoituksen teettämä Porin siniviherrakenneselvitys valmistuu tämän vuoden aikana. Siitä voidaan tehdä päätelmiä lähimetsien tavoitettavuudesta koulujen näkökulmasta. Päiväkotien (osa päiväkodeista) lähimetsien tavoitettavuutta on tutkinut Turun yliopiston luonnontieteiden opiskelija keuhällä 2024. Koulut ja varhaiskasvatuksen yksiköt hyödyntävät aktiivisesti lähiluontokohteina oppimisympäristöinä osana arkea. Seuranta hyödyntämisestä ei ole mahdollista toteuttaa. <u>Varhaiskasvatusyksikkö:</u> Ei kustannusvarausta. Lähiympäristöön tutustuminen ja sen käyttäminen mm. retkikohteena on kirjattu varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin. Paikallisissa varhaiskasvatussuunnitelmassa on myös kirjattu, että retket kohdistuvat vain omaan kaupunkiin.
2.G.52 Porin koulujen ympäristökasvatusviik on kehittäminen ja laajentaminen myös muille kävijöille	500–5000 € 500–5000 €	<u>Ympäristösuunnitteluyksikkö:</u> 500–1000 €/vuosi, käyttötalous. Ks. toimenpidesivu. Teemaviikko pilotoitiin kesäkuussa 2025. Valmis 2026 ja muuttuu toimintatavaksi. Toteutetaan osana talouskehystä. <u>Konserniyhtiö Keräämö Oy:</u> Keräämö osallistui vuonna 2025 ensimmäiseen ympäristösuunnitteluyksikön organisoimaan aikuisille suunnattuun ympäristöviikkoon. Viikolla tarjottiin opastettuja tutustumiskäyntejä kompostointipuistossa sekä Tiiliuukun lajitteluasemalla. Toimenpide on helppo järjestää olemassa olevien puitteiden avulla ja se on toteutettavissa vuosittain. Käyttötalous ja osana talouskehystä.
2.G.53 Kuntalaisten ympäristöosaamisen ja arjen kiertotaloustaitojen kehittäminen	500–5000 € 500–5000 €	<u>Opetusyksikkö/Porin seudun kansalaisopisto:</u> Vuosittain toistuva toimintatapa, ei vaadi erillistä rahoitusta, toimenpide sisältyy kansalaisopiston normaaliin toimintaan ja talouskehukseen. Kurseja ja yleisöluentoja mm. energiasta, korjaamisesta ja kunnostuksesta, kierrättämisestä. Opiston toisena syyskauden 2025 teemana on kestävä kehitys. Kevätkaudella 2026 tarjonta on samankaltaista. Kurssien merkittämisessä on avuksi otettu uusi vihreä maapallo -symboli, jolla merkityillä kursseilla ja luennoilla huomioidaan erityisesti kestävän kehityksen periaatteet. <u>Konserniyhtiö Keräämö Oy:</u> 500–5000 €/vuosi 2026–2028, käyttötalous. Jätelain mukaisesti jatkuvasti tehtävä toimenpide. Kunnan on järjestettävä ajantasaista neuvontaa, tiedotusta ja valistusta mm. jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämiseksi, lajittelun tehostamiseksi ja roskaantumisen ehkäisemiseksi. Erilaisia yhteistyötahoja kartoitetaan jatkuvasti.
2.G.54 Vihreä lippu -toiminta	5000–10000 €	<u>Opetusyksikkö:</u> Mikäli kouluja olisi vuonna 2026 mukana viisi, kustannukset olisivat noin 2000 €. Kustannuksiin vaikuttaa mukana olevien koulujen määrä sekä koulujen mukanaoloaika toiminnassa. Mikäli kouluja saataisiin lisää 1–2/vuosi, kustannukset olisivat vuositasolla noin 2200–4000 € 2027–2028. Tavoitteena on lisätä Vihreä lippu -koulujen määrää kuudella koululla vuodesta 2024 vuoteen 2030. Koulujen määrä on pysynyt samana vuoteen 2024 verrattuna: yksi koulu lopetti ja yksi uusi koulu tuli mukaan. Vihreä lippu -koulut syksyllä 2025: Ahlaisten koulu, Kalaholman koulu, Lavian yhtenäiskoulu ja Tuorsniemen koulu. Pori on ilmoittautunut Vihreä lippu -kumppanikunnaksi. Vihreä lippu -toimintaa markkinoidaan kouluille. Toisaalta samankaltaista toimintaa pystyy toteuttamaan kouluissa myös ilmaisella materiaalilla.
2.G.55 Selvitetään mahdollisuuksia lisätä ympäristökasvatukseen resursseja	Ei arvioitavissa	<u>Ympäristösuunnitteluyksikkö ja opetusyksikkö:</u> Ei arvioitavissa, tavoitteiden eteneminen riippuu osin ulkopuolisista rahoittajista ja ulkopuolisista toimijoista. Mikäli saadaan esim. hankerahoitusta, hankkeen omavaraisuus jäävät kustannuksiksi. Nykyiset hankkeet suunnitelman mukaisesti.
2.G.56 Kestävän kehityksen toimintamalli ja oppimiskokonaisuudet Intopolkuun	5000–10000 €	<u>Ympäristösuunnitteluyksikkö ja opetusyksikkö:</u> Kustannukset sisältyvät yksiköiden käyttötalous, mikäli uusia henkilöitä rekrytoidaan. Opetusyksikkö ja ympäristösuunnitteluyksikkö rekrytoivat kesäksi 2025 kaksi kesätyöntekijää, jotka päivittävät Ympäristöpolkuvuostoa sekä loivat sinne uutta sisältöä. Päivitetystä sivustosta viestitään opettajille ja kouluille syksyn 2025 aikana. Ympäristöpolun päivittäminen on jatkuvaa. Osana talouskehystä.

2.G.57 Koulujen ja varhaiskasvatuksen ympäristökasvatukseen teemapäivät ja -viikot	5000–10000 € Ei kustannuksia 500–5000 €	Ympäristösuunnitteluyksikkö: 7500 €/v, vuosina 2026–2028, käyttötalous. Sisältyy yksikön talouskehykseen. Toimintatapa, ajan tasalla pidettävä ja kehitettävä toimenpide. Vuosien 2029 ja 2030 varaus 7500 €/vuosi. Ks. toimenpidesivun sisältö. Varhaiskasvatustyö: Ympäristökasvatus kuuluu varhaiskasvatuksen perustehtävään. Osallistuminen koko kaupungin yhteiseen reilun kaupan viikkoon ja hävikki- ja jätteen kierrätykseen ja rosien keräämiseen liittyen. Osana talouskehystä. Konserniyhtiö Keräämö Oy: 500–5000 €/v 2026–2028, käyttötalous. Vuosittaiset kustannukset koostuvat lähinnä materiaalihankinnoista. Keräämö osallistuu vuosittain yhdessä muiden vastuutahojen kanssa koulujen ympäristökasvatusviikon ohjelman tarjoamiseen, tarjoaa Kestävän kehityksen viikolla erilaisia ympäristökasvatukseen liittyviä tapahtumia sekä osallistuu kutsuttuna koulujen ja päiväkotien erilaisiin ympäristökasvatuksellisiin toimintapäiviin/viikkoihin. Materiaalia päivitetään ja kehitetään jatkuvasti, jotta se olisi ajantasaista ja helposti saatavilla.
2.G.58 Kestävän ruokaketjun ja ruokahävikin opetusmateriaalin kehittäminen	Ei arvioitavissa	Ympäristösuunnitteluyksikkö: Ei eriteltäviä kustannuksia. Porin kaupungilla on uusi kumppanuussopimusyhteistyö Porin, Noormarkun ja Lavian 4H-yhdistyksen kanssa. Sopimukseen kirjattiin yhtenä osana, että yhdistys osallistuu ympäristökasvatuksen edistämiseen yhteistyössä kaupungin kanssa pilotoimalla Kestävää ruokaa -oppitunteja 6.-luokkalaisille. Pilotti on käynnistynyt 2025 syksyllä ja jatkuu vuodelle 2026.
2.G.59 Porin museot toteuttavat Ekokompassi-ympäristöjärjestelmää	500–5000 €	Kulttuurisyysyksikkö, Porin museopalvelut: Ei merkittäviä kustannuksia tiedoissa museopalveluille 2026. Vuosina 2027–2028 noin 3000–4000 € Ekokompassi-ohjelman uusinta-auditointiin ja vuosimaksuihin. Osana talouskehystä. Ekokompassi-ympäristöohjelmassa määritettyjen nykyisten toimenpiteiden toteuttaminen jatkuu kevääseen 2027, jolloin toteutetaan uusinta-auditointi ja suunnitellaan seuraavan kolmivuotisen ohjelmakauden toimenpiteet. Tulevina vuosina pyritään muun muassa: selvittämään näyttelyiden plannsimateriaalien ympäristöystävälliset ja kierrätettävät materiaalinvaihtoehdot, laaditaan museoiden yhteiset ohjeistukset hankintoihin liittyen, viestitään museoiden kestävästä toiminnasta ja tapahtuvasta ympäristötyöstä, tuodaan ympäristösisältöjä esille tapahtumissa ja näyttelyissä, sekä pyritään toteuttamaan kiinteistöjen lämpökatselmukset yhteistyössä kiinteistöpalvelujen kanssa.
2.G.60 Vihreä Kruunu -ympäristöohjelma Lastenkulttuurikeskus Kruunupäälle	Ei merkittäviä kustannuksia	Sivistystoimiala, Lastenkulttuurikeskus Kruunupää: Kruunupään ympäristöohjelma Vihreä Kruunu pyrkii toiminnassaan hyödyntämään Kruunupäällä jo valmiiksi olemassa olevia resursseja sekä lisätä uusiokäyttöä ja kierrätystä. Yhteistyötä materiaalin osalta tehdään jäteyhtiö Keräämön kanssa vuodesta 2024 alkaen. Toiminnan kehittämiseksi hankitaan hollanteri sellujauhatin paperimassan valmistusta varten. Hollanterin hankintahinnaksi on arvioitu 500–5000 €. Hankintaa varten kartoitetaan mahdollista rahoitusta. Hollanterin hankinta-ajaksi on arvioitu 2026–2027.
2.G.61 Hulevesien makroroskatutkimus ja Mahanpuruja muovista -kampanja	500–5000 €	Ympäristösuunnitteluyksikkö: Vuoden 2026 varaus 2000 €, käyttötalous. Seuraavien vuosien kuluja ei arvioitavissa tässä vaiheessa. Mahanpuruja muovista -kampanjan sekä yläkoululaisten ympäristökasvatuksellisen kuvataidehaasteen Pori-tyyliseen toteutukseen. Toteutus mahdollisesti aiempien vuosien tapaan yhteistyössä ympäristösuunnitteluyksikön, infrayksikön, Lastenkulttuurikeskus Kruunupään ja Keräämön kanssa. Tutkimusosion tarve hakea ulkopuolista rahoitusta. Mahdollisen omarahoitusosuuden suuruus ja kustannuspaikka riippuu rahoituslähteestä sekä sen edellyttämästä projektin suuntaamisesta. Ei arvioitavissa tässä kohti.
2.H Liikkuminen		
2.H.62 Sujuvoitetaan kävelyä ja pyöräilyä	100000–500000 €	Infrayksikkö, Infrajohtaminen: Kustannukset ovat infran investointisuunnitelmassa. Useimmat kohteet edistävät tavoitetta. Kustannusten kohdistuminen kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden edistämiseen ei ole eroteltavissa. Kävely- ja pyöräilyolosuhteita on Porissa kehitetty kymmeniä vuosia. Jalankulku- ja polkupyöräväylästä rakennetaan ja perusparannetaan jatkuvana työnä. KH:n hyväksymä kävelyn ja pyöräilyn edistämishanke on vuodelta 2019, joka sisältää pyöräilyn tavoiteverkon.
2.H.63 Selvitetään mahdollisuudet ympäristöystävälliseen joukkoliikenteeseen	5000–10000 € selvitystyö	Konserniyhtiö Porin Linjat Oy: Käyttövoimaselvityksen laadinta, jonka tavoite on osoittaa se käyttövoima, johon siirytään. Arvio selvitystyön kustannuksista n. 30 000 € (2025–2026, Porin Linjat Oy). Vasta varsinaisen käyttövoiman valinta ja uuden liikenteen hankintasopimuksen (2029 alkaen) volyymi määrittelee lopulliset kustannukset. Selvitys ja käyttövoiman vaihtokseen liittyvät kustannukset sekä käytännön toteutusvaiheet esitetään KH:lle, jolta haetaan ennakkoarvio (2026). Ennakkoarviosella omistaja sitoutuu pitkän aikavälin yhteistyöhön Porin Linjat Oy:n kanssa (tavoiteltu sopimuskausi 8–10 vuotta). Joukkoliikenteen uuden käyttövoiman kaikki investointikulut tullaan huomioimaan hankintasopimuksen yksikköhinnoissa. Ennakkoarvio antaa varmuutta Porin Linjat Oy:n toteuttaa uuden käyttövoiman edellyttämät investoinnit. Nykyisellä palvelutasolla käyttövoiman vaihtoksesta aiheutuneet kustannukset lisäävät joukkoliikenteen hankintakustannuksia. Joukkoliikennelaitteiden määrättyä palvelun määrän (autopäivät, työtunnit, linjakilometrit). Selvitystyöstä muodostuu kustannuksia ennen vuotta 2029. Tavoitelulle sopimuskaudelle, vuosille 2029–2037 kustannuksia tulee joukkoliikenteen hankinnasta, joka on kalliimpaa kuin sopimuskaudella 2021–2029 johtuen kaluston kokonaisvaltaisesta uudistamisesta.
2.H.64 Matkakettujen sujuvoittaminen	10000–60000 €	Infrayksikkö, Infrajohtaminen: Toimenpiteille on varattu 70 000 €/v infrayksikön (tulevaisuudessa Rakennuttamisyksikön) investointisuunnitelmassa 2026–2028. Bussipysäkkitoimenpiteille on varattu vuosittain rahaa infrayksikön investointisuunnitelmassa. Investointirahalla parannetaan bussipysäkkejä, pyöräpysäköintiä niillä sekä kulkuyhteyksiä niille. Osana talouskehystä.
2.H.65 Lisätään pyörien runkolukitus- ja sisäsäilytyspaikkoja	10000–60000 €	Infrayksikkö, Infrajohtaminen: Infrayksikön investointisuunnitelmassa noin 20 000 €/v vuosina 2026–2028 runkolukituksen mahdollistavia pyörätelineitä (sisältyy laajempaan kokonaisuuteen). Vuosittain lisätään runkolukituksen mahdollistavia pyörätelineitä erityisesti Porin keskusta-alueelle sekä liikunta- ja virkistysalueille.
2.H.66 Kampanjoilla uusien asiakkaita joukkoliikenteeseen	10000–60000 €	Ympäristösuunnitteluyksikkö, joukkoliikenne: 90 000 €/v vuosina 2026–2028, käyttötalous. Joukkoliikenteen markkinointi jatkuu. Vuoden 2025 teema on kakkosautoilijoiden kulkutapavalinnat ja lähimaksun tunnetuksi tekeminen. Osana talouskehystä.
2.H.67 Parannetaan henkilöstön mahdollisuuksia kestävästi työmatkaliikuttamiseen	10000–60000 €	HR-yksikkö: Kustannukset sisältyvät HR-yksikön määrärahoihin, käyttötalous. Vuonna 2026 työmatkaliikuttamista tukevat kilpailut ja kampanjat (kustannusarvio 500–1000 €/vuosi) sisältyvät henkilöstön työ- ja toimintaan varattuun määrärahaan 50 000 €. Työsuhdepyörän kustannusten kustannusarvio 30 000 €/vuosi. Sisältyvät yksikön talouskehykseen. Vuosille 2027–2028 ei tietoa, mutta arviona samaa luokkaa olevat kustannukset kuin 2026. Tilayksikkö: 40 000 €/v vuosina 2026–2028. Hankitaan tarpeen mukaan runkolukittavia pyöräkatoksia ja rakennetaan sähköauton latauspisteitä lain edellyttämään tasoon.

2.H.68 Lentoliikenteen sähköistymiseen valmistautuminen	Ei arvioitavissa	Konsernipalvelut: Ei varausta 2026, ei arvioitavissa 2027–2028. Ei arvioitavissa tällä hetkellä. Riippuu muusta yleisestä ja teknologian kehityksestä.
2.H.69 Henkilöjunaliikenne Pori-Tampere-rataosuudella uudella ostoliikennesopimuskaudella (2030)	Ei arvioitavissa	Konsernipalvelut: Ei varausta 2026–2028. Toteuttajana Traficom ja LVM, joilta tulee myös aikataulu. Neuvottelut käynnistävät 2026.
3. Kestävän vihreän kasvun teema		
3.I Kiertotalouden liiketoiminta		
3.I.70 Edistetään kiertotalousliiketoiminnan sijoittumista Poriin	10000–60000 €	Konserniyhtiö Prizztech Oy: Rahoitus on huomioitu Porin ekosysteemisopimuksessa (toimenpide 3.K.82). Toimenpiteen kustannukset sisältyvät Prizztechin rahoitusosuuteen ja Porin ekosysteemisopimusrahoitukseen. Toimenpidettä toteutetaan osana Kasvun ekosysteemi -hanketta. Hanke käynnissä kesäkuuhun 2026, rahoittajina Satakuntaliitto 60 % (EAKR) ja Porin kaupunki 40 % (ekosysteemisopimus, vuoden 2026 osuus 80 000 €). Asian edistäminen vaatii uusia hankkeita, joiden omarahoitus olisi samaa tasoa eli 10 000–60 000 € vuodessa. Tavoitteena tällaisten hankkeiden käynnistäminen. Uusien hankkeiden nimiä ei vielä tiedossa.
3.I.71 Porin sataman alueiden ja etenkin Peittoon kiertotalouspuiston koordinoiti ja liiketoimintamalli	500000–1 milj. €	Kasvu- ja työllisyyspalvelut -yksikkö, Satama, merituulikeskus: Sisällytetty kasvu- ja työllisyyspalveluiden ostoihin 2026. Vuodet 2027–2028 selviää suunnitelmien myötä. Merituulikeskuksen toteutusvalmiuden suunnittelu. Satakuntaliiton rahoittama Merituulikeskus loppuu 31.3.2026 ja projektin kokonaiskustannus 485299 €, omarahoitusosuus 20 %. Lisätietoa hankkeen osalta toimenpiteessä 3.J.76.
3.I.72 Kiertotalousviestinnän lisääminen elinkeinoelämälle	10000–60000 €	Konserniyhtiö Prizztech Oy: Ei merkittäviä kustannuksia 2026–2028. Kiertotalouteen liittyvistä investoinneista tehdään englanninkielisiä uutisia, jotka julkaistaan Business Pori -sivustolla. Samalla sivustolla esitellään myös tonttitarjoomaa alueelle mahdollisesti sijoittuvien kiertotaloustoimijoiden houkuttelemiseksi. Aihepiiriin liittyen on tehty ja tullaan tekemään yritysraastatteluja, jotka niin ikään julkaistaan BP-alustalla, ja joita voidaan edelleen jakaa somessa. Toimia tehdään Kasvun ekosysteemi -hankkeen puitteissa (Porin ekosysteemirahoitus, 3.K.82). Hankkeen aikataulu on 1.4.2023 – 30.6.2026 ja kokonaisbudjetti 381 230 €, josta omarahoitusosuus on 40 % (108 923 €) ja sen maksaa Porin kaupunki. Viestintää on tehty yhteistyössä Porin kaupungin Elinvoima- ja ympäristötoimialan sekä Konsernipalveluihin kuuluvan Viestintä- ja brändiyrityksen kanssa.
3.I.73 Jätehuollon kuljetusten päästöjen minimointi	Ei arvioitavissa	Konserniyhtiö Keräämö Oy: Osana budjettia, käyttötalous. Kuljetusten päästöihin vaikutetaan ajoreittisuunnittelulla, jota optimoidaan tällä hetkellä (2024) jatkuvasti. Kilpailutuksessa huomioitu uudemman kaluston (Euro6) käyttötoive. Tulevissa kilpailutuksissa pyritään huomioimaan vähäpäästöisemmät käyttövoimavaihtoehdot, kun näiden saanti mahdollisuudet paranevat ja kaluston kehitys huomioiden.
3.I.74 Uudelleenkäyttöä edistävän verkkopalvelun hankinta	Ei merkittäviä kustannuksia	Konserniyhtiö Keräämö Oy: 750 €/v (+ alv) vuosina 2026–2028. Korjaa.se -nettisivu on maksuton verkkopalvelu, joka yhdistää rikkiäisten tavaroiden omistajat ja paikalliset korjaamisen ammattilaiset. Keräämö alueen toimijoiden tiedot tarkastettu ja päivitetty säännöllisesti. Palvelu on otettu huomioon Keräämö viestintäsuunnitelmassa ja sitä tullaan nostamaan asukkaiden tietoisuuteen Keräämö sivustoilla sekä someviestinnässä.
3.J Uusiutuva energia		
3.J.75 Energiategohokkuussopimuksen jatkaminen 2025 jälkeen	Ei arvioitavissa	Ei merkittäviä suoria kustannuksia. Nykyinen Kuntien energiategohokkuussopimus päättyy 2025 lopussa. Uusi julkisenala energiategohokkuussopimus (JETS) kausi on 2026–2035. Energiategohokkuussopimus on Hinku-toiminnan edellytyksiä. Energiategohokkuussopimuksen raportointikooste tehdään osana käynnistävää Energiaviisas Kunta (ENKU) -hanketta, ympäristösuunnitteluyksikössä. Porin suunniteltu osuus hankkeen omarahoituksesta v. 2026 on 6645 €. Uuden hankkeen rahoituspäätös vasta vuoden 2025 lopussa.
3.J.76 Pori merituulivoiman keskuksena	60000–100000 €	Kasvu- ja työllisyyspalvelut -yksikkö: 8334 € vuonna 2026. Vuosina 2027–2028 ei kustannuksia hankkeelle. Luodaan puitteet Porin Merituulikeskuksen rakentamiselle. Projekti on alkanut 1.4.2024 ja loppuu 31.3.2026. Porin Merituulikeskus-hankkeen tavoitteena on varmistaa Pohjanlahden alueelle suunnitella olevan merituulivoiman rakentamisen onnistunut toteutus ja luoda osaamiskeskittymä tukemaan olemassa olevia ja uusia alueelle sijoittuvia toimijoita sekä varmistaa Porin satama-alueen kehittyminen palvelemaan merituulivoiman rakentamista. Merituulikeskus-hanke linkittyy vahvasti vihreään siirtymään mahdollistamalla hiilidioksidipäästöjen merkittävää vähentämistä energian tuotannossa. Hanke on rahoitettu Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepoliittikan ohjelma JTF-hankerahalla, 20 % omarahoitusosuus (97 059 €, 2024–2026).
3.J.77 Selvitetään mahdollisuuksia päästöttömälle pienenergiatuotannolle	Ei kustannuksia	Konserniyhtiö Prizztech Oy: Ei kustannuksia. Prizztechillä ei ole toimenpiteeseen liittyvää toimintaa tällä hetkellä menossa tai suunnitteilla.
3.J.78 Kunnille, pk-yrityksille ja kuluttajille maksutonta energianeuvontaa	Ei kustannuksia	Ympäristösuunnitteluyksikkö: Ei kustannuksia 2026–2028. Energiaviraston rahoittama Satakunnan energianeuvontaa, jota Pori hallinnoi, päättyi huhtikuun 2025 lopussa. Energiavirastoa tekee jatkossa myös Satakunnan osalta Sweco Finland Oy (Tre).
3.J.79 Hukkalämmön hyötykäytön edistäminen	100000–500000 € 5000–10000 €	Tilayksikkö: 200 000 € vuonna 2026. Vuosien 2027–2028 osalta arvioidaan työohjelmassa vuosittain järkevän takaisinmaksuajan kohteet erikseen. Hyödynnetään tekojään kompressorien lauhduttimien lauhdelämpöä lämpöpumpputekniikalla. Konserniyhtiö Prizztech Oy: Kustannukset sisältyvät Prizztechin maksuosuuteen. Satakunnan biotalouden vahvistaminen ja varmistaminen BIOVAHVA-hankkeessa tehdään kuvaus siitä, miten teollisia hukkalämpöjä voidaan hyödyntää kasvihuonetuotannossa. Elintarvikealan yrityksille tarjotaan neuvontaa hukkalämpöjen talteenotosta ja hyödyntämisestä. BIOVAHVA (2024–2026) Prizztechin osahankkeen kokonaisbudjetti 256 512 €, rahoittaja Satakuntaliitto JTF-rahoituksella (80 %) sekä Porin seudun kuntien omarahoitus (20 %). Hanke päättyy vuoden 2026 aikana. Toistaiseksi aiheeseen liittyvää hanketta ei ole tiedossa vuosille 2027–2028. Tarvetta olisi erityisesti hankkeelle, jossa tarkasteltaisiin datakeskusten ja vetytalouden laitosten suurien hukkalämpömäärien hyötykäyttömahdollisuuksia.

3.J.80 Uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden vauhdittaminen	100000–500000 €	Tilayksikkö: 100 000 €/v 2026–2028. Toteutetaan vuosittain investointihankkeiden yhteydessä uusiutuvan energian ratkaisuja. Maauimalassa aurinkoenergian hyödyntäminen. Konserniyhtiö Länsirannikon Koulutus Oy WinNova: Ei arvioitavissa 2026–2028. Hallituksen tekemät ammatillisen koulutuksen säästötoimet vaikuttavat edelleen. Lisäksi on avoinna alkavatko suunnitellut uudisrakennushankkeet. Pienempiä uudistamisia tehdään esim. lampujen vaihtoja. Tulevina vuosina 8 toimenpidekokonaisuutta: 1. Toimitilojen vähentäminen (-2023-) tarkoittaen: tavoite on edelleen noin 80 000 m ² (lähtötilanne 144 000 m ²), tiloista luopuminen kokonaan (ainakin 2025–2026), tilojen tehokkaampi ja järkevämpi käyttö, kustannussäästöt ml. energia, alojen yhteiskäyttötavoitteet, nimeämättömät huoneet ja tilojen muunneltavuus. 2. Vanhojen rakennusten purku tai saneeraukset tarkoittaen: energiatehokkuuden huomiointi mahdollisuuksien mukaan, esim. aurinkovoimalat, valaistus ja vesi. 3. Uusien järkevämpien tilojen rakentaminen, tarkoittaen: energiatehokkuuden huomioiminen. 4. Aurinkovoimaloiden hyödyntäminen ja uusien asentaminen: aurinkoenergiatekniikan optimointi (opinnäytetyö), yhteistyö kiinteistöjen omistajien kanssa, aurinkovoimalan hyödyntäminen opetuksessa. 5. Hiilijalanjälkilaskenta (2023-) tarkoittaen: laskelmien vertailu, erityisesti Scope1 ja Scope2, toiminnan kehittäminen niin, että hiilijalanjälki pienenee, hiilineutraalisuustavoitteet, ammatillinen koulutus, HINKU-kunnat & kansalliset tavoitteet, suunnittelu myös koulutusalojen ja Ruokapalvelujen kanssa miten tavoitteet voitaisiin saavuttaa. 6. Autojen vaihtaminen uudempiin ja energiatehokkaampiin esim. sähköautoihin mahdollisuuksien mukaan. 7. Sähköautojen laadun toteuttaminen (-2025-). 8. Em. toimenpiteiden näkyväksi tekeminen (2023-) tarkoittaen: vastuullisuusraportti, Wintra (WinNovan intra), nettisivut, henkilöstön koulutuspäivät ja keskustelut henkilöstön kanssa.
3.J.81 Öljylämmityksestä luopuminen kaupungin kohteissa	Ei kustannuksia <i>Kustannushyöty</i>	Tilayksikkö: Ei kustannuksia, toimenpide on valmis. Varajärjestelmissä öljyä vielä käytössä. Siirrytään niissäkin bioöljyyn. Lisätietoa toimenpiteessä 1.C.20 Energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian investoinnit rakennuksissa. Porin Vesi: Porin Veden Harjakankaan tekopohjavesilaitokselle valmistunut 12/2024 LTO-järjestelmä, joka hyödyntää tekopohjaveden lämpösisältöä. Säästää öljykulut eli n. 70.000 €/vuosi, mutta lisää sähkökuluja n. 15000 vuosi. Nettohyöty n. 55.000 €/vuosi.
3.K Yhteistyö		
3.K.82 Ekosysteemisopimus	100000–500000 €	Konsernipalvelut: Yhteensä 400 000 € vuonna 2026. Vuonna 2027 varaus on samansuuruinen (400 000 €). Valtio ja Porin kaupunki yhdessä rahoittavat sopimuksen toteuttamista. Sopimusta rahoitetaan EU:n kestävän kaupunkikehittämisen rahoituksella vuosina 2021–2027 (EAKR, ESR ja soveltuvin osin JTF). Valtion ja EAKR-rahoitusten osuus vuonna 2026 rahoitettavaksi päätettävien ekosysteemisopimushankkeiden kokonaisbudjetista on 60 % (600 000 €), kaupungin osuus on 30 % (300 000 €) ja toteuttajaorganisaatioiden omarahoitusosuus on 10 %. Kasvaneen valtion rahoitusosuuden vastineeksi ja aikaisempina vuosina käynnistettyjen hankkeiden maksatusten tasaamiseen on varattu kaupungin talousarviossa 100 000 €.
3.K.83 ICC – Intelligent Cities Challenge 2.0	Ei kustannuksia	Kasvu- ja työllisyyspalvelut -yksikkö: Ei kustannuksia enää, projekti loppui 31.3.2025. Loppuraportti annettu. Pori palkittiin 11 kaupungin kanssa Local Green Dealien merkityksellisyydestä.
3.K.84 Yritysten ilmastokumppanuustoiminta	Ei merkittäviä kustannuksia	Ympäristösuunnitteluyksikkö: Ei merkittäviä kustannuksia. Toimintaa on pyritetty hanketoimintana ja toteutettu aiemmin osana ILKU-hanketta, joka päättyi 2025 lopussa. Uusia ilmastokumppaneita ei ole haettu aktiivisesti. Mahdollisesti uudessa ENKU-hankkeessa 2026- mukana. Uudessa hankkeessa ilmastokumppanuus on optiona, mahdollisesti uudistettuna. Uuden hankkeen rahoituspäätös vasta vuoden 2025 lopussa.
3.K.85 Kiertotalous ja osaaminen Satakunnan teknologiametalliklust erissa	Ei kustannuksia	Konserniyhtiö Prizztech Oy: Ei kustannuksia, toimenpide valmis. Karhu-hanke päättyi vuoden 2025 aikana.
3.K.86 Hävikkiruokaterminaalien perustamisen tukeminen	Ei kustannuksia	Strategia- ja hyvinvointiyksikkö: Ei kustannusvarausta. Ruoka-aputoiminnan tilanne murroksessa, jaettavan ruuan määrä vähentynyt ja asiakasmäärät kasvaneet, lisäksi työllistämisen muutokset vaikeuttavat toiminnan järjestämistä. Käytäntöjä ja yhteistyötä kehitetään eri toimijoiden kanssa. Porin kaupunki toimii maakunnallisen ruoka-avun valtionavustuksen hankehallinnoina Satakunnassa vuosi 2024 (STM) ja 2025–2026 (THL). Hävikkiruuan parissa toimivien tahojen yhteistyön ja verkostoitumisen kehittymistä voidaan tukea olemassa olevin resurssein, mutta hävikkiruokaterminaalien perustaminen vaatisi merkittävää ulkoista hankerahoitusta. Hävikkiruokaan ja ruoka-apuun liittyen tietoa myös muissa toimenpiteissä, kuten 2.F.48.
3.K.87 Visit Porille Sustainable Travel Finland -sertifikaatti	Ei arvioitavissa	Viestintä- ja brändiyksikkö: Osana talouskehystä. SFT-destinaatiomerkin toimintasuunnitelma pitää sisällään erillisiä osa-alueita; yleiset tavoitteet, ekologisen kestävyys tavoitteet, sosio-kulttuurisen kestävyys tavoitteet, taloudellisen kestävyys tavoitteet sekä vastuullisuusviestinnän tavoitteet. Toimenpiteistä on laadittu erillinen toimenpidesuunnitelma, jota on päivitetty vuosittain. Tavoiteaikataulu merkin saavuttamiseksi on 2026, mutta toimenpiteet itsessään ovat jatkuvia.
3.K.88 Ravinteiden kierrättämisen TKI-toiminta	10000–60000 €	Konserniyhtiö Prizztech Oy: Struviks-hankkeen (150 000 €) omarahoitusosuus on noin 30 %, joka katetaan Prizztechin omarahoituksella, josta Porin kaupungin osuus on noin 50 % (Prizztech-Pori palvelusopimus). Hanke kestää vuoden 2026 loppuun. 2027–2028 ei ole vielä hankesuunnitelmaa, koska rahoittajan ohjelma (YM, Ahti-ohjelma) loppuu 2026. Prizztechillä on selvitetty ravinteiden talteenottoa jätevesistä ja jätevesilietteistä Sata-ravinne- ja BioP-Rec hankkeissa (2021–2024). Hankkeissa on edistetty Porissa sijaitsevien ja sijoittuvien organisia jätteitä ja sivuvirtoja tuottavien laitosten kierrätysravinteiden liiketoiminnan syntymistä ja edistetty toimijoiden verkostoitumista. Nyt käynnissä olevassa BioStruvi hankkeessa on jatkettu edelleen fosforin talteenoton kokeiluja yhdyskuntajätevedestä pilot-laitteistolla vuoden 2025 loppuun asti. Hankkeen tuloksia voidaan hyödyntää muillakin yhdyskuntajätevesilaitoksilla. Uudelle Struviks-hankkeelle on myönnetty rahoitus syksystä 2025 vuoden 2026 loppuun asti. Struviks hankkeessa selvitetään edelleen prosessin toimivuutta ja fosforin saostamista struviitiksi suoraan jätevedestä.
3.K.89 Puhdistamolietteen hyödyntäminen biokaasutuotannossa	1 milj. - 2 milj. €	Porin Vesi: Noin 1,6 M €, käyttötalous, vuonna 2026, vuosina 2027–2028 arviolta sama. Puhdistamolietteen hyötykäyttö on jatkuvaa toimintaa.

Toimenpiteen vuosikustannusasteikko*

Kyseessä suuntaa antava arvio toimenpiteen keskimääräisistä vuosikustannuksista eli suhteutetuista kuluista yhdessä vuodessa.

Suuri osa toimenpiteistä on kestävyysmuutoksen jalkauttamista osaksi normaalia työtä. Arviossa ei huomioida vakituisten henkilöiden palkkakuluja. Palkkakulut huomioidaan ainoastaan tapauksessa, jossa toimenpiteen toteuttamiseksi on palkattava uusi henkilö. Hankerahan tai tuen kohdalla kuvataan vain omarahoitusosuus.

Esimerkki: Toimenpide on käynnissä kolmena vuotena. Toimenpiteen kokonaiskustannukset tänä aikana ovat 10000 e. Toimenpiteestä tulee kuluja vuodessa arviolta $10000/3 = 3300$ euroa. Vastaus: 500–5000 e.

Asteikot:

Ei kustannuksia tai alle 500 €, 500–5000 €, 5000–10000 €, 10000–60000 €, 60000–100000 €, 100000–500000 €, 500000–1 milj. €, 1 milj.–2 milj. €, 2 milj. –3 milj. €, Yli 3 milj. € tai muu sanallinen vastaus.

Toimenpiteiden ryhmät**

Osa toimenpiteistä voi sisältää sekä uutta että olemassa olevaa toimintaa. Suuri osa toimenpiteistä on kestävyysmuutoksen jalkauttamista osaksi normaalia työtä.

Vihreä: Toimenpiteet, joissa kehitetään uutta tai tehdään muutoksia ja muutetaan toimintaa ympäristökestävyyssasioita huomioivaksi.

Sininen: Toimenpiteet, jotka ovat jo olleet vakiintunutta tai olemassa olevaa toimintaa ja edistävät myös ympäristökestävyyttä.

Harmaa: Toimenpiteet, jotka joko eivät ole määriteltävissä edellisiin luokkiin tai tietoja ei ole.

Kaupungin kehittäminen projektitoiminnalla

Kehittämisen toimintamalli ja projektisalkkujärjestelmä käyttöön otettiin lokakuussa 2025. Toimintamalli kattaa projektin määrittelyn mukaisen kehittämisen. Projekti on kertaluonteinen tehtäväkokonaisuus, joka toteutetaan sovittujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Projektille on määritelty tavoite, aikataulu ja budjetti sekä toteuttava organisaatio. Projektisalkkujärjestelmässä raportoidaan vähintään ne projektit, joissa kokonaiskustannukset ovat yli 20 000 euroa ja/tai sisäinen työ määrä on yhteensä yli 50 henkilötyöpäivää ja/tai mukana on ulkoisia sidosryhmiä. Kaikki ulkoisen rahoituksen hankkeet raportoidaan aina projektisalkkujärjestelmässä. Teknisen toimialan infra- ja tilayksikön investointiprojekteihin ei sovelleta uutta toimintamallia eikä niitä ole viety projektisalkkujärjestelmään.

Projektisalkkujärjestelmässä on projektina läpivietävä kehittäminen. Projektisalkkujärjestelmä tukee kehittämisen toimintamallia sekä antaa työkaluja projektin systemaattiseen läpiviemiseen ja edistymisen raportointiin. Päätöksenteossa ennen projektin toteutusvaihetta korostuvat projektin tarpeellisuuden ja hyötyjen arviointi sekä projektin toteutettavuus resursoinnin osalta. Lisäksi järjestelmään voidaan kirjata projektiehdotuksia odottamaan sopivan ulkoisen hankerahoitushaun avautumista. Porin kaupungin johtoryhmät toimivat kehittämissalkun johtoryhminä ja ne saavat säännöllisesti yhdenmukaista raportointia projektisalkkunsu sisällöstä ja projektien etenemisestä.

Kehittäminen ulkoisen rahoituksen hankkeena

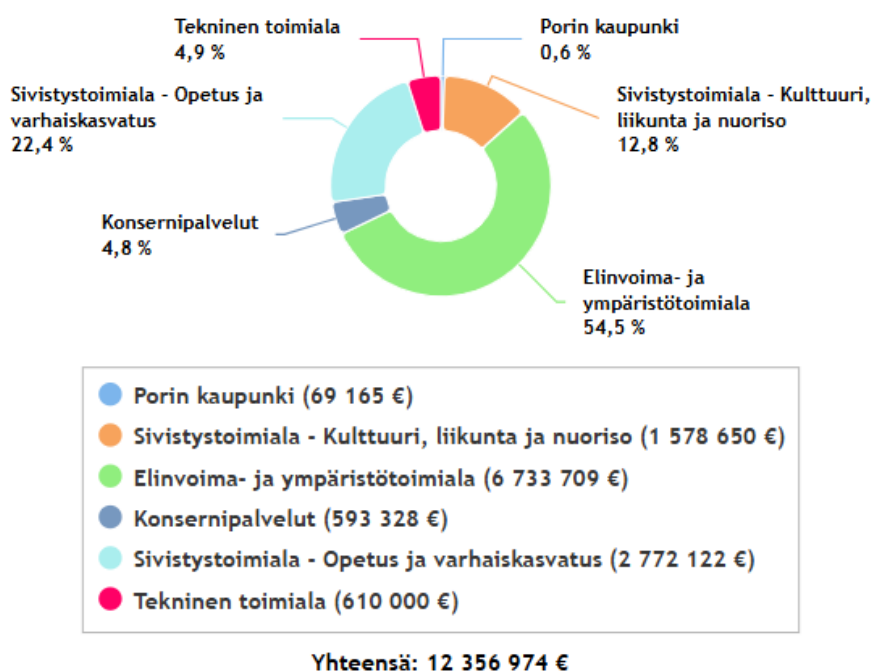
Talousarvion valmisteluvaiheessa uuden toimintamallin ja projektisalkkujärjestelmän käyttöönotto on juuri tapahtunut. Kattavaa raportointia projektisalkkujärjestelmästä on saatavilla ulkoisen rahoituksen hankkeista, joista jokainen aktiivinen hanke on käyttöönotossa ohjeistettu avattavaksi järjestelmään. Ulkoisena rahoituksena pidetään käyttötalous- ja investointirahoituksen ulkopuolista rahoitusta eli hanke-, rahasto-, säätiö-, apuraha- ja muuta ulkoista rahoituslähdetä.

Talousarvion valmisteluvaiheessa projektisalkkujärjestelmässä **ulkoisen rahoituksen projektisalkun kokonaisarvo on 12 356 974 euroa** ja se on käytettävissä vuosien 2021-2028 aikana toteutettavissa, talousarvion valmisteluvaiheessa toteutuksessa olevissa projekteissa. Tässä kokonaissummassa varsinaista myönnettyä hankerahoitusta on 6 012 990 euroa, rahastorahoitusta 104 195 euroa, säätiörahoitusta 75 000 euroa sekä muuta ulkoista rahoitusta 858 400 euroa. Käyttötalouden rahoituksella katettavaa omarahoitusosuutta on 5 306 389 euroa kokonaisarvosta. Summat sisältävät myös hankkeiden osatoteuttajien euro-osuudet.

Hankerahoituksista suurin on 1 725 000 euron hankerahoitusosuus opetus- ja kulttuuriministeriöltä projektille: Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin vuosille 2024-2027.

Elinvoima- ja ympäristötoimialan ympäristösuojeluyksikön joukkoliikenneprojekti on kokonaisarvoltaan suurin ja se koostuu salkkukoosteesta. Projektin kokonaisarvo on 4 750 000 euroa, josta Traficomien muu ulkoinen rahoitusosuus on 760 000 euroa. 3 990 000 euroa on omarahoitusosuutta käyttötalouden rahoituksena.

Projektisalkun kokonaisarvon mukaan ulkoisen rahoituksen hankkeet salkuittain

Kaupungin myöntämät avustukset

Kumppanuussopimuksiin perustuvat avustukset 847 000 € (kaupunginhallitus)

Kumppanuussopimuksiin liittyviin avustuksiin on sidottu yhteensä 827 000 euroa vuonna 2026.

Avustusten painottamista pidempiaikaisiin kumppanuussopimuksiin jatketaan edelleen, koska se mahdollistaa järjestöjen toiminnan sekä järjestöjen ja kaupungin välisen yhteistyön pitkäjänteisen kehittämisen. Kumppanuussopimuksista päättää kaupunginhallitus.

Kumppanuussopimukset	Sopimuksen kesto	Avustus v. 2026
Otsolan Kannatusyhdistys ry	2026-30	50 000
Porin, Noormarkun ja Lavian 4H -yhdistykset	2025-26	30 000
Porin Seudun Työttömät ry	2025-26	65 000
Läntinen Tanssin aluekeskisyhdistys ry	2025-26	20 000
SPR-Konttiketju, Porin yksikkö	2025-26	40 000
Porin Ässät ry	2025-26	40 000
Satakunnan Hyvinvointi- ja kulttuuriyhdistysten tuki ry	2025-26	46 000
Satakunnan Yhteisöt ry	2025-26	140 000
Rakastajat Teatterin kannatusyhdistys ry	2025-26	127 000
Suomen Työväen Urheiluliitto TUL Satakunnan piiri ry	2025-26	45 000
Satakunnan Monikulttuuriyhdistys ry	2023-26	110 000
Keho liikkeessä ry/Pori Dance Company	2023-26	22 000
SPR Satakunnan piiri	2023-26	72 000
Liikuntaseura Pori ry	2023-26	40 000
YHTEENSÄ		847 000

Toiminta-avustukset 730 000 € (vapaa-ajan lautakunta)

Yhdistykset voivat hakea toiminta-avustusta hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämiseen sekä liikuntaan, nuorisotoimintaan ja kulttuuriin.

Hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämiseen	vapaa-ajan lautakunta	190 000
Liikunnan tukemiseen	vapaa-ajan lautakunta	360 000
Nuorisotyön tukemiseen	vapaa-ajan lautakunta	90 000
Kulttuurin tukemiseen	vapaa-ajan lautakunta	90 000

Hankeavustukset 60 000 € (elinvoima- ja ympäristötoimiala)

Monivuotisiin hankkeisiin on sidottu avustuksia 20 363 euroa vuodelle 2026. Uusia hankeavustuksia avataan yhdistysten haettavaksi 39 637 eurolla.

Myönnetty hankeavustukset	Kesto	Avustus v. 2026
Satakunnan hyvinvointi- ja kulttuuriyhdistysten tuki ry / Avainasema -nuorten työpaja-hanke	2025-26	19 487
MTK Satakunta ry / Satakunnan omistajanvaihdoshanke	2024-26	876
YHTEENSÄ		20 363

Kaikista yllä olevista avustuksista on jo olemassa kaupunkia sitova päätös.

Varaus uusiin hankeavustuksiin	elinvoima- ja ympäristötoimiala	39 637
--------------------------------	---------------------------------	--------

Tapahtuma-avustukset 100 000 € (kaupunginhallitus)

Tapahtuma-avustusta voidaan myöntää Porissa järjestettävään valtakunnalliseen, kansainväliseen tai sellaiseksi pyrkivään tai muuhun kaupungin elinvoimaa ja imagoa tukevaan tapahtumaan. Järjestäjänä voi olla rekisteröitynyt yhdistys tai yritys tai useita toimijoita yhdessä.

Yksityistieavustukset 160 000 € (tekninen toimiala)

Avustukset yhteensä 1 897 000 €

Avustuskategorioiden myönnettävät määrärahat ovat valtuustoon nähden sitova taso.

Avustummäärärahoja voidaan talousarviovuoden aikana kuitenkin siirtää avustuskategoriasta toiseen talous- ja hallintojohtajan päätöksellä.

Kaupungin strategiset tapahtumakumppanuudet

Strategiset tapahtumakumppanuudet 325 000 €

Strategiset tapahtumakumppanuudet ovat strategisesti tärkeitä tapahtumia, joilla on suuri merkitys porilaisten hyvinvointiin ja kaupungin elinvoimaan, ja jotka ovat juurtuneet kaupunkiin ja edustavat vahvasti porilaisuutta.

Kaupunginhallituksen päätöksen 27.6.2022 § 442 mukaisesti vuoden 2023 alussa luotiin uudet Strategiset tapahtumakumppanuudet. Silloin päätettiin, että Strategiset tapahtumakumppanit ovat Pori Jazz, Porispere ja Porin päivä. Kokonaisuuteen lisättiin kaupunginhallituksen 13.5.2024 päätöksellä (§ 226) uudeksi strategiseksi tapahtumakumppaniksi vuodesta 2025 alkaen Nelonen Media Liven luotsaama Iskelmä Festivaali Pori -tapahtuma.

Strategisesta tapahtumakumppanuudesta tehdään yhteistyösopimukset kaupungin ja tapahtumajärjestäjien välillä. Sopimukset ovat useampivuotisia ja niiden sisältöjä tarkastellaan sopimuskauden ollessa katkolla.

Solmittavat/jatkettavat tapahtumakumppanuudet		Kesto	Summa 2026
Pori Jazz-festivaali (Pori Jazz 66 ry)	kaupunginhallitus	2023-2024, 2025-2030	275 000
Porin Päivä (Pori-Seura ry)	kaupunginhallitus	2023-2026	10 000
Porispere-festivaali (Porispere Oy)	kaupunginhallitus	2022-2024, 2025, 2026-	30 000
Iskelmäfestivaali Pori (Sanoma Media Finland Oy / Nelonen Media Live)	kaupunginhallitus	2025-2029	10 000
YHTEENSÄ			325 000

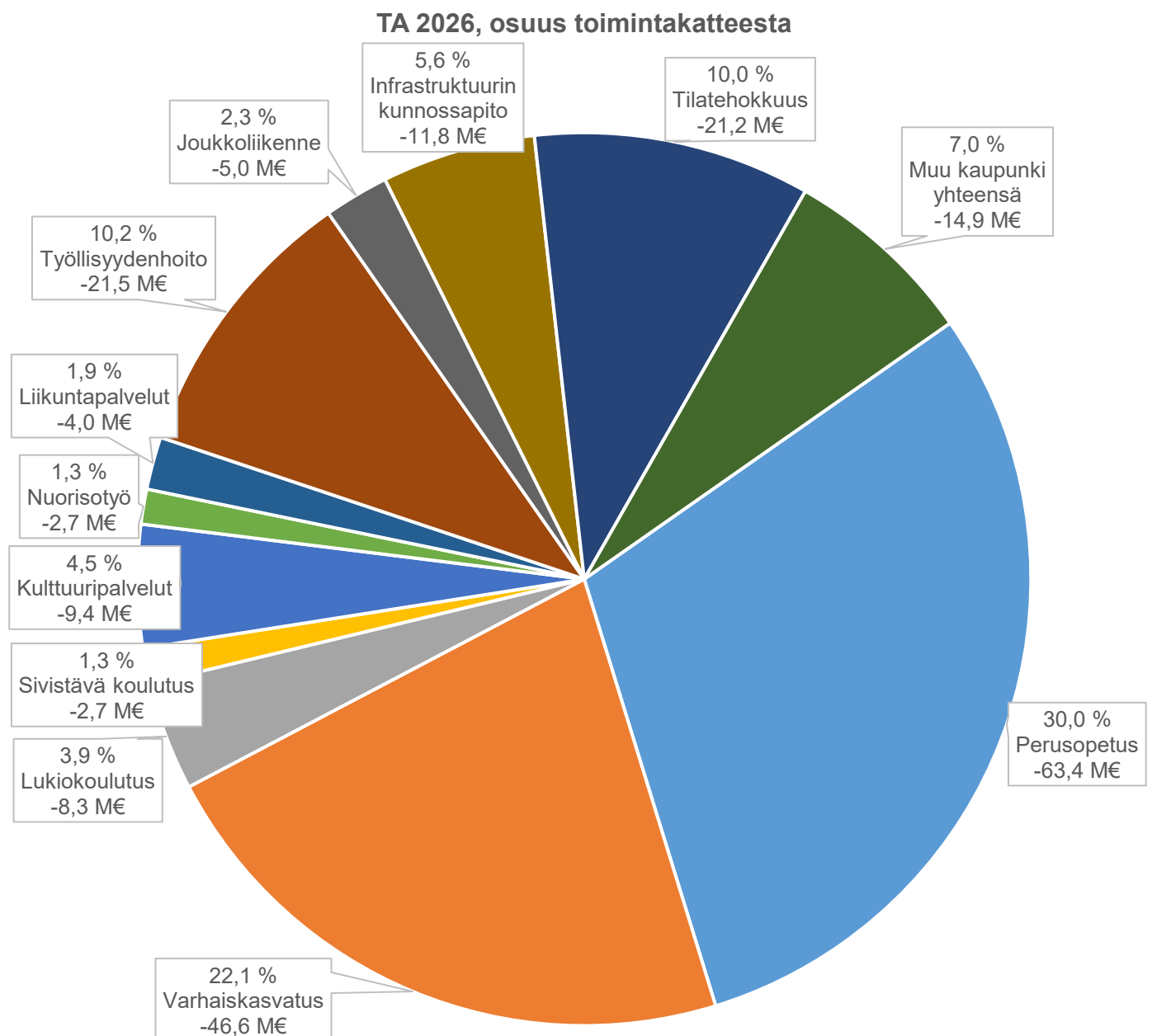
Käyttötalousosa

Käyttötalousosan esittely ja sitovuus

Toimialakohtaiset esitykset sisältävät toimialojen toiminnallisten tavoitteiden lisäksi kaupungin taloudellisesti merkittävimpien prosessien kuvaukset ja niiden arvioidun kehityksen sekä taloudelliset vaikutukset. Kukin prosessikuvaus sisältää kaupungin strategiasta johdetut pitkän aikavälin tavoitteet sekä valtuustoon nähden sitovat toimenpidemittarit talousarviovuodelle. Tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kolmannesvuosittain.

Taloudellisena osiona toimialojen esityksissä on esitetty meno- ja tuloarviot, joiden summana muodostuva toimintakate on toimialan sitova tavoite eli kaupunginvaltuuston vahvistama määräraha, ellei toisin ole esitetty. Kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja konsernipalveluiden esikuntayksikön osalta noudatetaan yhteissitovuutta. Sivistystoimialalla sivistyslautakunnalla ja vapaa-ajan lautakunnalla on omat sitovat budjettinsa.

Toimialojen talouden osalta on esitetty toimintakatteen alapuolella laskennalliset erät, joka sisältää suunnitelman mukaiset poistot ja kaupungin sisäiset vuokrat. Toimintakate yhteenlaskettuna laskennallisilla erillä kuvaa toimialan tai tehtävän kokonaiskustannuksia. Jokaisen toimialan osalta on esitetty lisäksi toimintakatteen jakautuminen yksiköittäin, toimialan menolajijakauma sekä henkilöstösuunnitelman mukaiset suunnitellut henkilötyövuodet.

Toimialojen ulkopuolisten tehtävien meno- ja tuloarviot

Tarkastustoimi

Meno- ja tuloarviot (1000 €)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot	9	11	11	11	11
Toimintamenot	-453	-513	-546	-560	-573
<i>Toimintakate (Netto)</i>	-444	-503	-536	-549	-563
Laskennalliset kustannukset					
Muut laskennalliset kustannukset	-7	-9	-9	-9	-9
Tehtävän kokonaiskustannukset	-451	-512	-545	-558	-572

Konsernipalvelut

Konsernipalveluiden yhteissitovuuden piiriin kuuluvat kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen sekä konsernipalvelut-esikuntayksikön tehtäväkohdat. Pori 2030-strategian läpileikkaavista teemoista on johdettu konsernipalveluille seuraavat toimenpiteet ja mittarit:

TEEMA	Vastuullisuus		
TAVOITE	Johtamisen ja esihenkilötyön kehittäminen, työhyvinvoinnin parantaminen		
TEKO	Esihenkilöiden työkykyjohtamisosaamisen kehittäminen		
TOIMENPIDE	Varmistetaan, että johto ja kaikki esihenkilöt hallitsevat ja noudattavat varhaisen tuen toimintamallia johtamistyössään. Esihenkilö huolehtii siitä, että kaikkien kanssa käydään säännöllisesti kehityskeskustelut, joissa kiinnitetään erityistä huomiota selkeään tehtäväkuvaan, tavoitteisiin ja henkilön työhyvinvointiin/-kykyyn. Uudet esihenkilöt veloitetaan käymään heille kuuluvat esihenkilötyön perehdytyskoulutukset, jotta he tuntevat organisaation johtamisen toimintamallit.		
MITTARI	Kehityskeskustelut käydään säännöllisesti (työhyvinvointikysely 2026) Pitkät (yli 30 pv) sairauspoissaolot vähenevät 10 % Työtapaturmista johtuvat poissaolot vähenevät 10 %	Lähtötaso 4,3 9844 pv 1762 pv	Tavoitetaso 4,5 8860 pv 1585 pv

TEEMA	Digitalisaatio / Vastuullisuus		
TAVOITE	Sujuva ja saavutettava digitaalinen palvelukokonaisuus Palveluiden ja palveluprosessien sähköistäminen Suomi.fi -viestejä käyttävän viranomaispostin sähköistäminen mahdollisimman kattavasti.		
TEKO	Toimintaprosessien sähköisyyssasteen nostaminen - Paperipostin ja lähetyksen korvaaminen sähköisellä toimintamallilla - Sähköisen allekirjoituksen käytön laajentaminen		
TOIMENPIDE	Noudatetaan Digi ensin -hankkeen tavoitteita Sähköistettävien lähetyksien kartoittaminen ja käyttöönoton suunnittelu ja toteutus portaittain		
MITTARI	Paperipostia lähettävien ja sähköistettävien palvelujen kartoittaminen (Suomi.fi -viestejä lähettävät järjestelmät) Muiden yksittäisten palvelujen sähköistäminen (muut kuin Suomi.fi -viestejä lähettävät järjestelmät) Viranomaispostin ja allekirjoitettujen dokumenttien sähköinen arkistointi suunniteltu ja toteutuskelpoinen	Lähtötaso Osittain selvitetty 0 Osittain selvitetty	Tavoitetaso Sähköistettävät palvelut selvitetty 2-3 Lainmukainen arkistointitapa varmistettu

TEEMA	Digitalisaatio		
TAVOITE	Digitalisaation ja tekoälyn hyödyntämisen tehostaminen, tehokas käyttö arjessa		
TEKO	Digitiekartan loppuunsaattaminen / Digiohjelma Tekoälyn hyödyntämissuunnitelman laadinta ja sen mukainen henkilöstön osaamisen lisääminen		
TOIMENPIDE	Digitiekartan ja tekoälyn hyödyntämissuunnitelman keskeisten toimenpiteiden valinta seuraaville neljälle vuodelle		
MITTARI	Digitiekartta valmis Suunnitelma / toimenpideohjelma tekoälyn hyödyntämisen käyttökohteista Koulutusten määrä Säästetty työaika tekoälyllä ja digitalisaatiolla	Lähtötaso	Tavoitetaso
		Valmistelussa	Valmis
		Valmistelussa	Valmis
		0	250 htp 1htv

TEEMA	Viestintä		
TAVOITE	Strateginen viestintä ja markkinointi		
TEKO	Pori-brändin vahvistaminen		
TOIMENPIDE	Viestintä- ja markkinointistrategian toimenpiteiden käynnistäminen		
MITTARI	Strategiassa määritellyt mittarit otettu käyttöön	Lähtötaso	Tavoitetaso
		Ei ole	Käytössä

Kaupunginvaltuusto

Meno- ja tuloarviot (1000 €)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintamenot	-286	-381	-278	-279	-280
<i>Toimintakate (Netto)</i>	-286	-381	-278	-279	-280

Laskennalliset kustannukset

Muut laskennalliset kustannukset	-50	-52	-52	-52	-52
Tehtävän kokonaiskustannukset	-336	-433	-330	-331	-332

Kaupunginhallitus

Meno- ja tuloarviot (1000 €)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot	117	18	18	18	19
Toimintamenot	-8 551	-6 935	-5 753	-5 840	-6 025
<i>Toimintakate (Netto)</i>	-8 434	-6 917	-5 735	-5 822	-6 006

Laskennalliset kustannukset

Poistot ja arvonalentumiset	-71	-29	-71	-71	-71
Muut laskennalliset kustannukset	-97	-107	-107	-107	-107
Tehtävän kokonaiskustannukset	-8 602	-7 053	-5 913	-6 000	-6 184

Kaupunginhallituksen määrärahoihin sisältyvät suunnitelmakaudella vuosittaiset tuet Porin Teatterisäätiölle (1,975 M€) ja Pelastusharjoitusalue-säätiölle (0,1 M€).

Muut kaupunginhallituksen käyttöön merkityt määrärahat

Strategia- ja hyvinvointiyksikön määrärahoihin sisältyvä hyvinvoinnin lisäämisen 60 000 € määräraha on osoitettu kaupunginhallituksen käyttöön (KH II lukeminen 14.11.2025 § 467).

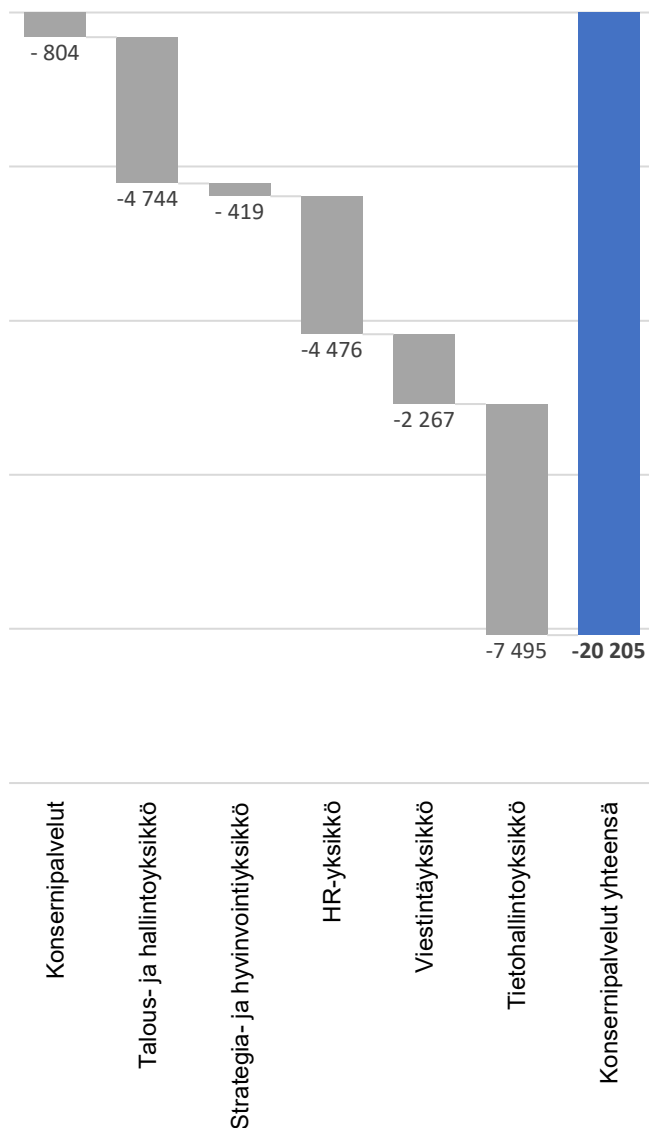
Konsernipalvelut-esikuntayksikkö

Meno- ja tuloarviot (1000 €)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot	3 941	2 782	4 903	4 913	4 922
Toimintamenot	-20 461	-23 466	-25 108	-25 688	-26 187
<i>Toimintakate (Netto)</i>	-16 520	-20 684	-20 205	-20 775	-21 265

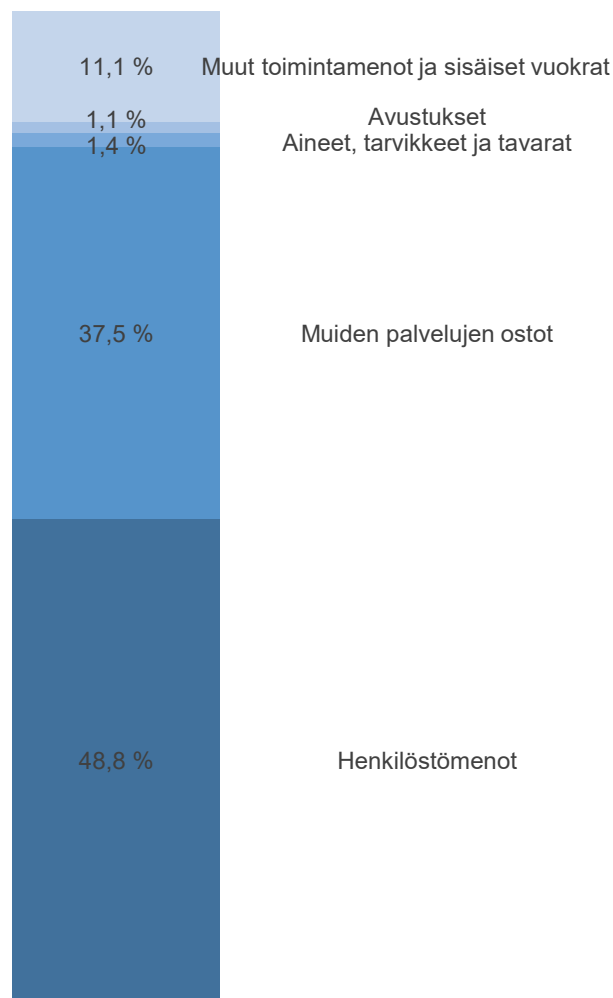
Laskennalliset kustannukset

Poistot ja arvonalentumiset	-951	-782	-1 037	-1 037	-1 037
Muut laskennalliset kustannukset	-868	-1 033	-1 033	-1 033	-1 033
Tehtävän kokonaiskustannukset	-18 339	-22 499	-22 275	-22 845	-23 335

TA 2026 toimintakate yksiköittäin, 1 000 €

Esikuntayksikön menolajijakauma TA 2026

Vaikuttamistoimielimien määrärahat

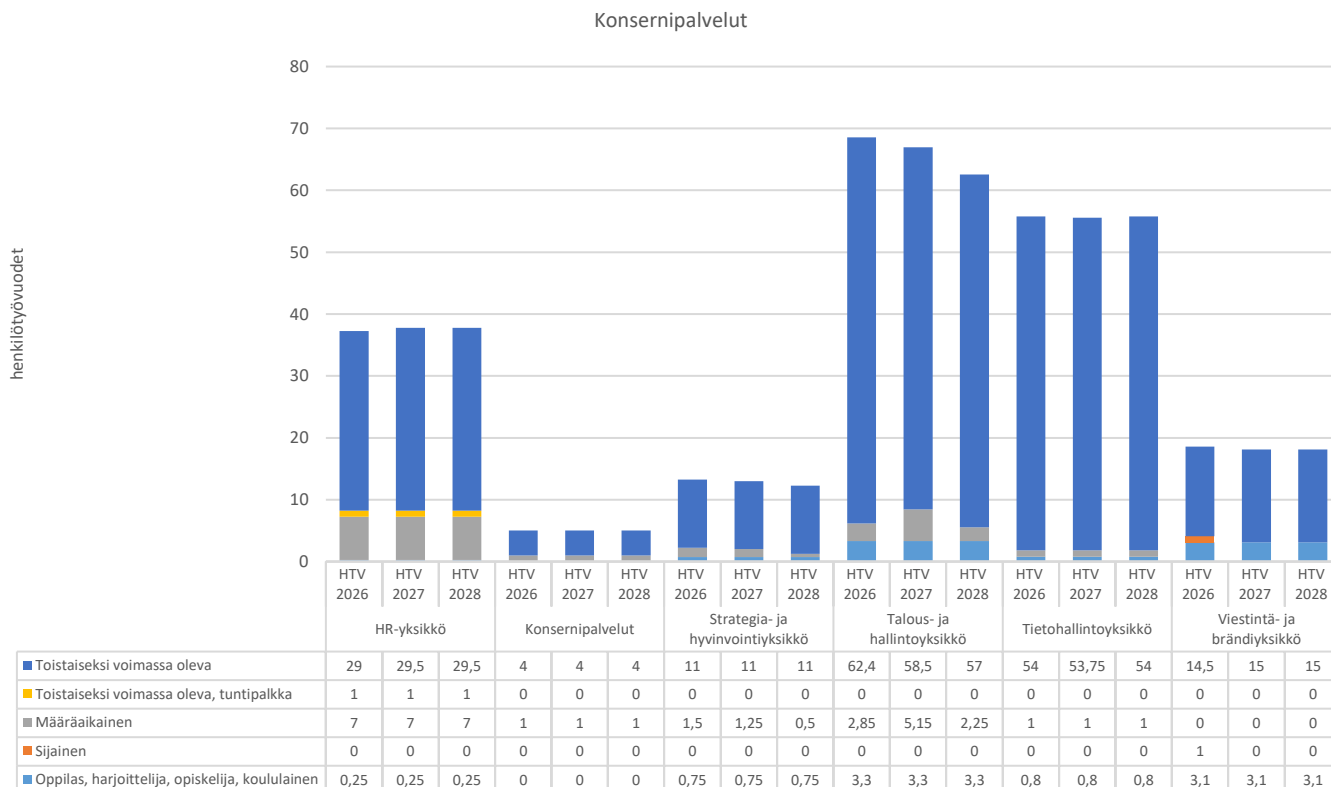
Porin kaupungissa on vuonna 2026 kolme vaikuttamistoimielintä, jotka on määritelty hallintosäännön 13 §:ssä. Nämä ovat nuorisovaltuusto, seniorineuvosto ja vammaisneuvosto. Vaikuttamistoimielimien toimintaedellytysten kehittämistä vastaa strategia- ja hyvinvointiyksikkö kaupunginhallituksen alaisuudessa. Toiminnan tukemiseksi kaupunki osoittaa sihteerit vaikuttamistoimielimille. Määrärahat varataan konsernipalveluille strategia- ja hyvinvointiyksikön budjettiin.

Vaikuttamistoimielin	Määräraha
Nuorisovaltuusto	16 500
Seniorineuvosto	14 500
Vammaisneuvosto	14 500

Konsernipalvelut yhteensä (yhteissitovuus)

Meno- ja tuloarviot (1000 €)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot	4 058	2 800	4 921	4 931	4 941
Toimintamenot	-29 299	-30 782	-31 139	-31 807	-32 492
Toimintakate (Netto)	-25 240	-27 983	-26 217	-26 876	-27 551
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-1 021	-811	-1 109	-1 109	-1 109
Muut laskennalliset kustannukset	-1 015	-1 192	-1 192	-1 192	-1 192
Tehtävän kokonaiskustannukset	-27 276	-29 986	-28 518	-29 177	-29 852
= valtuustoon nähden sitova erä					

Konsernipalveluiden suunnitellut henkilötyövuodet

Energian välitys

Meno- ja tuloarviot (1000 €)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot	27 235	24 000	24 000	24 000	24 000
Toimintamenot	-27 235	-24 000	-24 000	-24 000	-24 000
Toimintakate (Netto)	0	0	0	0	0

Pohjolan Voima Oy:n osakkaana Porin kaupunki toimii energian juridisena ostajana, joka myy energiaa edelleen Pori Energia Oy:lle. Kaupungille syntyy energian ostosta ja myynnistä yhtä paljon tuloja ja menoja.

Muut toimialoille kohdistamattomat käyttötalouserät

Meno- ja tuloarviot (1000 €)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot	7 774	9 027	11 315	1 227	1 227
Toimintamenot	-9 806	-1 662	-1 617	-1 617	-1 617
Toimintakate (Netto)	-2 032	7 366	9 698	-390	-390
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-223	0	-268	-268	-268
Tehtävän kokonaiskustannukset	-2 255	7 366	9 430	-658	-658

Tehtäväkohdalle merkityt toimintatulot koostuvat Maantiekadun kiinteistön myynnistä Satakunnan Hyvinvointialueelle (tulosvaikutus 10,1 M€) ja maaomaisuuden myynnistä kirjattavista myyntivoitoista (1,2 M€).

Toimintamenot muodostuvat osuudesta verotuskustannuksiin (0,9 M€) ja luottotappioihin ym. kustannuksiin varautumisesta 0,4 M€. Lisäksi lomapalkkavelan kasvuun on varattu 0,3 M€.

= valtuustoon nähden sitova erä

Toimialakohtaiset esitykset

Sivistystoimiala

Sivistystoimialan tehtävänä on tuottaa kuntalaisten hyvinvoinnin edistämistä tukevia monipuolisia varhaiskasvatus-, koulutus-, liikunta-, nuoriso- sekä kulttuuripalveluita. Hyvinvointialueiden myötä toimialan palveluiden merkitys tulee entistäkin tärkeämmäksi kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi ja kunnan elinvoimaisuuden varmistamisessa. Muuttuvassa toimintaympäristössä tulee panostaa ehyisiin palveluketjuihin sekä ennaltaehkäisevien ja kevyempien palvelumuotojen kehittämiseen. Kunnan sivistyspalveluiden alueellinen saatavuus on turvattava.

Kaupunkistrategiassa on painotettu kolmea osa-aluetta. Nämä ovat osaaminen, kasvu ja hyvinvointi. Näiden asioiden edistäminen edellyttää sivistystoimialalta hyviä palveluja ja onnistunutta henkilöstösuunnittelua. Vaikuttavien, laadukkaiden ja oikea-aikaisten sivistyspalveluiden tuottaminen uudenaikaisessa toimintaympäristössä, jossa palvelutarpeiden muutostahti on kiivas, edellyttää aiempaa ennakoivampaa henkilöstösuunnittelua. Henkilöstötarpeet muuttuvat jatkossa aiempaa nopeammin sekä määrällisesti että osaamisperusteisesti, mikä luo haasteen strategiselle henkilöstöjohtamiselle. Kilpailu osaavasta työvoimasta yhdistettynä nykyhenkilöstön poistumaan pakottaa toimialan tarkastelemaan sen henkilöstöpolitiikkaa uudenaikaisesta näkökulmasta. Tämä tarkoittaa esimerkiksi palveluiden kysynnän muutosten mukaan tehtäviä henkilöstöresurssin siirtoja toimialan sisällä, henkilöstön osaamisen rohkeaa kehittämistä uudenaikaisiin suuntiin ja työhyvinvoinnin ja palkkauksen kehittämistä. Rekrytointihaasteet koskevat yhä useampia ammattiryhmiä.

Ikäluokkien pieneneminen varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa ei laske kustannuksia tai vähennä henkilöstötarvetta samassa suhteessa. Tämä johtuu uusista lainsäädännöllisistä vastuista, palveluverkkorakenteesta ja palvelutarpeiden kasvamisesta. Lasten ja nuorten hyvinvointivajeeseen liittyvä työ lisääntyy. Sivistystoimialan osalta työtä on tehty menneinä vuosina huomattavalla hankerahoituksella. Hankerahoitusta on vähennetty huomattavasti mikä edellyttää palvelujen joko vähentämistä tai kaupungin rahoituksen huomattavaa kasvattamista.

1.1.2024 toteutetussa organisaatiomuutoksessa liikunta- ja nuorisoyksikkö jaettiin kahdeksi eri yksiköksi. Yksiköt ovat pieniä henkilömäärällä ja määrärahoituksella mitattuna. Kaupunkilaisten palvelutarpeen ja hyvinvoinnin tuottamisen ja nimenomaan hyvinvointierojen kaventamisen näkökulmasta näillä yksiköillä on kokoaan suurempi merkitys. Tavoitteena on aktivoida vapaaehtois- ja yhdistysyhteistyötä. Tämän lisäksi tulevana vuosina on selkeä tarve lisätä henkilöstöresursseja nimenomaan hyvinvointierojen kaventamisen näkökulmasta.

Vaikuttavilla, laadukkailla ja oikea-aikaisilla sivistyspalveluilla voidaan ennaltaehkäistä hyvinvointiongelmien syntyä ja vähentää erityispalvelujen tarvetta. Tämä edellyttää eri palvelusektorien, resurssien sekä osaamisen yhteistarkastelua. Toimintatapamuutoksia haetaan asiakasohjauksella, aktivoivilla palveluilla, omatoimi- ja sähköisillä palvelukonsepteilla sekä poikkitoiminnallisten prosessien ja rakenteiden luomisella. Palvelujen tuottamisessa tietojohdaminen korostuu ja palveluiden järjestämistapoja on kyettävä uudelleen arvioimaan ja muokkaamaan. Kaupunkilaisten kuuleminen ja osallisuuden vahvistaminen palveluiden kehittämisessä korostuvat.

Sivistystoimialan merkittävimmät taloudelliset ja toiminnalliset riskit liittyvät toimintatiloihin, rekrytointihaasteisiin ja toimintaympäristön muutoksiin. Viimeksi mainittuja voivat olla muun muassa ennakoimattomat laki- ja asetusmuutokset, pandemiat, erilaiset infektioaudit tai arvaamattomat toimintarajoitukset tilojen, talouden tai laajempien kriisien vuoksi.

Sivistyslautakunnan alainen toiminta – Opetus ja varhaiskasvatus

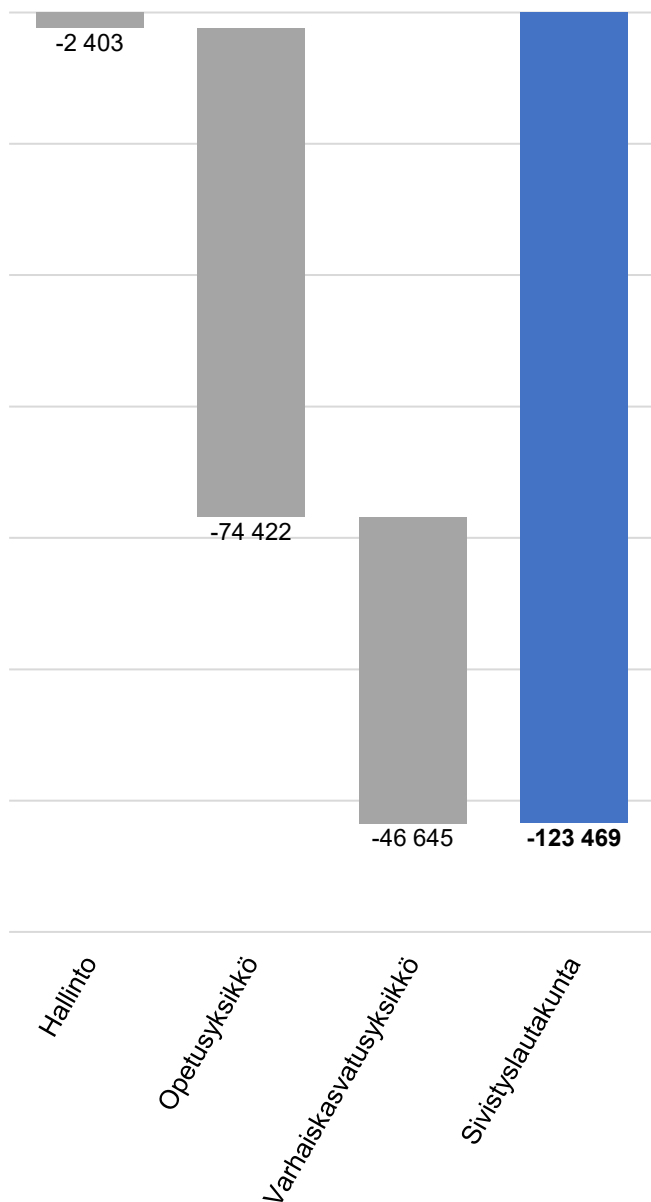
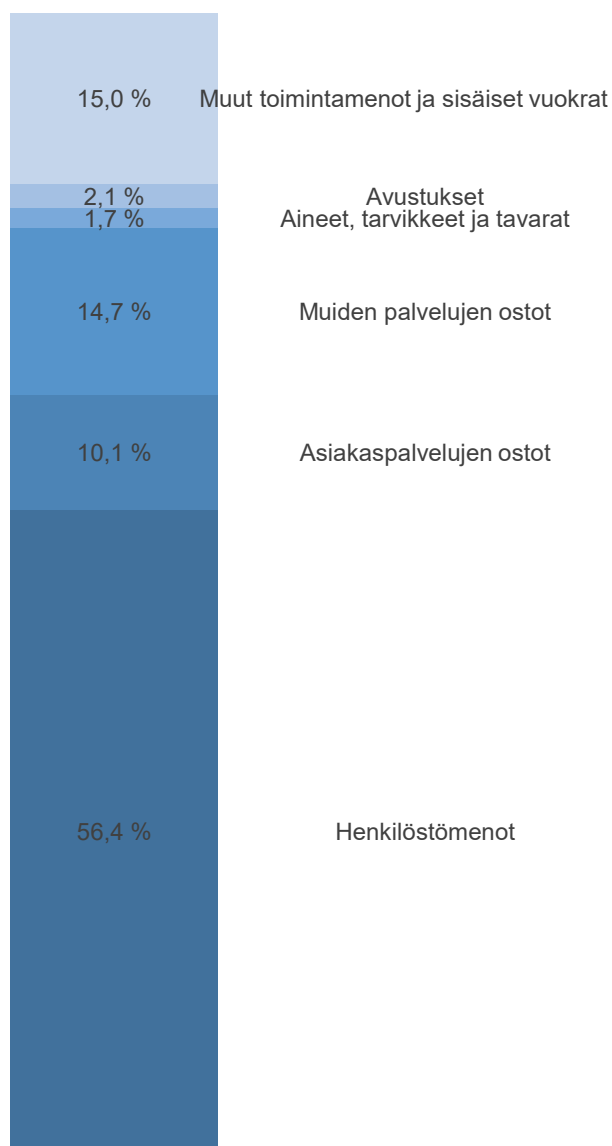
Opetusyksikkö vastaa perusopetuksen, aamu- ja iltapäivätoiminnan ja lukiokoulutuksen järjestämisestä sekä vapaan sivistystyön järjestämisestä kansalaisopistossa. Opetusyksikkö vastaa taiteen perusopetuksen sekä harrastusta tukevan opetuksen järjestämisestä taiteen eri aloilla. Opetusyksikkö vastaa oppivelvollisuuslain mukaisesta asuinkunnan ohjausosoittamisvastuista ja valvontavelvollisuuksista.

Varhaiskasvatusyksikkö vastaa esiopetuksen ja lasten varhaiskasvatuksen järjestämisestä siten kuin perusopetuslaissa ja varhaiskasvatuslaissa säädetään.

Opetuksen ja varhaiskasvatuksen käyttötalous

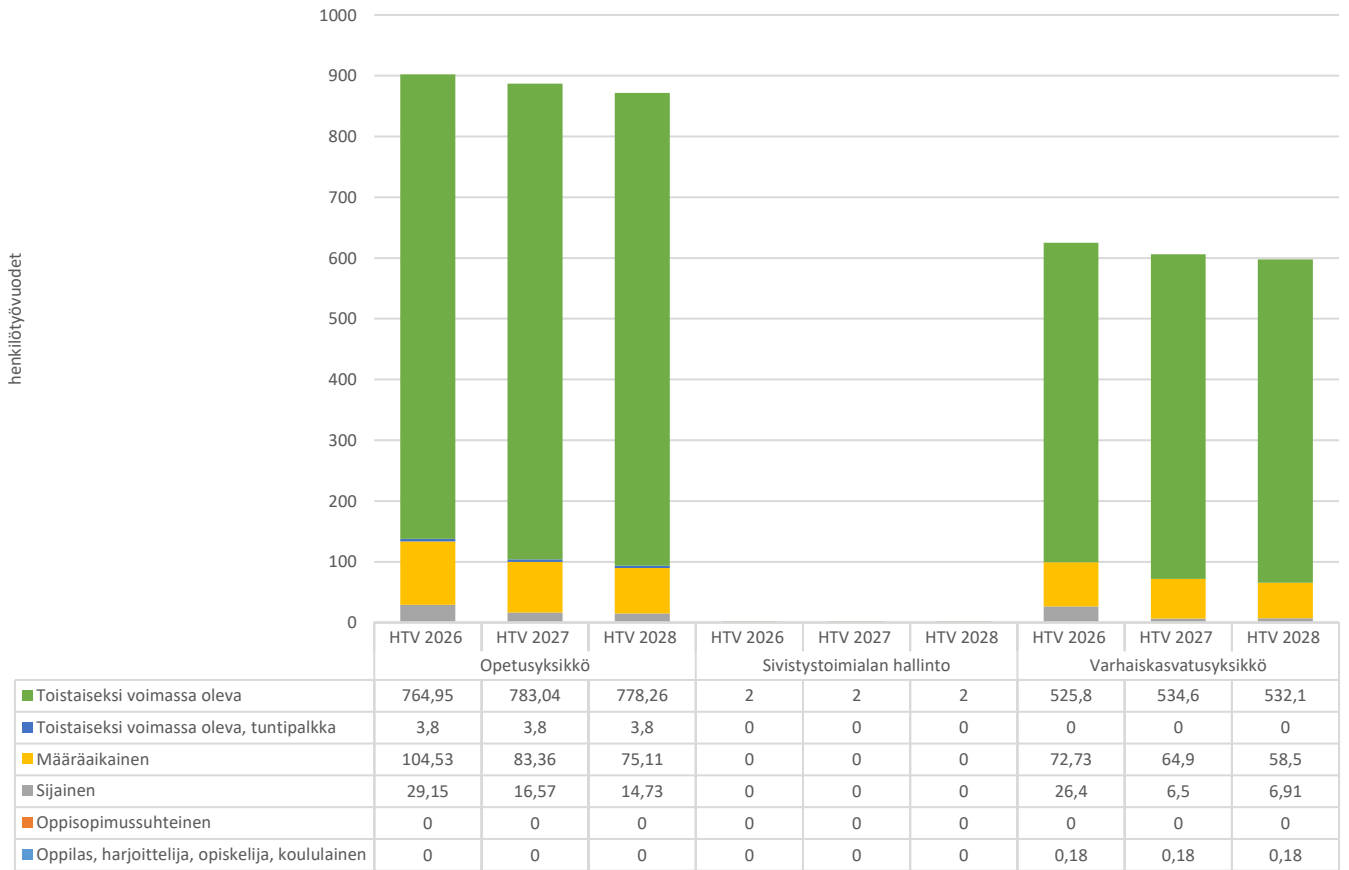
Meno- ja tuloarviot (1000 €)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot	9 977	9 659	9 568	9 742	9 920
Toimintamenot	-125 326	-128 204	-133 037	-136 296	-139 634
<i>Toimintakate (Netto)</i>	-115 349	-118 545	-123 469	-126 554	-129 715
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-854	-455	-850	-850	-850
Muut laskennalliset kustannukset	-25 230	-23 014	-23 014	-23 014	-23 014
Tehtävän kokonaiskustannukset	-141 433	-142 014	-147 333	-150 418	-153 579
			= valtuustoon nähden sitova erä		

TA 2026 toimintakate yksiköittäin, 1 000 €

Opetuksen ja varhaiskasvatuksen
menolajijakauma TA 2026

Opetuksen ja varhaiskasvatuksen suunnitellut henkilöttyövuodet

Sivistystoimiala - Opetus ja varhaiskasvatus

Perusopetus

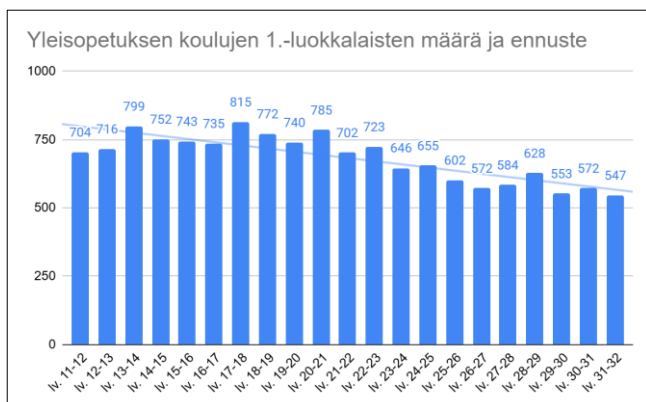
Lukuvuonna 2025–2026 perusopetusta annetaan 24 koulussa, joista 14 on alakoulua, kolme yläkoulua, viisi yhtenäiskoulua ja kolme erityiskoulua. Pohjoisväylän koulu laajeni lukuvuonna 2025–2026 yhtenäiskouluksi kun vuosiluokkien 7–9 opetus käynnistyi koulussa. Pohjoisväylän kouluun tuli muutoksen myötä noin 300 uutta oppilasta ja henkilökuntaa noin 20, joista suurin osa siirtyi Porin Lyseon koulusta. Myötätuulen koulu siirtyi samaan aikaan Lyseo-kortteliin erityiskoulun tarpeita varten remontoituihin tiloihin. Ahlaisten monitoimitalo on valmistunut ja opiskelu uusissa tiloissa alkoi lukuvuoden 2025–2026 alussa.

Perusopetuksen kokonaisoppilasmäärä on lukuvuonna 2025–2026 virallisena tilastointipäivänä (20.9.) 6948 oppilasta, joka on 113 oppilasta vähemmän kuin vuosi sitten. Kokonaisoppilasmäärä laski ensimmäisen kerran alle 7000 oppilaan. Kokonaisoppilasmäärä ei sisällä perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaita, joita on 96 oppilasta, ja joiden määrä vaihtelee lukuvuoden aikana. Yleisopetuksen koulujen oppilasmäärä on 6593 ja erityiskoulujen 355. Oppimisen tukea tarvitsevien oppilaiden tilastointi muuttuu jatkossa, kun oppimisen tuen uudistus tuli voimaan 1.8.2025 alkaen. Uudistuksen myötä kolmiportainen tuki ja siihen sisältyvä jaottelu yleiseen, tehostettuun ja erityiseen tukeen poistuu. Lakiuudistuksen myötä puhutaan jatkossa muun muassa ryhmäkohtaisista tukimuodoista ja oppilaskohtaisista tukitoimista sekä oppimäärän rajaamisesta. Oppilaskohtaisia tukitoimia ovat muun muassa erityisopettajan opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä, erityisopettajan tai erityisluokanopettajan opetus pienryhmässä ja erityisluokanopettajan opetus erityisluokassa. Oppimäärän rajaaminen on viimesijainen tukitoimi. Oppimisen tuen uudistuksen osalta lukuvuosi 2025–2026 on siirtymäaikaa, jolloin peruskoulussa on samaan aikaan oppilaita, joilla on vanhan järjestelmän mukaisia oppimisen tuen päätöksiä sekä oppilaita, joilla on uuden järjestelmän mukaisia oppimisen tuen päätöksiä. Tämä hankaloittaa vertailua aiempien lukuvuosien tietoihin.

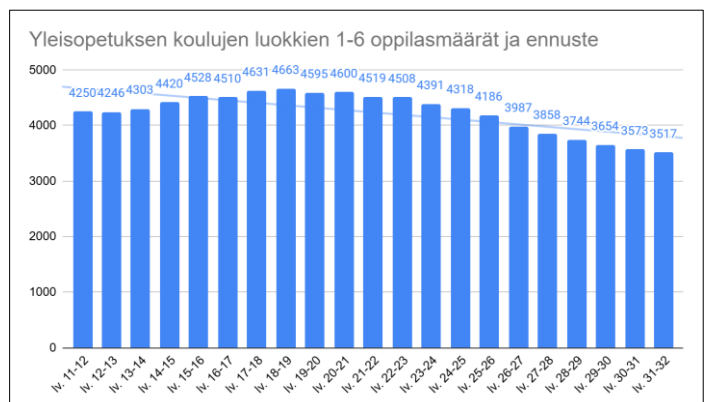
Lukuvuonna 2025–2026 kolmiportaisen tuen mallin mukaisia erityistä tukea saavia oppilaita on 807 ja tehostettua tukea saavia oppilaita 892. Uuden toimintamallin mukaisia oppilaskohtaisia tukitoimia saavia oppilaita ja/tai oppilaita, joiden oppimäärä on rajattu, ei ole vielä lukuvuoden alussa. Erityisen tuen oppilaita noin 56 prosenttia käy koulua oman alueensa yleisopetuksen koulussa. Oppimisen tuen järjestelyjä on viime vuosina kehitetty kohti perusopetuslain mukaista inklusiivista mallia, jossa oppilaan saama tuki järjestetään mahdollisuuksien mukaan hänen lähikoulussaan. Inklusioiden edistäminen on keskeinen kehittämiskohde myös nyt meneillään olevassa oppimisen tuen uudistamisessa. Joustavan perusopetuksen ryhmiä on seitsemän ja niissä opiskelee koulun alkaessa 76 oppilasta. Sairaalakoulussa toimii kolmatta lukukautta nivelluokat, joissa opiskelee osastolle pääsyä odottavia tai omaan kouluun siirtyviä oppilaita. Oppimisen tuen uudistuksen myötä tähän asti pääosin hankerahoituksella järjestetty, opetushenkilöstölle kohdennettu konsultatiivinen sairaalaopetus vakinaistetaan koko Satakuntaa palvelevaksi pysyväksi lakisääteiseksi toimintamuodoksi.

Perusopetuksen oppilasennuste on laadittu lukuvuoteen 2031–2032 asti. Oppilasmäärät laskevat tarkasteltaessa koulun aloittavien määrää, vuosiluokkien 1–6 oppilasmäärää, vuosiluokkien 7–9 oppilasmäärää sekä kokonaisoppilasmäärää luokilla 1–9. Esimerkiksi noin 50 oppilaan lasku koulutulokkaiden määrässä tarkoittaa laskennallisesti noin 2–3 aloitettavaa ensimmäistä luokkaa vähemmän. Oppilasennusteessa ei oteta huomioon perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaita, joita on viime vuosina tullut tavanomaista enemmän porilaisiin kouluihin. Tällä hetkellä maahanmuuttajia tulee paljon myös muualta kuin sota- tai kriisialueilta. Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden määrän kasvu perusopetuksessa hillitsee hieman oppilasmäärän laskua.

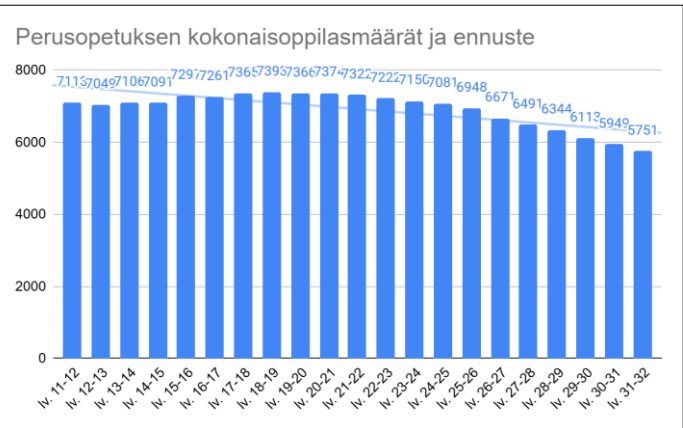
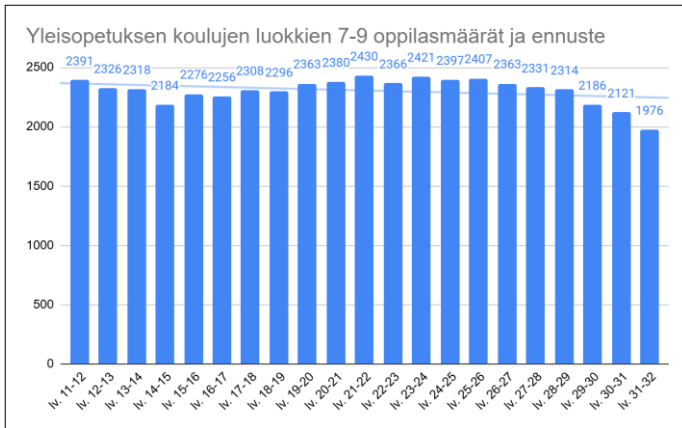
Monikielisiä oppilaita, joiden äidinkieli on muu kuin suomi, ruotsi tai saame on 524. Näiden monikielisten oppilaiden määrä on kasvanut kolmessa vuodessa noin 180 oppilaalla ja kymmenessä vuodessa yli kaksinkertaistunut. Suuri osa monikielisistä oppilaista osallistuu erilliseen suomi toisena kielenä- eli S2-opetukseen usean vuoden tai koko perusopetuksen ajan. S2-oppilaita on 510. Näiden lisäksi 96 oppilasta opiskelee tällä hetkellä noin lukuvuoden kestävässä perusopetukseen valmistavassa opetuksessa. Näiden valo-oppilaiden määrä vaihtelee lukuvuoden aikana, kun uusia suomen kieltä taitamattomia oppilaita muuttaa Poriin. Valo-ryhmiä on lukuvuoden 2025–2026 alkaessa yhdeksän, kun vuosi sitten valo-luokkia oli koulun alkaessa kolme ja lukuvuoden päättyessä viisi. Osalle monikielisistä oppilaista järjestetään myös oman äidinkielen opetusta ja monelle oman uskonnon opetusta.

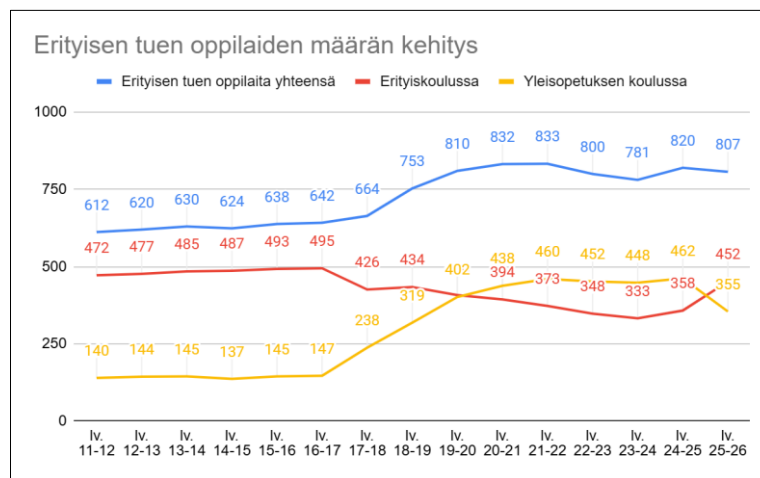
Kuvio 1. Yleisopetuksen koulujen 1.-luokkalaisten määrä ja ennuste

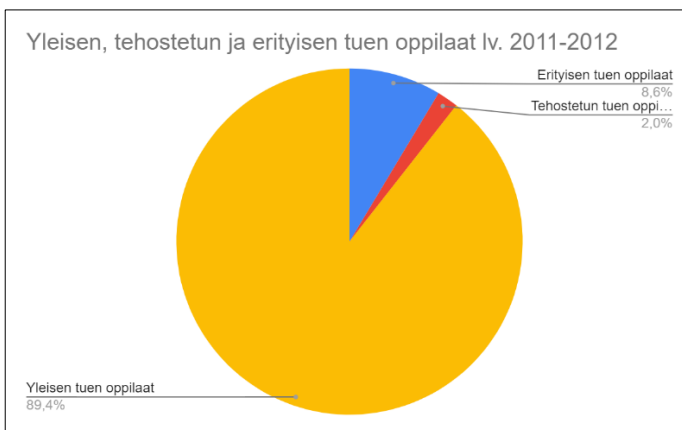
Kuvio 2. Yleisopetuksen koulujen oppilasmäärä ja ennuste vuosiluokilla 1–6

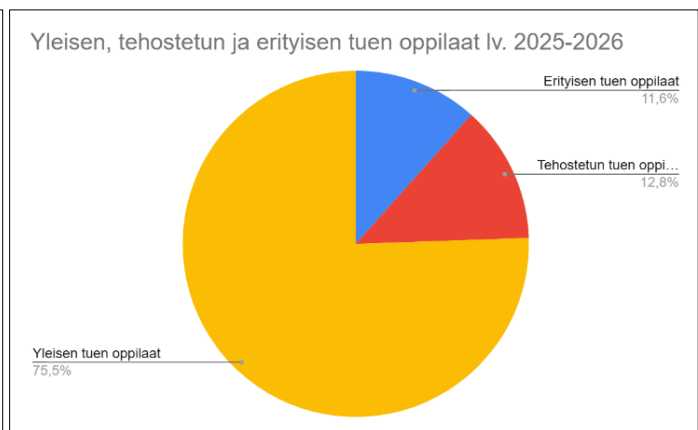
Kuvio 3. Yleisopetuksen koulujen oppilasmäärä ja ennuste vuosi- Kuvio 4. Perusopetuksen kokonaisoppilasmäärä ja ennuste luokilla 7–9

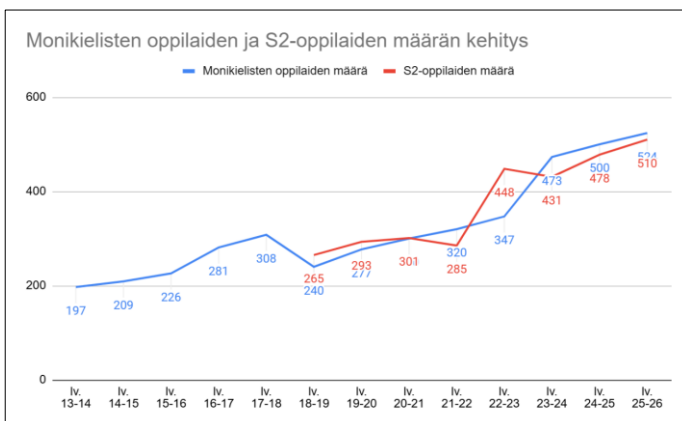
Kuvio 5. Erityisen tuen oppilaiden määrän kehitys

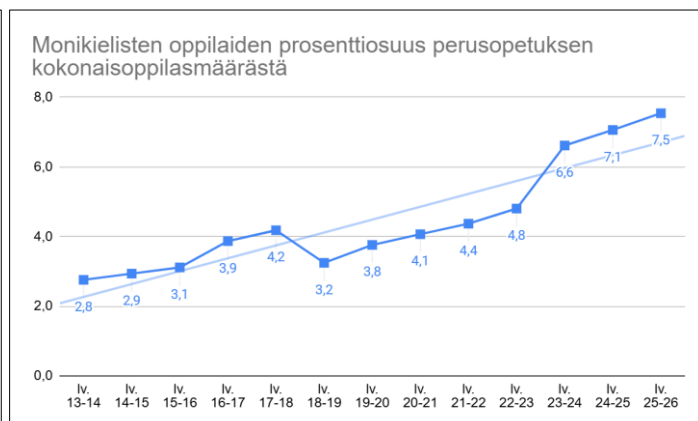
Kuvio 6. Yleisen, tehostetun ja erityisen tuen oppilaat Iv. 2011–2012

Kuvio 7. Yleisen, tehostetun ja erityisen tuen oppilaat Iv. 2025–2026

Kuvio 8. Monikielisten oppilaiden ja S2-oppilaiden määrän kehitys

Kuvio 9. Monikielisten oppilaiden osuus kokonaisoppilasmäärästä

Opetuksen resursointi

Lukuvuonna 2025–2026 peruskouluilla on tuntikehystä käytössä kaikkiaan 13 368 tuntia. Tästä erityisopetukseen kohdennetaan perusopetuksessa 3 187 tuntia, joka on 24 prosenttia käytetyistä tunneista. Yleisopetuksen koulut kohdentavat myös omaa tuntikehystään erityisopetukseen. Jokainen koulu on varannut osan tuntikehuksestään myös tukiope-
tuksen antamiseen. Erityisopetustunteja jaetaan erityiskouluihin 1 394 ja yleisopetuksen kouluihin 1 793. Oppimisen tuen uudistukseen liittyen kouluille jaetaan 201 tuntia ryhmäkohtaisten tukimuotojen järjestämiseen, 269 tuntia koulun-
käyntiohjaajaresurssia sekä 15 tuntia konsultatiiviseen sairaalaopetukseen. Lukuvuonna 2025–2026 oppilaskohtainen tuntikehys oli yleisopetuksen kouluissa 1,8 tuntia sisältäen myös erityisopetuksen ja erityiskouluissa 3,9 tuntia. Opetus-
ryhmien joustaviin järjestelyihin ja suurten ryhmien jakamiseen käytetään 202 tuntia, joka on 44 tuntia vähemmän kuin viime lukuvuonna. Nämä tunnit rahoitetaan valtion erityisavustuksella, jolla kohdennetaan peruskouluihin myös koulun-
käyntiohjaajaresurssia. Tämän rahoituksen väheneminen vaikuttaa opetuksen resursointiin.

Lukuvuonna 2025–2026 yleisopetuksen luokkien keskimääräinen koko on yleisopetuksen vuosiluokilla 1–6 19,3 ja vuo-
siluokilla 7–9 20,3. Tässä luvussa eivät ole mukana erityisopetuksen pienryhmät eikä joustavan perusopetuksen ryhmät. Luokkien koot vaihtelevat kouluittain. Esimerkiksi alakoulussa isoin luokka on 31 oppilaan luokka ja pienin kymmenen
oppilaan luokka. Oppilasmäärä opetustuntia tai yhtä opettajaa kohden on kouluissa varsinaista luokkakokoa pienempi, koska opetukseen kohdennetaan jakotunteja ja samanaikaisopetusresurssia.

Elokuussa 2025 perusopetuksessa työskentelee päätoimisia opettajia 539. Heistä 427 on vakituksia ja 112 määräaikai-
sia. Päätoimisista erityisopettajia ja erityisluokanopettajia on 131, joista 96 on vakituksia ja 35 määräaikaista. Päätoimis-
ten opettajien määrään ei sisälly virkavapaalla olevat opettajat. Määräaikaisten opettajien määrään ei sisälly lyhytaikaiset
sijaiset. Sivutoimisia tuntiopettajia on noin kymmenen. Rehtoreita on 24, joista kahdeksan on koulunjohtajia. Lisäksi
yhdessä koulussa toimii virka-apulaisrehtori. Pohjoisväylän yhtenäiskoulussa työskentelee virka-apulaisrehtori. Koulun-
käyntiohjaajia on 240, joista vakinaisia on 156 ja määräaikaisia 84. Koulunkäyntiohjaajista osa työskentelee sekä kou-
lussa että iltapäivätoiminnassa. Ohjaajatunneista iltapäivätoimintaan kohdennetaan 6,3 prosenttia. Ohjaajista 11 on kier-
täviä, jolloin he pystyvät vastaamaan akuutteihin tuen tarpeisiin. Tämän lisäksi eri tehtäviä tekee päivittäin vaihteleva
määrä sijaisia. Yläkouluissa työskentelee kahdeksan vakinaista kouluvalmentajaa, joiden työskentely on aiemmin rahoit-
tettu osin hankerahoituksella. Koulujen ja hallinnon rajapinnassa työskentelee myös kolme osa-aikaista konsultoivaa
erityisopettajaa, joista yksi työskentelee monikielisten oppilaiden parissa.

Tulevaisuuden haasteet ja kehittämistarpeet

Keskeinen tulevaisuuden haaste on kaikille oppilaille yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen perusopetuksen järjestäminen. Opetuksen resursointia tulee kehittää entisestään koulutuksellista tasa-arvoa edistäväksi ja oppilaiden polarisoituneet
taustat ja oppimisen edellytykset huomioonottavaksi. Lähikouluperiaatteen toteutuminen sekä oppimisen tuen uudistuk-
sen täytäntöönpano edellyttävät oppimisessaan ja koulunkäynnissään tukea tarvitsevien oppilaiden opetuksen sekä
koulujen toimintakulttuurin kehittämistä muun muassa inklusion periaatteiden mukaisesti. Oppimisen tuen uudistuksen
jalkauttaminen vaatii myös osaamisen kehittämistä ja se voi vaikuttaa jatkossa rekrytointitarpeisiin. Hallinnon tuesta
huolimatta kouluilla menee aikaa uudistuksen omaksumiseen ja käyttöönottoon.

Koulun tulee tarjota kaikille oppilaille elinikäisen oppimisen ja tulevaisuuden mahdollisuuksien varmistamiseksi riittävät
perustaidot. Keskeistä on tulevaisuuden tarpeisiin vastaaminen kehittämällä perusopetuksen pedagogiikkaa, työtapoja
ja oppimisympäristöjä. Digitaalinen oppiminen, teknologiakasvatus ja tekoälylukutaito sekä erilaiset kestävästi tulevai-
suuden teemat ovat yhä tärkeämpiä. Oppivelvollisuuden laajeneminen vaatii perusopetukseen entistä joustavampia ja
yksilöllisempiä toimintatapoja sekä tehostettua ohjaustoimintaa. Oppilaiden hyvinvoinnin ja koulunkäyntivalmiuksien var-
mistaminen vaatii aiempaa verkostomaisempaa työskentelyä, koulujen hyvinvointityön ja osaamisen vahvistamista sekä
saumatonta yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa. Ikäluokkien pieneneminen ja kaupungin sisäinen muuttoliike vaikut-
tavat koulujen oppilasmääriin ja haastavat luokkamutoisen opetuksen järjestämistä, pedagogiikkaa ja johtamista. Vä-
henevät koulutalokkaiden määrät pienentävät entisestään pienten koulujen oppilasmääriä ja aiheuttavat hankalan ko-
koisia ensimmäisiä luokkia myös isompiin kouluihin. Opetuksen ja muiden palvelujen järjestämiseksi on sopeuduttava
vuosittaisiin muutoksiin ja yhä enemmän erilaisiin joustaviin ratkaisuihin. Toisaalta taas ennakoimattomat muutokset
voivat muuttaa toimintaympäristöä, kuten viime vuosina on huomattu. Maahanmuutto hillitsee hieman oppilasmäärän
laskua, mutta samanaikaisesti se lisää palvelujen tarvetta ja vaatimuksia opettajien osaamiselle esimerkiksi kielitietoi-
sessa opetuksessa.

Hallinnon ja erityisesti tukipalveluiden riittävä taso on turvattava. Hallintoa ja tukipalveluita uudistettaessa tulee varmis-
taa, että kouluilla on mahdollisuus keskittyä laimukaiseen perustehtäväänsä eli kasvatukseen ja opetukseen sekä op-
pilaiden hyvinvoinnin turvaamiseen. Aikaa ei voi käyttää koulussa eikä opetusyksikön hallinnossa muiden toimijoiden
tehtävien hoitamiseen.

Perusopetuksen järjestämiseen liittyvät riskit

- Oppimisen tuen tarve kasvaa ja oppilaiden moninaiset hyvinvointiin liittyvät haasteet, kuten mielenterveyden haasteet, edellyttävät palvelujen lisäresursointia.
- Henkilökunnan saatavuus joissakin ammattiryhmissä (erityisopettajat, opinto-ohjaajat) ja kaukana keskustasta sijaitsevilla alueilla.
- Henkilöstöresurssin sopeuttaminen oppilasmäärien muutoksiin ja muuttuvaan palvelutarpeeseen.
- Oppilasmäärän lasku hankaloittaa opetuksen järjestämistä tarkoituksenmukaisella tavalla vaikuttaen sekä koulujen kokoon että aloittavien ensimmäisten luokkien kokoon ja määrään.
- Koulujen eriytymiskehitys.
- Hallinnon ja tukipalvelujen työn siirtyminen osittain rehtoreiden, koulusihteereiden ja opetusyksikön hallinnon vastuulle.
- Palveluiden saatavuus hyvinvointialueelta.
- Valtion erillisrahoituksen väheneminen ja siitä seuraavat opetus- ja koulukäynninohjaajaresurssien sekä kehittämisresurssin pieneneminen.

Perusopetuksen toiminnalliset tavoitteet

PAINOPISTE	Osaava Pori		
TAVOITE	KOULUTUSTARJONTA VARHAISKASVATUKSESTA YLIOPISTOON		
TEKO	Terveelliset, turvalliset ja tarkoituksenmukaiset oppimisympäristöt sekä laadukas opetus varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa.		
TOIMENPIDE	Edistetään koulutuksellista tasa-arvoa ja inklusiota. Opetuksen resursoinnissa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset tarpeet ja taustat.		
MITTARI 1	Yleisopetuksen kouluille jaettu erityisopetusresurssi suhteessa yleisopetuksen koulujen oppilasmäärään (pl. valo-oppilaat).	Lähtötaso	Tavoitetaso
		0,3 t/opp. (20.9.2025)	Sama tai suurempi kuin lähtötaso
MITTARI 2	S2-opetukseen ja kielelliseen tukeen jaettu resurssi S2-opetukseen osallistuvaa oppilasta kohden	0,6 t/S2-oppilas (20.9.2025)	Sama tai suurempi kuin lähtötaso

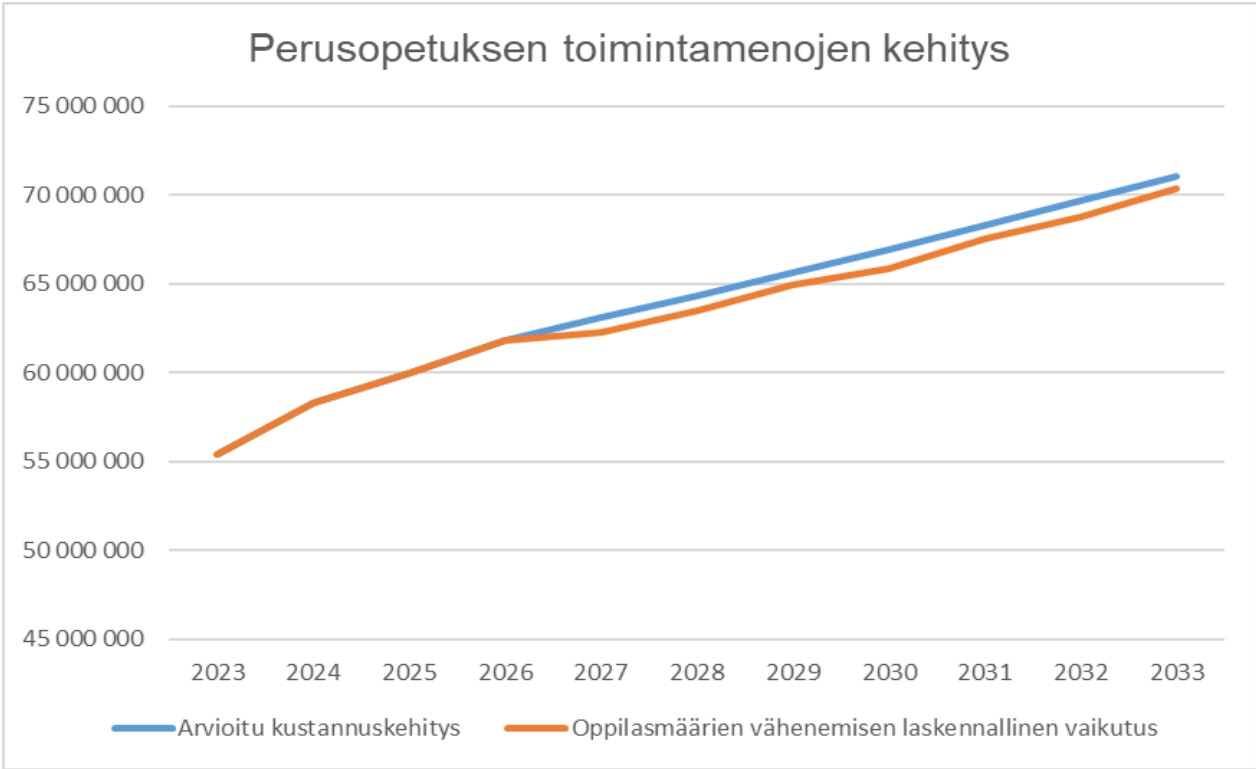
PAINOPISTE	Osaava Pori		
TAVOITE	KOULUTUSTARJONTA VARHAISKASVATUKSESTA YLIOPISTOON		
TEKO	Terveelliset, turvalliset ja tarkoituksenmukaiset oppimisympäristöt sekä laadukas opetus varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa.		
TOIMENPIDE	Edistetään keskeisten tulevaisuuden taitojen oppimista kaikissa kouluissa ja kaikilla luokka-asteilla.		
MITTARI 1	Yleisopetuskoulujen oppilaiden päättötodistuksen arvosanat matematiikassa ja suomen kielessä ja kirjallisuudessa.	Lähtötaso 7,54 (matematiikka) 7,59 (suk)	Tavoitetaso Sama tai suurempi kuin lähtötaso
	Tyttöjen ja poikien väliset erot arvosanoissa 9. luokalla eivät kasva nykyisestä.	9. luokan matematiikassa tyttöjen ka on 0,35 ja SUK:ssa 0,92 parempi kuin pojilla.	Sama tai pienempi kuin lähtötaso.
	Kehitetään arvosanojen seurantajärjestelmä.	Järjestelmää ei ole laadittu.	On laadittu
MITTARI 2	Tekoälylukutaidon opettamiseksi on laadittu oppimateriaalit vuosiluokkakokonaisuuksittain 1–2, 3–6 ja 7–9.	Ei ole laadittu	On laadittu

PAINOPISTE	Hyvinvoiva Pori		
TAVOITE	JOKAISELLA PORILAISELLA ON MAHDOLLISUUS TERVEELLISEEN, AKTIIVISEEN JA TURVALLISEEN ELÄMÄÄN		
TEKO	Syrjäytymisen ehkäisemiseksi vähennämme yksinäisyyttä ja osattomuutta.		
TOIMENPIDE	Vahvistetaan kouluun kiinnittymistä ja vähennetään koulupudokkuutta ja poissaolojen määrää.		
MITTARI 1	Oppilaiden poissaoloprosentti (kunnan ka) on laskenut	Lähtötaso 8,2 (kevät 2025)	Tavoitetaso Sama tai pienempi kuin lähtötaso
MITTARI 2	Koulukiusaamisen ehkäisemiseksi laaditut suunnitelmat, niiden mukaiset toimintatavat ja kiusaamistapausten raportointi on jalkautettu osaksi koulujen toimintaa.	Ei	Kyllä

PAINOPISTE	Hyvinvoiva Pori		
TAVOITE	PORI ON LASTEN JA NUORTEN KAUPUNKI		
TEKO	Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi on meille erityisen tärkeää.		
TOIMENPIDE	Luomme rakenteita ja toimintatapoja, joilla tuemme oppilaiden hyvinvointia. Teemme vahvaa yhteistyötä eri toimijoiden kanssa.		
MITTARI 1	Perusopetuslain mukainen koulupäivän liikunnallistaminen on konkretisoitu kouluja koskeviksi toimenpiteiksi.	Lähtötaso Ei	Tavoitetaso Kyllä

Perusopetuksen taloudelliset tavoitteet

- 1. Perusopetuksen opetustoiminnan yksikkökustannus €/oppilas kasvaa enintään palkkasumman kasvun verran. Lähtötaso vuosi 2024. Talousarvion 2026 arvioitu palkkasumman kasvu 6,16% vuoden 2024 tasoon verrattuna.
Lähtötaso 4913 €/oppilas Tavoitetaso: 5216 €/oppilas
- 2. Perusopetuksen käyttökustannukset eivät nouse vuositasolla enempää kuin Tilastokeskuksen Julkisten menojen hintaindeksi (opetustoimi)
Tavoitetaso: Perusopetuksen käyttökustannusten kasvu on enintään vuoden 2026 toteutuneen hintaindeksin verran

Perusopetuksen kustannuskehitykseen vaikuttavat tulevina vuosina oppilasmäärän väheneminen, yleinen kustannustason nousu sekä lainsäädännön muutokset.

Perusopetuksen kustannuskehitystä on arvioitu vuosittaisen 2 %:n kasvun mukaisesti, mikä perustuu nykytilanteeseen sekä talousennusteissa arvioituihin tulevien vuosien kustannusten nousuun. Ikäluokkien pieneneminen vaikuttaa tulevina vuosina oppilasmäärien vähenemiseen. Oppilasennusteiden mukaan perusopetuksen oppilasmäärät laskevat lukuvuodesta 2026-27 lukuvuoteen 2031-32 mennessä yhteensä 920 oppilasta. Karkeasti kustannusvaikutuksia voidaan arvioida nykyisen kouluille jaettavan oppilaskohtaisen tuntikehyksen pohjalta. Lukuvuonna 2025-26 ala- ja yläkoulujen oppilaskohtaisen perustuntikehyksen määrä on noin 1,5 vuosiviikkotuntia/oppilasta kohden. 920 oppilaan vähennys laskee perusopetuksen tuntikehystä vuoteen 2031-32 mennessä noin 1380 tuntia, mikä tarkoittaa noin 3,4 miljoonan euron kustannusten säästöä nykytasolla mitattuna. Lisäksi laskennallisesti ateriapalveluista ja oppilaskohtaisen käyttörahan vähenemisestä voidaan laskea kustannussäästöt. Ateriapalveluiden osalta kustannussäästö olisi noin 0,6 miljoonaa euroa ja oppilaskohtaisen käyttörahan vähennys noin 0,2 miljoonaa euroa. Yhteensä laskennalliset kustannussäästöt olisivat noin 4,2 miljoonaa euroa lukuvuoteen 2031-32 mennessä. Toisessa kaaviossa on kuvattu edellä mainittua oppilasmäärien vähenemisen laskennallista vaikutusta talouskehitykseen.

Oppilasmäärien vähenemisen vaikutukset kustannuksiin eivät kuitenkaan toteudu suoraviivaisesti edellä kuvatun mukaisesti. Oppilasmäärien väheneminen ei juurikaan vähennä opetusryhmien määrää, koska yksittäisessä koulussa oppilasmäärän lasku ei ole niin suurta. Tämä tarkoittaa käytännössä pienempiä luokkia. Opetuksen ja muiden palvelujen järjestämiseksi on sopeuduttava vuosittaisiin muutoksiin ja yhä enemmän erilaisiin joustaviin ratkaisuihin. Lainsäädännön muutokset edellyttävät myös opetuksen tukitoimien sekä opintojen ohjauksen ja oppilashuollon lisäämistä. Edellä mainitut toimet lisäävät perusopetuksen kustannuksia. Toisaalta tukitoimiin on panostettava, koska niillä edistetään koulutuksellista tasa-arvoa, otetaan huomioon erilaisten oppilaiden taustat ja tarpeet ja turvataan laadukas opetus. Kustannuksia lisäävät opetuksen tukitoimet muun muassa erityisopetuksen tuntilisäykset sekä joustavat opetusjärjestelyt ja opinto-ohjaus. Myös valmistavan opetuksen oppilasmäärien kasvu vaikuttaa kustannuksia lisäävästi ainakin lähivuosien ajan. Perusopetuslain muutos 1.8.2023 velvoitti kunnat ehkäisemään poissaoloja ja puuttumaan niihin suunnitelmallisesti. Oppilaiden kouluun kiinnittymisen tueksi ja muun muassa poissaolojen ennaltaehkäisemiksi ja niihin puuttumiseksi perusopetukseen palkattiin kahdeksan kouluvalmentajaa. Oppimisen tuen uudistus astui voimaan 1.8.2025. Keskeisenä tavoitteena on siirtää tuen painopistettä varhaiseen ja oikea-aikaiseen tukemiseen. Uudistus lisää merkittävästi perusopetuksen kustannuksia. Oppimisen tuen uudistuksen kustannusvaikutuksiksi on arvioitu noin miljoona euroa lukuvuonna 2025-26.

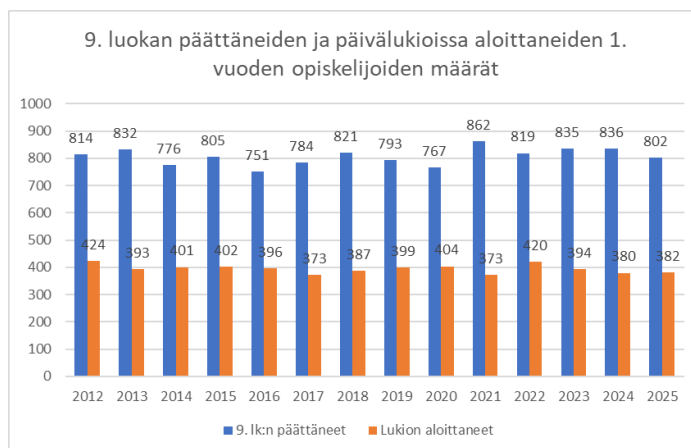
Oppilasmäärien laskiessa jakotunteja ei tarvitse välttämättä määrällisesti lisätä ja silti niiden suhteellinen osuus kasvaa tai pysyy samana. Erityisopetusresurssin lisääminen yleisopetuksen kouluihin ei lisää kustannuksia, koska resurssia siirretään erityiskouluista yleisopetuksen kouluihin. Oppilasmäärän lasku ja jakotuntien pysyminen samalla tasolla mahdollistavat sen, että oppilaiden määrä opetustuntia kohden ei kasva.

Lukiokoulutus

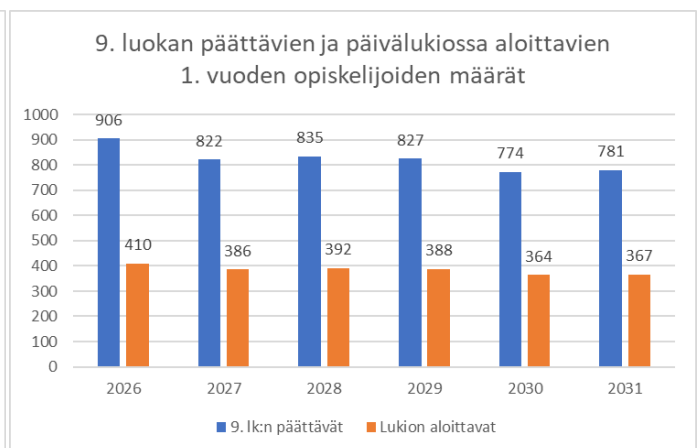
Lukiokoulutuksen tehtävänä on laajan yleissivistuksen antaminen sekä jatko-opintojen ja työelämän kannalta tarpeellisten tietojen ja taitojen kehittäminen. Lukiota saa yleisen jatko-opintokelpoisuuden yliopistoihin ja ammattikorkeakouluihin.

Porin kaupunki järjestää päivälukiokoulutusta yhdessä yksikössä, Porin lukiossa. Se on aloittanut toimintansa 1.8.2021 ja toiminnot on keskitetty yhteen toimipisteeseen "lukiokortteliin" 1.8.2022 alkaen. Rakennuksessa on tehty pieniä muutoksia ja kalustustöitä, jotta se palvelee mahdollisimman hyvin lukiokoulutusta. Tilat on mitoitettu nykyisen opiskelijamäärän mukaan. Lukio on ollut mukana valmistelemassa viereisen Valimo-rakennuksen tarveselvitystä. Tila tulee palvelemaan etenkin lukion ilmaisutaidon erityislinjaa ja sen kehittämistä. Palveluverkkopäätöksen mukainen lukiokoulutuksen keskittäminen muutti myös lukion hallintoa. Porin lukiolla on rehtori ja suunnittelijarehtori. Rehtoreiden tukena on kolme vararehtoria. Tämän lisäksi Porin lukiokoulutuksessa työskentelee yksi aikuislukion vararehtori sekä opetusyksikön suunnittelija. Rehtori vastaa myös aikuislukion toiminnasta. Lukio-opetuksen lisäksi lukiolla annetaan aikuisten perusopetuksen alku- ja päättövaiheen opetusta.

Päivälukiossa on noin 1250 opiskelijaa ja noin 75 päätoimista opettajaa. Lukion opiskelijamäärä on ollut viime vuodet tasainen. Lukion tulevien opiskelijamäärien ennustaminen on hankalaa. Siihen vaikuttavat etenkin alueen lapsimäärän yleinen kehitys, lukiokoulutuksen vetovoimaisuus suhteessa muihin toisen asteen opintoihin sekä Porin lukiokoulutuksen vetovoimaisuus suhteessa alueen muihin lukioihin. Perusopetuksen tilannekuvassa kerrottu lapsimääräkehitys heijastuu viiveellä lukiokoulutukseen. Porin kaupungin tavoitteena on, että puolet ikäluokasta suorittaa lukion. Tällä hetkellä lukion vetovoimaisuus vaikuttaa vahvalta.

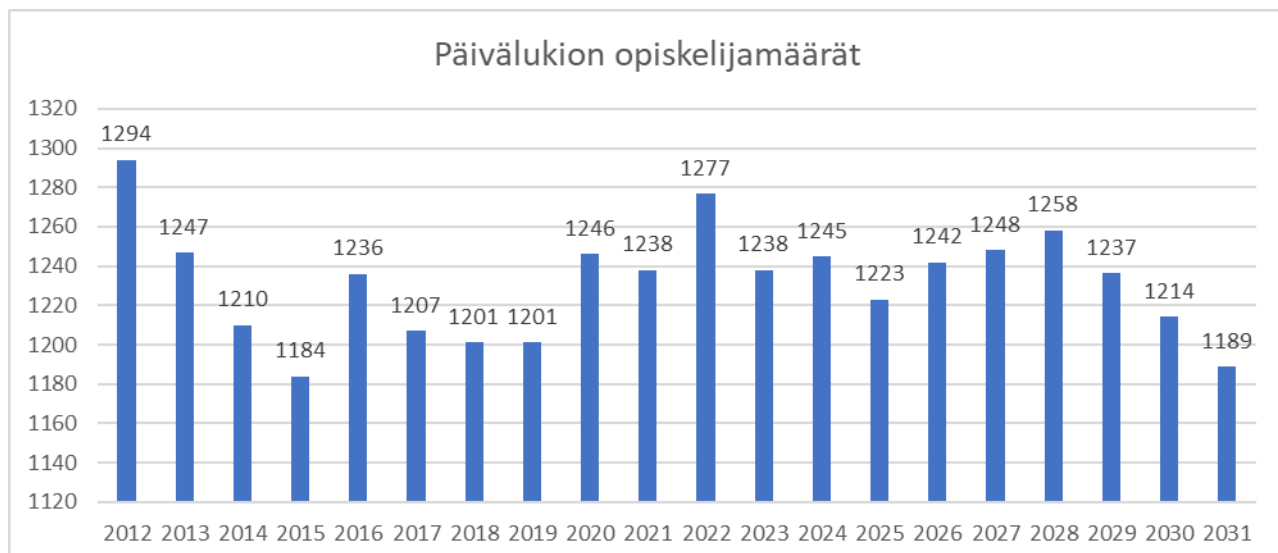

Kuvio 1. 9.luokan päättäneiden ja päivälukiossa aloittaneiden 1. vuosiluokan opiskelijoiden määrät 2012–2025

Kuvio 2. Ennuste päivälukion 1. vuoden opiskelijoiden määrästä vuosina 2026–2031

Kuvion 2 ennuste pohjautuu vuosina 2021–2025 lukion aloittaneiden 1. vuoden opiskelijoiden prosentuaaliseen osuuteen (keskiarvoprosentti 46,96) porilaisissa yläkouluissa 9. luokan päättäneistä oppilaista. Syksyllä 2026 päivälukiossa aloittavien 1. vuoden opiskelijoiden määrä on ilmoitettu lukion aloituspaikkojen mukaan. Ennusteessa ei ole huomioitu mahdollista muuttovoittoa.

Kuvio 3. Päivälukion opiskelijamäärä vuosina 2012–2031.

Kuviossa 3 on tulevien vuosien kohdalla (2026–2031) laskettu neljännen vuoden opiskelijoiden määräksi 100 opiskelijaa ja lukuvuoden aikana eronneeksi katsottujen ja saapuneiden opiskelijoiden erotuksen määräksi 30 opiskelijaa.

Lukiassa otettiin käyttöön uusi opetussuunnitelma elokuussa 2021. Opetussuunnitelma muun muassa velvoittaa tarjoamaan opiskelijoille entistä kattavampaa ja pitkäkestoisempaa opinto-ohjausta ja tukea sitä tarvitseville. Viimeisimpien lukiolakiin tehtyjen muutosten ja lukion opetussuunnitelman perusteita koskevan päivityksen myötä oppimisen tuen merkitys korostuu entisestään. Niin ikään yhteydet ympäröivään maailmaan, etenkin korkeakoulu-, kansainvälisyys- sekä työelämä- ja ura- ja urajärjestöyhteistyö, painottuvat entistä enemmän. Porin lukiassa toimii kolme vuosityöajassa olevaa erityisopettajaa. Myös lukion opinto-ohjaajat toimivat vuosityöajassa. Korkeakouluyhteistyötä tehdään etenkin Satakunnan ammattikorkeakoulun ja Porin yliopistokeskuksen kanssa.

Voimassa oleva opetussuunnitelma korostaa opiskelijoiden hyvinvointia. Esimerkiksi muutokset korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa ovat lisänneet lukiolaisten suorituspainetta, ja erasteinen oireilu ilmenee vuoden 2023 kouluterveyskyselyn tuloksista. Opiskelijahuoltopalveluiden toimivuuteen ja yhteistyöhön Satakunnan hyvinvointialueen kanssa sekä lukiokoulutuksen toimintakulttuurin kehittämiseen on tästä syystä kiinnitetty huomiota. Lukuvuosina 2023–2024 ja 2024–2025 Opetushallituksen hankeavustuksella palkatun yhteisöpedagogin toimi lukiolla on vakinaistettu. Tarkoituksena on kehittää hyvinvointia entisestään.

1.8.2025 voimaan astuvan oppimisen tuen uudistuksen seurauksena lukiolaisten oikeus oppimisen tukeen vahvistuu ja oikeus erityisopetukseen täsmentyy. Tämä tarkoittaa, että oppimisen tuen pääpaino tulee olemaan helposti saavutettavassa oppimisen tuessa ja opiskelijalla on lakisääteinen oikeus (lukiolain 28 §) saada tukiopetusta eli aineenopettajan antamaa opetusta ja ohjausta, joka vastaa oppimisen tuen tarpeisiin. Helposti saavutettavaan tukeen lasketaan aineenopettajan antaman tukiopetuksen lisäksi aineenopettajan ja erityisopettajan antama opetus sekä erityisopettajan, opinto-ohjaajan ja muun henkilöstön antama tuki ja ohjaus. Erityisopetuksen oikeuden täsmentymisellä viitataan lukiolain uuteen pykälään 28 a, jonka mukaan opiskelijalla on oikeus erityisopetukseen, jos hän tarvitsee todennettujen oppimisvaikeuksien tai muun niihin rinnastettavan syyn vuoksi erityisopetusta lukion oppimäärän suorittamiseksi eikä 28 §:ssä tarkoitettu oppimisen tuki ole riittävää opiskelijan tuen tarve huomioon ottaen. Mikäli siis todetaan, että opiskelija tarvitsee systemaattisempaa ja tarkemmin tavoitteellistettua erityisopettajan tukea kuin uudessa opetussuunnitelman perusteiden luvussa 4.2.1 Oppimisen tuki kuvattu erityisopettajan tuki, on koulutuksen järjestäjän tehtävä hallintopäätös opiskelijalle annettavasta erityisopetuksesta lukiolain 28 b §:n nojalla. Hallintopäätös tehdään erityisopetuksen tarpeen ilmetessä tai opiskelijan tai alaikäisen opiskelijan huoltajan tai laillisen edustajan tuen tarvetta koskevan pyynnön tai tahdonilmaisun perusteella. Ennen päätöksen tekemistä koulutuksen järjestäjän tulee kuulla opiskelijaa ja tämän huoltajaa tai laillista edustajaa. Porin lukiassa hallintopäätöksen tekee Porin lukion rehtori.

Porin lukiassa on yleislinjan lisäksi valtakunnallisen erityistehtävän saaneet luonnontieteellinen linja sekä urheilulinja. Erityistehtävät on myönnetty määräajaksi, ja ne tulevat uudelleen haettaviksi lähivuosina. Lisäksi erityislinjoina toimivat ilmaisutaidon linja ja englanninkielinen linja. Painotuksina ovat liiketalous ja kuvataide. Etenkin urheilulinjalaisia palvelee Satakunnan urheiluakatemia. Englanninkielinen lukiokoulutus on hakijamäärien perusteella tarpeellinen lisä Porin lukiassa.

Porin kaupunki on hakenut englanninkielisen lukiokoulutuksen järjestämisalun opetus- ja kulttuuriministeriöltä järjestämisalun muutoshakemuksella kesäkuussa 2025. Tarkoituksena on, että englanninkielisen lukiokoulutuksen kriteerit täyttävä opiskelija voi suorittaa lukio-opinnot ja ylioppilaskirjoitukset englannin kielellä. Englanninkielisen lukiokoulutuksen suunniteltu aloittamisajankohta on 1.8.2026, mikä tarkoittaa, että ensimmäiset englanninkieliset ylioppilaskokeet järjestettäisiin syksyllä 2028.

Oppivelvollisuuden nostaminen ja säädös toisen asteen maksuttomuudesta ovat vaikuttaneet lukiokoulutukseen. Maksuttomuuden arvioidut kustannukset vaihtelevat noin 1800 ja 2500 euron opiskelijakohtaisen vuosikustannuksen välillä. Todelliset kustannukset selviävät kalenterivuoden 2025 loppuun mennessä. Koulutuksen järjestäjän hallinnoitavaksi tulee vuosittain opiskelijakohtaisia tietokoneita yli 1200 kappaletta, mikä korostaa tukipalveluiden, kuten ICT-yksikön, merkitystä koulutuksen järjestämisessä. Hallinnollinen työ on lisääntynyt esimerkiksi oppimateriaalihankintojen vuoksi. Ohjaus- ja valvontavelvoitteiden lisääntyminen on kasvattanut kustannuksia.

Aikuislukio ja sen antama aikuisten perusopetus ovat tärkeitä palveluita maakunnan keskuskaupungissa. Kuluneen vuoden aikana on käyty keskusteluja, tuleeko aikuislukion säilyä nykyiseen tapaan omana oppilaitoksenaan vai siirtyä päivälukion alaiseksi aikuislinjaksi. Alustavien arvioiden mukaan ratkaisulla ei ole merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Kumpaan ratkaisuun lopulta päädytäänkin, opetustarjonnan riittävä laajuus on säilytettävä, jotta aikuisopiskelijat voivat valmistua ylioppilaaksi. Tämä tarkoittaa, että lähiopetus turvataan ja verkko-opetusta kehitetään parantamaan aikuislukion saavutettavuutta. Aikuislukion alaista aikuisten perusopetusta on lukuvuodeksi 2025–2026 laajennettu kattamaan sekä alku- että päättövaihe. Molempia vaiheita opettavat erityisluokanopettajat. Jatkossa tulee päätettäväksi, jääkö aikuisten perusopetus aikuislukion alaiseksi vai siirretäänkö se esimerkiksi Porin kansalaisopiston alaisuuteen.

Lukiokoulutuksen järjestämiseen liittyvät riskit

- Väestökehityksen ja hyvinvoinnin haasteet sekä yhteistyö ammatillisen toisen asteen kanssa.
- Yhteistyö Satakunnan hyvinvointialueen kanssa opiskeluhoitopalveluihin liittyen ja riittävien palveluiden varmistaminen.
- Hallinnon ja tukipalveluiden riittävä taso.
- Opiskelijavalinnat korkea-asteelle tehdään yhä enemmän ylioppilastutkinnon arvosanojen perusteella. Tämä edellyttää laajaa kurssitarjontaa.
- Opiskelijoiden aiempaa suurempi heterogeenisuus yhdistettynä laajentuneeseen oppivelvollisuuteen haastaa organisaation osaamista ja toimintakulttuuria. Vaaditaan opiskelijoiden aiempaa vahvempaa tukemista oppimiseen ja hyvinvointiin liittyen. 1.8. voimaan tulleen oppimisen tuen uudistuksen myötä lukioilla on lakisääteinen velvoite järjestää opiskelijoille oppimisen tukea heidän tarpeidensa mukaisesti, ensisijassa ryhmämuotoisesti mutta myös yksilömuotoisesti. Oppimisen tuen uudistuksella on kustannusvaikutuksia.
- Hallitusohjelman mukaisesti lukiokoulutuksen rahoitusjärjestelmä uudistetaan vastaamaan paremmin lukio-koulutuksen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Vaikutusarvioiden pohjalta hallituksen esitys valmistellaan vuoden 2025 loppuun mennessä. Rahoitusmallin muutokset saattavat vaikuttaa pitkällä siirtymäajalla. Todennäköisesti vuoden 2026 aikana erityislukion järjestämisluvut tarkastellaan uudelleen. Porin kaupunki tavoittelee jatkoa urheilu- ja luonnontieteen linjoille ja puoltaa SKiB:n IB-lukiohakemusta.
- Uudistunut lainsäädäntö antaa tiukasti rajatulle opiskelijajoukolle mahdollisuuden suorittaa lukio-opinnot ja ylioppilastutkinnon englannin kielellä. Porissa englanninkielisen lukiokoulutuksen on suunniteltu alkavan 1.8.2026, mikäli Porin kaupunki saa opetus- ja kulttuuriministeriöltä englanninkielisen lukiokoulutuksen järjestämisluvan. Aluksi opiskelijamäärä tulee olemaan vähäinen. S2-opetuksen merkitys kasvaa, koska englanninkielisiä lukio-opintoja suorittavan on osallistuttava suomi toisena kielenä -ylioppilaskirjoituksiin.

Lukiokoulutuksen toiminnallisiin tavoitteisiin liittyvät riskit ja haasteet

- Lukiokoulutuksen kehittämiseen suunnatun erillisrahoituksen väheneminen.
- Oman rahoituksen riittäminen välttämättömän kehittämistoiminnan jatkumiseksi tilanteessa, jossa kehittämistarpeet eivät vähene, vaikka valtion erillisrahoitukset vähenisivät.
- Erillisrahoituksella luotuihin ja rahoitettuihin toimenkuviin tai valmiisiin toimenkuviin liitettäviin töihin sekä toimintamallien ylläpitämiseen ja kehittämiseen ei välttämättä ole kehittämishankkeiden päätyttyä ohjata resursseja.
- Englanninkielisen lukiokoulutuksen sekä aikuisten perusopetuksen volyymit.
- Lukion vaikutus kaupungin pito- ja vetovoimaan ja pito- ja vetovoiman vaikutukset lukioikäisiin nuoriin.
- Oppimisen tuen uudistuksen myötä koulutuksen järjestäjälle lankeavat velvoitteet.

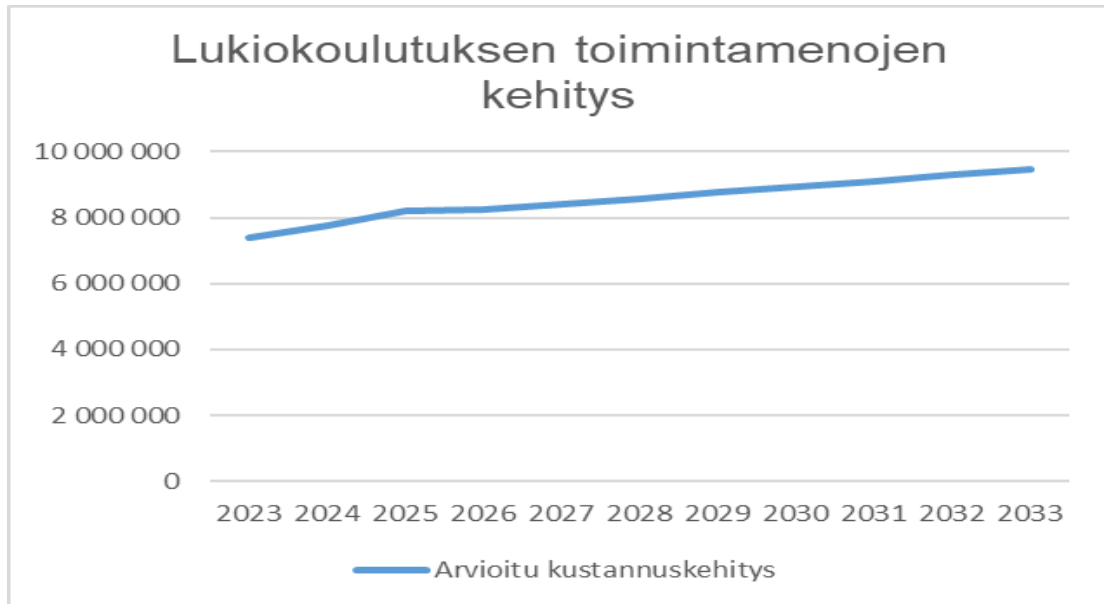
Lukiokoulutuksen toiminnalliset tavoitteet

PAINOPISTE	Osaava Pori		
TAVOITE	Koulutustarjonta varhaiskasvatuksesta yliopistoon		
TEKO	Monikielinen lukio- ja ammatillinen koulutus		
TOIMENPIDE	Kehitetään lukiokoulutuksen alla toimivia linjoja ja painotuksia, kuten englanninkielistä lukiokoulutusta ja aikuisten perusopetusta. Kehitetään paikallisten korkeakoulujen kanssa tehtävää yhteistyötä.		
MITTARI 1	Mahdollistetaan englanninkieliset väyläopinnot paikallisiin korkeakouluihin.	Lähtötaso	Tavoitetaso
		Ei	Kyllä
MITTARI 2	Aikuisten perusopetuksen alkuvaiheen käynnistäminen ja vakiinnuttaminen.	Ei	Kyllä

PAINOPISTE	Osaava Pori		
TAVOITE	Koulutustarjonta varhaiskasvatuksesta yliopistoon		
TEKO	Terveelliset, turvalliset ja tarkoituksenmukaiset oppimisympäristöt sekä laadukas opetus		
TOIMENPIDE	Kehitetään oppimisen tukea ja kieli- ja kulttuuritietoisuutta.		
MITTARI 1	Oppimisen tuki Porin lukiossa -mallin jalkauttaminen ja jatkokehittäminen	Lähtötaso	Tavoitetaso
		Ei	Kyllä
MITTARI 2	Kielitietoisuuden ja kulttuurisensitiivisen opettamisen Porin mallin jalkauttaminen ja jatkokehittäminen	Ei	Kyllä
MITTARI 3	Järjestetään aineenopettajille täydennyskoulutusta oppimisen tuesta sekä kieli- ja kulttuuritietoisesta opettamisesta.	Ei	Kyllä

Lukiokoulutuksen taloudelliset tavoitteet

1. Lukiokoulutuksen opetuksen yksikkökustannus €/opiskelija nousee enintään talousarvion palkkasumman kasvun verran. Lähtötaso vuosi 2024. Vuoden 2026 talousarvion arvioitu palkkasumman kasvu 6,16 % vuoden 2024 tasoon nähden
Lähtötaso 5370 €/opiskelija **Tavoite: 5701 €/opiskelija**
2. Lukiokoulutuksen kustannukset nousevat vuositasolla enintään Tilastokeskuksen Julkisten menojen hintaindeksin (opetustoimi) verran.
Tavoitetaso: Käyttökustannukset nousevat enintään hintaindeksin verran.

Lukiokoulutuksen normaalia kustannuskehitystä on arvioitu 2 %:n vuosittaisella kustannusten kasvulla. Opiskelijamäärä on pysynyt tasaisena ja sen ennustaminen on hankalaa. Lukion vetovoima on ollut suhteellisen hyvä ja opiskelijamäärät voivat lievästi kasvaa. Toisaalta ikäluokkien pieneneminen saattaa vaikuttaa myös lukiokoulutuksen opiskelijamääriin. Lukiokoulutus on keskitetty yhteen toimipisteeseen, jolloin mahdollisuudet opetuksen taloudelliseen järjestämiseen parantuivat. Kurssitarjontaa kyetään myös pitämään kattavana. Sen sijaan lainsäädännön muutokset muun muassa oppivelvollisuusiän laajentaminen ja maksuton toinen aste aiheuttavat lisäkustannuksia. Opintojen tukitoimiin on myös panostettava tehostamalla opintojen ohjausta ja erityisopetusta. Oppivelvollisuusiän nostamisesta, maksuttomasta toisesta asteesta sekä lukio-opintojen tukitoimien, opintojen ohjauksen ja erityisopetuksen lisääminen ovat nostaneet kustannuksia vuodesta 2023 eteenpäin arviolta 270 000 euroa. Oppimisen tukea uudistetaan kaikilla koulutusasteilla, myös lukiokoulutuksessa 1.8.25 alkaen. Tämä lisää kustannuksia vuositasolla arviolta 50 000 euroa. Englanninkielisen lukio-koulutuksen aloittamiseen on haettu lupaa opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Mikäli lupa myönnetään, koulutus on tarkoitus aloittaa 1.8.2026. Englanniksi toteutettavien valtakunnallisten pakollisten ja valinnaisten moduulien kustannukset kasvavat vaiheittain. Kustannukset lisääntyvät kolmen ensimmäisen lukuvuoden osalta vaiheittain 20 000 eurosta 127 500 euroon.

Sivistävä koulutus

Opetusyksikkö vastaa sivistystoimialan toimintasäännön mukaisesti vapaan sivistystyön järjestämisestä kansalaisopistossa. Opetusyksikkö vastaa taiteen perusopetuksen sekä harrastusta tukevan opetuksen järjestämisestä taiteen eri aloilla. Porin kaupungin sivistystoimialan opetusyksikön sivistävän koulutuksen perusyksiköitä ovat Palmgren-konservatorio, Porin seudun kansalaisopisto ja Porin taidekoulu.

Taiteen perusopetus on perusopetuksen ulkopuolista, ensisijaisesti lapsille ja nuorille järjestettävää eri taiteen alojen opetusta. Myös aikuisryhmiä löytyy yhä useammasta taiteen perusopetuksen oppilaitoksesta. Taiteen perusopetuksen oppimäärät ovat yleinen oppimäärä ja laaja oppimäärä. Opetus on tavoitteellista, valtakunnalliseen opetussuunnitelmaan sidottua ja sitä antavat alan koulutetut ammattilaiset.

Kunta voi järjestää taiteen perusopetusta omalla päätöksellään. Valtio osallistuu rahoitukseen antamalla kunnille taiteen perusopetukseen valtionosuutta asukasmäärän ja asukasta kohden lasketun yksikköhinnan perusteella. Opetus- ja kulttuuriministeriö voi myöntää kunnalle oikeuden saada valtionosuutta myös opetustuntimäärän ja opetustuntia kohden lasketun yksikköhinnan perusteella. Tuntiperusteista valtionosuutta maksetaan Porin kaupungille Palmgren-konservatorion ja Taidekoulun järjestämislupien perusteella. Opetukseen osallistuvilta oppilailta voidaan periä kohtuullisia maksuja, joista päättävät koulutuksen järjestäjät. Taiteen perusopetuksesta annetun lain mukaan opetusta ei saa järjestää taloudellisen voiton tavoittelemiseksi.

Porissa voi opiskella kuvataiteen, käsityön, musiikin ja tanssin taiteen perusopetusta joko yleisen tai laajan oppimäärän mukaan. Kaupungin ylläpitämien oppilaitosten lisäksi taiteen perusopetusta annetaan myös neljässä yksityisessä oppilaitoksessa.

Palmgren-konservatorio on musiikkioppilaitos, joka järjestää laajan oppimäärän mukaista musiikin taiteen perusopetusta sekä musiikkialan ammatillista perustutkintokoulutusta (ostopalveluna Länsirannikon Koulutus Oy WinNovalle). Lisäksi Palmgren-konservatoriossa toimii pienimuotoinen avoin osasto.

Musiikin taiteen perusopetuksen rahoituksesta suuri osa muodostuu Porin kaupungille maksettavasta järjestämisluvan mukaisesta opetustuntikohtaisesta valtionosuudesta. Valtionosuus maksetaan järjestämisluvassa määritellyn tuntimäärän (22561 tuntia vuodessa) mukaisena, ja sen saaminen edellyttää opetuksen järjestämistä vähintään järjestämisluvan tuntimäärän verran. Toimintaa rahoitetaan lisäksi oppilailta perityillä kohtuullisilla lukukausimaksuilla, mitä täydentää ylläpitäjän sekä oppilaitoksen sopimuskuntien antama oppilaspaikkamäärään sidottu rahoitus. Palmgren-konservatorio myy musiikin taiteen perusopetuksen oppilaspaikkoja Ulvilaan, Pomarkkuun, Merikarvialle, Eurajoelle, Nakkilaan, Harjavaltaan ja Kokemäelle.

Musiikkialan ammatillinen koulutus on osallistujalle maksutonta, ja sen toiminta järjestetään Länsirannikon Koulutus Oy WinNovalle maksettavan ammatillisen koulutuksen lainsäädäntöön perustuvan valtionosuuden turvin. Palmgren-konservatorio laskuttaa valtionosuutta itselleen järjestämänsä koulutuksen mukaisesti, ja tämä rahoitus riittää kattamaan ammatillisen koulutuksen järjestämisestä aiheutuvat kustannukset Palmgren-konservatoriossa. Opetusyksikössä seurataan tiiviisti valtion toisen asteen opintoihin liittyvien rahoitusmuotojen muutoksia.

Palmgren-konservatoriossa toimii pienimuotoinen avoin osasto, jossa järjestetään oppilaitoksen koulutustehtäviä täydentävää vapaarahoitteista musiikkikoulutusta. Toimintaa järjestetään pääosin opiskelijoilta perittävien maksujen turvin. Osana avoimen osaston toimintaa Palmgren-konservatorio vastaa Porin filharmonisen kuoron toiminnasta. Kuoron toimintaa rahoittaa Porin kaupunki, ja siihen saadaan lisätuloja mahdollisista esiintymispalkkioista ja lipputulosta.

Palmgren-konservatoriossa on vakinaista henkilökuntaa 35 henkeä ja tuntiopettajia vuositasolla noin 15. Oppilasmäärä on (20.9.2024) 871 oppilasta, joista 318 opiskeli varhaisiän musiikin opintoja (muskari). Avoimen osaston oppilaita on 13. Ammatillisen koulutuksen kesimääräinen opiskelijavuosikertymä on vuositasolla n. 44 opiskelijavuotta.

Porin seudun kansalaisopisto on vapaan sivistystyön oppilaitos, jonka tehtävänä on kannustaa kaupunkilaisia elinikäiseen oppimiseen ja aktiiviseen kansalaisuuteen. Opisto tarjoaa opetusta eri toimipisteissä ja etäopetuksena, sekä tuottaa myös Ulvilan kaupungille kansalaisopistopalvelut yhteistyösopimuksen perusteella. Porin seudun kansalaisopisto järjestää kursseja ja yleisötilaisuuksia eri ainealueista: arjen taidot, kansalaisen digitaidot, mediataidot ja tietotekniikka, liikunta ja hyvinvointi, kielet ja kansainvälisyys, esittävä taide ja kirjallisuus, kuvataide ja käsityö. Lisäksi opiston tarjontaan kuuluu avoimen yliopiston opintoja. Opistossa on myös mahdollisuus suorittaa käsityön lukiodiplomikursseja ja siirtotenttejä. Kansalaisopisto tarjoaa käsityön taiteen perusopetusta 7-16-vuotiaille (yleinen oppimäärä, Käsityökoulu Taitis). Vuonna 2024 alkaneen kehittämishankkeen avulla tehdään Satakunnan hyvinvointialueen ja Satakunnan työelämyksalueen kanssa uudenlaista yhteistyötä, jolla pyritään edistämään kuntalaisten terveyttä, hyvinvointia, työelämävalmiuksia ja digiasiointia.

Kansalaisopisto järjestää lisäksi suomen kielen kursseja kaikille halukkaille sekä luku- ja kirjoitustaidon luki-koulutusta kototutumisajalla oleville aikuisille maahanmuuttajille, joiden kotoutumissuunnitelmaan on kirjattu tarve lukutaitokoulutukseen. Vuonna 2024 luki-koulutusta järjestettiin 915 tuntia. Tämän koulutuksen järjestämiseen Porin kaupunki saa erillisen valtionosuuden. Porin kaupunki saa kansalaisopistotoiminnan järjestämiseksi valtionosuutta vuosittain vahvis-

tetun yksikköhinnan ja opetustuntien lukumäärän perusteella. Porin sivistyslautakunta päättää perittävien kurssimaksujen suuruudesta. Kansalaisopiston toimintakate vuonna 2024 oli 925023 euroa ja toteutuneita opetustunteja oli 19696. Tuntiopettajia kansalaisopistossa on vuositasolla yli 200 ja vakituista henkilökuntaa yhdeksän henkilöä.

Porin taidekoulu tarjoaa taiteen perusopetusta laajan oppimäärän mukaan kuvataiteessa yli 7-vuotiaille lapsille, nuorille ja aikuisille. Lisäksi varhaisiän taidekasvatusta annetaan 4–6 –vuotiaille. Taidekoulu järjestää myös pienimuotoista opetuksen ulkopuolista kurssitoimintaa. Taidekoulussa opiskelee 392 lasta ja nuorta, sekä 45 aikuista (20.9.2024). Porin taidekoulun vakinainen henkilökunta on 3 kuvataideopettajaa, rehtori ja osa-aikainen koulusihteeri (40 %). Tuntiopettajia on vuositasolla noin 9 henkilöä. Taidekoulun toimintakate vuonna 2024 oli 582 464 euroa. Porin kaupunki saa taidekoulun toiminnan järjestämiseksi valtionosuutta vuosittain vahvistetun yksikköhinnan ja opetustuntien lukumäärän (2754) perusteella. Vuonna 2024 opetusta annettiin lapsille ja nuorille 3105 tuntia sekä aikuisille 944 tuntia. Porin sivistyslautakunta päättää perittävien lukukausimaksujen suuruudesta.

Tulevaisuuden haasteet ja kehittämistarpeet

Taiteen perusopetuksen kokonaisuutta haastaa osaltaan ikäluokkien pieneneminen, sillä toimintaa järjestetään pääosin lapsille ja nuorille erityisesti taiteen perusopetuksen osalta. Toisaalta opiskelijaksi hakeutuu myös aikuisia, joiden määrä opintoihin hakeutuvien joukossa on ollut viime vuosina alati kasvava. Kysyntä ja tarjonta eivät aina kohtaa, sillä joihinkin taiteen perusopetuksen ryhmiin kertyy halukkaita opiskelijoita jonoksi saakka eikä opintomahdollisuutta voida järjestää kaikille.

Sivistävän koulutuksen ja taiteen perusopetuksen opintoihin hakeutumiseen ja niiden suorittamiseen vaikuttavat opiskelijoiden halu sitoutua pitkäjänteisyyttä vaativiin tavoitteellisiin opintoihin sekä osittain perheen sosioekonominen asema. Aktiivisuus vapaa-ajalla voi aiheuttaa osallistujille ajankäytöllisiä haasteita eikä kaikilla ole varaa opetuksesta perittäviin lukukausimaksuihin. Tulevaisuudessa tarvitaan aiempaa enemmän mahdollisuuksia toiminnan järjestämiseen joustavasti, jotta oppilaitosten toiminta on saavutettavaa kaikille porilaisille. Saavutettavuudessa tulee huomioida tilakysymykset, opintotarjonnan monipuolisuus sekä oppimisen tuki kohderyhmittäin.

Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen on taiteen perusopetuksessa ja vapaassa sivistystyössä valtakunnallinen koulutustehtävien kehittämisen painopiste. Opintosuorituksia on mahdollisuus siirtää kansalliseen Koski -järjestelmään, ja edelleen lukea ne hyväksi muissa oppilaitoksissa osaamisen tunnistamisen kautta tai osoittamalla osaamistaan työelämässä. Porin kaupungin ylläpitämät sivistävän koulutuksen yksiköt hyödyntävät Koski-tiedonsiirtoa mahdollisuuksien mukaan.

Myös sivistävän koulutuksen rahoitukseen voi liittyä epävarmuutta valtionosuusrahoituksen mahdollisten muutosten myötä. Laki taiteen perusopetuksesta on parhaillaan uudistumassa. Lakimuutoksen tavoitteena on lisätä taiteen perusopetuksen valtakunnallista saavutettavuutta. Lakimuutoksella saattaa olla taloudellisia vaikutuksia.

Sivistävän koulutuksen toiminnalliset tavoitteet

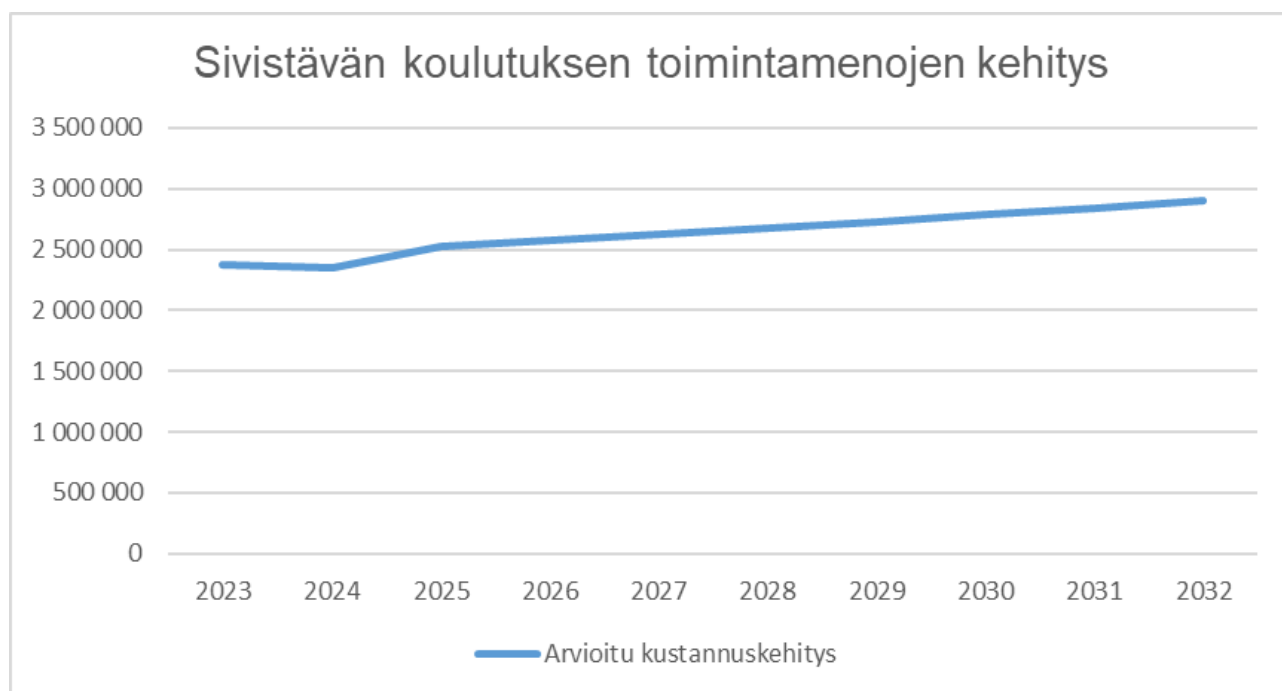
PAINOPISTE	Kasvava Pori		
TAVOITE	Asukasmäärään vaikuttaminen		
TEKO	Kehitämme Poria ympärivuotisena tapahtuma- ja kulttuurikaupunkina		
TOIMENPIDE	Sivistävä koulutus järjestää maksuttomia tapahtumia ympäri vuoden		
MITTARI	Maksuttomien tapahtumien tilastointimallin luominen	Lähtötaso	Tavoitetaso
		Ei	Kyllä

PAINOPISTE	Hyvinvoiva Pori		
TAVOITE	Jokaisella porilaisella on mahdollisuus terveelliseen, aktiiviseen ja turvalliseen elämään		
TEKO	Kaikkien ikäryhmien osallistamis- ja vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen		
TOIMENPIDE	Laaditaan kyselyt sivistävän koulutuksen oppilaitosten toimintaan vaikuttamiseksi ja toiminnan kehittämiseksi. Kyselyissä huomioidaan kunkin oppilaitoksen eri ikä- ja käyttäjäryhmät.		
MITTARI	Kyselyt on toteutettu ja tulokset analysoitu ja sovittu jatkotoimista.	Lähtötaso	Tavoitetaso
		Ei	Kyllä

Sivistävän koulutuksen taloudelliset tavoitteet

1. Sivistävän koulutuksen käyttökustannukset eivät nouse vuositasolla enempää kuin Tilastokeskuksen Julkisten menojen hintaindeksi (opetustoimi).

Tavoitetaso: Sivistävän koulutuksen käyttökustannusten kasvu on enintään vuoden 2026 toteutuneen hintaindeksin verran.

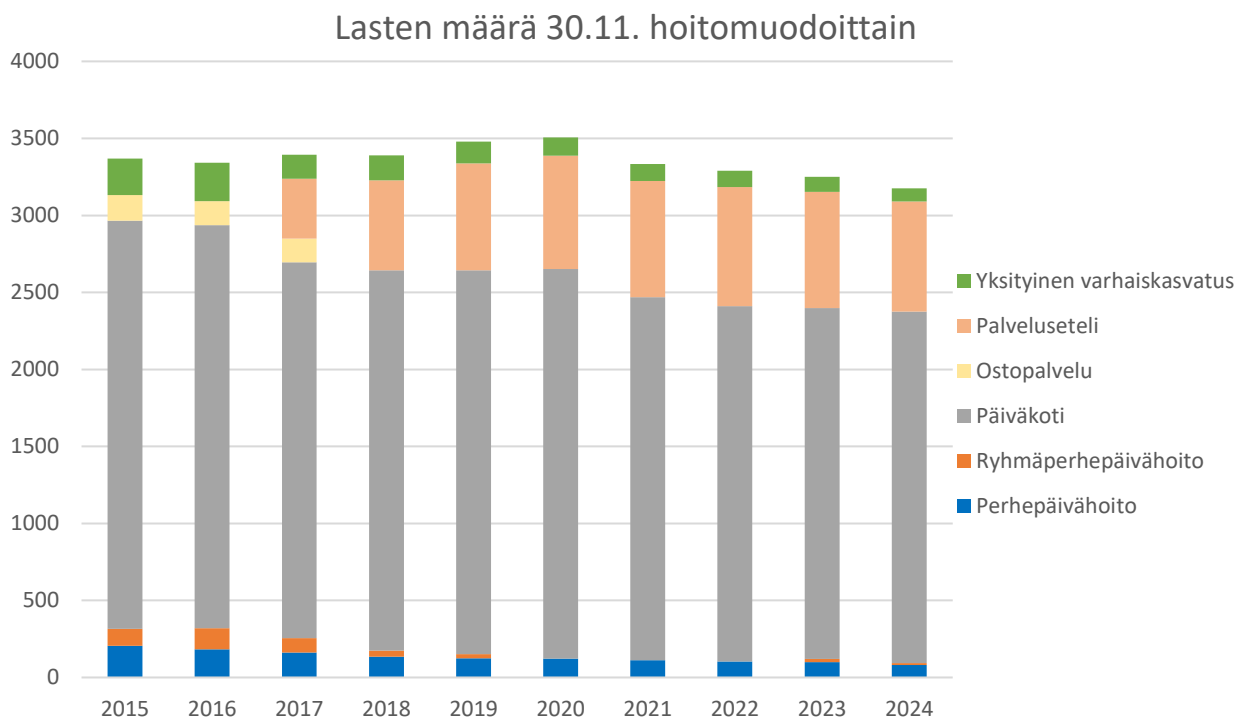
Sivistävän koulutuksen kustannuksiin vaikuttavat etenkin valtionosuuksien kehitys, asiakasmaksujen kehitys sekä yleinen kustannustason nousu.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatus, mukaan lukien esiopetus kattaa ikävuodet 0–6. Huoltajat päättävät lapsensa osallistumisesta varhaiskasvatukseen.

Kunnan on järjestettävä varhaiskasvatusta siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Kunnan on pyrittävä järjestämään varhaiskasvatusta lähellä palvelun käyttäjiä ottaen huomioon asutuksen sijainti sekä liikenneyhteydet. Päiväkodin toiminta kalenterivuoden aikana ja aukioloaika vuorokaudessa on järjestettävä paikallisen tarpeen mukaan.

Varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä on kasvanut vuosien 2013–2019 välillä joka vuosi, mutta vuodesta 2020 alkaen lasten määrä on laskenut. Tähän on vaikuttanut ikäluokkien pieneneminen. Alla olevassa kuvassa lasten määrän tilanne hoitomuodoittain 2014–2023.

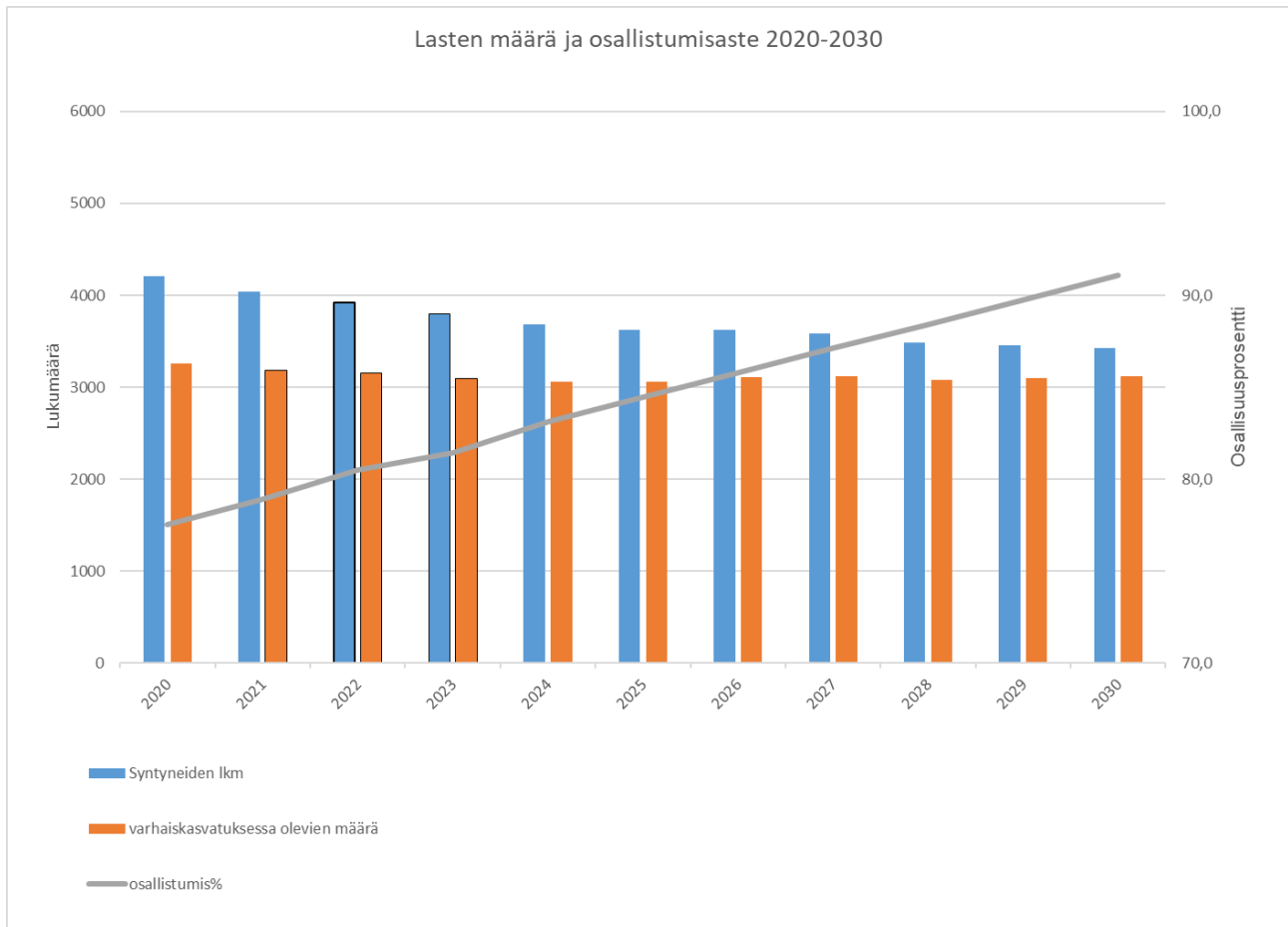
Varhaiskasvatukseen osallistuvista lapsista 30.11.2024 75 % oli kunnallisessa varhaiskasvatuksessa, 23 % palvelusetelipäiväkodeissa, 2 % yksityisessä hoidossa. Ryhmäperhepäivähoito loppui Porin kaupungilla 31.5.2019, kun viimeinen ryhmäperhepäivähoitoyksikkö sulkeutui. Laki- ja toimintamuutosten vuoksi ryhmäperhepäivähoitoyksikköjä otettiin tilapäisesti käyttöön vuoden 2022 alusta, mutta viimeisinkin niistä loppui taas kesällä 2024. Vuosien 2015 ja 2016 tilastoissa näkyvät ostopalvelupäiväkodit, jotka lopetettiin palvelusetelin myötä. Palveluseteli on otettu käyttöön elokuussa 2016 ja ostopalvelupäiväkodit siirtyivät palvelusetelipäiväkodeiksi lautakunnan päätöksellä vuoden 2017 alusta. Porissa oli yhteensä 29 kunnallista päiväkotia ja lisäksi Porissa toimi yhdeksän yksityistä päiväkotia, joihin asiakkaiden oli mahdollista hakea palveluseteliä. Perhepäivähoitoa tarjosi noin kaksikymmentä kunnallista perhepäivähoitajaa, jotka hoitavat lapsia omissa kodeissaan.

Asiakkaat ovat tyytyväisiä varhaiskasvatuksen laatuun. Keväällä 2024 tehdyn asiakastyytyväisyyskyselyn perusteella varhaiskasvatus sai arvosanan 4,48 asteikolla 1–5. Arvosana oli lähes sama niin kunnallisissa päiväkodeissa kuin perhepäivähoidossa ja palvelusetelipäiväkodeissa.

Henkilöstön saaminen varhaiskasvatukseen vaikeutuu vuosi vuodelta. Erityisopettajista on ollut pulaa, mutta syyskuu 2025 kaikkiin vakansseihin on saatu kelpoinen työntekijä. Varhaiskasvatuksen opettajia ja sosionomeja on myös ollut vaikea saada toistaiseksi voimassa oleviin työsopimussuhteisiin. Lisäksi henkilöstötarpeeseen on vaikuttanut varhaiskasvatustilanteiden muuttuminen niin, että henkilöstömitoituksesta poikkeaminen ei ole mahdollista henkilöstön poissaoloista johtuvista syistä, ei edes yllättävissä tilanteissa. Myös ryhmäkokosäädökset ovat tiukentuneet.

Lapsimäärien kehityksessä on eroja palvelualueittain. Osa alueista on vetovoimaisempia ja niihin suuntautuu jatkossakin muuttoliikettä. Lapsiperheiden suosimia alueita ovat erityisesti Länsi- ja Pohjois-Pori, joissa asuu paljon lapsiperheitä ja alueille myös kaavoitetaan sekä rakennetaan uusia omakoti- ja rivitaloja. Syntyneiden määrä on Keski-Porissa melko suuri, mutta kouluikäisten määrä on ollut perinteisesti päiväkotia-ikäisiä pienempi. Tämä selittyy kaupungin sisäisellä muuttoliikkeellä lapsiperheiden suosimille alueille. Myös uudet kansainväliset perheelliset opiskelijat suosivat keskustan aluetta.

Osallisuusaste on noussut viime vuosina, erityisesti alle 3-vuotiaiden lasten osalta. Tämä vaikuttaa henkilöstömäärää lisäävästi, koska alle 3-vuotiaiden lasten henkilöstömitoitustarve on vanhempia lapsia tiukempi.

Porissa on viime vuodet investoitu varhaiskasvatuksen ja koulujen tiloihin palveluverkkopäätösten mukaisesti. Reposaareissa koulun ja päiväkodin palvelut keskitettiin elokuun alussa 2024 Reposaareen puukortteliin. Ahlaisissa aloitti elokuussa 2025 uusi monitoimitalo, jossa toimii koulun lisäksi myös päiväkotit. Uusi päiväkotit Koivistoinen on valmistumassa vuoden vaihteessa 2025–2026. Se tulee korvaamaan Väinölän ja Uudenkoiviston huonokuntoiset päiväkodit. Esiopetusryhmiä on päiväkotien lisäksi myös koulujen yhteydessä, syksyllä 2025 Kyläsaaren, Pohjoisväylän Cygnaeuksen ja Meri-Porin kouluissa. Reposaareissa eskarit ja ekaluokkalaiset ovat samassa ryhmässä koulussa.

Uudisrakentaminen on tarkoituksenmukaista silloin, kun kiinteistön peruskorjauskustannukset nousevat lähelle uuden rakentamista. Toiminnan keskittäminen elinvoimaisiin ja muunneltaviin yksiköihin on järkevää toiminnan laadun ja kokonaistaloudellisuuden kannalta. Kiinteistöjen korjauksissa ja uudisrakentamisessa lähtökohtana tulee olla myös tilojen pedagoginen toimivuus, aiempaa korkeampi käyttöasteen ja energiatehokkuuden mahdollistaminen. Tulevaisuudessa päiväkotien koko ja sijainti määritellään alueellisesti tarpeiden mukaan.

Varhaiskasvatustalakiin tuli muutos 1.8.2022 lapsen tuen osalta. Lapsen etu on aikaisempaa vahvemmin tuen järjestämisen ja toteuttamisen pohjana. Tämän myötä on tarvittu enemmän erityisopettaja- ja avustajaresurssia. Perusopetuslakia muutettiin tuen osalta 1.8.2025. Muutos koskee myös esiopetusta. Tarkoituksena on, että oppilas saa tukea oppimiseensa mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ja matalalla kynnyksellä. Lähtökohtana on varmistaa oppilaalle hänen tarvitsemansa konkreettiset tukitoimet. Tämä edellyttää aikaisempaa enemmän erityisopettajan panosta.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakia on muutettu usein, viimeksi 1.8.2024 alkaen. Maksuja alennettiin korottamalla maksujen perusteena olevia tulorajoja. Lakimuutosten myötä suurimmalla osalla perheistä varhaiskasvatus on maksutonta. Perheitä, joilla ei ollut varhaiskasvatusmaksua, kunnallisessa varhaiskasvatuksessa joulukuussa 2024 oli noin 66 prosenttia. Maksuttomuus vaikuttaa siihen, että perheet varaavat ja käyttävät aikaisempaa enemmän varhaiskasvatuspalveluja. Maksuttomuus vaikuttaa myös siihen, että osa vanhemmista varaa aikoja, mutta ei peruuta varaamia aikoja. Erityisesti tämä on näkynyt loma-aikoina, jolloin henkilöstöresurssia on varattu enemmän kuin tarvittaisiin, samoin ruokaa tilataan liian suurelle lapsimäärälle.

Varhaiskasvatuksen järjestämiseen liittyvät riskit

- Henkilöstön saatavuus ja pysyvyys joissakin ammattiryhmissä (varhaiskasvatuksen erityisopettajat, opettajat ja sosionomit) sekä kaukana keskustasta sijaitsevilla alueilla
- Tehostetun ja erityisen tuen lasten määrän lisääntyminen vaikuttaa tilojen käyttöön ja henkilöstön tarpeeseen.
- Henkilöstön ja lasten suhdeluvun optimointi haasteellista
- Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen pieneneminen tai kokonaan puuttuminen vaikuttavat siihen, että vanhemmilta saadaan aiempaa heikommin tietoa lasten palveluiden tarpeesta, kaikki vanhemmat eivät ilmoita, jos lapsi ei jonain päivänä käytä palvelua
- Kansainvälisten perheellisten opiskelijoiden määrän kasvu ja asettuminen keskustan alueelle lisää paikkojen tarvetta.

Varhaiskasvatuksen toiminnalliset tavoitteet

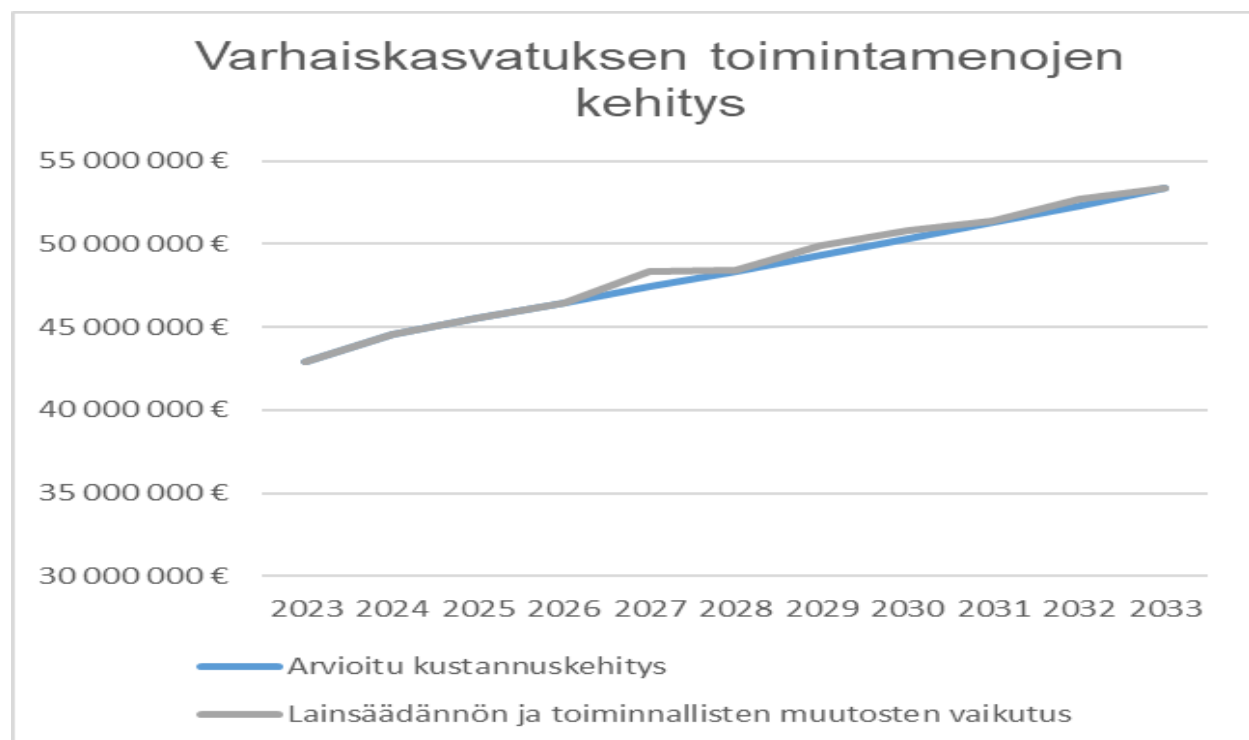
PAINOPISTE	Osaava Pori		
TAVOITE	Osaavan työvoiman saatavuus		
TEKO	Valmistuneiden nopea työllistyminen ja jääminen alueelle		
TOIMENPIDE	Toistaiseksi voimassa olevien työpaikkojen tarjoaminen varhaiskasvatuksen tehtäviin korkeakoulutetuille		
MITTARI	Lapsiryhmien henkilöstömitoitukseen lasketun korkeakoulutetun henkilöstön määrä (1.1.2030 laki 66 %)	Lähtötaso 1.9.25 56 %	Tavoitetaso 1.9.26 58 %

PAINOPISTE	Hyvinvoiva Pori		
TAVOITE	Jokaisella porilaisella on mahdollisuus terveelliseen, aktiiviseen ja turvalliseen elämään		
TEKO	Lasten ja nuorten oikeus vaikuttaa; itsensä ilmaiseminen		
TOIMENPIDE	Otetaan käyttöön koko varhaiskasvatuksessa yksi yhteinen lapsen itsearviointimenetelmä		
MITTARI	Uusi menetelmä käytössä	Lähtötaso Ei ole	Tavoitetaso Käytössä 1.8.26

Varhaiskasvatuksen taloudelliset tavoitteet

Tavoite: Täyttöprosentti varhaiskasvatuksen päiväpäiväkodeissa keskimäärin 95 %, pl. kesäkuukaudet

Tavoite: Oman tuotannon ja palvelusetelien suhde; omatuotanto 73 %, palvelusetelit 27 %

Vaikka ikäluokat ovat pienentyneet ja varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä vähentynyt, ei se ole näkynyt varhaiskasvatuksen kustannuskehityksessä. Lainsäädännön muutoksilla on ollut vaikutusta palvelujen järjestämiseen. Lapsiryhmiä koskevat säädökset ovat tiukentuneet, varhaiskasvatusmaksuja on alennettu ja uusia toimintamuotoja on otettu käyttöön erityisesti lasten tuen osalta. Nämä ovat lisänneet ja lisäävät varhaiskasvatuksen kustannuksia.

Kustannuskehityskäyrässä on kuvattu normaalia kustannuskehitystä arvioidulla 2 %:n kustannusten nousulla vuodesta 2025 eteenpäin. Varhaiskasvatuksen palvelujen järjestämisessä pyritään lisäämään palvelusetelien osuutta palvelutuo-
tannossa sekä pitämään päiväkotien täyttöasteet mahdollisimman korkeina. Varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä tulee ennusteiden mukaan nousemaan vuodesta 2025 alkaen, ja nostaa myös kokonaiskustannuksia. Varhaiskasvatukseen osallistumisasteen nostaminen on valtakunnallinen tavoite. Osallistumisasteen kohottamiseksi on lainsäädäntöä uudistettu sekä alennettu varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja. Osallistumisasteen nostaminen tarkoittaa varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrän kasvua sekä työntekijämäärien lisäämistä lain edellyttämällä tavalla. Erityisesti alle 3-vuotiaiden määrä varhaiskasvatuksessa on kasvanut.

Lainsäädännön muutos siitä, että henkilöstömitoituksesta poikkeaminen ei ole mahdollista henkilöstön poissaoloista johtuvista syistä, ei edes yllättävissä tilanteissa, lisää sijaiskustannuksia. Lisäksi varhaiskasvatuslain edellyttämä lapsen tuki lisää kustannuksia. Lainsäädännölliset muutokset (ryhmäkokosäädökset, henkilöstömitoitusten tiukennukset, varhainen tuki) sekä toiminnalliset muutokset (varhaiskasvatukseen osallistumisasteen nousu) lisäävät vuositason kustannuksia arviolta keskimäärin 0,7 miljoonaa euroa vuoteen 2032. Oppimisen tuen uudistus 1.8.25 toteutetaan kaikilla koulutusasteilla. Esiopetuksen tukea uudistetaan, ja se lisää varhaiskasvatuksen lapsen tuen kustannuksia.

Vuodesta 2023 vuoteen 2024 kustannukset nousivat 3,8 %.

Vapaa-ajan lautakunnan alainen toiminta – Kulttuuri, liikunta ja nuoriso

Kulttuuriyksikkö vastaa kirjasto- ja tietopalveluista, museopalveluista ja kulttuurivarallisuuden ylläpitämisestä, taide- ja musiikkipalveluista, yksikön tapahtumatuotannosta, lasten ja nuorten kulttuuripalveluista sekä taiteilijoiden, opiskelijoiden ja kolmannen sektorin kulttuuritoiminnan tukemisesta siten kuin yleisistä kirjastoista annetussa laissa ja laissa kuntien kulttuuritoiminnasta, laissa esittävien taiteiden edistämisestä ja museolaissa säädetään.

Liikuntayksikkö vastaa yleisten edellytysten luomisesta liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen ja tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoimintaa siten kuin liikuntalaissa säädetään. Liikuntayksikkö määrittää liikuntapaikkaverkoston laajuutta ja hoitotasoa yhteistyössä teknisen toimialan kanssa.

Nuorisopalveluissa luodaan edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. Nuorisopalveluiden kokonaisuus koostuu nuorisotiloilla tapahtuvasta alueellisesta nuorisotyöstä, jalkautuvasta ja monialaista yhteistyötä tekevästä erityisnuorisotyöstä, verkkonuorisotyöstä, kouluissa tehtävästä nuorisotyöstä sekä kansainvälisestä nuorisotyöstä. Ohjaamo toimii alle 30-vuotiaille nuorille suunnattuna matalan kynnyksen palvelupisteenä, jossa eri ammattilaisten palvelut ovat koottu yhteen toimipisteeseen. Ohjaamo toimii verkostomaisesti ja Ohjaamon palveluverkostoon kuuluu kaupungin omien ammattilaisten lisäksi myös muiden alojen ammattilaisia. Uusina palveluina nuorisoyksikköön siirtyivät nuorten työpajat sekä etsivä nuorisotyö. Nuorten työpajatoiminnan tavoite on työ- ja opiskeluvälineiden sekä elämäntaitojen paraneminen. Etsivä nuorisotyön tehtävä on tavoittaa tuen tarpeessa olevia nuoria ja auttaa heitä palvelujen ja tuen piiriin, joilla edistetään kasvua, itsenäistymistä, elämäntaitojen, osallisuutta yhteiskuntaan sekä pääsyä koulutukseen ja työmarkkinoille.

Kulttuurin, liikunnan ja nuorison käyttötalous

Vapaa-ajan lautakunta

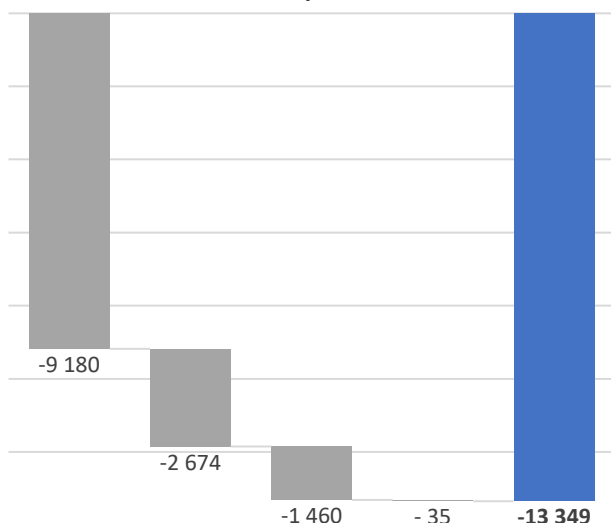
Meno- ja tuloarviot (1000 €)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot	4 464	4 399	4 548	4 737	4 731
Toimintamenot	-15 568	-17 121	-17 897	-18 409	-18 743
Toimintakate (Netto)	-11 104	-12 722	-13 349	-13 671	-14 012

Laskennalliset kustannukset

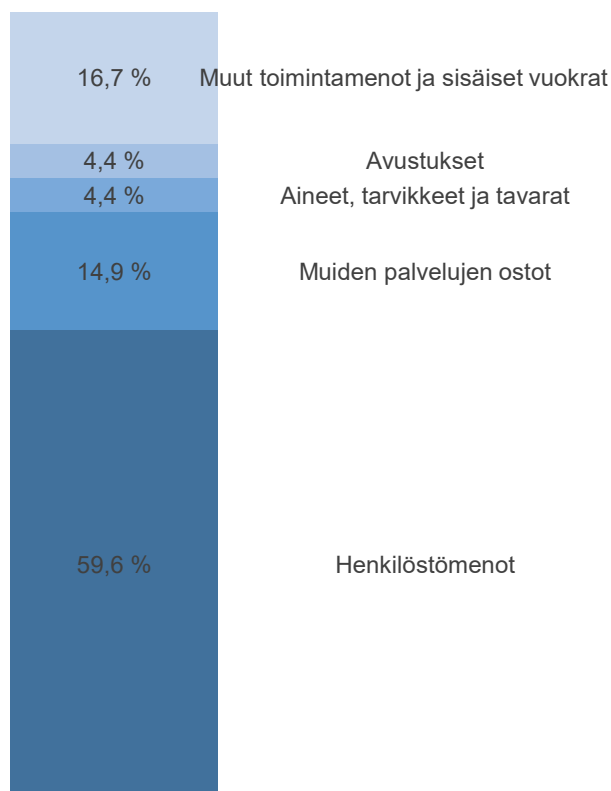
Poistot ja arvonalentumiset	-38	-136	-136	-136	-136
Muut laskennalliset kustannukset	-2 235	-3 438	-3 438	-3 438	-3 438
Tehtävän kokonaiskustannukset	-13 377	-16 296	-16 923	-17 245	-17 586

= valtuustoon nähden sitova erä

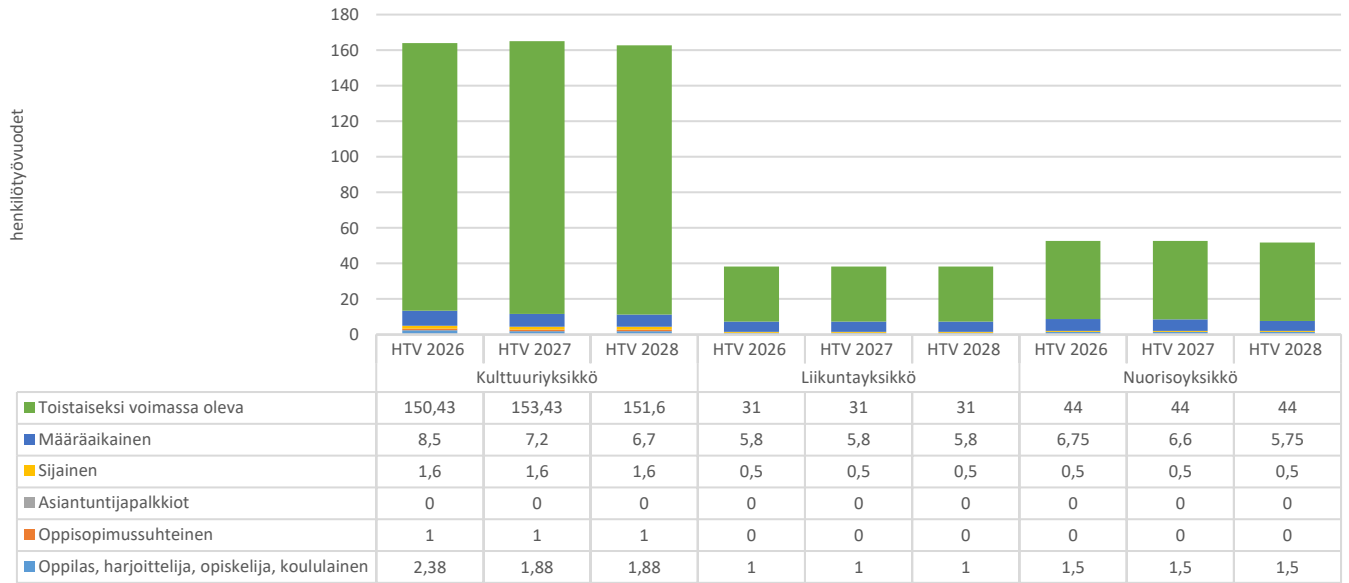
TA 2026 toimintakate yksiköittäin, 1 000 €

Kulttuurin, liikunnan ja nuorison menolajijakauma TA 2026

Kulttuurin, liikunnan ja nuorison suunnitellut henkilötövuodet

Kulttuuripalvelut

Porin kaupungin ylläpitämät kulttuuripalvelut koostuvat kolmesta toimintakokonaisuudesta, kirjastopalveluista, museopalveluista sekä taide- ja musiikkipalveluista.

Kirjastopalvelut on lakisääteistä toimintaa. Porissa kirjastopalveluita on saatavilla pääkirjaston lisäksi 10 lähikirjastossa sekä jalkautuvissa kirjastopalveluissa (kirjastoauto, kotipalvelu ja siirtokokoelmat). Saavutettavuutta ja käyttöä lisäävien ratkaisujen kuten verkkopalvelujen ja omatoimijärjestelmien (Reposaari, Lavia, Noormarkku, Vähärauma, Pohjois-Pori) lisäämiseen ja kehittämiseen on panostettu viime vuosien aikana merkittävästi.

Kirjaston ydintehtävänä on edistää kuntalaisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saantavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta käyttäjäkoulutuksen, digiopastuksen, tapahtumatuotannon ja lukemisen edistämisen keinoin.

Museopalveluissa taidemuseotoiminnan tehtäväkenttää edustava Porin taidemuseo on nykytaiteen museo, joka esittelee kotimaisen ja kansainvälisen taiteen uusia virtauksia ja jonka kokoelmat ja arkistot painottuvat modernismiin ja uudempaan taiteeseen. Porin taidemuseo avattiin yleisölle peruskorjauksen valmistuttua usean vuoden kiinniolon jälkeen tammikuussa 2025. Peruskorjauksen yhteydessä taidemuseon toimintaan tehtiin jonkin verran muutoksia, joista yleisölle näkyvin on erillisen vaihtuvien näyttelyiden tilan, Poriginal gallerian, siirtäminen omasta rakennuksestaan osaksi uusittua taidemuseon kiinteistöä. Porin taidemuseo hoitaa opetus- ja kulttuuriministeriön määrittämänä alueellista taidemuseotehtävää Satakunnassa. Museon tehtävänä on toimia taiteen ja visuaalisen kulttuuriperinnön asiantuntijana sekä kehittää ja edistää toimialansa yhteistyötä sekä taiteen ja visuaalisen kulttuuriperinnön tallentamista ja digitaalista saatavuutta. Taidemuseon vastuulla on myös Porin kaupungin taidekokoelman ylläpitäminen sekä julkisen taiteen asiantuntijana toimiminen.

Kulttuuri- ja luonnonperinnön tehtäväkenttää edustava Satakunnan Museo muodostuu neljästä museokohteesta. Satakunnan Museo on kulttuurihistoriallinen museo, jonka näyttelyt esittelevät Porin ja Satakunnan historiaa. Luontotalo Arkki on Satakunnan luontoa esittelevä museo, jossa erityisesti Selkämeren ja Kokemäenjoen luonnonympäristöt ovat esillä. Rosenlew-museo on teollisuusmuseo, joka esittelee tarinoita työstä, muuttuvasta ympäristöstä, yrittäjyydestä ja teknologian kehityksestä. Rakennuskulttuuritalo Toivo on Satakunnan Museon korjausrakentamiskeskus, joka neuvoo vanhojen rakennusten kunnostuksessa, Korsmanin talo samassa pihapiirissä on vuoden 1951 asuun kunnostettu porilaiskoti yleisö- ja opetuskäyttöön. Satakunnan Museon toiminnan tarkoituksena on Porin ja Satakunnan kulttuuriperinnön sekä kulttuuri- ja luonnonympäristöjen kartoittaminen, tutkiminen ja esitleminen elämyksiä ja tietoa jakamalla, hallittu irtaimen kulttuuriperinnön ja luonnonympäristöjen kerääminen, tallentaminen ja hoitaminen sekä kulttuuriympäristön suojelu ja hoito. Opetus- ja kulttuuriministeriön määrittelemänä alueellisena vastuumuseona Satakunnan Museo huolehtii siitä, että satakuntalainen kulttuuriperintö säilyy tuleville sukupolville. Alueellisena vastuumuseotehtävänä on kulttuuriympäristöjen suojelu ja hoito sekä museotoiminnan edistäminen ja ohjaus koko maakunnan alueella. Lisäksi tehtäviin kuuluu kulttuuriympäristön asiantuntija- ja viranomaistehtävistä vastaaminen Satakunnan maakunnassa.

Taide- ja musiikkipalveluissa musiikki- ja orkesteritoimintaa edustaa **Pori Sinfonietta**, jonka toiminnan perustana on oma konserttitoiminta. Kaupunginorkesterin kotisalina toimii Promenadikeskuksen Sali. Konsertteja tarjotaan live-konsertteina konserttisalissa, verkossa striimattuina sekä jalkautumisesiintymisinä mm. hoitolaitoksissa ja kauppakeskuksissa. Pori Sinfoniettan ohjelmistoon kuuluvat sinfonia-, kamari- ja kirkkokonsertit sekä viihde- ja lastenkonsertit. Myös erilaiset yhteistyöproduktiot, tilausesiintymiset ja musiikkikasvatus kuuluvat toimintaan. Pori Sinfonietta toimii monipuolisesti kotikaupungissaan ja tekee vierailukonsertteja ympäröivälle alueelle sekä eri puolille Suomea. Kaupunginorkesterin yleisötyön muotoja ovat mm. avoimet kenraaliharjoitukset, säännöllinen yhteistyö koulujen kanssa, koululaiskonsertit tai kouluvierailut, jalkautumiskonsertit sekä kausien alussa järjestettävät maksuttomat koko perheen tapahtumat yhteistyökumppaneiden (mm. Palmgren-konservatorio) kanssa. Vuoden 2022 alussa voimaan astuneen lain esittävien taiteiden edistämisestä (1082/2020) myötä Pori Sinfonietalle myönnettiin korotettua valtionosuutta alueelliseen orkesteritoimintaan. Tämä vahvistaa entisestään Pori Sinfoniettan roolia koko Satakunnan alueen ainoana ammattisinfonia-orkesterina. Toukokuussa 2024 solmittu tallennesopimus puolestaan mahdollistaa orkesterin esiintymisten ja musiikin hyödyntämisen yhä laajemmin erityylisten digitaalisten palveluiden avulla.

Taide- ja musiikkipalveluissa lasten ja nuorten taide- ja kulttuuritoimintaa edustaa **Lastenkulttuurikeskus Kruunupää**. Kruunupää tukee lasten ja nuorten kulttuurisia oikeuksia, tuottaa ja välittää kulttuuripääomaa sekä parantaa monipuolisten ja laadukkaiden kulttuuripalveluiden saavutettavuutta. Sen toiminta rakentuu lasten ja nuorten ääntä ja tarpeita kuunnellen. Lastenkulttuurikeskus tarjoaa työpajoja ja tapahtumia lapsille, nuorille ja perheille sekä tuottaa työpajoja yhteistyössä päiväkodeille ja kouluille. Lastenkulttuurikeskus järjestää koulutusta, seminaareja ja näyttelyitä. Vauvojen värikylpy on kansainvälistäkin tunnustusta saanut vauvaperheille suunnattu kuvataiteellinen työpaja. Viime vuosina on kehitetty myös Kultane-toimintamallia, kulttuuri- ja taidepainotteista neuvolaa yhdessä hyvinvointialueen toimijoiden kanssa. Lastenkulttuurikeskus vastaa myös senioreiden kulttuuritoiminnan ja vuosikymmeniä jatkuneen Kinokellari-elokuvatoiminnan toteuttamisesta.

Kulttuuriyksikkö vastaa em. palvelutuotannon lisäksi myös Promenadisalin ja Kirjurinluodon kesäteatterin toiminnan koordinoinnista. Promenadisalissa toteutettiin teknisen toimialan taholta kesän 2025 aikana mittava valaisinuudistus, jossa kaikki salin kymmeniä vuosia vanhat halogeenilamput korvattiin uusilla, kestävämmillä ja energiatehokkaammilla

led-valaisimilla. Promenadisalin tekniikkatoimijan kilpailutusprosessi saatiin valmiiksi toukokuussa 2025. Osana tuota kilpailutusta Promenadin esitystekniikan suhteen siirryttiin oman tekniikan ylläpidosta vuokratekniikan hyödyntämiseen. Kilpailutuksen tuloksen perusteella syntyneessä palvelusopimuksessa salin esitystekniikan ylläpito- ja huoltovastuu siirtyi kaupungilta tekniikkatoimittajalle.

Kulttuuripalvelujen järjestämiseen liittyvät riskit

- kiristynyt taloustilanne ja kohoavat kustannukset – kulttuuripalveluiden tuottaminen nykyisessä laajuudessaan vs. alati kiristyvän kuntatalouden säästövelvoitteet.
- toimitilakysymykset – pääkirjaston rakennus: saadaanko pääkirjaston rakennuksen hankesuunnittelu vietyä toteutukseen suunnitelmien mukaisesti ja kestäkö rakennus nykyisenlaista käyttöä peruskorjauksen käynnistymiseen (2027/2028) saakka?
- toimitilakysymykset – kokoelmakeskus: yli kaksikymmentä vuotta suunnitteilla ollut museoiden yhteinen kokoelmakeskus on jälleen käymistilassa. Taidemuseon peruskorjaus toteutettiin siinä uskossa, että peruskorjauksen valmistuttua olisi käytössä kokoelmavarasto – korjatussa taidemuseossa ei taidevarastotilaa. Museoiden kokoelmat ovat varastoituna ulkopuolisilta vuokratuissa tiloissa (5kpl) eri puolilla kaupunkia. Taidemuseon vuokravarojen olosuhteet kelpoiset, Satakunnan Museon vuokravarojen (varsinkin Konepajanrannan) olosuhteet niin heikot, että esineiden kunto kärsii ratkaisevasti.
- henkilöstön saatavuus – valtaosa, karkeasti n. 90 %, kulttuuriyksikön tehtävistä edellyttää vähintään alemmaa kk-tutkintoa. Palkkataso on toisien toimialojen vastaaviin tehtäviin nähden selkeästi heikompi. Mitä vaativampi tehtävä kyseessä, sitä vähemmän potentiaalisia hakijoita.
- 3. sektorin kulttuuritoimijoiden toimintaedellytysten turvaaminen – niin valtion kuin kuntienkin kiristyneen taloustilanteen johdosta 3. sektorin toimijoille osoitettavat tuet ja avustukset ovat viime vuosina pienentyneet merkittävästi. Tästä syystä osa alueen 3. sektorin kulttuuritoimijoista on joutunut supistamaan toimintojaan/lopettamaan toimintansa kokonaan. Tämä valitettava kehitys vaikuttaa suoraan alueen kulttuuripalveluiden laatuun, määrään ja saavutettavuuteen

Kulttuuripalvelujen toiminnalliset tavoitteet

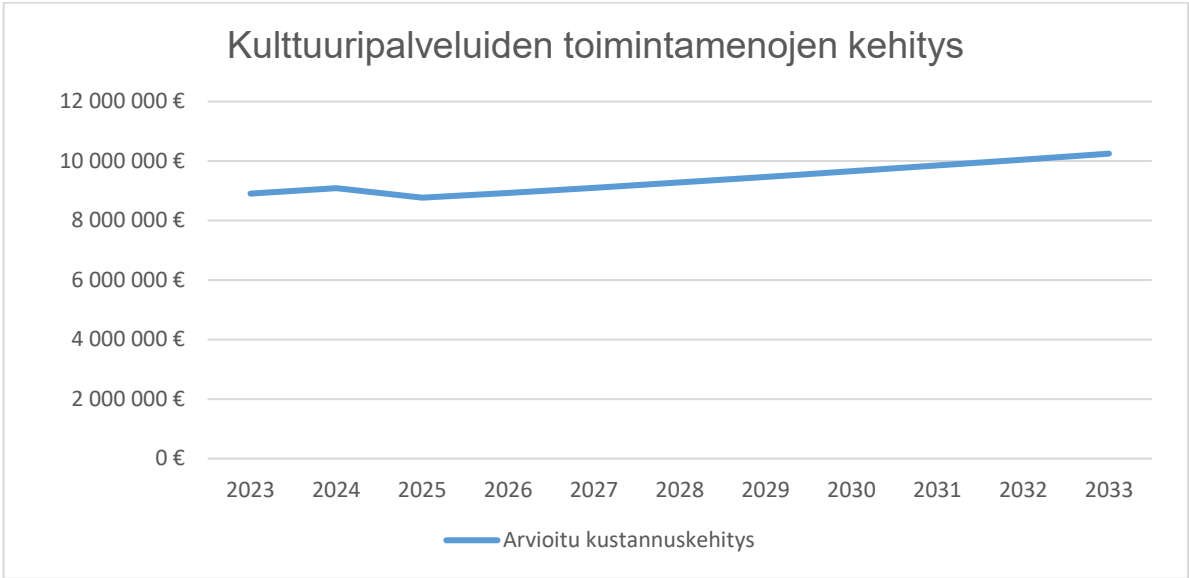
PAINOPISTE	Kasvava Pori		
TAVOITE	Asukasmäärään vaikuttaminen		
TEKO	Kehitämme Poria ympärivuotisena tapahtuma- ja kulttuurikaupunkina		
TOIMENPIDE	Panostamme kaupunkilaisten arkeen vaikuttavaan kokeiluluontoiseen toimintaan		
MITTARI	Kulttuuriyksikön palvelukokonaisuuden omien ja organisaation ulkopuolisten toimijoiden kanssa yhteistyössä toteutettavien tapahtumien lukumäärä jaoteltuna elinkaarimallin mukaan sekä tapahtumakäyntien määrä	Lähtötaso	Tavoitetaso
		Vuoden 2024 määrät:	
		Tapahtumien määrä yhteensä: 2 353	Tapahtumien määrä yhteensä: 2 470
		Lapsille ja perheille suunnatut: 1 365	Lapsille ja perheille suunnatut: 1 430
		Nuorille, 13-17 v., suunnatut: 233	Nuorille, 13-17 v., suunnatut: 245
		Ikäihmisille, yli 70-v., suunnatut: 344	Ikäihmisille, yli 70-v., suunnatut: 360
		Tapahtumakäyntien lukumäärä, yhteensä: 163 990	Tapahtumakäyntien lukumäärä, yhteensä: 172 200

Tapahtumiksi tässä yhteydessä lasketaan isompien kokonaisuuksien (esim. Taiteiden Yö, Itsenäisyyspäivän vastaanotto, Kirjojen Yö) lisäksi kaikki itse ja yhteistyössä järjestetyt läsnä- ja verkkotapahtumat kuten työpajat, näyttelyopastukset, kirjavinkkaukset, kerhot, luennot ym.

PAINOPISTE	Hyvinvoiva Pori		
TAVOITE	Jokaisella porilaisella on mahdollisuus terveelliseen, aktiiviseen ja turvalliseen elämään		
TEKO	Viihtyisät ja turvalliset puitteet ulkoilulle, liikkumiselle, kulttuurille ja asumiselle		
TOIMENPIDE	Hyvinvointia ja terveyttä edistävän kulttuuritoiminnan kehittäminen		
MITTARI	Toiminta kaupungin kulttuurilaitoksissa. Fyysiset sekä verkkokäynnit	Lähtötaso	Tavoitetaso
		Vuoden 2024 määrät:	
		Fyysiset vierailut: 731 791	Fyysiset vierailut: 768 400
		Verkkovierailut: 720 090	Verkkovierailut: 756 100

Kulttuuripalvelujen taloudelliset tavoitteet

Taloudellinen tavoite: Kulttuurin käyttökustannukset nousevat enintään Tilastokeskuksen Julkisten palvelujen (kulttuuritoimi) hintaindeksin verran.

Kävijämäärien kasvattamisella on talousvaikutuksia lisääntyvien pääsymaksutulojen myötä (pl. Kirjastot). Pääsymaksutulot ovat varsin marginaalinen osa yksiköiden käyttötaloutta, kuitenkin kaupungin taloudellisen tilanteen johdosta lähes kaikkia maksuja ja taksoja korotettiin vuoden 2025 alusta. Kävijämäärien kehitystä seurataan vuosittain osana talousarviota. Kustannuskehityskaavioissa ei kulttuurin osalta tapahdu juurikaan muutoksia normaalin arvioidun 2 %:n kustannuskehityksen lisäksi.

Hankerahoituksella on merkittävä osansa kulttuuriyksikön toiminnoissa. Kulttuuriyksikön hankkeet ovat keskimääräiseltä kestoaltaan vuodesta kolmeen vuoteen. Hankerahoitusta on kulttuurin yksiköiden käyttötaloudessa vuositasolla 1,5-2 miljoonaa euroa ja uutta rahoitusta on myönnetty kulttuurin toimijoille vuosittain 300 000 - 500 000 euroa. Kulttuurin hankerahoituksen määrä on viime vuosina laskenut ja sen arvioidaan jatkossakin laskevan valtion säästötoimenpiteiden vuoksi.

Liikuntapalvelut

Liikuntayksikkö koostuu liikuntapalvelut ja liikuntayksikön yhteiset -toimintayksiköistä. Liikuntayksikkö vastaa Satakunnan Urheiluakatemia toiminnasta ja Harrastamisen Porin mallin toteuttamisesta sekä koordinoi kaupungin poikkihallinnollista liikkumishajelmatyötä ja sen toimeenpanoa.

Liikuntapalveluissa vastataan kaupunkilaisten liikuttamisesta sekä liikkumisen edellytysten mahdollistamisesta. Liikuntapalveluiden kokonaisuus koostuu uimavalvonnasta, uinninopetuksesta ja vesiliikunnasta, erityisryhmien liikunnasta, terveysliikunnasta sekä lasten ja nuorten liikuttamisesta tiiviinä yhteistyönä koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa. Kaupungin urheiluseurakenttä on liikuntapalveluiden tärkeä yhteistyötaho. Liikuntapaikkojen vuokraaminen urheiluseuroille ja muille käyttäjätahoille tapahtuu liikuntayksiköstä käsin. Liikuntapaikkojen hoito tapahtuu teknisen toimialan infrayksikön liikuntapaikat-toimintayksiköstä ja käytännön toiminnan näkökulmasta tiivis vuoropuhelu teknisen toimialan kanssa on liikuntapaikkojen sujuvan käytön kannalta olennaista. Liikuntayksikkö koordinoi eri toimialoilta ja yksiköistä tapahtuvaa kaupungin liikuntaolosuhdetyötä.

Satakunnan Urheiluakatemia toiminta koordinoidaan liikuntayksiköstä käsin. Opetusyksikön kanssa tiiviissä yhteistyössä toteutettavasta akatemiatoiminnasta vastaa päätoiminen akatemiakoordinaattori ja urheiluakatemia toimintaa on kehitetty systemaattisesti viime vuosien ajan. Urheiluakatemia tarkoituksena on tarjota nuorille urheilijoille edellytykset koulun/opiskelun ja urheilun sujuvaan yhdistämiseen sekä rakentaa akatemiaurheilijoille laadukas ympäristö huijulle tähtäävän harjoittelun mahdollistamiseksi yhdessä urheiluseurakentän kanssa. Satakunnan Urheiluakatemia toimii tällä hetkellä Olympiakomitean urheiluakatemiaverkostossa kasvattaja-akatemia statuksella, mutta akatemian toimintaa on tarkoitus kehittää kasvattaja-akatemiasta alueelliseksi urheiluakatemiaksi. Satakunnan Urheiluakatemia onkin laajentunut viime vuosina toiminnaltaan aidosti maakunnalliseksi.

Liikuntayksikön haasteet

Liikuntayksikön suurimmat haasteet liittyvät uimavalvojen saatavuuteen sekä liikuntapaikkakysymyksiin. Avoinna oleviin tehtäviin sekä lyhyisiin että pidempiin sijaisuuksiin on ollut viime vuosina hankaluuksia saada päteviä tekijöitä. Tilanne on kehittynyt sekä koronapandemian aikana että sen jälkeen aiempaa hankalammaksi. Seurakäytössä olevien harjoitustilojen käyttöasteet palasivat heti koronapandemian jälkeen normaalille tasolle. Kuntalaiset ovat palanneet oma-toimisen liikkumisen pariin kohtuullisen hyvin koronapandemian jälkeen, mutta varsinkin tiettyjen erityisryhmien (ikäihmiset, erityislapset ja -nuoret) osalta tilanne ei ole palannut vielä pandemiaa edeltävälle tasolle. Liikuntapaikoista erityisesti sisäharjoitustilojen saatavuus sekä tiettyjen lajien ulko-olosuhteiden ja talviharjoitteluolosuhteiden kehittämistarve tulevat vastaan säännöllisesti.

Liikuntayksikön palvelujen järjestämiseen liittyvät riskit

- Henkilöstön saatavuuden heikkeneminen.
 - Kiinnostus seitsemänä päivänä viikossa tapahtuvaan vuorotyöhön (uimavalvoja-liikunnanohjaaja) vähentynyt jo pidemmän aikaa. Liikunnanohjaajien palkkataso heikentää myös liikuntapalveluiden henkilöstön saatavuutta, erityisesti tuntiohjaajien osalta. Liikunta-alan koulutuksen saaneet nuoret päätyvät usein työskentelemään yksityiselle sektorille tai yksityisenä elinkeinonharjoittajina useille toimeksiantajille. Vetovoiman väheneminen näkyy ongelmina saada täytettyä avoimia tehtäviä.
- Fyysisen ja psyykkisen väkivallan uhka asiakastyössä.
 - Liikuntalaitosten asiakastyössä olevat henkilöt (erityisesti uimavalvojat) kohtaavat uhkaavia tilanteita arjessa.
- Puutteellisen uimataidon vaikutus uimalaitoksissa tapahtuviin onnettomuuksiin ja läheltä piti -tilanteisiin.
 - Riskitilanteisiin voidaan osittain varautua ammattitaitoisen henkilöstön osaamistason ylläpitämisellä ja säännöllisellä kouluttamisella, mutta asiakaskunnan moninaistuminen ja välinpitämättömyys ohjeistuksia kohtaan kasvattaa onnettomuuksien ja läheltä piti -tilanteiden riskiä.
 - Uimataito on ollut valtakunnallisestikin esillä kesän 2025 aikana, joten lasten, nuorten ja myös aikuisten uimataitoon on syytä kiinnittää erityistä huomiota myös jatkossa.
- Talotekniikasta ja muista teknisistä rakenteista, IT-yhteyksistä ja legionellabakteerista johtuvat katkokset uimalaitosten ja muiden liikuntalaitosten aukioloon
 - Pääsymaksujen ja liikuntatilojen vuokrien osuus liikuntayksikön käyttötalouteen on merkittävä. Jokaisen käyttökätkon myötä jää tuloja toteutumatta, mikä vaikuttaa yksikön talouteen. Toimenpiteiden koordinoitiin tulee kiinnittää erityistä huomiota toimialojen yhteistyönä.
- Liikuntapaikkaverkoston ja liikuntatilojen korjausvelan vaikutukset liikuntayksikön ja sen tärkeän sidosryhmän, urheiluseurakentän toimintaan.
 - Terveelliset, turvalliset ja tarkoituksenmukaiset tilat mahdollistavat asukkaiden liikuttamisen ja välittävät mielikuvaa Porista liikunta- ja urheilumyönteisenä kaupunkina. Nykypäivän turvallisuusvaatimusten mukaiset harjoitus- ja kilpaolosuhteet mahdollistavat turvallisen kilpa- ja harrasteturheilun.

Liikuntapalvelujen toiminnalliset tavoitteet

PAINOPISTE	Hyvinvoiva Pori		
TAVOITE	Pori on lasten ja nuorten kaupunki		
TEKO	Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi on meille erityisen tärkeää		
TOIMENPIDE	Panostamme lasten, nuorten ja perheiden liikuttamiseen tiivistämällä koulu- ja päiväkotiyhteistyötä sekä kehittämällä lasten ja nuorten liikkumista edistäviä toimintoja.		
MITTARI 1	Kouluikäisten (5.- ja 8.-luokkalaiset) liikkumista mittaavat Move!-tulokset (kestävyyskunto, eli 20 m viivajuoksu). Prosenttiosuus oppilaista, joiden kestävyyskunto on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla: 2024: P5lk 51,9 % P8lk 32,0 % T5lk 49,5 % T8lk 28,5 %	Lähtötaso	Tavoitetaso
		Vuoden 2024 tulokset	Kestävyyskunnan osalta heikon tuloksen saaneiden %-osuuden pienentyminen lähtötasosta.
MITTARI 2	Nuorisopassin uintien käyttömäärät passin käyttökauden 1.9.–7.8. aikana	Lähtötaso	Tavoitetaso
		Käyttökausi 2024–2025	Käyttökausi 2025–2026
		5.–7.-luokkalaiset 14215 kertaa	5.–7.-lk. 20000 kertaa
		8.–9.-luokkalaiset 4291 kertaa	8.–9.-lk. 5000 kertaa
		Yhteensä 18506 kertaa	Yhteensä 25000 kertaa

PAINOPISTE	Hyvinvoiva Pori		
TAVOITE	Porin on lasten ja nuorten kaupunki		
TEKO	Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi on meille erityisen tärkeää		
TOIMENPIDE	Parannamme erityisryhmien liikkumismahdollisuuksia, jokaisella on oikeus liikkua. Jatkamme hanketta erityisryhmien liikkumismahdollisuuksien nykytilan kartoittamiseksi ja kehittämiseksi. Kolmevuotinen erityistä tukea tarvitsevien nuorten hankerahoitus päättyy vuoden 2025 lopussa. Tavoitteena juurruttaa osa hankkeen toiminnoista omaksi toiminnaksi sekä saada uutta hankerahoitusta kohderyhmän liikkumisen edistämiseksi. Erityisryhmien liikuntamahdollisuuksien lisääminen sekä hankkeen myötä että nykyistä erityisliikunnan tarjontaa kehittämällä.		
MITTARI 1	Erityisryhmien liikuntatoimintaan (ryhmät ja tapahtumat) osallistuneiden määrät: 2024: Ikäihmiset 2086 Vammaisten ja muut erityisryhmät 1533 Osallistujamäärä yhteensä 3619	Lähtötaso	Tavoitetaso
		Vuoden 2024 osallistujamäärät	Erityisryhmien liikuntatoiminnan osallistujamäärät kasvaneet 10 % vuoden 2024 tasosta.

Liikuntapalvelujen taloudelliset tavoitteet

Tavoite: Uimalaitosten asiakasmäärien palauttaminen koronapandemiaa edeltäneelle tasolle (v. 2019 taso)

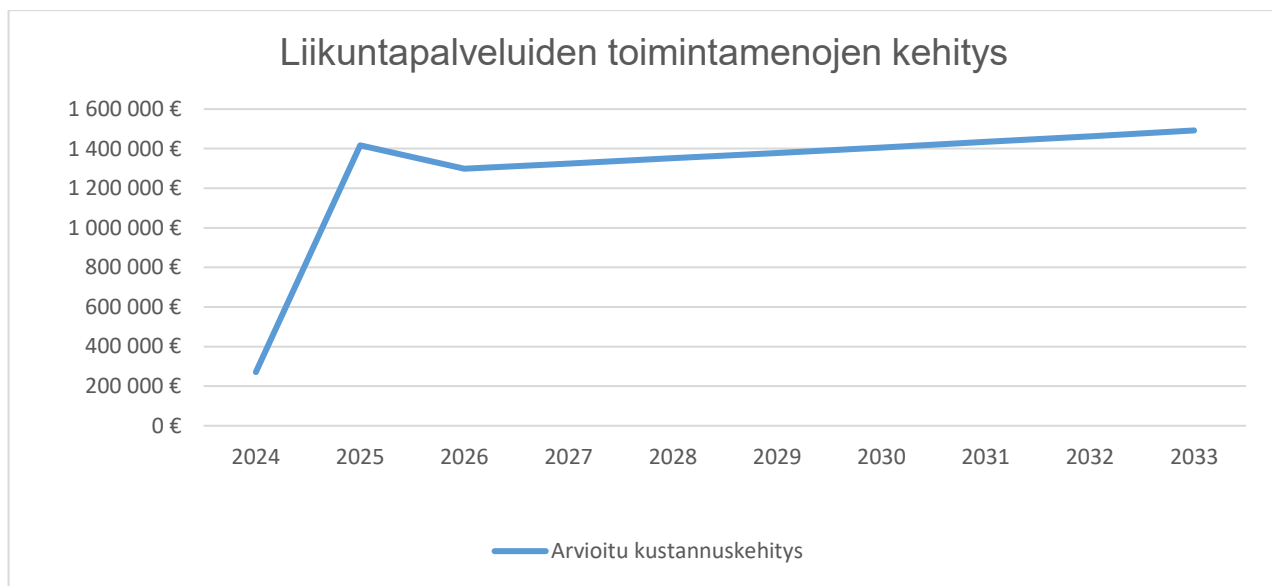
Liikuntalaitoksista uimalaitosten kävijämäärä koostuu pääosin yksittäisistä, pääsymaksun maksavista asiakkaista. Muut liikuntalaitokset ovat pääosin seuratoiminnan sekä muiden ryhmille varattujen vuorojen käytössä. Varattujen vuorojen osalta käyttöasteet ovat korona-ajan jälkeen palautuneet pandemiaa edeltäneelle tasolle. Liikuntayksikön pääsymaksukertymästä suurin osa kertyy uimalaitosten pääsymaksuista, joten uimalaitosten kävijämäärien kasvattaminen ja tästä seuraava pääsymaksukertymän kasvu vaikuttaa olennaisesti yksikön talouteen. Liikuntayksikön taloudellisena tavoitteena on saada nostettua myös uimalaitosten asiakasmäärät pandemiaa edeltäneelle tasolle (v. 2019 taso). Vertailuna vuoden 2021 kävijämäärät, mitä rasittavat koronasulut ja muut rajoitukset uimalaitosten käytössä sekä pandemiatilanteen vaikutus asukkaiden halukkuuteen käyttää palveluita, vuosien 2022, 2023 ja 2024 kävijämäärät (koronasulku vielä alkuvuonna 2022) sekä uimalaitosten käyttökauden 2024–2025 kävijämäärät. Alkuvuoden 2025 käynneistä (01–08/2025) normaalihintaisen käyntimaksun maksaneiden osuus kaikkien uimalaitosten kävijöistä on 36,7 %. Alennetun hintaisen käyntimaksun maksaneiden osuus kaikkien uimalaitosten kävijöistä on 27,7 %. Seniori- ja vuosikorttikäyntien

osuus uimalaitosten käynneistä on 18,4 %. Ohjatun toiminnan (seuravuorot, vesiliikuntaryhmät, vauvauinti, uimakoulut) osuus uimalaitosten käynneistä on 9,6 %. Maksuttoman käytön osuus (alle 4-vuotiaat lapset ja koululaiskäyttö) uimalaitosten käynneistä on 7,6 %.

	2019	2021	2022	2023	2024	2024–2025
Keskustan uimahalli	341 595	156 003	270 249	310 115	310 431	298 572
Meri-Porin uimahalli	49 758	23 945	39 182	40 873	35 959	29 128
Maauimala	81 239	78 063	82 232	74 925	80 715	67 513
Yhteensä	472 592	258 011	391 663	425 913	427 105	395 213

Hankerahoituksen määrän kasvattaminen

Vuonna 2025 liikuntayksikön hankerahoituksen suuruus on yhteensä 277 343 euroa. Tämä koostuu neljästä hankkeesta (Jokaisella on oikeus liikkua -hanke, 29 000 euroa, omavastuuosuus 50 %, Suomi Liikkeelle-avustus liikuntaneuvonnan kehittämiseen, 30 000 euroa, omavastuuosuus 40 %, Harrastamisen Suomen malli, 170 343 euroa, omavastuuosuus 30 %, Siltahanke Harrastamisen Porin mallista urheiluseuratoimintaan, 48 000 euroa, omavastuuosuus 20 %). Hanke-
rahoituksen osuutta pyritään kasvattamaan uusia liikkumisen edistämiseen kohdennettuja hankerahoitusvaihtoehtoja hyödyntämällä. Vuonna 2025 on haettu myös ESR-rahoitusta, josta rahoituspäätös on tulossa vielä syksyllä 2025.

Liikuntayksikön kustannuskehitystä on arvioitu 2 %:n kustannusten kasvun perusteella. Organisaatiouudistuksen myötä liikunta- ja nuorisoyksikkö aloittivat omina yksikköinä vuoden 2024 alusta.

Liikuntapaikkojen kävijämääriä pyritään edelleen kasvattamaan. Kävijämäärät ovat kasvussa, vaikkakin edelleen ovat alemmat kuin ennen koronapandemiaa. Seurakäytössä olevien harjoitustilojen käyttöasteet ovat tällä hetkellä jo normaalilla tasolla, mutta kuntalaiset eivät ole palanneet omatoimisen liikkumisen pariin vielä samalla tavalla. Kävijämäärien kasvaminen vaikuttaa lähinnä pääsy- ja käyttömaksujen kertymään, ei toimintakulujen kasvuun. Kaupungin taloudellisen tilanteen vuoksi kaupungin maksuja ja taksoja korotettiin vuoden 2025 alusta lähtien 10 %. Lisäksi samaan aikaan alennettu alv-kanta muuttui alv-lain muutoksen jälkeen 10 prosentista 14 prosenttiin. Liikuntapalvelut kuuluvat alennetun alv-kannan piiriin, joten alv-kannan muutos korotti osaltaan myös liikuntapalveluiden pääsymaksuja ja vuokria. Korotuksen laskettiin lisäävän pääsymaksutuottoja noin 0,1 miljoonaa euroa, mutta hinnankorotuksilla on usein vaikutusta myös kaupunkilaisten liikuntakäyttäytymiseen. Kuntalaisten liikunnan ja liikkumisen lisääminen on tärkeä tavoite. Panostetaan lasten, nuorten ja perheiden liikuttamiseen tiivistämällä kouluja päiväkotiyhteistyötä sekä kehittämällä lasten ja nuorten liikuttamista edistäviä toimintoja. Pyritään erityisryhmien liikkumismahdollisuuksien parantamiseen teemalla, jokaisella on oikeus liikkua. Seurayhteistyötä kehitetään edelleen. Edellä mainitut toimet eivät kokonaisuutena merkittävällä tavalla vaikuta liikuntayksikön kustannuskehitykseen. Organisaatiomuutokset ovat vaikuttaneet liikuntayksikön kulukehitykseen viime vuosien aikana, viimeisimpänä liikuntapaikkojen puhtaanapitokustannusten siirto teknisen toimialan liikuntapaikat-toimintayksiköstä liikuntayksikköön vuoden 2025 alusta.

Nuorisotyö

Nuorisopalveluiden kokonaisuus koostuu nuorisotiloilla tapahtuvasta alueellisesta nuorisotyöstä, jalkautuvaa ja monialaista yhteistyötä tekevästä erityisnuorisotyöstä, digitaalisesta nuorisotyöstä, kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävästä nuorisotyöstä, nuokkapakun avulla toteutettavasta liikkuvasta nuorisotilatoiminnasta, kulttuurisesta nuorisotyöstä, kansainvälisestä nuorisotyöstä sekä erilaisista nuorille kohdennettavista tapahtumista, retkistä ja leireistä. Nuorisopalveluiden alla toimii seitsemän nuorisotilaa eri puolilla kaupunkia (keskustan nuorisotalo, kauppakeskus Puuvilla, Lavia, Länsi-Pori, Meri-Pori, Noormarkku ja Sampola) sekä Kulttuuritalo Annis. Kouluissa tehtävää nuorisotyötä toteutetaan Itätuulen ja Meri-Porin yhtenäiskouluilla. Lisäksi on saatu hankerahoitus Winnovan kanssa yhteistyössä toteutettavaan oppilaitosnuorisotyöhön.

Ohjaamo on alle 30-vuotiaille nuorille suunnattu matalan kynnyksen palvelupiste, jossa eri alojen ammattilaisten palvelut on koottu yhteen toimipisteeseen. Ohjaamon palveluverkostoon kuuluu kaupungin omien ammattilaisten lisäksi myös muiden organisaatioiden edustajia. Ohjaamo toimii alustamaisesti ja mahdollistaa monialaisen verkostotyön, joka palvelee nuoria sekä päivistysluonteisesti että ajanvarauksella. Ohjaamossa on myös mahdollisuus asioida anonyymisti. Ohjaamo tarjoaa digitaalisia, valtakunnallisia (esimerkiksi Ohjaamojen Onni), ryhmämuotoisia sekä koulutuspalveluja asiakkaille ja monialaiselle verkostolle. Ohjaamo jalkautuu ja järjestää teemallisia tapahtumia. Palvelua on tarjolla esimerkiksi työhön, opiskeluun, talouteen, asumiseen, liikkumiseen, hyvinvointiin ja terveyteen liittyvissä asioissa. Palvelut ovat laajentuneet vuoden 2025 aikana.

Kohdennettu nuorisotyö sisältää nuorten työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön. Etsivä nuorisotyö ja nuorten työpajat toimivat Veturitalleilla sekä keskustan nuorisotalolla. Nuorten työpajatoiminnan tavoitteena on nuorten kasvu, itsenäistyminen, osallisuus, yhteisöllisyys sekä niihin liittyvä tietojen ja taitojen opettelu. Toiminta tarjoaa nuorelle varhaista tukea yksilöllisesti ja yhteisöllisesti. Valmennus tapahtuu työn sekä tekemällä oppimisen menetelmien ja yksilöllisen valmennuksen avulla. Tavoitteena on, että nuorten työ- ja opiskeluvälineet parantuvat valmennuksen aikana. Nuorten työpajoja ovat AV-paja, tekniikkapaja, kädentaidepaja, ravinto-, liikunta- ja terveyspaja sekä pajan koulu. Etsivän nuorisotyön tehtävä on tavoittaa tuen tarpeessa olevia nuoria ja auttaa heitä sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään nuorten kasvua, itsenäistymistä, osallisuutta yhteiskuntaan ja muuta elämänhallintaa sekä pääsyä koulutukseen ja työmarkkinoille. Etsivä nuorisotyö perustuu nuorten vapaaehtoisuuteen ja nuorten kanssa tehtävään yhteistyöhön.

Nuorisoyksikön yhteiset vastaa kaupungin nuorisopassitoiminnasta, ylläpitää nuorisoyksikön hanketoimintaa, osallistuu nuorisoyksikön kehittämiseen sekä sivistystoimialan avustuskokonaisuuden hallintaan, järjestää loma-ajan toimintaa kolmella alueella koulujen talvi-, kesä- ja syysloman aikana.

Henkilöstöresurssit	2024	2025	2026	Huomioita
Nuorisopalvelut	21 htv	21 htv	21 htv	Lisäksi tuntityötä tekevää henkilöstöä sekä yksi htv hanketyöntekijä
Ohjaamopalvelut	5 htv	8 htv	8 htv	
Kohdennettu nuorisotyö	7,6 htv	13 htv	13 htv	
Nuorisoyksikön yhteiset	3 htv	3 htv	3 htv	Lisäksi 1 htv hanketyöntekijä
Yhteensä	36,6 htv	45 htv	45 htv	

Nuorisoyksikön haasteet ja kehittämistarpeet

Nuorisoyksikön suurimmat haasteet ja kehittämistarpeet liittyvät nuorten hyvinvoinnin haasteisiin, monialaiseen yhteistyöhön, monialaisen ohjaus- ja palveluverkon puutteisiin, talouden epävarmuuteen ja nuorisoyksikön näkyvyyden parantamiseen.

Nuorten mielenterveyden, osallisuuden ja arjenhallinnan haasteet ovat lisääntyneet, mikä näkyy palvelutarpeen kasvuna. Tämä edellyttää entistä vahvempaa ennaltaehkäisevää sekä monialaista työtä.

Yhteistyö eri toimijoiden välillä (esim. sivistys-, sosiaali-, terveystoimi, Kela, työllisyysalue) kaipaa vahvistamista, jotta nuorten palvelut muodostaisivat toimivan kokonaisuuden. Yhteisten tavoitteiden ja toimintamallien kirkastaminen tukee sujuvampaa yhteistyötä, estää päällekkäisyyksiä ja säästää siten kunkin tahon niukkoja resursseja.

Rahoituksen epävarmuus ja mahdolliset leikkaukset vaikuttavat nuorisotyön jatkuvuuteen ja laatuun. Ennakoitavuuden ja pitkäjänteisen suunnittelun vahvistaminen tukee palvelujen kehittämistä. Nuorisoyksikön työotteiden säilyttäminen kaikissa nuorten palveluissa on tärkeää jatkossakin.

Nuorisoyksikön rooli ja toiminta eivät ole riittävästi esillä organisaation sisällä ja ulospäin. Viestinnän ja vaikuttavuuden esiin tuominen lisää ymmärrystä nuorisotyön merkityksestä ja vahvistaa sen asemaa.

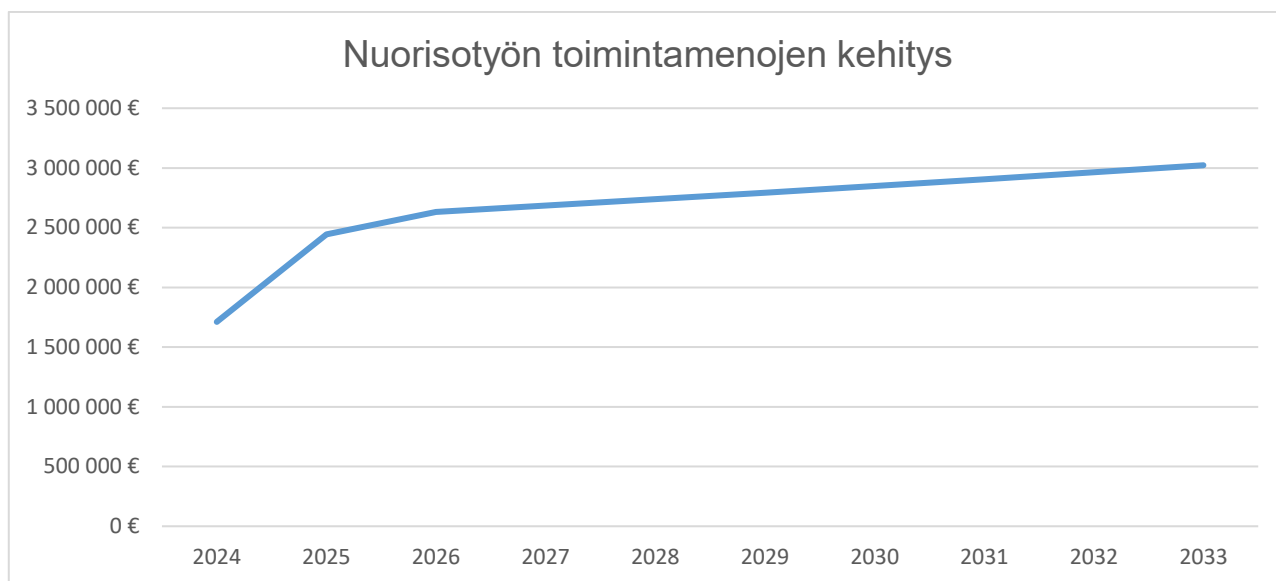
Nuorisoyksikön palvelujen järjestämiseen liittyvät riskit

- Nuorten hyvinvoinnin haasteet ja niihin varautuminen palveluissa.
 - Henkilöstön kouluttaminen on tärkeää, jotta voimme varautua kohtaamaan erilaisissa elämäntilanteissa olevia nuoria ja tarvittaessa auttamaan heitä. Myös turvallisuuden kehittämiseen erilaisissa tehtävissä tulee kiinnittää edelleen huomiota.
- Puutteet monialaisessa työssä
 - Monialaisen yhteistyön rakenteiden kehittymättömyys voi heikentää nuorten palvelujen kokonaisvaltaisuutta ja vaikuttavuutta. Kun eri toimijoiden välinen yhteistyö ei ole systemaattista tai vakiintunutta, nuorten tarpeisiin vastaaminen voi jäädä hajanaiseksi. Tämä voi johtaa siihen, että nuori ei saa oikea-aikaista ja koordinoitua tukea, vaikka palveluja olisi tarjolla.
- Taloudellisten resurssien heikkeneminen
 - Talouden heikentymien vaikuttaa palvelujen ja nuorten hyvinvoinnin heikkenemiseen.
- Ulkopuolisen rahoituksen mahdollisen heikkenemisen vaikutukset toimintaan.
 - Nuorisoyksikössä rahoitusta saadaan tällä hetkellä nuorten työpajatoimintaan, etsivään nuorisotyöhön, oppilaitosnuorisotyöhön sekä erillisiin hankkeisiin. Mikäli rahoitus vähenee, on sillä suora vaikutus nuorisoyksikön talousarvioon ja sen myötä palvelutasoon.
- Henkilöstön saatavuuden heikkeneminen.
 - Ilta- ja viikonloppupainotteisen työn houkuttelevuus on heikentynyt. Nuorisoyksikkö kilpailee työntekijöistä myös hyvinvointialueen sekä varhaiskasvatuksen kanssa. Samaa koulutustasoa vaativat tehtävät ovat hyvinvointialueella korkeammin palkattuja. Myös sivistystoimialan sisällä vastaavan tasoisten tehtävien palkkauksessa on eroja.

Nuorisoyksikön toiminnalliset tavoitteet

PAINOPISTE	Hyvinvoiva Pori		
TAVOITE	Pori on lasten ja nuorten kaupunki		
TEKO	Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi on meille erityisen tärkeää		
TOIMENPIDE	Nuorisoyksikön hyvinvointia edistävät eri toiminnot ja palvelut ovat tuttuja kaupungin nuorille		
MITTARI	Nuorisoyksikön toimintaan ja palveluihin osallistuvien määrä pysyy samana/kasvaa	Lähtötaso	Tavoitetaso
		Nuorisopalvelut: Toimintaan osallistuneiden määrä 2024 oli 70 215	Pysyy samana tai kasvaa
		Kohdennettu nuorisotyö: Etsivien tavoittama määrä 2024 oli 327hlö	
		Nuorten työpajoille osallistuneiden määrä 2024 oli 223	
		Ohjaamo: Yksilöasiakkaiden määrä 2024 oli 2403	
		Ryhmien määrä 2024 oli 122	
		Ryhmien kävijämäärä 2024 oli 3194	

Nuorisoyksikön taloudelliset tavoitteet

Kaaviossa on kuvattu nuorisopalvelujen kustannuskehitystä arvioidulla 2 %:n vuosittaisella kustannusten nousulla. Nuorisoyksikön kustannuksiin on vaikuttanut vuosien 2024, 2025 ja 2026 aikana tehdyt organisaatiomuutokset.

Elinvoima- ja ympäristötoimiala

Näkymä vuodelle 2026 maailmantaloudessa on edelleen epävarma. Suhdanteissa näkyy kuitenkin merkkejä lievästä elpymisestä: Euroopan keskuspankki on aloittanut ohjauskorkojen keventämisen inflaation hidastuessa, mikä tukee investointeja ja kulutusta. Suomen talouskasvun ennustetaan vahvistuvan maltillisesti, mutta jäävän edelleen alle pitkän aikavälin keskiarvojen. Julkinen talous pysyy alijäämäisenä, ja työttömyyden lasku on hidasta. Kuluttajien luottamus on edelleen hyvin heikolla tasolla. Odotukset heijastuvat erityisesti kulutushalukkuuteen, asumiseen ja työllisyyteen liittyvissä hankinnoissa, mikä hidastaa talouden elpymistä.

Suomen vientiteollisuuden tilanne on yleisesti ottaen ollut heikko, mutta vähitellen elpymään päin. Viennin kasvu hidastui merkittävästi vuonna 2024, mutta piristyi hieman alkuvuonna 2025 erityisesti kemian, metsäteollisuuden sekä sähkö- ja elektroniikkateollisuuden tuotteissa. Maailmanpoliittisesta tilanteesta johtuva epävarmuus hidastaa edelleen merkittävästi pidemmän aikavälin palautumista. Yhdysvaltain kanssa solmittu tullisopimus rauhoittaa tilannetta, vaikka se vientikauppaa merkittävästi haittaakin.

Porin seudulla taloustilanne on kaksijakoinen. Työttömyys on noussut ja ylittää Satakunnan keskiarvon, mutta alueen vientivetoinen elinkeinoelämä osoittaa elpymisen merkkejä. Tulevaisuuden näkymiä kohentavat erityisesti alueelle suunnitteilla olevat puhtaan siirtymän hankkeet, vaikka useat niistä odottavatkin vielä lopullisia investointipäätöksiä. Alueella on vireillä useita merkittäviä teollisuus- ja energia-alan hankkeita, kuten Forcitin TNT-tuotantolaitos, Nordic Ren-Gasin e-metanolilaitos, Ecogrid energyn ja Polarnoden datakeskushankkeet sekä Tahkoluodon teolliset kehityshankkeet ja merituulivoimapuiston laajennussuunnitelma. Lisäksi pitkään vireillä ollut BioEnergon biotuotetehdas näyttäisi viimein lähestyvän investointipäätöstä. Kukin hankkeista on satojen miljoonien eurojen arvoinen, joten niillä on merkittävä vaikutus alueen työllisyyteen ja talouskasvuun. Hankkeet edistävät myös hiilineutraaliustavoitteita alueella. Alueen elpymisen nojautuu entistä enemmän teollisuuden ja viennin kehitykseen sekä julkisiin hankkeisiin.

Rakentamisen suhdanne on edelleen vaisu erityisesti asuntorakentamisessa, mutta yksittäiset suuret julkiset ja teolliset rakennushankkeet ovat tukeneet alan toimeliaisuutta. Alan työllisyys on huono. Asuntomarkkinassa asuntojen hinnat ovat laskeneet, mutta alkuvuonna 2025 vanhojen asuntojen hinnat näyttävät kääntyneen nousuun. Kauppamäärät ovat pysyneet alhaisina, mutta niissäkin on nousua vuoden takaiseen verrattuna. Porissa on Kiinteistövälitysalan Keskusliiton mukaan vanhojen asuntojen hinnat nousseet 5 % ja määrät +22 %. Rakentamistoimialan uskotaan elpyvän teollisten investointien myötä nopeasti.

Työmarkkinoilla vuoden 2025 alkupuoliskolla korostuvat sekä työttömyyden kasvu että avointen työpaikkojen vähentyminen, mikä heijastaa yleistä taloudellista epävarmuutta. Rakenteellinen kohtaanto-ongelma ei ole poistunut, mutta työvoimapula ei ole tällä hetkellä alueen keskeisin työmarkkinaongelma. Osaavan työvoiman saatavuus uhkaa muodostua yritysten kasvun esteeksi, ellei yritysten valmiuksia kansainväliseen rekrytointiin saada vahvistettua eläköityvän työvoiman korvaamiseksi. Mikäli teolliset investoinnit käynnistyvät, voi rakennustoimiala lähteä nopeaan nousuun, mikä voi näkyä jopa työvoimapulana. Myös Mäntyluodon telakan omistusjärjestelyt voivat näkyä nopeana metallialan työllisyyden toipumisena.

Pori on jatkanut määrätietoista työtä investointiympäristön kehittämiseksi. Kaupunki on mahdollistanut teollisuusalueiden käytön uusille hankkeille (Kirrinsanta, Tahkoluoto) ja edistänyt logistiikkainfrastruktuurin kehittämistä merituulikeskuksen ja satamainvestointien kautta. Honkaluodon kaava valmistui keväällä 2025 ja houkutteli heti alueelle datakeskustoimijan. Kaavoitus jatkuu Mäntyluodon alueen kaavasuunnittelun sekä Tahkoluoto-Paakarit- ja Yyterinniemen yleiskaavasuunnittelulla. Porin rooli alueen veturina on vahvistunut strategisen kaavoituksen, yritysyhteistyön ja puhtaan siirtymän hankkeiden myötä.

Yleiskuvassa Porin seutu kohtaa lyhyen aikavälin haasteita. Pitkän aikavälin näkymät ovat kuitenkin suotuisat, mikäli suunnitteilla olevat investointihankkeet toteutuvat ja vientimarkkinat elpyvät maailmanpoliittisen tilanteen selvenemisen myötä.

Satakunnan työllisyysalue ja työllisyyspalvelut

Toimialan suurin muutos 2025 oli työllisyysuudistus, jossa valtion TE-toimistot lakkautettiin ja siirrettiin lakisääteisesti kuntien vastuulle. Porin alueelle syntyi 11 kunnan muodostama Satakunnan työllisyysalue, jossa vastuukuntana toimii Porin kaupunki. Muut kunnat ovat Kokemäki, Harjavalta, Nakkila, Ulvila, Merikarvia, Pomarkku, Siikainen, Karvia, Kankaanpää ja Jämijärvi. Toimintaa johtaa ja alueen työvoimaviranomaisena toimii elinvoima- ja ympäristölautakunnan alainen Satakunnan työllisyysalueen jaosto, jossa on vähintään yksi edustaja kustakin työllisyysalueen kunnasta. Kiinteitä toimipisteitä on Porissa, Harjavallassa ja Kankaanpäässä. Lisäksi muissa kunnissa asiakkaita vastaanotetaan ns. asiointipisteissä, jotka ovat avoinna ajanvarauksella sovitun aikataulun mukaan.

Satakunnan työllisyysalue sijoittuu organisatorisesti kasvu- ja työllisyyspalvelut -yksikköön. Työllisyysalueen henkilökunnan pääosan muodostaa liikkeen luovutuksella Satakunnan TE-toimistosta Porin kaupungin palvelukseen siirtyneet virkailijat. Henkilöstöä siirtyi valtiolta noin 125 htv.

Satakunnan työllisyysalueen arvioidut kulut talousarviovuonna ovat 13,7 miljoonaa euroa ja siitä Porin kaupungin osuus noin 9 miljoonaa euroa. Vuosina 2025 ja 2026 työllisyysalueen maksuosuudet määräytyvät kuntakohtaisiin valtionosuuksiin sisältyvien laskennallisten tekijöiden perusteella. Vuodesta 2027 alkaen tavoite on siirtyä aiheuttamisperusteisiin maksuosuuksiin. Tämän mallin valmistelu jatkuu vuoden 2026 aikana.

Uudistus on lähtenyt käyntiin hyvin. Palvelut ovat jatkuneet katkeamatta ja uusia toimintamalleja on pystytty ottamaan käyttöön. Taloutta ja työllistymisen käytettävissä olevia palveja rasittaa ns. velkahännät, jotka ovat perua TE-toimiston aiemmin tekemistä tälle vuodelle siirtyneistä päätöksistä, joiden hoitamiseen ei kuitenkaan saatu omia määrärahoja. Tämän vuoksi esim. uusien palkkatukien myöntäminen on keskeytetty.

Työllisyysuudistuksen yhteydessä kunnille lisättiin myös muuta velvoittavaa lainsäädäntöä. Palkkatuen käyttö kunnissa ja hyvinvointivointialueilla kiellettiin syksystä 2024 alkaen, minkä seurauksena palkkatukea leikattiin valtionosuuksista. Tästä syystä kaupunki on 2025 aikana ajanut alas aikuisten työpajatoiminnot. Jäljelle on jäänyt nuorten työpajat, jotka siirtyivät elinvoima- ja ympäristötoimialalta sivistystoimialle ja joiden toimintaan saadaan OKM:n rahoitusta. Kunnallinen työpajatoiminta on muutospaineissa ja toimintaa on supistettu palkkatukimuutosten takia.

Uutta on myös 2025 alusta voimaan tullut laajennettu kustannusvastuu työttömyysturvan, työmarkkinatuen sekä ansiosidonnaisen työttömyysturvan perusosasta. Lainsäädäntöä on muutettu siihen suuntaan, että työttömyysturvan kuntien maksuosuuksiin eli ns. sakkomaksuihin ei voi vaikuttaa aktivoimalla työnhakijoita palveluihin kuten aiemmin. Kunta joutuu maksamaan osuutta työnhakijan työttömyysturvasta jo 100 työttömyyspäivän jälkeen ja maksuosuuksista välttyä vain työnhakijan työllistyessä ilman palkkatukea.

Kun vuonna 2024 Porin kaupunki maksoi ns. sakkomaksua n. 6,6 M€, saattavat nämä kustannukset 2025 nousta jopa yli 12 miljoonaan euroon. Tämä on riskitekijä, joka johtuu kustannusvastuun laajenemisesta sekä heikentyneestä työllisyyskehityksestä ja pitkäaikaistyöttömyyden kasvusta. Valtion tähän tarjoama rahoitus ei riitä kattamaan työttömyysturvasta aiheutuvia kustannuksia, joten erotus jää Porin kaupungin kustannettavaksi.

Invest In -toiminta ja teollisuuden sijoittumisedellytykset

Porin seutu on jatkanut aktiivista työtä uusien teollisten investointien houkuttelemiseksi alueelle. Invest In -toiminta keskittyy erityisesti vihreän siirtymän, energiaintensiivisen teollisuuden ja kiertotalouden investointimahdollisuuksiin, joille alueella on olemassa vahva infrastruktuurinen ja logistinen perusta. Kirrinsannan, Peittoon ja Honkaluodon teollisuusalueiden kaavoitus, Tahkoluodon sataman alueen ja Mäntyluodon meritulikeskuksen kehittäminen sekä käynnissä olevat T-kaavoitushankkeet Mäntyluodossa tukevat suurten toimijoiden sijoittumisedellytyksiä.

Kansainvälisten sijoittajien kiinnostus on edelleen aktiivista, mutta geopoliittinen epävarmuus ja investointipäätösten pitkät valmisteluajat ovat näkyvät hankkeiden hitaana etenemisenä. Tonttivarauksia on kuitenkin tehty useita, mikä kertoo sijoittumishalukkuudesta ja pitkän aikavälin investointien valmistelusta. Tonttivaraukset ovat konkreettinen osoitus alueen vetovoimasta, ja niillä on luonnollisesti keskeinen rooli tulevien investointien mahdollistamisessa.

Alueen vetovoimaa parannetaan kehittämällä yhteistyömalleja elinkeinoyhtiön, sataman, energiayhtiöiden ja koulutusorganisaatioiden kesken. Kaupungin rooli sijoittumispalvelujen koordinoijana ja päätöksenteon ennakoitavuuden varmistajana on tunnistettu keskeiseksi. Invest In -toiminnassa korostuu pitkäjänteisyys: tavoitteena on rakentaa kokonaisvaltainen, kestävä ja kilpailukykyinen teollinen ekosysteemi, joka houkuttelee investointeja paitsi Suomessa myös kansainvälisesti.

Vuoden aikana saatuja onnistumisia ovat mm. Forcitin, Nordic Ren Gasin ja Volaren tehdashankkeet sekä ecogrid.energin ja Polarnoden datakeskushankkeet. Lisäksi käynnissä on neuvotteluja useista uusista hankkeista. Aiemmin julkaisuista hankkeista mm. BioEnergon hanke on ilmoittanut tekevänsä investointipäätöksen vielä vuoden 2025 aikana. Porin Mäntyluodon telakkatoiminta saa jatkoa, kun Enersense myi offshore-liiketoimintansa kanadalaiselle Davielle. Toiminta jatkuu Sata Shipbuilding Oy:n nimen alla. Telakan kiinteistö jää edelleen kaupungin tytäryhtiön Suisto Kiinteistöjen omistukseen.

Kaavoitus

Kaavoitusyksikkö hoitaa lakisäätöistä kaavoittajan tehtävää.

Suunnittelutehtävien lisäksi kaavoitusyksikkö osallistuu kaupungin elinvoiman ylläpitämiseen ja kehittämiseen, rakentamisen laadunvalvonta- ja lupaprosesseihin sekä monipuolisesti erilaisiin rakennettuun ympäristöön ja ihmisiin kohdistuviin selvityksiin ja hankkeisiin.

Kaavoitusyksikkö hoitaa myös Eurajoen maankäytön suunnittelun lakisäätöistä kaavoittajan tehtävää sopimuksen mukaisesti. Sopimus on voimassa aina vuoden kerrallaan, mikäli sopimuskunta ei irtisano sopimusta edellisen vuoden loppuun mennessä. Tehtävää hoidetaan nykyisellä henkilöstöllä.

Kaavoitusyksikön menot koostuvat pääosin henkilöstökustannuksista. Kaavoitusyksikössä työskentelee tällä hetkellä 16 vakituista työntekijää ja määrä pysyy vuonna 2026 samana. Eläköityvien suunnitteluavustajien paikat on täytetty uusilla työntekijöillä. Tulevaisuudessa suunnitteluavustajien tehtävänimike pyritään muuttamaan kaavavalmistelijaksi.

Nykylainsäädännön mukaiset suunnittelukriteerit edellyttävät muun muassa laajamittaisia taustaselvityksiä kaavahankkeille, mikä aiheuttaa painetta kaavaselvityksille budjetoidun määrärahan lisäämiseen.

Kaupunki pyrkii lähivuosina uudistamaan paikkatietopohjaisen suunnittelujärjestelmän. Sen myötä kaavoitusyksikön käytössä oleva suunnittelujärjestelmä saattaa vaihtua, mikä aiheuttaa tarvetta varautua koulutukseen. Koulutuksen määräraha pyritään säilyttämään nykytasolla. Yleiskaavoitukseen liittyvä Esrin DMCity-pilotointi jatkuu.

Kaavoitusmaksuja koskevaa hinnastoa uudistetaan vuoden 2025 syksyllä. Jos asemakaava tai kaavan muutos on pääasiassa yksityisen edun vaatima ja laadittu maanomistajan tai -haltijan aloitteesta, kunnalla on oikeus periä tältä kaavan laatimisesta ja käsittelystä aiheutuneet kustannukset. Uuden hinnaston mukainen kaavoitusmaksu (perusosa ja tiedotusmaksu) on noin 15 prosenttia korkeampi kuin voimassa olevan hinnaston maksuluokan yläraja. Hakijan maksettavaksi tulevat lisäksi lähtökohtaisesti selvityskustannukset. Uudessa hinnastossa on pyritty selkeyttämään asemakaavan tai asemakaavamuutoksen hakemisen prosessia, osapuolien tehtäviä sekä kustannusten kokonaisuuden muodostumista. Uuteen hinnastoon on lisätty myös yleiskaavoituksen kaavoitusmaksu, jollaista ei ole aikaisemmin hinnastossa ollut.

Asemakaavoja on vireillä 30 kappaletta sekä ranta-asemakaavat.

Mäntyluodossa / Kirrinsannassa vireillä olevat T-kaavat pyritään saattamaan voimaan.

Kehityskuvatyo on aloitettu vuonna 2025 tilannekuvan luomisella ja työn vaatimien selvitysten laatimisella. Maankäytön suunnittelun ja koko Porin maankäytön kehityskuvan ja rakennemallin tarpeisiin on käynnistetty muun muassa laaja selvitystyö Porin siniviherrakenteesta. Laadittavassa selvityksessä kartoitetaan yleispiirteisesti alueen vesistöt, luonto ja viheralueet sekä niiden yhteydet. Työn tavoitteena on osoittaa Porin arvokkaimmat luontokohteet ja laatia kehittämissuunnitelma, jossa kohteet ja niiden väliset yhteydet esitetään maankäytön suunnittelutyön tueksi.

Tahkoluoto-Paakarien ja Yyterinniemen osayleiskaavatytöt etenevät. Tahkoluoto-Paakarien kaavassa pyritään säilyttämään alueen saariston vapaa-ajan käytössä olevat alueet nykyisessä käytössään. Kaavaratkaisulla varaudutaan sataman ja siihen liittyvien logistiikka- ja teollisuustoimintojen laajentumiseen Tahkoluodon eteläpuoliselle matalikkoalueelle ja tätä tavoitetta tuetaan satama-alueen sisäisin liikennetarkeisuuin ja satamaa ympäröivin suojaviheraluein. Kaavaratkaisu huomioi myös merituulipuiston laajentumisen ja sen edellyttämät sähkönsiirtotarkeisut sekä mahdollisen vetyputkilinjauksen. Sataman laajentumisalueella varaudutaan uuden syväsataman ja -väylän mahdolliseen tarpeeseen tulevaisuudessa. Kemikaalisataman ja vaarallisia kemikaaleja käsittelevien laitosten ja varastoinnin edellytykset turvataan T/kem -merkinnöin.

Yyterinniemen osayleiskaavan päätavoitteena on ajantasaistaa yleiskaava oikeusvaikutteisena nykyisiä olosuhteita ja uusia käyttötarpeita vastaavaksi. Kaavatyön tavoitteena on maankäytön kehityksen ohjaaminen noin 20 vuoden aikajänteellä. Osayleiskaavalla sovitetaan yhteen alueen luontoarvojen, asumisen, teollisuuden, liikenteen ja matkailun tarpeet sekä määritellään puitteet myöhemmin laadittaville yksityiskohtaisille asemakaavoille.

Rakennusvalvonta

Talouden edelleen jatkuva alamäki näkyy myös rakennusvalvonnan lupapalveluiden kysynnässä. Rakennuslupamäärät ovat laskeneet edelliseen vuoteen verrattuna: elokuussa 2024 myönnettyjä lupia 367 kpl ja vastaavasti 254 kpl vuonna 2025. Lisäksi suuret kohteet ovat kuitenkin vähentyneet, mikä vaikuttaa lupatuottoihin.

Lisäksi vuonna 2025 voimaan tullut rakentamislaki muutti toimintaa, kun toimenpideluvista ja pienten (alle 30 m²) rakennusten rakennuslupamenettelystä luovuttiin. Tällä on vaikutuksia käsittelyaikoihin ja lupamaksutuottoihin. Keskimääräinen tilastollinen käsittelyaika tulee todennäköisesti kasvamaan, koska pienet ja nopeasti käsiteltävissä olevat luvat jäävät pois tilastoista. Muiden lupahakemusten käsittelyaikojen odotetaan hieman lyhenevän.

Ympäristösuunnittelu

Ympäristösuunnitteluyksikkö jatkaa ympäristön- ja luonnonsuojelun edistämisen kunnalle lainsäädännössä määrättyä tehtävää laajalla ympäristökasvatustyöllä. Vuosittain porilaisille tarjotaan maksuttomia luontoretkiä ja ympäristökasvatustiiviot kouluille järjestetään vierailukohteita muun muassa kiertotalouden, luonnonsuojelun ja uusiutuvan energian teemoista. Uutena toimintona kesäkuussa 2025 järjestettiin aikuisten ympäristöviikko. Luonnonsuojelukohteiden virkistyskäytön suunnitteluun ja luontotyyppikunnostuksiin yksikkö osallistuu resurssien puitteissa. Kaupungin LUMO-ohjelman valmistelu on aloitettu, samoin aloitettiin rantaroskaseuranta Kallossa.

Jätehuollon viranomaistoiminnassa aloitettiin kompostoritarkastukset 2025 kesällä. Niitä tehdään biojätteen erilliskeräysvelvoitteen mukaiseen lajitteluun kannustamiseksi ja kompostointirekisteriin ilmoitettujen tietojen oikeellisuuden varmistamiseksi. Tarkastuskäynnillä tutkitaan, vastaako kiinteistöllä oleva biojätteen kompostori rekisteriin ilmoitettuja tietoja ja täyttääkö se jätehuoltomääräysten mukaiset vaatimukset. Ensimmäisten tulosten perusteella on nähtävissä, että

tarkastustyölle on tarvetta ja on mahdollista, että ympäristövalvonnan työmäärä kasvaa, kun tarkastusten johdosta joidenkin kiinteistöjen asiat siirtyvät jätelain valvontaviranomaiselle. Vuoden 2026 aikana tarkastellaan, miten toimivalta-alueen asumisessa syntyvät sekajätteet ja lietteet kuljetetaan käsiteltäväksi vastaanottopaikkoihin, ja miten voitaisiin hyödyntää tietojärjestelmiä nykyistä tehokkaammin lakisääteistä seuranta- ja raportointia varten, jotta tiedot kuljetuksista ja jätemääristä olisivat aina ajantasaisia.

Resurssiviisaan kiertotalouden tiekartan toimenpiteiden toteutusta koordinoidaan kaupunginhallituksen päätöksen (453 §/9.10.2023) mukaisesti. Tiekartan toteuttaminen on edennyt toistaiseksi suunnitelmien mukaisesti. Kireä kuntatalous voi jatkossa hidastaa kehitystä. Hankkeiden osalta ilmastonmuutoksen hidastamisen, energian viisaamman käytön sekä luonnonsuojelun edistämiseksi pyritään hyödyntämään ulkopuolisia rahoituslähteitä. Tällä hetkellä kaikki ympäristöhankkeet ovat päättymässä vuonna 2025. Vuodelle 2026 on haettu yhtä EAKR-ilmastohanketta.

Joukkoliikenne

Joukkoliikenteen koulupäivien aikaiset vuorot eivät ole ruuhkautuneet ja matkustus sujuu nykyisellä käytettävissä olevalla automäärällä. Määrärahoissa ei ole varauduttu saattovuorojen ostamiseen.

Vuoden 2026 aikana matkojen ja lipputulosten määrää vähentää Ruosniemestä ja Toejoelta keskustaan matkustavien yläkoululaisten matkustuksen väheneminen, koska he aloittavat syksyllä 2025 Pohjoisväylän koulussa. Vuoden 2026 kouluvuoden aikaista vuorotarjontaa on maltillisesti vähennetty Pohjois-Porissa, mutta syksyksi 2026 tehtäneen lisää muutoksia kustannustehokkuuden säilyttämiseksi.

Vuoden 2026 aikana ei ole tiedossa suurempia katujen peruskorjauksia, jota vaikuttaisivat aikataulujen täsmällisyyteen tai pakottaisivat lisäämään ajoaikaa. Lähivuosina toteutettava Impolan ylikulkusillan uusiminen väistötiejärjestelyineen aiheuttaa lisäkustannuksia ja reittien uudelleenjärjestelyjä.

Kaupungille aiheutuu edellisiä vuosia suurempi riski lipputulosten kehityksestä, koska Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kilpailuttamassa seudullisessa joukkoliikenteessä on siirrytty käyttöoikeussopimuksista hankintasopimuksiin. Porin kaupunki ja Varsinais-Suomen ELY-keskus ovat sopineet kausilippujen yhteiskäytöstä ja nousukorvauksista, mikä lisää työ- ja opiskeluliikenteen sujuvuutta.

Ympäristö- ja terveysvalvonta

Ympäristö- ja terveysvalvontayksikkö vastaa kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluvasta laillisuusvalvonnasta kuten erilaisten lupa- ja valvontatehtävien hoidosta, Porin seudun ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueella elinympäristöön liittyvien terveysriskien hallinnan ohjauksesta ja neuvonnasta, eläinten hyvinvoinnin valvonnasta, terveydensuojelu-, elintarvike-, tupakka- ja lääkelain valvonnasta sekä eläinlääkintähuollosta, ja Porin yhteistoiminta-alueen maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtävistä.

Porin seudun ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Porin lisäksi Eurajoki, Harjavalta, Nakkila ja Ulvila. Ympäristöterveydenhuollon eläinlääkärivastaanotot sijaitsevat Porin Tikkulassa, Eurajoella ja Harjavallassa. Maaseutupalveluiden yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Porin lisäksi Karvia, Merikarvia, Siikainen ja Ulvila. Lisäksi Kaanpään yhteistoiminta-alueen kanssa on tehty yhteistyösopimus henkilöstöresurssin joustavasta käytöstä. Yksikkö vastaa sopimusten perusteella Eurajoen, Harjavallan, Kokemäen, Nakkilan, Pomarkun ja Ulvilan ympäristönsuojelun viranhaltijatehtävistä. Ympäristöministeriö on päätöksellään siirtänyt valtion lupaviranomaiselle kuuluvaa toimivaltaa ympäristölupa-asioissa Porin kaupungille 31.12.2028 saakka.

Yksikössä hoidettavien viranomaistehtävien osalta toimintaympäristöön vaikuttavat eniten muutokset lainsäädännössä. Julkisuudessa esillä ollut normien purkaminen ei ole merkittävästi kohdistunut yksikön tehtäviin, vaan toimialan sekä kansallinen että EU-lainsäädäntö ovat monin paikoin päinvastoin tarkentuneet. Lisäksi yhteiskunnan varautumiseen liittyvät tehtävät ovat lisääntyneet. Kuntalaisten kiinnostus elinympäristön terveellisyyteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen kasvaa jatkuvasti, mikä lisää niihin liittyviä yhteydenottoja viranomaisille. Vuoden 2026 alusta voimaan tulevat muutokset eläinlääkintähuoltolaissa edellyttävät ympäristöterveysjaoston päätöksentekoa yhteistoiminta-alueen eläinlääkinnän palvelukokonaisuudesta ja palveluiden osittaisesta markkinaperusteisesta hinnoittelusta.

Yleinen taloustilanne näkyy yksikön tehtävissä vähäisempinä uutena yritystoimintaan liittyvinä lupa- ja ilmoitusmenettelyinä sekä lisääntyneinä ilmoituksina toimintojen päättymisestä, mikä vähentää valvonnasta saatavien maksutuottojen määrää. Kuntalaisten taloudelliset haasteet vaikuttavat muun muassa jätehuollon laiminlyönteihin liittyvien valvontatehtävien määrään. Maatalouden rakennemuutoksen seurauksena tapahtuva maaseutupalveluiden asiakkaina olevien maatilojen määrän väheneminen jatkuu edelleen.

Kaupunkikehitys ja omistajaohjaus

Yksikkö osallistuu kaupunkikehityksen kärkikohteiden suunnitteluun ja toteuttamiseen koordinoimiseen ja vastuutehtäviin. Teknisen toimialan uudelleen järjestäytyminen ja investointien keskitetty hallinta tehostavat kärkikohteiden kehittämistä ja elinvoiman syntymistä. Kaupungin elinvoiman kannalta merkittäviksi alueiksi määritellyistä kaupunkikehityksen kahdestatoista kohdealueesta on painotusta suunnattu virkistys-, matkailun ja tapahtumien kohteisiin yksikön henkilöiden

vetovastuussa oleviin Yyteriin ja kaupunkikeskustaan sekä Kirjurinluotoon ja Kalaforniaan. Tehtävää varten on kohdevastaavien kanssa järjestäytytty omaksi SOFT-ryhmäksi, joka osaltaan koordinoi tapahtumien ja matkailun edellyttämiä investointeja ja nostaa keskeiset aiheet kaupunkikehityksryhmään muiden elinvoimahankkeiden rinnalle. Uudeksi kokoa-vaksi teemaksi esitetään meren ja joen Poria.

Yksikkö jatkaa kaupunkikonsernin omistajaohjausta ja osallistuu vastuutahona omistuserien tarkoituksenmukaisiin järjestelyihin. Asuntopolitiikka laaditaan vastaamaan strategiatyössä asetettuja tavoitteita, huomioiden asumisen ja asuntorakentamisen muutokset, täydentäen kestävä kehityksen mukaisesti kaupunkirakennetta sekä vahvistaen joukkoliikenteen ja palveluverkon toimintaedellytyksiä. Vuoden 2025 lopussa käynnistetään omistajapoliittisten linjausten päivittäminen ja kaupungin vakuutusturva kilpailutetaan vuonna 2026.

Toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin liittyvät riskit

Toimialaa koskevat merkittävimmät riskit kytkeytyvät kansainvälisen tilanteen epävarmuuteen – erityisesti turvallisuuspoliittisiin jännitteisiin ja kauppapoliittisiin kiristykseen – jotka heijastuvat suoraan investointihalukkuuteen, yritysten tilauskantaan ja kasvunäkymiin. Yritysten investointihalukkuuden hiipuminen ja suunniteltujen investointien viivästyminen hidas-tavat uusien työpaikkojen syntyä ja alueen elinvoiman vahvistumista. Näiden kautta riskit konkretisoituvat paikallisesti työllisyyden heikkenemisenä, veropohjan kaventumisena ja kaupungin palvelujärjestelmän paineiden kasvuna. Muita keskeisiä riskejä ovat sääntely- ja sopimusmuutokset sekä palvelutehtävien ja resurssien epätasapaino.

Vaikka työmarkkinan kohtaanto-ongelma on hieman helpottanut, työllisyyden, elinvoiman ja verotulojen vahvistaminen edellyttää uutta kasvua ja investointeja. Kasvun mahdollistamiseksi yritykset tarvitsevat riittävästi osaavaa työvoimaa, mikä ei ole kaikilla aloilla kotimaisin voimin saavutettavissa. Väestön ikääntyessä yritysten on tärkeää turvata osaajatarpeensa myös madaltamalla kynnystä palkata ulkomaalaistaustaisia työntekijöitä.

Työttömyyden kasvu vaikuttaa kaupungin talouteen kaksisuuntaisesti: se vähentää verotuloja ja kasvattaa samanaikaisesti työttömyysturvan kuntaosuuteen liittyviä menoja. Uusien työpaikkojen vähäinen määrä nostaa riskiä työttömyyden pitkittymisestä ja työttömyyskustannusten noususta erityisesti vaikeasti työllistyvien kohdalla.

Investointien toteutuminen kohtaa epävarmuuksia muun muassa geopolittisen tilanteen, kilpailukykytekijöiden ja lupa- ja rahoitusprosessien osalta. Mikäli teollisuusinvestoinnit eivät lähde toteutumaan ja rakentaminen ei vilkastu, alenevat lupatuotot heikentävät kaupungin tulopohjaa. Muuttuva rakentamislainsäädäntö muuttaa toimintatapoja, joiden kokonaisvaikutuksia ei vielä täysin tunneta.

Toimialalla tarvitaan erityislainsäädännön mukaisten tehtävien hoitamiseen korkeasti koulutettua asiantuntijoita. Uusien muualla koulutuksensa saaneiden asiantuntijoiden rekrytointi ja kaupunkiin sitouttaminen on hankalaa, jos henkilöllä ei ole aiempaa sidosta Poriin. Yhä useammin rekrytoitu asiantuntija asuu ja elää muussa kaupungissa, ja työ on erittäin etäpaineotteista. Etätyö haastaa johtamista ja työyhteisöön sitoutumista, sekä vaikeuttaa työtehtävien ja -vastuiden jakamista suosituimpien lomakausien aikana. Etätyöt ovat välttämätön houkutin ja pitovoima asiantuntijoiden rekrytoimiseksi, mutta työkyvynäisyyden aiheuttamien haittojen vähentämiseksi esihenkilötyössä on vahvistettava myös yhteisöllisyyttä.

Palveluiden järjestämisessä riskiä aiheuttavat resurssien niukkuus ja tehtävien kasvu. Lainsäädäntöön, ilmastotavoitteisiin ja ympäristövastuuseen liittyvät velvoitteet lisääntyvät jatkuvasti. Hanketoiminnan omarahoitusosuuden kattaminen vaikeutuu kiristyvässä kuntataloudessa, mikä uhkaa ilmastotoimien ja kiertotalouden tiekartan toimeenpanoa. Toimialan vastuulla on myös laajoja varautumistehtäviä, joiden painoarvo kasvaa muuttuvassa turvallisuusympäristössä.

Ympäristön ja elinympäristön valvontatehtävissä keskeiset riskit liittyvät sääntelyn tiukentumiseen ilman lisäresursseja, kasvaviin valvontatarpeisiin sekä taloudellisiin ja oikeudellisiin seuraamuksiin. Uuden yritystoiminnan väheneminen näkyy pienempänä määränä lupia ja ilmoituksia, mutta esimerkiksi toiminnan lopettamiseen ja ympäristöhaittoihin liittyvä viranomaiskuorma kasvaa. Eläinlääkintäpalveluissa riskit liittyvät valtakunnallisesti haastavaan eläinlääkärien rekrytointitilanteeseen sekä uuden lainsäädännön tuomiin muutoksiin palvelurakenteessa ja hinnoittelussa.

Toimialan taloudelliset riskit kiteytyvät erityisesti seuraaviin tekijöihin: maksutuottojen väheneminen lupa- ja valvontatehtävissä, hankkeiden omarahoitusosuuksien kasvava kuormitus, mahdolliset vahingonkorvaukset ja reklamaatiot sekä sopimusmuutosten aiheuttamat epävarmuudet esimerkiksi joukkoliikenteessä. Lisäksi työllisyyden heikkeneminen kasvattaa kaupungin suoria kustannuksia työttömyysturvan kuntaosuuden muodossa. Näiden rinnalla kasvavat odotukset ja sääntelyyn liittyvät vaatimukset aiheuttavat lisäpainetta olemassa oleville toimintamenoille.

Joukkoliikenteessä riskiä aiheuttavat lipputulojen kehitys uuden sopimusmallin (hankintasopimukset) myötä sekä reitti-muutoksiin liittyvät kustannukset. Palvelutason ylläpito edellyttää jatkuvaa kysynnän seurantaa ja nopeaa reagointikykyä. Joukkoliikenteen riskit on kuvattu laajemmin top-10-kuvauksessa.

Toimialan kokonaisriskit korostavat kasvun, investointien ja poikkihallinnollisen yhteistyön merkitystä. Ilman talouden ja työllisyyden vahvistamista toimialan kyky vastata lainsäädännöllisiin ja yhteiskunnallisiin odotuksiin heikkenee, mikä voi pidemmällä aikavälillä vaarantaa kaupungin elinvoiman ja ympäristötavoitteiden toteutumisen.

Elinvoima- ja ympäristötoimialan toiminnalliset tavoitteet

PAINOPISTE	Kasvava Pori		
TAVOITE	Pori mahdollistaa yritystoiminnan kasvun ja uudistumisen		
TEKO	Tarjoamme nopeat ja digitaaliset lupaprosessit		
TOIMENPIDE	Rakennuslupaprosessien sujuvoittaminen		
MITTARI		Lähtötaso	Tavoitetaso
	Mittari 1. Uudisrakentamislupien keskimääräinen läpimenoaika säilyy samassa suhteessa Topten –kaupunkiin. Porin lupakäsittelyn läpimenoaika säilyy ja pysymme Topten kaupunkien kärkipäässä.	1. Porissa n. 20 pv, Topten n. 60 pv	30 pv*
	Mittari 2. Kaikkien lupien keskimääräinen läpimenoaika säilyy. Vuonna 2025 tammi-elokuu lupia yhteensä hieman alle 260 kpl, keskimääräinen läpimenoaika 18 pv ja mediaani 7 päivää.	20 pv	20 pv
	Mittari 3. Asiakaspalvelun ja asiakastytytyväisyyden parantaminen tarkastustoiminnassa.	Tarve tunnistettu. Käynnistetään asiakastytytyväisyyskysely Q4/2025.	Asiakastytytyväisyyskyselyn pohjalta kehitystoimet 2026.
	Mittari 4. Uuden rakentamislain edellyttämät muutokset ja toimenpiteet järjestelmiin ja prosesseihin otettu käyttöön.	Käynnissä.	Valmis 2026

*) Pääosin nopeasti käsiteltävät pienten rakennusten luvat poistuivat rakentamislain voimaan tullessa 1.1.2025, joka vaikutti keskiarvoon. Nyt kaikki luvat ovat keskimäärin vaativampia, joka voi nostaa lupakäsittelyyn käytettyä aikaa.

Rakennusvalvonnoille on asetettu rakentamisluvan kolmen kuukauden käsittelyaikatakuu, lukuun ottamatta puhtaan siirtymän sijoittamislupaa ja poikkeuksellisen vaativia hankkeita, joiden käsittelyaika on kuusi kuukautta. Aikaa aletaan laskea, kun rakentamislupahakemus liitteineen on riittävän kattava lupahakemuksen käsittelemiseksi. Käsittelyaika-vaatimus tulee voimaan 1.1.2026. Porin 30 päivän tavoitetaso on huomattavasti lain määrittelemää tasoa tiukempi

PAINOPISTE	Kasvava Pori		
TAVOITE	Pori mahdollistaa yritystoiminnan kasvun ja uudistumisen		
TEKO	Huomioimme päätösten vaikutukset yritysten toimintaympäristöön		
TOIMENPIDE	Yritysvaikutusten arviointi		
MITTARI		Lähtötaso	Tavoitetaso
	Merkittävistä toimenpide-esityksistä laadittujen yritysvaikutusten määrä.	3 kpl	5 kpl

PAINOPISTE	Kasvava Pori		
TAVOITE	Pori mahdollistaa yritystoiminnan kasvun ja uudistumisen		
TEKO	Edistämme aktiivisesti yritysten ja investointien sijoittumista Porin seudulle		
TOIMENPIDE	Maankäytön suunnittelu tukee investointeja		
MITTARI		Lähtötaso	Tavoitetaso
	Mittari 1. Mäntyluodon vireillä olevat T-kaavoitushankkeet	Luonnos- ja ehdotusvaihe	Lainvoimaiset
	Mittari 2. Tahkoluoto-Paakarit- ja Yyterinniemen osayleiskaavat	Luonnosvaihe	Tahkoluoto-Paakarit lainvoimainen ja Yyterinniemi 2.luonnosvaihe

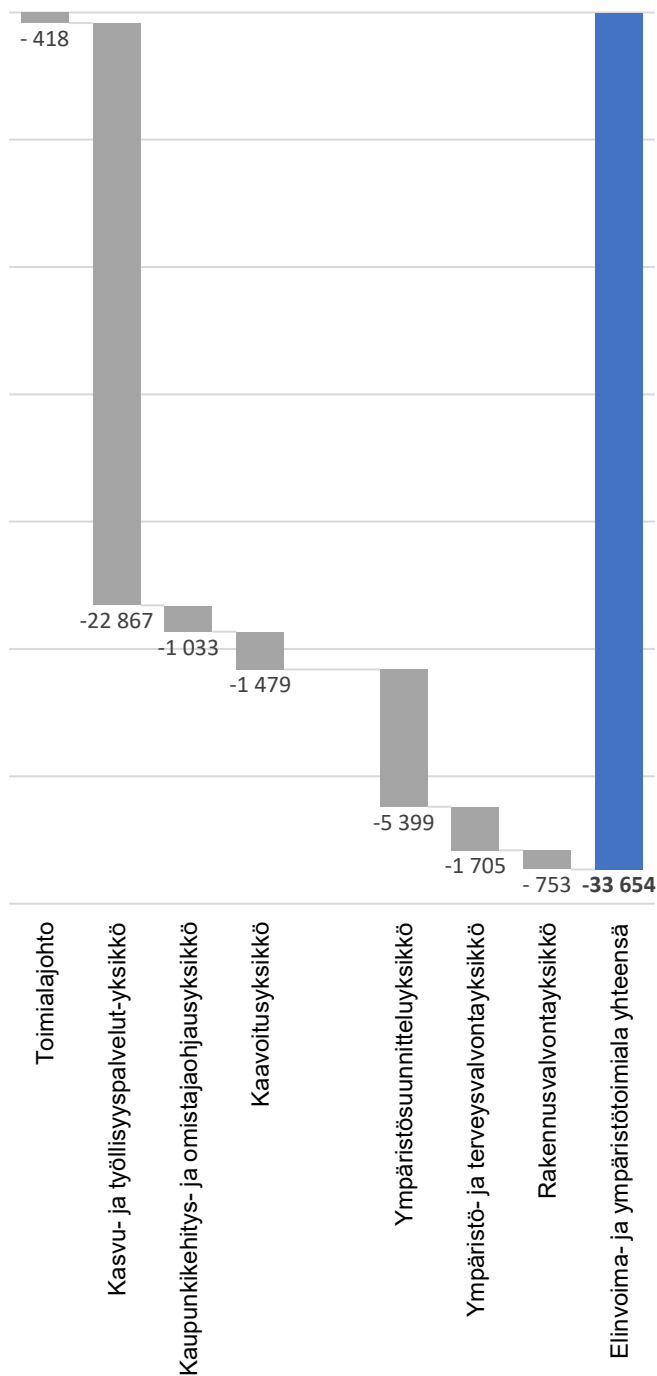
PAINOPISTE	Kasvava Pori		
TAVOITE	Ylivertaiset asuin ympäristöt ja keskustan kehittäminen		
TEKO	Kestävä kaupunkisuunnittelu ja ympäristörakentaminen Moni-ilmeisten asuinalueiden sekä niiden palvelutason ja arvojen vahvistaminen		
TOIMENPIDE	Maankäytön suunnittelun edistäminen		
MITTARI	Mittari 1. Lainvoimaiseksi tulevien asemakaavojen lukumäärä	Lähtötaso Elokuu 2025 lainvoimaisia 6 kpl (vuonna 2024 6 kpl)	Tavoitetaso 10 kpl
	Mittari 2. Alueidenkäytön kehityskuvan laatiminen	Kehityskuvan selvityksiä aloitettu	Kehityskuvan laatiminen käynnissä

PAINOPISTE	Osaava Pori		
TAVOITE	Osaavan työvoiman saatavuus		
TEKO	Asettumis- ja sijoittumispalvelut yhteistyössä maakunnan toimijoiden (ml valtion) kanssa		
TOIMENPIDE	Kansainvälisen rekrytinnin edistäminen ja ulkomaisten työntekijöiden ja opiskelijoiden asettautumisen helpottaminen yhdessä Satakunnan työllisyysalueen ja International House of Porin (Konsernipalvelut) kanssa		
MITTARI	Työnantajien tukeminen kansainvälisten työntekijöiden rekrytoinnissa mm. yhteisten tapahtumien avulla. Mittaaminen: Työnantajien asiakastyytyväisyys.	Lähtötaso	Tavoitetaso
		Asiakastyytyväisyysjärjestelmä pilotoinnissa.	Kehitetään yhteistyötä edelleen ja tarkastellaan myös toimintamallia. Asiakastyytyväisyys: NPS>0

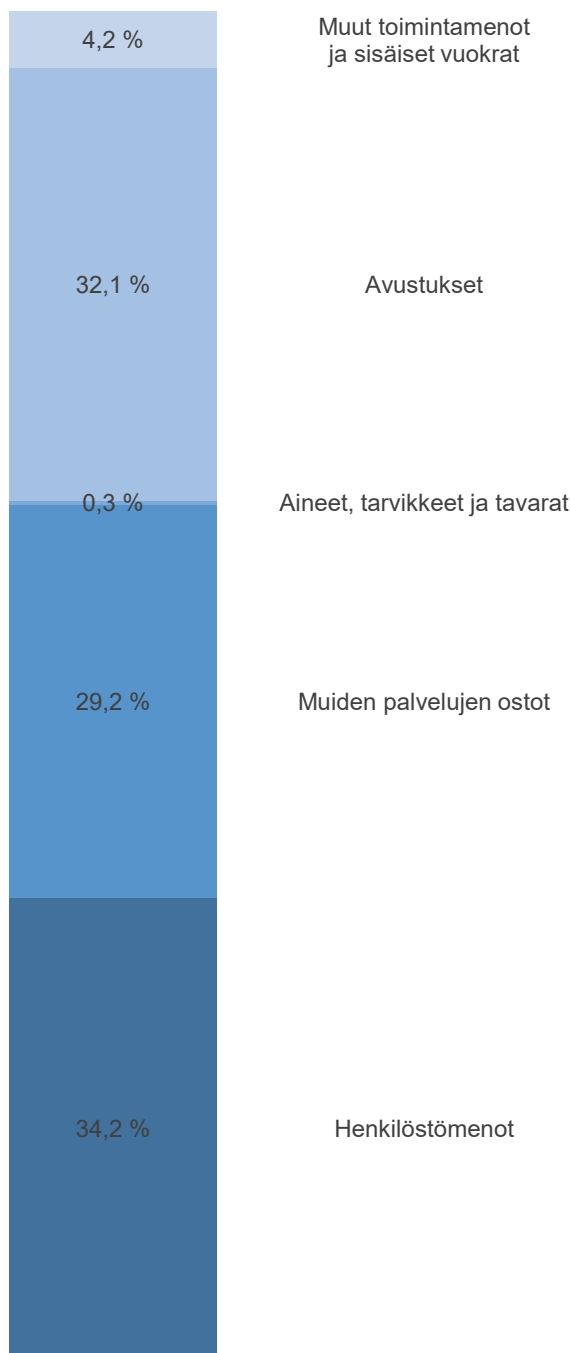
Elinvoima- ja ympäristötoimialan käyttötalous

Meno- ja tuloarviot (1000 €)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot	9 867	11 967	11 860	11 996	12 136
Toimintamenot	-27 258	-45 295	-45 514	-46 491	-47 493
<i>Toimintakate (Netto)</i>	-17 391	-33 327	-33 654	-34 494	-35 357
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-284	-3	-198	-198	-198
Muut laskennalliset kustannukset	-4 377	-1 126	-1 126	-1 126	-1 126
Tehtävän kokonaiskustannukset	-22 051	-34 456	-34 978	-35 818	-36 681
			= valtuustoon nähden sitova erä		

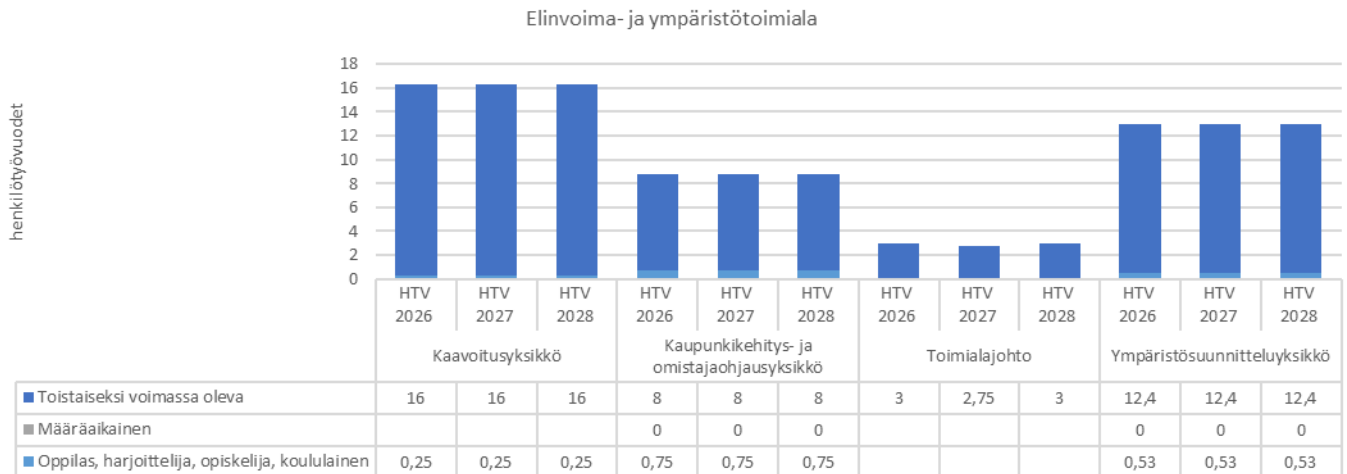
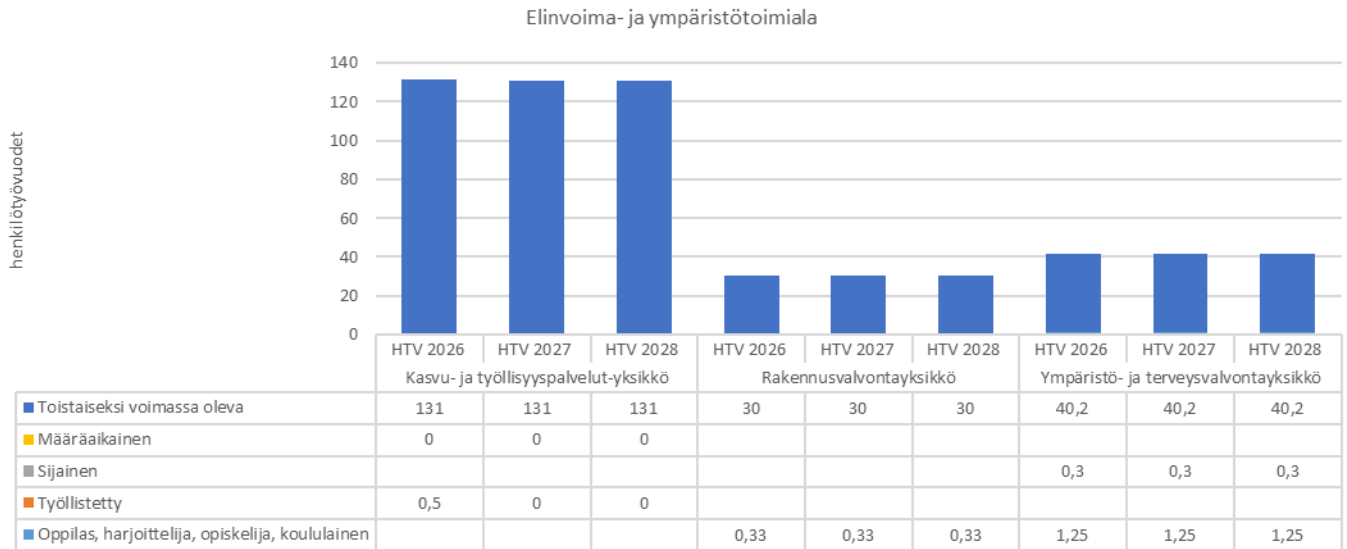
TA 2026 toimintakate yksiköittäin, 1 000 €

Toimialan menolajijakauma TA 2026

Elinvoima- ja ympäristötoimialan suunnitellut henkilötyövuodet

Joukkoliikenne

Porin kaupunki on sitoutunut hankkimaan avointa joukkoliikennettä sidosyksikkö Porin Linjat Oy:ltä 8 + 2 vuoden pituisen hankintasopimuksen ajan 7.6.2021 alkaen. Linjakilometrejä voidaan vähentää tai lisätä 10 % kalenterivuoden aikana tai +/-20 % koko sopimuskauden aikana (+/-486 000 linjakilometriä). Sopimuskorvaus maksetaan kuukausittain toteutuneen suorituksen perusteella, minkä lisäksi korvausta tarkistetaan neljä kertaa vuodessa Tilastokeskuksen laskeman Linja-autoliikenteen kustannusindeksin mukaan. Suurin osa joukkoliikenteen kustannuspaikan ostoista on sidottu Porin Linjat Oy:n liikennöintisopimuksen mukaisiin korvauksiin (n. 7,0 M €).

Lippu- ja maksujärjestelmänä on käytetty kesäkuusta 2023 alkaen Suomen joukkoliikennekaupunkien yhdessä omistaman Waltti Solutions Oy:n Waltti-järjestelmää. Matkustajille näkyvät palvelut ovat mm. verkkokauppa, älypuhelimien sovellus, lähimaksu ja reittiopas. Joukkoliikenteen suunnittelijat saavat järjestelmän kautta työkaluja talousraportointiin, lippujen myynnin seurantaan, eri reittien matkojen määrien vertailuun, liikenteen toteutumisen täsmällisyystietoihin ja muuta suunnittelua tukevaa dataa.

Porin kaupunki osallistuu ostokustannuksiin Varsinais-Suomen ELY-keskuksen järjestämissä avoimen joukkoliikenteen hankintasopimuksissa yhteysväleillä Rauma-Eurajoki-Pori, Lavia-Kankaanpää-Pori, Olkiluoto-Pori ja Kokemäki/Eura-Harjavalta-Nakkila-Pori. Sopimukset päättyvät vuosina 2028–30, kun nykyisten sopimuskausien jatkosopimukset päättyvät. Reittien vuorotarjontaa on vähennetty merkittävästi kustannusten säästämiseksi ja tarjonnan sopeuttamiseksi nykyistä kysyntää vastaavalle tasolle.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen hankkimassa liikenteessä käytetään ELY:n hallinnoimaa Seutu+ -lippu- ja maksujärjestelmää, jonka kautta lipputulot tilitetään ELY:lle ja ostokustannuksiin osallistuville kunnille. Matkustajille näkyvät Seutu+ -palvelut ovat mm. verkkokauppa, älypuhelimien sovellus ja reittiopas. Porin joukkoliikenteen markkinoinnilla yritetään tavoittaa uusia satunnaisia matkustajia, jotta porilaiset matkustaisivat bussilla enemmän vapaa-ajalla ja asiointimatkoilla. Markkinoinnin onnistumista ja satunnaismatkojen määrää seurataan toiminnallisella tavoitteella "Joukkoliikenteen kerta- ja vuorokausilipputuotteita ostetaan yhä enemmän (kpl) älypuhelimien sovelluksella ja lähimaksulla käteisen sijaan."

Joukkoliikenteen riskit

Joukkoliikenteen järjestämisen riskejä ovat satunnaismatkustajien suuri osuus kausilippumatkustajiin verrattuna ja siten sääolosuhteiden mukaan vaihteleva tarve käyttää joukkoliikennettä. Satunnaisuus tekee reittien suosion ja vuorojen ruuhkautumisen ennakoinnista hankalaa. Lipputulot vaihtelevat eri vuosien ja kuukausien välillä paljon.

Joukkoliikenteen järjestämiseen käytettävät määrärahat vaihtelevat vuosittain kaupungin taloustilanteen mukaan. Reitti- ja vuorotarjontaan voi tehdä luontevasti muutoksia kesäaikataulukauden tai talviaikataulukauden vaihtuessa. Taloudellisesti muutokset vaikuttavat hitaasti ja vuorojen vähennykset useimmiten heikentävät myös lipputulokertymää.

Muita joukkoliikenteen järjestämiseen vaikuttavia ennalta odottamattomia riskejä ovat verkkoyhteyksien ja maksamisen katkokset sekä tiestön talvikunnossapidon ongelmista tai kuljettajien sairastumisesta johtuvat vuorojen perumiset.

Joukkoliikenteen toiminnalliset tavoitteet

PAINOPISTE	Kasvava Pori		
TAVOITE	Toimivat yhteydet		
TEKO	Kattava ja vähäpäästöinen joukkoliikenne		
TOIMENPIDE	Joukkoliikenteen kerta- ja vuorokausilipputuotteita ostetaan enemmän älypuhelimien sovelluksella ja lähimaksulla kuin kuljettajalta käteisellä.		
MITTARI	Waltti Mobiili -sovelluksella ja lähimaksulla maksetaan enemmän lippuja (kpl) kuin käteisellä.	Lähtötaso	Tavoitetaso
		31.12.2025	31.12.2026
		Sovellus	Sovellus +
		0	lähimaksu >
		Lähimaksu	käteinen (kpl)
		0	
		Käteinen	
		0	

Joukkoliikenteen taloudelliset tavoitteet

Joukkoliikenteen talouden pitkän aikavälin ennuste perustuu pitkälti nykyiseen Porin Linjat Oy:n kanssa solmittuun hankintasopimukseen, jossa linjakilometrien määrä on suhteellisen varmasti tiedossa, mutta liikenteen yleinen kustannuskehitys saattaa lisätä kustannuksia. Tavoitella on, että yhä useammalla ympärivuotisella reitillä vuoroväli olisi 20–30 minuuttia arkisin ruuhka-aikoina, jolloin uusien matkustajien ja tehtyjen matkojen määrä voisi kasvaa.

Myytyjen lippujen ja tulojen määrää pyritään lisäämään vuorotarjonnan tarkalla kohdentamisella ja uusien lipputulolähteiden löytämisellä. Waltti-järjestelmän raportoinnista löytyy päätöksen perusteeksi dataa, esimerkiksi mitkä ovat myydyimmät lipputuotteet ja mikä on keskimääräinen yhden matkan lipputulo eri maksutavoilla.

Porin joukkoliikenteen Waltti-järjestelmän ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen Seutu+ -lippu- ja maksujärjestelmän välille toteutettiin vuonna 2024 liikennepalvelulain mukainen tekninen yhteiskäyttö, jotta Seutu+ -kausilipuilla voi matkustaa Porin joukkoliikenteessä ja Porin Waltti-kausilipuilla Seutu+ -vuoroilla. Porin kaupunki maksaa Varsinais-Suomen ELY-keskukselle nousukorvauksen, kun matkustaja nousee Seutu+ -vuorolle Porin Waltti-kausilipulla matkustaakseen Porin alueella. Varsinais-Suomen ELY-keskus puolestaan maksaa Porin kaupungille nousukorvauksen, kun matkustaja nousee Porin joukkoliikenteen vuorolle Seutu+ -kausilipulla.

Sopimus kausilippujen yhteiskäytöstä ja nousukorvauksista koskee ainoastaan sellaista Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kilpailuttamaa hankintasopimusliikennettä, joista on tehty kustannustenjakosopimus Porin kaupungin kanssa ja kaupunki saa osansa lipputulosta. Porista Turkuun, Helsinkiin, Tampereelle ja Vaasaan ajettavat markkinaehtoiset joukkoliikenneyhteydet toimivat pelkästään matkustajien maksamilla lipputulolla. Seutu+ ja Waltti -liput eivät kelpaa maksutapana niissä.

Kelan koulumatkatukilipuissa on sähköinen osto- ja suorakorvausmenettely Waltti-järjestelmässä. Kelan koulumatkatukiliput käyvät myös Seutu+ -vuoroilla Poriin saapuvien opiskelijoiden jatkomatkoihin Porin joukkoliikenteessä. Yhteiskäyttö sujuvoittaa seudulta keskusta saapuvien opiskelijoiden jatkomatkoja erityisesti Vähärauman ja Ulvilan suuntiin, mikä saattaa lisätä lipputuloja.

Porin joukkoliikenteen kertalippuja myydään Matkahuollon, PayIQ:n ja Onnibus Oy:n sovelluksissa liikennepalvelulain mukaisen Waltti-järjestelmän jälleenmyyntirajapinnan avulla. Jälleenmyyjät voivat yhdistää Porin kertalippuja markkinaehtoisien liikenteen lippujen myyntiin eli matkaketjuihin tai muihin sovelluksissaan myynnissä oleviin palveluihin.

Peruskoulujen tarpeisiin suunniteltujen reittien ja aikataulujen hankintamenettelyjä on tarkasteltava oppilaaksiottoalueittain siten, että kustannuslähtöisesti verrataan säännöllisen joukkoliikenteen hyötyjä muille matkustajille ja kilpailutettuja tilausajoja, jotka eivät ole avointa joukkoliikennettä. Kouluille ajaville ja koululaisille suunnitelluilla kuljetuksilla ei paranneta palvelujen saavutettavuutta muille harvaan asutun alueen asukkaille, jos lähipalveluja ei ole koulun vieressä, eikä koululla voi vaihtaa muuhun avoimeen joukkoliikenteeseen. Palvelutarjonta ja vaihtoyhteydet lisäävät koululaisten mukana matkustavien muiden matkaajien mahdollisuuksia hyötyä lakisääteisistä kuljetuksista, mikäli koululaiskuljetukset järjestetään avoimena joukkoliikenteenä. Jos koulu sijaitsee eri suunnalla kuin missä asukkaat työskentelevät ja asioivat, koulukuljetusten tarpeisiin suunniteltu avoin joukkoliikenne ei aidosti palvele muita asukkaita.

Kokonaistaloudellisesti hankintamenettelyjen tarkastelu saattaa johtaa kustannusten vähentymiseen joukkoliikennekustannuspaikalla, mutta tuoda kokonaan uusia kustannuksia sivistystoimialalle perusopetuslain mukaisten koulukuljetusten hoitamisesta. Sivistystoimiala kilpailuttaa suljettuja erilliskuljetuksia vuonna 2026.

Yläkoulun sijainnin vaihtuminen keskustasta Pohjoisväylälle vähentää perusopetuslain mukaisiin kuljetuksiin (koulumatka vähintään 5 km) oikeutettujen määrää Tuulikylän ja Ruosniemen alueella. Samanaikaisesti tarve vanhempien ostamille kausilipuille vähenee koulumatkan lyhentyessä. Muutos heikentää nykyisten reittien 2 Tuulikylä, 5 Hyvelä ja 66 Noormarkku matkamääriä ja lipputuloja, mikä tarkoittanee myös vuorotarjonnan heikentämistä kysyntää vastaavaksi aikanaan.

Avoimen joukkoliikenteen ostoja varten haetaan ja saadaan vuosittain Liikenne- ja viestintäministeriön myöntämää valtionavustusta. Myöntöperusteissa huomioidaan asukasmäärä ja hankitun joukkoliikenteen omarahoitusosuus. Vuodelle 2026 ei ole tehty päätöstä valtionavun määrästä. Vuosina 2024-25 tuki lienee 760 000 euroa. Porin kaupunki jakaa valtion myöntämän perusrahoituksen liikenteen hankintakustannusten osuuksien mukaan toimivaltaisessa viranomaisyhteistyössä mukana oleville kunnille (Kokemäki, Harjavalta, Nakkila ja Ulvila).

Joukkoliikennekaupungeille on asetettu ilmastoon haitallisesti vaikuttavien päästöjen vähentämiseen ja energiatehokkuuden kasvattamiseen tähtääviä lakivaroitteita. Tästä huolimatta uuden hallitusohjelman ja ministeriölle annetun talousraamin takia ilmastoperusteisen tuki joukkoliikenteelle poistuu (päästökriteerejä mm. ajosuoritteen määrä, kaluston EURO-luokitus ja käyttövoima).

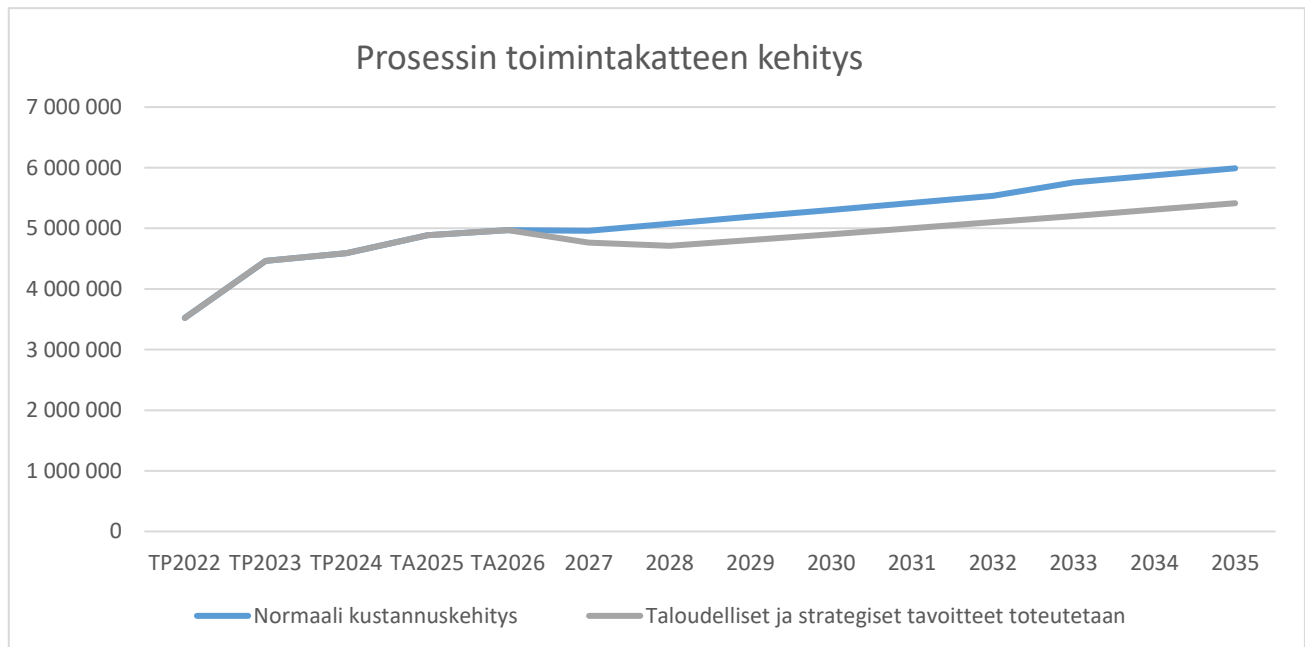
Puhtaiden ajoneuvojen laissa (740/2021) veloitetaan Porin kaupunki hankkimaan joukkoliikennepalveluja ympäristöystävällisillä ja energiatehokkailla linja-autoilla (41 % 2.8.2021 alkaen ja 59 % ajalla 1.1.2026-31.12.2030). Nykyiset Porin Linjat Oy:n tuottamat joukkoliikennepalvelut täyttänevät lainsäädännön vaatimukset, vaikka hankintasopimus on tehty

ennen velvoitteiden alkamista. Isoilla joukkoliikennekaupungeilla on erilliset velvoitteet täyssähköbussien vähimmäisosuuksista, mutta tämä ei koske Porin kaupunkia. Seuraava Porin joukkoliikenteen hankintasopimuskausi käynnistyy nykyisen lainsäädännön voimassaolon aikana.

Joukkoliikenteen taloudellinen tavoite vuodelle 2026: Lippujen myyntituotot vuonna 2026 ovat 2 M€.

Alla olevassa kaaviossa esitetään kaksi erilaista skenaariota, jossa huomioidaan prosessin talouskehitys seuraavan 10 vuoden ajalta. Kehityksessä huomioidaan tulevat lainsäädännön ja toimintaympäristön muutokset parhaan käytettävissä olevan tiedon pohjalta. Vuosittainen kustannuskehitys joukkoliikenteen kustannuksiin on laskettu 2 %:n kasvun mukaan.

1. Normaali vuosittainen kustannuskehitys, taloudellisia tai strategisia toimenpiteitä ei toteuteta
 - a. Keskitytään Porin Linjat Oy:n sopimuksen hoitamiseen ja luovutaan seudullisen liikenteen tukemisesta kokonaan, joukkoliikenteen lipputuotot eivät kehity
 - b. Vuorotarjonnan määrä vähenee kustannustason kasvaessa
2. Taloudelliset ja strategiset tavoitteet toteutetaan
 - a. Lipunmyyntituottoja pyritään kasvattamaan jatkamalla tavoitteellista, tehokasta markkinointia, ja lippujen yhteiskäyttö seudullisessa liikenteessä lisää matkustajien käytössä olevien vuorojen määrää
 - b. Ostetaan seudullisia yhteyksiä, joilla parannetaan opiskelu-, työ- ja vapaa-ajanmatkojen sujuvuutta, tuetaan siirtymää henkilöautoista joukkoliikenteeseen ja parannetaan Porin saavutettavuutta
 - c. Perusopetuslain mukaiset kuljetukset siirtyvät enenevissä määrin kylä- ja harvaanasutuilla alueilla sivistystoimialan hoitamiin erilliskuljetuksiin, jolla pyritään vähentämään kaupungin kokonaiskustannuksia

Työllisyydenhoito

Työllisyyden kehittyminen

Näkymä vuodelle 2026 maailmantaloudessa on edelleen epävarma. Suhdanteissa näkyy kuitenkin merkkejä lievästä elpymisestä: Euroopan keskuspankki on aloittanut ohjauskorkojen keventämisen inflaation hidastuessa, mikä tukee investointeja ja kulutusta. Suomen talouskasvun ennustetaan vahvistuvan maltillisesti, mutta jäävän edelleen alle pitkän aikavälin keskiarvojen. Julkinen talous pysyy alijäämäisenä, ja työttömyyden lasku on hidasta.

Porin seudulla taloustilanne on kaksijakoinen. Työttömyys on noussut ja ylittää Satakunnan keskiarvon, mutta alueen vientivetoinen elinkeinoelämä osoittaa elpymisen merkkejä. Työmarkkinoilla vuoden 2025 alkupuoliskolla korostuvat sekä työttömyyden kasvu että avointen työpaikkojen väheneminen, mikä heijastaa yleistä taloudellista epävarmuutta. Rakenteellinen kohtaanto-ongelma ei ole poistunut, mutta työvoimapula ei ole tällä hetkellä alueen keskeisin työmarkkinaongelma. Osaavan työvoiman saatavuus uhkaa muodostua yritysten kasvun esteeksi, ellei yritysten valmiuksia kansainväliseen rekrytointiin saada vahvistettua eläköityvän työvoiman korvaamiseksi.

Alle on kerätty taulukkomuotoon keskeisiä tunnuslukuja erikseen Porin sekä koko työllisyysalueen osalta. Luvut ovat keskiarvolukuja ja vuodelta 2025 kerättyinä kesäkuun loppuun mennessä ja viime vuodelta koko vuoden keskiarvolukuna. Nähtävissä on työttömyysasteen nousua ja sen sisällä sekä nuorten että yli 55-vuotiaiden työttömyysluvut ovat kasvaneet, samoin kuin pitkäaikaistyöttömyys. Työnhakija-asiakkaita on tämän vuoden puolella ollut myös hieman vähemmän työllistymistä edistävissä palveluissa kuin mitä oli vuonna 2024. Porissa palveluissa on ollut keskiarvoisesti 21,8 % työttömistä työnhakijoista (vuonna 2024: 26,7 %) ja koko alueella muutos on samaa luokkaa. Palvelussa olevien väheneminen heijastaa palkkatukilain muutoksia ja tuella työllistämisen vähenemistä sekä hyvinvointialueen kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärien vähenemistä. Alkuvuonna vaikutusta oli varmasti myös uuden työllisyysalueen käynnistysvaiheella ja sen mukanaan tuomalla hetkellisellä tyhjäkäynnillä, mutta palveluprosessien hidastuminen ei ollut merkittävää.

PORI	keskiarvo 2025	keskiarvo 2024	SATAKUNNAN TYÖLLISYYSALUE	keskiarvo 2025	keskiarvo 2024
Työttömyysprosentti	14 %	12,60 %	Työttömyysprosentti	12,8	11,4
Työttömien määrä (keskiarvo)	5390	4839	Työttömien määrä (keskiarvo)	7863	7014
Alle 30v. työnhakijat	1364	1200	Alle 30v. työnhakijat	1847	1604
Yli 55v. Työnhakijat	1427	1312	Yli 55v. Työnhakijat	2236	2016
Pitkäaikaistyöttömät	1775	1562	Pitkäaikaistyöttömät	2529	2152
Vieraskieliset	528	477	Vieraskieliset	730	684
Avoimet työpaikat	1219	1027	Avoimet työpaikat	1835	2350

Porin kaupungin työllisyyspalvelut

Työllisyysuudistuksen yhteydessä työllisyyspalveluita säätelevä lainsäädäntö pysyi muutoin ennallaan, mutta palkkatukilainsäädäntö muuttui. Palkkatuen käyttö kunnissa ja hyvinvointivointialueilla kiellettiin syksystä 2024 alkaen, minkä seurauksena palkkatukea leikattiin valtionosuuksista. Lisäksi työttömyysturvan rahoitusmallin muutos poisti kunnalta kannustimen työnhakijoiden aktivoimiseen esim. työpajatoimintaan. Tästä syystä kaupunki on vuosien 2024 ja 2025 aikana ajanut alas aikuisten työpajatoiminnot. Jäljellä ovat sivistystoimelle siirtyneet nuorten työpajat, joiden toimintaan saadaan OKM:n rahoitusta. Porissa vuosia toiminut työllistämisen malli, jossa työnhakija-asiakkaita aktivoitiin ja palkattiin toimialoille palkkatuella ja tuettiin työllistymistä kuntalisällä, tuli lakimuutosten myötä tiensä päähän. Työllistäminen ei ole kannattavaa, koska palkkatukityö ei kerrytä työnhakijan työssäoloa, eikä poista ns. kunnan maksusuuslitalta.

Kaikkiaan noin 144 porilaista sai jatkaa vuonna 2024 alkaneita työllistymisjaksojaan vielä vuoden 2025 puolella. Lisäksi 25 ns. velvoitetyöllistettyä jatkoi eripituisia jaksoja vuoden 2025 puolella. Tämän vuoden puolella on aloitettu velvoite-työjakso kuuden henkilön kohdalla. Näihin kunnalla on edelleen velvoite, vaikkei palkkatukea valtiolta olekaan enää saatavilla. Velvoitetyöllistäminen ei ole lakisääteinen tehtävä enää niiden osalta, joilla velvoiteoikeus ei ole täyttynyt ennen 2.9.2024. Joitakin ns. vanhoja velvoitteita voi ulottua myös vuoden 2026 puolelle.

Työpolku-rahoitusmalli otettiin Porin kaupungissa kokeiluun vuodelle 2025. Yhdistyskenttä on tärkeä kumppani ja kumppaniyhdistykset ovat tarjonneet täydennystä kaupungin ja työllisyysalueen omille työllistämistoimille. Palkkatukilainsäädännön muuttuessa tuli kaupungille kannattavammaksi työllistää tai tukea työllistämistä ilman palkkatukea, jotta työntekijän työssäoloa kertyisi ja ns. sakkomaksut vähenisivät. Työpolku-rahoitus kattaa osa-aikatyön palkkauskustannukset määräaikaisen, lyhyen työsuhteen ajalta. Asiakkaat ohjataan työllisyysalueelta ja painopiste on ollut nuorissa sekä vieraskielisissä ja työsuhteen tavoite on ollut tarjota mahdollisuus työntekoon ja työelämävalmiuksien kohentamiseen, jos muut palvelut eivät ole soveltuvia. Määräraha on 100 000 €/vuosi ja sillä on pystytty tarjoamaan 1–6 kk pituinen työsuhte 21 porilaisille. Työpolku-rahoitusta voidaan myöntää vain kumppaniyhdistyksille eli SPR:n Kontille, Porin seudun työttömille, Satakunnan monikulttuuriyhdistykselle tai Satakunnan hyvinvointi- ja kulttuuriyhdistystentuki ry:lle. Tässä vaiheessa vuotta pilotin tulokset eivät ole vielä valmiit, mutta näyttäisi siltä, että tavoitteena olleita jatkopolkuja työsuhteeseen avoimille työmarkkinoille on 5–6. Sen lisäksi positiivisia tuloksia ovat myös jatkopolut tutkintotavoitteeseen

koulutukseen. Palaute Työpolku-rahoituksesta on ollut sekä asiakkaiden että yhdistysten suunnalta positiivista. Yhdistyskenttä on toivonut rahoitukselle jatkoa vuodelle 2026.

Porin kaupungin kesätyötuet

Kesätyöpaikkatuen määräraha vuodelle 2025 on 350 000 euroa ja se sisältää työnantajille myönnettävän kesätyöpaikkatuen, 9.luokkalaisten kesätyösetelit sekä projektin kesäyrittäjyyden tukemisesta yhdessä Oppimo Oy:n kanssa. Kesäkuun loppuun mennessä kesätyötukea oli myönnetty 754 nuorelle. Kesäyrittäjiä oli projektissa 15 nuorta. Vuonna 2026 on tarkoitus edelleen jatkaa kesäyrittäjyyden tukemista ja kesätyötuen toimintamallin kehittämistä. Kesätyöllistämisen tukeminen ei ainakaan vielä ensi vuonna ole osa työllisyysalueen palveluita, vaan säilyy kunnan omana palveluna. Vuoden 2025 alusta alkaen työllisyyspalvelut ei enää ole hallinnoinut Porin kaupungin sisäistä kesätyöllistämistä, vaan siihen käytetty määräraha jaettiin toimialoille itselleen.

Työpajatoiminta

Syksyllä 2024 käytiin yt-menettely koskien työllisyyspalveluiden työpajojen toiminnan muutoksia 1.1.2025 alkaen ja sen lopputulemana ns. aikuisten työpajatoiminta lopetettiin Porin kaupungilla. Vuonna 2025 elinvoima- ja ympäristötoimialalla ei ole ollut enää muuta työpajatoimintaa kuin Varaosapankki. Sen toiminta ajettiin alas kevään aikana ja viimeinen aukiolopäivä oli 30.6.2025. Elinvoima- ja ympäristötoimialan työpajojen hoitamia tehtäviä siirrettiin vuodenvaihteessa tekniselle toimialalle (esim. luontoreitit) ja osa tehtävistä lopetettiin kokonaan. Elinvoima- ja ympäristötoimialan henkilöstö siirrettiin yt-neuvottelujen tuloksena sivistystoimialalle ja tekniselle toimialalle. Lisäksi vuoden 2025 puolella yksi henkilö eläköityi ja kaksi henkilöä irtisanottiin tuotannollisista ja taloudellisista syistä.

Vuonna 2026 työpajatoiminta ei enää näy elinvoima- ja ympäristötoimialalla edes toiminnan ja talouden häntinä. Tulevaisuutta ajatellen tulee pitää mielessä, että valtioneuvosto tehnee vuoden 2026 aikana esityksen uudesta lainsäädännöstä kuntouttavaan työtoimintaan liittyen. Kunnille tai työllisyysalueille palautuisi vastuu työtoiminnan järjestämisestä vuoden 2027 alusta alkaen.

Työttömyysetuusmenot

Uutta on 2025 alusta voimaan tullut laajennettu kustannusvastuu työttömyysturvan, työmarkkinatuen sekä ansiosidonnaisen työttömyysturvan perusosasta. Lainsäädäntöä on muutettu siten, että ns. sakkomaksuihin ei voi kunta vaikuttaa aktiivimalla työnhakijoita palveluihin kuten aiemmin. Kunta joutuu maksamaan osuutta työnhakijan työttömyysturvasta jo 100 työttömyyspäivän jälkeen ja maksuosuuksista välttyy vain työttömän työnhakijan työllistyessä ilman palkkatukea tai mikäli hänen osaltaan päädytään johonkin toiseen sosiaaliturvatkaisuun.

Kun vuonna 2024 Porin kaupunki maksoi työmarkkinatuen kuntaosuutta eli ns. sakkomaksua n. 6,6 M€, saattavat nämä kustannukset 2025 nousta jopa yli 12 miljoonaan euroon. Tämä on riskitekijä, joka johtuu kustannusvastuun laajenemisesta sekä heikentyneestä työllisyyskehityksestä ja pitkäaikaistyöttömyyden kasvusta. Valtion tähän lisäämä rahoitus ei riitä kattamaan työttömyysturvasta aiheutuvia kustannuksia, joten erotus jää Porin kaupungin kustannettavaksi.

Satakunnan työllisyysalue

Toimialan suurin muutos vuoden 2025 alusta alkaen oli työllisyysuudistus, jossa valtion TE-toimistot lakkautettiin ja siirrettiin kuntien vastuulle. Porin alueelle syntyi 11 kunnan muodostama Satakunnan työllisyysalue, jossa vastuukuntana toimii Porin kaupunki. Muut kunnat ovat Kokemäki, Harjavalta, Nakkila, Ulvila, Merikarvia, Pomarkku, Siikainen, Karvia, Kankaanpää ja Jämijärvi. Toimintaa johtaa ja alueen työvoimaviranomaisena toimii elinvoima- ja ympäristöalutakunnan alainen Satakunnan työllisyysalueen jaosto, jossa on vähintään yksi edustaja kustakin työllisyysalueen kunnasta. Satakunnan työllisyysalue sijoittuu organisatorisesti kasvu- ja työllisyyspalvelut -yksikköön. Työllisyysalueen henkilökunnan pääosan muodostaa liikkeen luovutuksella Satakunnan TE-toimistosta Porin kaupungin palvelukseen siirtyneet virkailijat. Liikkeenluovutuksella piti siirtyä 128 virkaa, mutta siirtyviä virkoja oli lopulta 125 ja niistäkin osa jäi avoimeksi irtisanoutumisten vuoksi. Lisäksi kaupungin kuntakokeilussa olleita henkilöitä ei siirretty työllisyysalueen organisaatioon. Kokonaishenkilöstömäärä jäi noin 10 htv:tä pienemmäksi kuin oli suunniteltu. Tämä on haastanut toiminnan käynnistämistä ja resurssien allokointia toimintayksiköiden välillä.

Kiinteitä, kokoaikaisesti avoinna olevia toimipisteitä on Porissa, Harjavallassa ja Kankaanpäässä. Porissa toimipisteet ovat ns. yhteisvirastoissa valtion toimijoiden kanssa, toinen on Leijonassa ja toinen Kelan kanssa Palojoenkulmassa. Lisäksi muissa kunnissa asiakkaita vastaanotetaan ns. asiointipisteissä, jotka ovat avoinna ajanvarauksella sovitun aikataulun mukaan. Työllisyysalue palvelee säännöllisesti myös Porin Ohjaamolla ja tarvittaessa muiden kuntien nuorten palvelupisteissä. Lisäksi asiakkaita tavataan hyvinvointialueen palvelupisteissä.

Lisäksi työllisyysalueen nuorten palveluissa on käytössä "Nopsa"-etäpäivystyspalvelu, jota kautta palveluun rekisteröityneet verkostokumppanit saavat yhteyden myös asiakkaansa kanssa. Maahanmuuttajien palveluun liittyvää yhteistyötä tehdään International House –palvelujen kanssa Porissa ja Kankaanpäässä. Porin International Housen toiminta kattaa lähes kaikki Satakunnan työllisyysalueen kunnat. Asiantuntijoiden työ on liikkuvaa ja edellyttää huolellista organisointia ja sopimista sekä työturvallisuuden ja oman työn johtamisen huomioimista. Matkustuskustannukset ovat suuret.

Talous

Talousarvioesityksessä on tarkennuksia kustannusten muodostumiseen verrattuna vuoteen 2025. Tarkempaa suunnittelua on voitu tehdä, kun käytössä on ollut kuluvan vuoden toteumaraportit ja samalla parempi kuva varsinaisesta palvelutuotannon käytännön järjestämisestä. Talousarvioesitys laadittu oletuksella, että käytettävissä olevat taloudelliset resurssit pysyvät muuttumattomina verrattuna vuoteen 2025. Tämän vuoksi on jouduttu tekemään painotusmuutoksia talousarvion kustannuserien välillä.

Vuoden 2026 henkilöstökulut kasvavat sovittujen, melko mittavien palkankorotusten jälkeen noin 370 000 euroa. Ostopalveluiden sekä tarvikkeiden ja aineiden kustannusosuudet kasvavat, kun kuluvan vuoden toteumaluvut ovat osoittaneet kulueriä, joita ei osattu arvioida tai joista ei aiemmin ole ollut tietoa. Myös muita kulueriä on tarkennettu toteumien ja toiminnan muutosten perusteella. Käytännössä kasvaneet kustannukset on katettu vähentämällä avustuksiin ja koulutuksiin varattuja määrärahoja. Tehdyt painotusmuutokset eivät vaaranna tai heikennä työllisyysalueen sopimuskunnille tekemää palvelutuotantoa nykytasolla.

Talousarviossa on varattu työllisyysalueelle rahoitusta 13,7 M€, jonka rahoituksesta sopimuskuntien osuus on 4,68 M€ ja Porin kaupungin osuus n. 9 M€ (noin $\frac{2}{3}$). Talousarvion loppusumma pysyy samana kuin vuonna 2025. Talousarviovuoden aikana etsitään uusi tapa määritellä ja jakaa toiminnan kustannukset vuonna 2027, jolloin mahdollisesti siirrytään aiheuttamisperusteisiin kuntien maksuosuuksiin. Laskentaperusteita ei vielä tiedetä, mutta todennäköisesti kustannusten jako määritellään kahdessa osassa, joista toinen perustuu kiinteisiin yhteisiin kustannuksiin ja toinen muuttuviin, joka perustuu kunkin kunnan käyttämiin osuuksiin palveluista.

Hallinto- ja tukipalvelut

Työllisyysalueen kehittämis- ja tukipalvelutiimille kuuluvat kehittämistehtävät sekä mm. palveluiden hankinta. Työllisyysalueen tulo Porin kaupungin organisaatioon lisäsi palveluhankintojen volyymin ja monipuolisuutta. Työvoimaviranomaisella eli työllisyysalueella on lakisääteinen velvoite mm. työvoimakoulutusten, koto-koulutusten ja työllistymistä edistävien valmennusten tarjoamiseen. Hankintoihin varattu resurssi, noin 1,5 miljoonaa euroa, on arvioitu TE-toimiston hankintabudjetin perusteella ja se tulee vuonna 2026 olemaan samaa luokkaa. Palvelu- ja koulutushankintojen määrä ja sisältö arvioidaan vuosittain ja se vaihtelee työmarkkinatilanteen, alueellisen koulutustarpeen sekä työnhakijaprofiilien mukaisesti.

Elinkeino- ja työnvälityspalvelut

Elinkeinopalveluilla mahdollistetaan yritysten kasvua edistämällä osaavan työvoiman saatavuutta ja auttamalla soveltuvien kehittämispalveluiden löytämisessä. Lisäksi edistetään suunnitteilla olevien investointien toteutumista auttamalla yrityksiä löytämään tarvitsemaansa työvoimaa. Lisäksi edistetään suunnitteilla olevien teollisten investointien toteutumista auttamalla yrityksiä löytämään tarvitsemaansa työvoimaa. Työtä tehdään yhdessä alueen yrityspalveluverkoston kanssa. Vuoden 2025 aikana on tiivistetty yhteistyötä erityisesti työllisyysalueen kuntien elinkeinopalveluiden sekä alueella toimivan kehitysyhtiö Prizztech Oy:n kanssa. Lisäksi on suunniteltu yhteisiä palvelukonsepteja, valmisteltu yritysasiakkuuksiin liittyvän asiakkuudenhallintajärjestelmän käyttöönottoa ja käynnistetty yhteistyö käytännön tasolla. Uusien yritysten perustamisen tueksi on luotu yhteistyömallit Uusyrityskeskus Enter Satakunnan ja Kankaanpään kaupungin kanssa, jotka tarjoavat yrityksen perustamisneuvontaa Satakunnan työllisyysalueella. Taloudelliset resurssit ovat mahdollistaneet starttirahan myöntämisen aloittaville yrittäjille ja siihen varatut määrärahat ovat riittäneet vuodelle 2025. Sillä turvataan yrittäjän toimeentuloa yritystoiminnan alkuvaiheessa, kun yrityksen tulot ovat vielä vähäiset. Starttirahaan varataan riittävät määrärahat myös vuodelle 2026. Elinkeinopalveluiden painopisteenä vuonna 2026 on yhteistyön tiivistäminen kuntien ja alueen yrityspalvelutoimijoiden kanssa. Yhteisten palvelumallien käyttöönotolla tehostetaan olemassa olevien resurssien käyttöä ja tarjotaan yrityksille vaikuttavampia kasvupalveluita.

Koulutuspalveluilla vahvistetaan työnhakija-asiakkaiden osaamista vastaamaan työmarkkinoiden muuttuvia tarpeita ja turvataan osaavan työvoiman saatavuus työnantajille. Käytössä olevien taloudellisten resurssien pienenemisestä johtuen työvoimakoulutuksia ei ole ollut mahdollista hankkia vuonna 2025 ostopalveluna. Tämä on vähentänyt tarjolla olevien työvoimakoulutusten määrää. Valtio-osuusrahoitteisilla koulutuksilla on kuitenkin pystytty toteuttamaan mm. yrittäjäkoulutuksia, joita on aiemmin hankittu ostopalveluna. Yhdessä työnantajien kanssa järjestettävälle yhteishankintakoulutuksille ei ole ollut alkuvuoden aikana kysyntää heikosta taloustilanteesta johtuen.

Vuoden 2025 aikana on uudistettu työvoimakoulutusten suunnitteluprosessia yhdessä koulutuksen järjestäjien ja elinkeinoelämän kanssa. Lisäksi on toteutettu tekoälyn hyödyntämiseen keskittyvä kehittämispilotti, jonka tavoitteena on vahvistaa yritys- ja työnantajälähtöisen datan käyttöä työvoimakoulutusten valmistelussa.

Vuonna 2026 koulutuspalveluita kehitetään vastaamaan entistä paremmin elinkeinoelämän tarpeisiin ja työmarkkinatilanteessa tapahtuviin muutoksiin. Tämä tarkoittaa mm. siirtymistä entistä joustavampiin työvoimakoulutuksen malleihin ja uusien koulutuspalvelujen pilotointia. Odotuksissa on, että alueella käynnistyy teollisia investointeja, joiden myötä työvoiman kysyntä kasvaa merkittävästi useilla eri aloilla (mm. rakentaminen, logistiikka ja prosessiteollisuus). Osaa- mistarpeiden ennakointi sekä yhteistyön tiivistäminen elinkeinoelämän ja koulutuksen järjestäjien kanssa ovat keskiössä.

Mikäli talous elpyy ja työvoiman kysyntä kääntyy kasvuun, kasvaa tarve myös koulutus- ja valmennuspalveluihin liittyvien ostopalveluiden lisäämiselle. Lisäksi työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton lisääntyminen edellyttää erilaisten kielipainotteisten koulutusten määrän kasvattamista.

Työllisyysalueella panostetaan työttömyyden alkuvaiheeseen ja laadukkaaseen palvelutarvekartoitukseen. Uusien työnhakija-asiakkaiden palvelutarve arvioidaan kahden asiantuntijan yhteistyönä ja monialaista palvelua tarvitsevat asiakkaat ohjataan tarkempaan arviointiin. Alkupalveluissa tunnistetaan asiakkaan tarpeet ja ohjata asiakas oikealle palvelupolulle työttömyyden ensihetkestä lähtien. Alkupalveluiden tavoitteena on työnvälitys tai ohjautuminen koulutukseen tai muihin tarpeenmukaisiin palveluihin kolmen kuukauden sisällä työnhaun alkamisesta. Työnvälitys on työvoimapalveluiden päätehtävä. Yhteistyötä rekrytointiyritysten ja muiden palveluntarjoajien kanssa työnvälityksessä kehitetään.

Monialaiset palvelut

Uusien työnhakija-asiakkaiden palvelutarve arvioidaan kahden toimintayksikön asiantuntijan yhteistyönä asiakkaan asiakastietojärjestelmään kirjaamien tietojen perusteella. Monialaista palvelua tarvitsevat asiakkaat ohjataan tarkempaan arviointiin joko nuorten tai aikuisten tiimiin. Lisäksi nuorten tiimiin ohjataan alle 30-vuotiaat asiakkaat, joilla työttömyys uhkaa pitkittyä. Kaikki työllisyysalueen asiakkaat, joilla on kotoutumisaika meneillään, palveillaan koto-tiimissä. Monialaisissa palveluissa korostuvat yksilöllinen ohjaus työllistymiseen ja muiden toimijoiden palveluihin, viranomaisten ja verkostojen yhteistyö palveluiden yhteensovittamisessa sekä tarkoituksenmukaisten arviointi- ja valmennuspalveluiden hankinta asiakkaille muiden työvoimapalveluiden lisäksi. Asiakasprosessin tavoitteena on työllistymisvalmiuksien parantaminen. Asiakkaat tarvitsevat tukea työ- ja toimintakykyyn sekä osaamisen kehittämiseen. Osa asiakkaista tarvitsee osaamisen kehittämiseen räätälöityjä ratkaisuja, kuten opinnollistaminen. Joissain tapauksissa asiakkaalle on inhimillisesti ja taloudellisesti edullisinta löytää hänen tarpeitaan vastaava palvelu ja muu sosiaaliturvan muoto kuin työttömyysturva. Tästä hyötyvät myös työllisyysalue ja sen kunnat.

Monialaista palvelua ohjaavat yleislakien, työvoimapalveluiden järjestämislain ja työttömyysturvalain lisäksi laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä (TYM-laki), laki kotoutumisen edistämisestä ja laki kuntouttavasta työtoiminnasta. TYM-lakiin liittyen työllisyysalue on laatinut kaksi yhteistyösopimusta: 1. Yhteistyösopimus työllistymistä edistävistä monialaisen tuen yhteistoimintamallista yhteistyössä Satam ja Kelan kanssa 2. Nuorten matalan kynnyksen palvelun yhteistyösopimus, jossa mukana myös kunnat ja kaksi oppilaitosta. Yhteistyösopimus kuntien työpajojen kanssa on valmistumassa yhteistyönä Satakunnan työpajojen ja Etelä-Satakunnan työllisyysalueen kanssa. Sopimuksen perusteella nuoria voidaan ohjata pajoille työnhakua ja työllistymistä tukevaan palveluun, työkokeiluun tai toiminnalliseen uravalmennukseen. Kaikkien em. sopimusten käytäntöön jalkauttaminen edellyttää toimijoiden välistä yhteiskehittämistä samoin kuin ei-TYM asiakkaiden muihin kuin työvoimapalveluihin ohjaus.

Monialaisiin palveluihin sijoitettu työkykykoordinaattori sekä nuorten ja kotoutumisen palveluiden vastaava asiantutija palvelevat koko työllisyysaluetta omien vastuualueidensa mukaisesti. Yhteistyössä elinkeino- ja työnvälityspalveluiden kanssa korostuvat monialaisten asiakkaiden ammatinvalinta- ja uraohjauspalveluiden, koulutustarpeisiin vastaaminen, työllistymisvaiheen tuki sekä maahanmuuttajien palveluiden ja kansainvälisen rekrytoinnin kehittäminen. Yhteiskehittämiseen tarvitaan mukaan laajasti eri toimijoita. Monialaisten asiakkaiden palkkatuen korvaava tukimuoto edellyttää yhteiskehittämistä ja vaikuttavuuslaskelmia.

Kevään 2025 yt-menettelyssä sovittiin yhdestä viran siirrosta alku- ja työnvälityspalveluista nuorten tiimiin ja nuorten tiimin vahvistamisesta 0,5 htv:n siirrolla kotoutumisen tiimistä. Syksyllä kotoutumispalveluiden työhönvalmennusta voidaan todennäköisesti vahvistaa määräaikaaisesti ulkopuolisella erityisavustuksella.

Työllisyydenhoidon riskit

Työllisyysalueen ja kaupungin omien työllisyyspalveluiden merkittävimmät riskit liittyvät työmarkkinoiden ja asiakasmäärien kehitykseen. Talouden yleinen epävarmuus ja investointien viivästyminen voivat lisätä työttömyyttä, mikä vaikuttaa kaksisuuntaisesti kaupungin talouteen: verotulot vähenevät samalla kun työttömyysturvan kuntaosuus kasvaa. Työnhakija-asiakasmäärän kasvu lisää painetta työllisyysalueen henkilöstöresursseille ja voi heikentää palveluiden saatavuutta ja laatua. Pitkittynyt työttömyys kasvattaa monialaisten palveluiden ja kuntouttavan työtoiminnan tarvetta, mikä lisää kustannuksia ja kuormittaa organisaatiota.

Työmarkkinoiden kohtaanto-ongelma muodostaa oman riskinsä. Osaavan työvoiman saatavuus ei ole kaikilla aloilla turvattavissa kotimaisin voimin, ja väestön ikääntyessä rekrytoinnin kynnys ulkomaalaistaustaisiin työntekijöihin voi edelleen muodostua esteeksi. Tämä vaikeuttaa yritysten kasvua ja uusien työpaikkojen syntymistä, mikä puolestaan ylläpitää työttömyyttä.

Lainsäädäntö- ja sopimusmuutokset lisäävät epävarmuutta ja kustannuspaineita. Viimeaikaiset muutokset työttömyysturvaan, TYM-lain toimeenpano ja mahdolliset toimeentulotukilain uudistukset ennakoivat kasvavia asiakasmääriä samalla kun kunnan suorat vaikutusmahdollisuudet työttömyysturvan kustannuksiin vähenevät. Kuntouttavan työtoiminnan siirto takaisin kunnille kasvattaa palvelutarpeita entisestään. Lisäksi toimintamallien uudistukset, kuten nopeaan palvelutarpeen tunnistamiseen perustuvat prosessit, edellyttävät henkilöstöltä uudenlaista osaamista ja aiheuttavat sopeutumisshaasteita.

Yhteenvedona voidaan todeta, että työllisyyskokonaisuuden riskit liittyvät ennen kaikkea työttömyyden pitkittymiseen, resurssien riittävyyteen, osaavan työvoiman saatavuuteen sekä lainsäädännön muutosten vaikutuksiin, jotka yhdessä muodostavat merkittävän paineen palveluiden järjestämiselle ja kaupungin taloudelle.

Työllisyydenhoidon toiminnalliset tavoitteet

PAINOPISTE	Kasvava Pori		
TAVOITE	PORI MAHDOLLISTAA YRITYSTOIMINNAN KASVUN JA UUDISTUMISEN		
TEKO	Mahdollistamme yritysten kasvun: tonttutuotanto, vesi, energia, tietoverkot ja liikenneyhteydet, osaava työvoima		
TOIMENPIDE	Työllisyysalue tarjoaa työntäjä-asiakkaille laadukasta palvelua.		
MITTARI	Työntäjä-asiakkaiden asiakastyytyväisyys (Net Promote Score (NPS) tai vastaava)	Lähtötaso	Tavoitetaso
		KEHAn mittarin käyttöön saaminen	Positiivinen NPS

PAINOPISTE	Osaava Pori		
TAVOITE	OSAAVAN TYÖVOIMAN SAATAVUUS		
TEKO	Työelämälähtöinen koulutus yhteistyössä alueen koulutusorganisaatioiden ja elinkeinoelämän kanssa.		
TOIMENPIDE	Osaamistarpeen ennakointi yhteistyössä työllisyysalueen elinkeinotoimijoiden ja oppilaitosten kanssa		
MITTARI	Toteutettujen osaamistarvekartoitusten määrä / vuosi (osana kasvukartoitusta)	Lähtötaso	Tavoitetaso
		30	50

PAINOPISTE	Hyvinvoiva Pori		
TAVOITE	TOIMIVAT PALVELUT YHTEISTYÖSSÄ SATAKUNNAN HYVINVOINTIALUEEN KANSSA		
TEKO	Asiakaslähtöiset ja saumattomat palvelut hallintorajat ylittäen		
TOIMENPIDE	Monialaisen palvelun asiakkaiden yksilöllisten työllistymispolkujen vahvistaminen yhteistyössä hyvinvointialueen ja Kelan kanssa.		
MITTARI	Osuus monialaisen palvelun asiakkaista*, jotka siirtyvät koulutukseen tai työhön (%).	Lähtötaso	Tavoitetaso
		23 %	30 %

*) Monialainen palvelun asiakas tarkoittaa työnhakijaa, joka on työllistymistä edistävän monialaisen tuen yhteistoimintamallin ja nuorten monialaisen tuen mukaisen yhteispalvelun asiakas. (Laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä 381/2023). Yhteispalvelussa mukana ovat mm. Kela ja hyvinvointialue.

Näiden lisäksi Satakunnan työllisyysalueella on omat painopisteensä (suluissa Porin strategia 2030:n vastaavat painopisteet):

- Osaavan työvoiman saatavuus (*Osaava Pori*)
 - Yritysten kasvua, uusia investointeja ja alueen elinvoimaa edistetään ja mahdollistetaan osaavan työvoiman saatavuudella.
- Yrittäjyyden ja yritysten kasvun edistäminen (*Kasvava Pori*)
 - Yrittäjyyttä työllistymisen vaihtoehtona edistetään laajasti.
 - Yritysten kasvu ja uudet sijoittuvat yritykset luovat uusia työpaikkoja.
- Työllistyminen on henkilöasiakkaiden ensisijainen tavoite (*Hyvinvoiva Pori*)
 - Työnsaanti ja työkykyisyys on tavoiteltava muutos kaikille työnhakijoille taustasta ja olosuhteista riippumatta.
- Kuntien ja kumppanuusverkoston omat ja työllisyysalueen palvelut tukevat toisiaan (*Kasvava Pori*)
 - Kuntien oma elinvoimatoiminta luo maaperää yritysten kasvulle lisäten kuntatalouden vaikuttavuutta. Kumppanuusverkosto palveluineen tukee tavoitetta.
- Vaikuttavat ratkaisut asiakkaille kustannustehokkaasti (*Kasvava Pori + tasapainoinen talous*)
 - Työllisyyspalvelut ovat kustannustehokkaita ja asiakaslähtöisiä.

Työllisyysalueen tavoitteet on yhteensovitettu valtakunnallisiin tavoitteisiin, taulukko alla. Valtakunnalliset mittarit ja arvot tuottaa KEHA-keskus yhdessä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa.

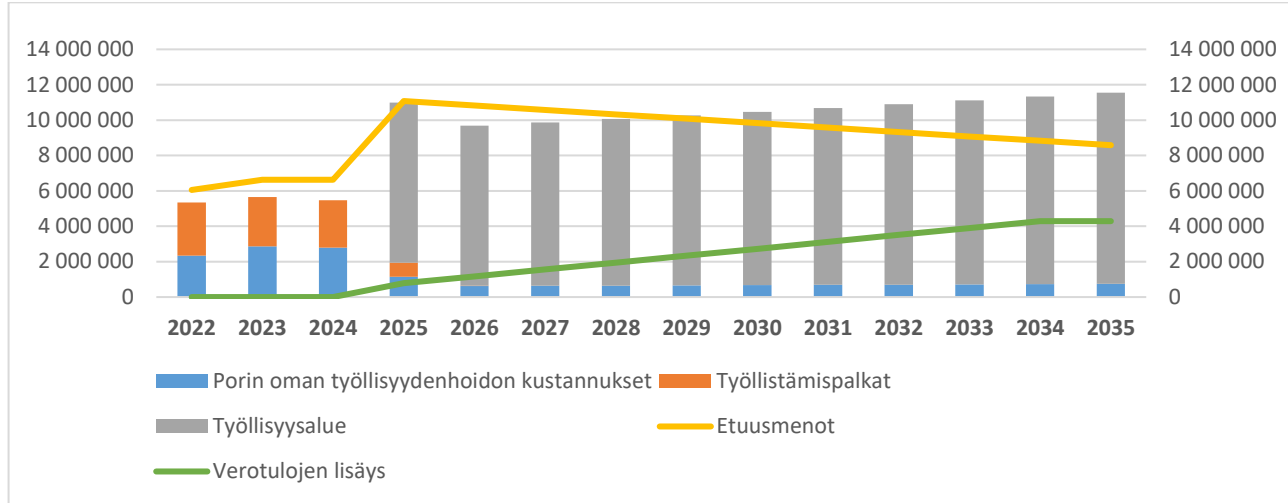
Valtakunnallinen tavoite	Avaintulokset	Mittarit (KEHA)	Työllisyysalueen oma painopiste
1. Taataan yhdenvertaiset ja tasa-arvoiset palvelut kaikille asiakkaille molemmilla kansalliskielillä	Kaikilla asiakkailla on yhdenvertaiset mahdollisuudet asioida palveluissa ja saada palveluja Tosiasiallinen yhdenvertaisuus toteutuu palveluiden tarjoamisessa ja kohdentamisessa Palvelutilanteissa ei esiinny syrjintää Asiakkaiden kielelliset oikeudet toteutuvat palveluissa Palvelupisteet ovat esteettömiä ja verkkopalvelut saavutettavia	Yhdenvertaisuuskartoitus, kokonaispistemäärä	5. Vaikuttavat ratkaisut kustannustehokkaasti
2. Nostetaan matalan työllisyysasteen asiakasryhmien työllisyyttä	Nuorten, ulkomaalaisten, täsmätyökykyisten sekä +55-vuotiaiden työllisyys kohenee	Nuorten, ulkomaalaisten, +55-vuotiaiden työllisyysaste ja työttömyysaste Täsmätyökykyiset: Kuinka moni pitkäaikaissairas on työllistynyt	3. Työllistyminen on ensisijainen tavoite
3. Tuetaan työnhakijan nopeaa työllistymistä vaikuttavilla ja etuusmenoja vähentävillä palveluilla	Työttömyysjaksot ovat lyhentyneet ja työssä pysymisen kesto ovat pidentyneet Etuusmenot ovat vähentyneet	Työttömänä työnhakunsa aloittaneiden virta avoimille työmarkkinoille 3 kk kohdalla Työllistymisen pysyvyys: Kuinka moni työllistynyt työnhakija palaa työttömäksi työnhakijaksi 3 kk/6kk työllistymisen jälkeen Maksettujen työttömyysetuuspäivien määrä per työnhakija (etuuspäivien määrä pysyvän työllistymisen hetkellä) (v/ka)	3. Työllistyminen on ensisijainen tavoite 5. Vaikuttavat ratkaisut kustannus-tehokkaasti
4. Tuetaan ammatillista, alueellista ja kansainvälistä liikkuvuutta työvoimapula-aloille	Ammatillinen liikkuvuus on osaamisen kehittämispalveluiden avulla kasvanut ja työvoimaa on paremmin saatavilla työvoimapula-aloilla Työllisyysalueet tekevät keskinäistä yhteistyötä ammatillisen ja alueellisen liikkuvuuden osalta Eri toimijoiden asiantuntijuutta hyödynnetään Sekä positiiviset että negatiiviset rakennemuutokset on saatu hoidettua hallitusti	Työvoimapula-aloille (kohentaantoraportti) työllistyneet työnhakijat Work in Finland-toiminnolle tehtävien liidien määrät ja työvoimapula-aloille myönnetty oleskeluluvat (lähteenä A-TMT) Työtarjousten ja ehdolle asetelujen määrä toisten työllisyysalueiden alueella sijaitseviin toimipaikkoihin. Työtarjousten ja ehdolle asetelujen määrä toisten työllisyysalueiden työnhakija-asiakkaille" (% kaikista työtarjouksista)	1. Osaavan työvoiman saatavuus
5. Vahvistetaan alueen elinvoimaa yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa	Kasvualueiden palvelutarpeeseen on pystytty vastaamaan ja edistämään yritysten kasvua ja kilpailukykyä. Kansainvälistä osaamista on hyödynnetty työntekijöiden ja TKI-toiminnan osaavan työvoiman tarpeisiin vastamisessa Olemassa olevia yrityksiä tuetaan osana elinvoiman ylläpittoa ja kehittämistä	Barometri, joka tarkastelee alueen eri toimijoiden välistä yhteistyötä elinvoiman kasvattamisen näkökulmasta. Yksi barometri (yhteistyötä tarkastellaan relevanteista näkökulmista) Erityisasiantuntijoille myönnetty oleskeluluvat	2. Yrittäjyyden ja yritysten kasvu 4. Kumppanuusverkon ja kuntien yhteispalvelut
(Työllisyysalueen oma)		Asiakastytytyväisyysskysely (Henkilöasiakkaat KEHAN toteuttama, työnantaja-asiakkaat alueen oma) Henkilöstökysely	Strateginen visio-tavoite

Työllisyydenhoidon taloudelliset tavoitteet

Työllisyydenhoidon taloudellinen tavoite vuodelle 2026:

1. **Työttömyysetuusmenot pysyvät talousarvion mukaisessa määrärahassa**
2. **Satakunnan työllisyysalue pysyy talousarvion mukaisessa toimintakatteessa (-9 M€)**

Seuraavassa kaaviossa huomioidaan prosessin talouskehitys 10 vuoden ajalta. Kehityksessä huomioidaan lainsäädännön ja toimintaympäristön muutokset parhaan käytettävissä olevan tiedon pohjalta. Vuosittainen kustannuskehitys työllisyydenhoidon kustannuksiin on laskettu 2 %:n kasvun mukaan.

Kaaviossa on kuvattu miten 50 pitkäaikaistyöttömän väheneminen vuositasona vaikuttaisi työttömyysetuusmenoihin. Kaaviossa on myös kuvattu potentiaalinen verotulojen lisäys työllisyystilanteen parantuessa 150 työntekijällä vuodessa.

Työmarkkinatuen rahoitusmalli muuttui vuoden 2025 alusta, samalla kun työvoimapalvelut siirtyivät kuntien järjestämisvastuulle. Nykyisessä rahoitusmallissa kuntien osuus maksuvastuusta on kasvanut aiemmasta ja laajentunut työmarkkinatuen lisäksi peruspäivärahaan ja ansiosidonnaisen päivärahan perusosaan. Maksuosuus alkaa kertymään sadan työttömyyspäivän jälkeen portaittain kymmenellä prosenttiyksiköllä sadan päivän välein, kunnes saavuttaa katon 50 %.

Tekninen toimiala

Infrayksikkö vastaa kaupungin maaomaisuudesta, liikenne- ja viheralueiden, sekä yleisten alueiden suunnittelusta ja kaupungin yleisten alueiden, vesi- ja liikenneväylien sekä viheralueiden rakentamisesta, yllä- ja kunnossapidosta, liikuntapaikkojen ja -laitosten ylläpidosta. Infrayksikkö vastaa myös kaupungin käytössä olevien rekisteröityjen ajoneuvojen elinkaaresta.

Tilayksikkö vastaa kaupungin tilojen hallinnasta, avustaa tarveselvityksissä ja vastaa hankesuunnitelmien laadinnasta, ja rakennuspiirustusten arkistoinnista. Yksikkö hallinnoi sisäistä ja ulkoista vuokrausta sekä vastaa kaupungin omistamien tilojen isännöinnistä. Yksikkö vastaa tilojen ylläpidosta ja kiinteistönhoidosta.

Rakennuttamisyksikkö vastaa liikenne- ja viheralueiden ja yleisten alueiden sekä tilainvestointien pidemmän aikavälin ohjelmoinnista ja rakennuttamisesta.

Yhteiset palvelut-yksikön toiminta omana yksikkönä on päättynyt ja hallinto- ja asiakirjapalveluiden, pysäköinninvalvonnan sekä työturvallisuustehtävien palvelukokonaisuudet ovat osa toimialan hallintoa.

Teknisen toimialan tilannekuvassa näkyvät vahvasti liikenneväylien, viheralueiden ja liikuntapaikkojen tämänhetkinen tyydyttävä kunto, hyvinvointialueen palveluverkkoratkaisut sekä maailmantilanteen aiheuttama epävarmuus. Talousarvion suunnitelmavuosille investointitaso näyttää säilyvän alhaisena mikä edellyttää hankkeiden arvottamista uudelleen. Vuoden 2025 alussa toteutui TE-uudistus, joka on vaikuttanut toimialan tarjoamiin palveluihin. Tilannekuvassa näkyy myös toimialan esitetty organisaatiouudistus, joka astuu voimaan 1.1.2026 mikäli asiaan liittyvät esitykset hyväksytään päätöksenteossa vuoden 2025 lopulla.

Toimialaan liittyvinä riskeinä on tunnistettavissa kunnossapitotöihin varatun resurssin riittävyys siten, että kunnossapito pystytään tekemään riittävän vaikuttavasti ja korjaus- ja kunnossapitovastuuta saadaan vähennettyä. Myös muun muassa mahdolliset sisäilmaongelmat sekä korjausvelan kasvu niin tiloissa kuin infrassa ovat merkittäviä riskitekijöitä. Nämä kaikki edellyttävät toimialalta suunnitelmallista sekä kustannustehokkuutta parantavaa toimintaa. Myös tehtävien hoidon ja osaamisen rajoittuminen liikaa yksittäisten henkilöiden varaan lisää toimialan henkilöriskiä, johon pitää jatkossa kiinnittää huomiota. Henkilöstöä tulee myös kouluttaa uusiin tehtäviin ja saavutettua osaamistasoa ylläpitää. Toimialan hallinnassa olevien tilojen ja infran suunnitelmalliseen hoitoon, kunnossapitoon, peruskorjaukseen ja uudisrakentamiseen liittyy tulee jatkaa monia kehittämistoimia.

Teknisen toimialan henkilöstöön ja toimintaan liittyvänä suurimpana riskinä vuodelle 2025 oli kirjattu riittävä varautuminen käynnistyneeseen TE-uudistukseen. Talousarviossa ja henkilöstösuunnitelmassa oli varauduttu kausityöntekijöiden palkkaamiseen, koska työllistettyjen käyttö nykymuodossaan päättyi. Määrärahaa varattiin sekä henkilöstömenoihin että ostopalveluiden lisäämiseen. Riskinä nähtiin resurssien riittävyys olemassa oleviin tehtäviin nähden. Vuoden 2025 osalta varautuminen muutoksen on pääosin onnistunut ja henkilöresurssia sekä ostopalveluita on saatu. On myös tunnistettu tehtäviä, joiden hoito on jäänyt sopimatta muutoksessa ja se on vaikuttanut kaupungin toimialojen toimintaan, esimerkkinä muuttoihin ja kuljetuksiin liittyvät tehtävät.

Toisaalta riskinä on, ettei talousarviossa varauduta siihen, että on mahdollista tehdä riittävän vaikuttavasti kunnossapitotöitä ja vähennettyä korjaus- ja kunnossapitovastuuta sekä korjausvelkaa. Henkilöstön työpanos tulee suunnata investointiluontoisista töistä käytössä olevien kiinteistöjen ennakoiwaan kunnossapitoon. Henkilöstöä tulee myös kouluttaa uusiin tehtäviin ja osaamistasoa ylläpitää.

Tekninen toimiala on tunnistanut tarpeen kehittää investointien johtamista. Teknisellä toimialan tila- ja infrainvestointien prosessit eroavat toisistaan ja investointien johtamisen kokonaisuuden hallinnassa on epäselvyyttä ja suunnittelua tehdään lyhyellä aikajänteellä ja ohjelmiin sitoutumisessa on epävarmuutta. Kokonaisuuden hallinnassa on ollut haasteita erityisesti niiden hankkeiden osalta, jotka ovat sekä tila- ja infrainvestointien rajapinnassa.

Tekninen toimiala ottaa 1.1.26 käyttöön investointien johtamisen mallin, jonka tavoitteena on yhtenäistää tila- ja infrainvestointien prosessi, muodostaa toimialatasoinen investointien johtamisen malli ja vahvistaa strategista investointien suunnittelua mm. 10 vuoden investointiohjelmalla.

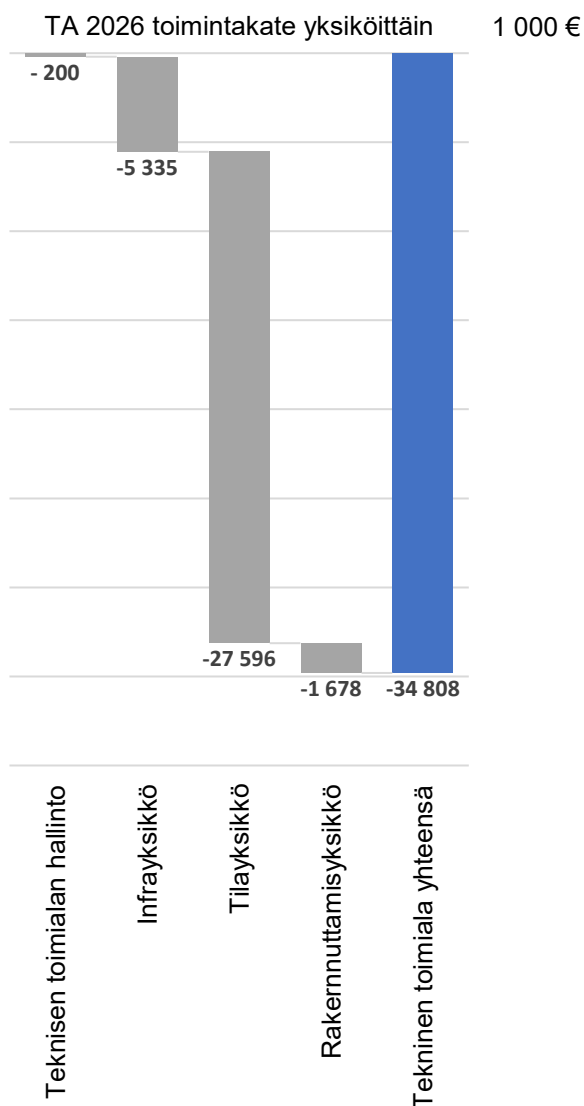
Tila- ja infrayksiköiden investointien johtamista ja rakennuttamista koskevat tehtävät siirretään muodostettavaan rakennuttamisyksikköön. Yksikkö vastaa investointien ohjelmoinnista ja rakennuttamisesta. Yksikköä johtaa uusi perustettava rakennuttamisyksikön päällikkö. Rakennuttamisyksikköön perustetaan hankeohjauksen toimintayksikkö ja rakennuttamisen toimintayksikkö. Hankeohjauksen toimintayksikköä johtaa investointipäällikkö ja rakennuttamisen toimintayksikköä johtaa rakennuttamispäällikkö. Nykyinen yhteiset palvelut yksikkö siirtyy nykyisellä esihenkilörakenteella suoraan toimialajohtajan alaisuuteen. Näin toimialan yksiköiden lukumäärä säilyy ennallaan kolmessa.

Yksi tiedossa oleva riski liittyy hyvinvointialueen käytössä oleviin rakennuksiin. Tiedossa on, että hyvinvointialue tulee luopumaan osasta Porin kaupungilta vuokraamistaan tiloista. Maantiekadun kokonaisuudesta on hyväksytty aiesopimus myynnistä ja alustavat neuvottelut ovat käynnissä neljän kohteen pidemmästä vuokrasopimuksesta. Kuitenkin on tiedossa, että toiminta tulee päättymään esimerkiksi Noormarkun alueen ja Lavian toimitiloista. Näille tyhjeneville tiloille ei ole olemassa käyttötarvetta.

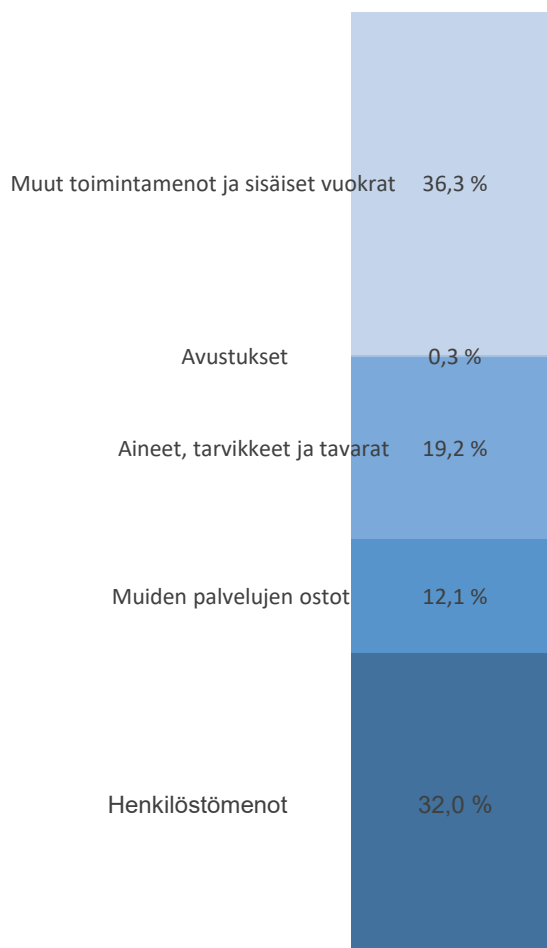
Eniten rakennuksiin liittyvää palvelutarpeen aiheuttamaa painetta on päiväkotitiloissa. Toisekseen tehostamispotentiaalia on eniten toimistotiloissa. Tilainvestointiprojekteissa selkeänä epävarmuustekijänä nähdään kustannusarvioiden pitävyys suhteessa hankesuunnitteluajaksiin hankekustannusarvioihin. Ikääntyvä kalusto aiheuttaa kasvavia korjauskustannuksia ja heikentää mm. talvikunnossapidon tasoa. Kaluston uusimiseen on kiinnitetty huomiota viime vuosien talousarviossa.

Teknisen toimialan käyttötalous

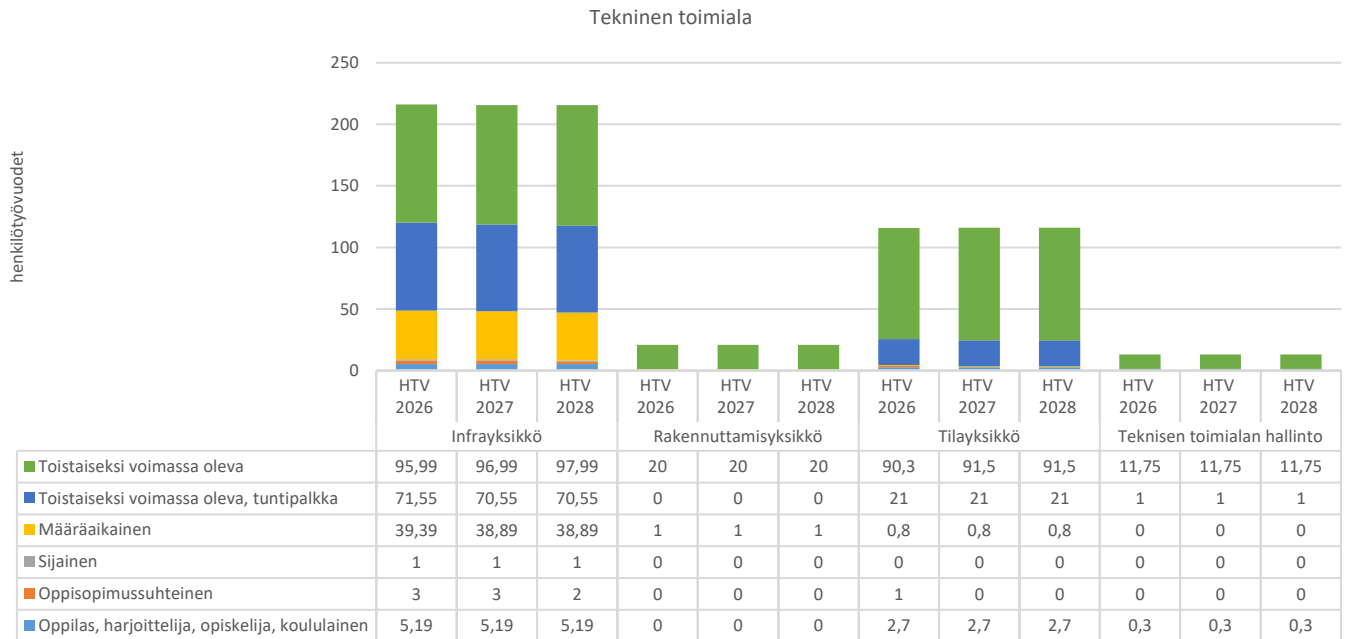
Meno- ja tuloarviot (1000 €)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot	24 138	23 470	18 061	16 052	16 453
Valmistus omaan käyttöön	2 949	2 931	2 931	2 931	2 931
Toimintamenot	-53 194	-55 878	-55 800	-56 548	-57 887
<i>Toimintakate (Netto)</i>	-26 108	-29 477	-34 808	-37 564	-38 503
Laskennalliset tulot	27 137	35 935	35 935	35 935	35 935
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-23 688	-23 268	-23 452	-21 976	-21 976
Muut laskennalliset kustannukset	-12 315	-7 155	-7 155	-7 155	-7 155
Tehtävän kokonaiskustannukset	-34 794	-23 965	-29 480	-30 760	-31 699
			= valtuustoon nähten sitova erä		

Toimialan menolajijakauma TA 2026

Teknisen toimialan suunnitellut henkilötyövuodet

Infrastruktuurin kunnossapito

Teknisen toimialan infrayksikkö vastaa infran kunnossapidosta. Infrayksikön tehtävä on suunnitella, toteuttaa, ylläpitää ja hallinnoida kaupungin yleisiä alueita. Lisäksi yksikkö vastaa kaupungin maaomaisuudesta, ylläpitää liikuntapaikkoja ja vastaa kaupungin rekisteröidystä kone- ja autokaluston koko elinkaaresta.

Liikenneväylät

Kaupungilla on huollettavanaan yli 1 000 kilometriä erilaisia väyliä, joista katuverkkoa on noin 620 kilometriä, pyöriteitä noin 280 kilometriä ja yksityisteitä hieman yli 100 km.

Liikenneväylien hoito jaetaan ajoratojen osalta kolmeen kunnossapitoluokkaan (I, II ja III) liikenteen määrän, laadun ja tarpeen mukaan. Etusijalla ovat pääväylät, joukkoliikenteen reitit sekä kevyen liikenteen yhteydet. Päätöksen kunnossapitoluokista tekee Porin kaupungin tekninen lautakunta.

Pori on pitkään kehitetty kävelyn ja pyöräilyn huomioivana promenadikaupunkina. Porissa on erittäin hyvät mahdollisuudet niin kävelyyn kuin pyöräilyynkin. Maasto on tasaista, kaupunkirakenne tiivis ja pyörätieverkosto on hyvin kattava, ja sitä täydentävät lukuisat puistokäytävät sekä luonto- ja ulkoilureitit mm. Kirjurinluodossa, Isomäessä ja Yyterissä.

Porin kaupunki on osallistunut vuodesta 2002 lähtien jo 18 kertaa valtakunnalliseen Yhdyskuntatekniset palvelut-tutkimukseen, jossa asukkailla kysytään mielipidettä muun muassa katujen ja puistojen kunnosta. Vuoden 2024 tutkimukseen osallistui 28 kaupunkia ja Pori on Liikennealueiden ylläpito -mittarin osalta vertailussa viimeisellä sijalla. Porin kokonaistulos 2,91 on kuitenkin jonkin verran parempi kuin edellisenä vuonna.

Katuverkon kuntotarkastus ja korjausvelan määrittäminen tehtiin syksyllä 2019 ja uudestaan syksyllä 2024. Korjausvelan laskentatapoja on useita. Tässä selvityksessä korjausvelka laskettiin kahdella yleisimmin käytetyllä tavalla; käyttäen Kuntaliiton 2015 mallia sekä toimenpidelaskennan mallia.

Kuntoarvioinnin kohteena oli yhteensä 1 040 km katuja, yksityisteitä ja jalankulun ja pyöräilyn väyliä, jotka ovat kaupungin hoidossa. Kuntotarkastuksen mukaan 58 % väylistä on hyvässä kunnossa, 37 % kuntoluokassa "tydyttävä" ja 4 % huonossa tai erittäin huonossa kunnossa. Ilman toimenpiteitä nyt tyydyttävässä kunnossa olevat kadut putoavat tulevina vuosina luokkiin "huono" tai "erittäin huono". Katuverkon korjausvelka on pienentynyt vuosien 2019 ja 2024 välillä. Vuonna 2019 laskennallinen korjausvelka oli 28,9 M€ ja vuonna 2024 Kuntaliiton mallilla laskettuna 9,5 M€ ja toimenpidelaskennan mallilla laskettuna 13,2 M€. Korjausvelan kuolettaminen 10 vuoden aikana edellyttäisi 5-7 M€:n panostusta katujen perusparantamiseen vuosittain. Tavoitteena on edelleen pienentää korjausvelkaa kymmenen vuoden sisällä investoimalla katuverkon ja jalankulku- ja pyöräteiden peruskorjauksiin, turvaamalla riittävä rahoitus uudelleenpäällystyksiin ja kuivatuksen parantamiseen sekä rakentamalla kaikki uudiskohteet laadukkaasti riittävillä rakennekerroksilla. Rahoituksen lisäksi avainasemassa on myös infran suunnittelun ja rakennuttamisen henkilöresurssien turvaaminen.

Katujen talvikunnossapidon panostusta nostettiin talvella 2023. Lumisadetilanteessa liikkeelle lähtevien yksiköiden määrä nostettiin kolmella yksiköllä. Vuoden 2024 talousarviossa ei tehty määrärahalisäyksiä suoraan kunnossapitoon, mutta valmistusta omaan käyttöön (VOK) pienennettiin 900 000 eurolla. Tämä ei suoranaisesti lisännyt kunnossapidon rahoitusta, mutta vähensi painetta henkilöstön työn kohdistamista investointeihin. Huomiona, että valmistus omaan käyttöön on alittunut vuosittain tuon muutoksen verran eli kyse oli lähinnä budjetoinnin oikaisusta oikealle tasolle. Vuodelle 2025 saatiin käyttöön uusi tiehöylä, joka nosti kaupungin tiehöyliä määrän viiteen ja paransi talvikunnossapidon toimintavarmuutta. Lisäksi tienhoitoautomaattien määrää on lisätty kahdella, joilla osaltaan parannetaan katujen liukkauden torjuntaa.

Viheralueet

Kaupungin ylläpitämät julkiset viheralueet tarjoavat palveluita kaikille asukasryhmille. Julkisten viheralueiden tavoitteena on lisätä myös kaupungin vetovoimaa matkailukohteena.

Porissa on rakennettu puistoja, niittyjä ja maisemapeltoja sekä liikenneviheriöitä noin 500 hehtaarin alueella. Puistojen ja viheralueiden kunnossapito perustuu valtakunnalliseen hoitoluokitusmalliin.

Viheralueilla toimitaan kestävä kehityksen keinoin tavoitteena viihtyisyä, turvallinen ja monimuotoinen asuinympäristö sekä monipuoliset palvelut eri asukasryhmille. Porissa on julkiseen käyttöön tarkoitettuja rakennettuja puistoja, maisemapeltoja ja niittyjä, taajamametsiä ja liikenneviheralueita.

Pori on perinteikäs puistojen kaupunki, vanhimmat puistot on perustettu 1800-luvulla. Näyttävimpinä esimerkkeinä mainittakoon Kirjurinluoto, Raatihuoneenpuisto ja Porin metsän ulkoilualue. Nämä kaikki kuuluvat Porin kansalliseen kaupunkipuistoon, jonka perustaminen merkitsi Porin vihreän ja perinteikkään yhdyskuntarakenteen merkityksen vahvistumista.

Vuonna 2021 on laadittu selvitys Porin kaupungin viheralueiden korjausvelasta. Porin kaupungin viheralueiden korjausvelan arvioitu määrä on tuolloin ollut noin 16,0 miljoonaa euroa. Tästä korjausvelasta kasvillisuus muodostaa 79 %,

rakenteet 16 % sekä varusteet ja kalusteet 5 %. Viherosakohtaisesti jaoteltuna suurin osa korjausvelasta kohdistuu puille (32 %), nurmikoille (25 %) ja taajamametsille (15 %).

Käyttäjäturvallisuudelle keskeisten viherosien korjausvelka on n. 7,6 M€ eli 48 % korjausvelasta. Käyttäjäturvallisuus korostuu leikki- ja liikuntavälineiden ja niiden turva-alustojen, aitojen, porttien, siltojen, puiden, käytävien ja muiden kul-kuväylien, oleskelualueiden, kenttien, portaiden kuntotilanteessa.

Kaupungin taajama- ja talousmetsien hoito perustuu voimassa oleviin metsäsuunnitelmiin.

Porin Kaupunginvaltuuston 2025 hyväksymä Porin kaupungin omistamien metsien Metsäohjelma vuosille 2024–2044, määrittelee jatkossa metsien hoidon ja käytön tavoitteet. Porin kaupungin omistamat metsät on jaoteltu neljään luok-kaan, taajamametsät (1290 ha), monikäyttömetsät (1930 ha), Tammen tila (1530 ha) ja suojelualueet (420 ha). Kaikille neljälle luokalle on asetettu omat hoidon ja käytön tavoitteet.

Tärkeimpinä taajamametsien kohteina ovat Isomäen Porin Metsä, Liinaharjanpuisto sekä Ruosniemen ja Meri-Porin asuinalueiden laajat puistometsät. Porin metsän kohteita hoidetaan vuonna 2021 päivitetyn Porin metsän monitavoittei-sen käyttö- ja hoitosuunnitelman mukaan.

Porin kaupungin omistamiin metsiin teetetään vuoden 2026 aikana metsäsuunnitelma 2026–2036. Metsäsuunnitelma tehdään eri hoitoluokille metsäohjelman hoidon ja tavoitteet huomioiden. Poikkeuksen tekee Porin metsä, jota jatkossa-kin hoidetaan vuonna 2021 päivitetyn Porin metsän monitavoitteisen käyttö- ja hoitosuunnitelman mukaan.

Taajamametsien virkistyskäytössä kehityskohteita ovat yhtenäiset polkuverkostot viheralueiden välillä.

Liikuntapaikat

Kaupungin hoitovastuulla on 24 kpl koulujen yhteydessä olevaa liikuntasalia, 4 sisäliikuntahallia, 6 kuntosalia, 3 muita liikuntasaleja, 2 uimahallia, 1 maauimala, 2 jäähallia, 32 luistelualuetta, 21 ulkokaukaloa, 2 tekojäärataa, 27 hiihtolatuja, 25 puisto- ja koululaislatuja, 32 isoa hiekka pallokenttää, 25 isoa nurmipallokenttää, 4 isoa tekonurmi kenttää, 5 pienen-pää tekonurmikenttää, 14 pesäpallokenttää, 2 yleisurheilukenttää, 2 tenniskenttää, 12 pientä monitoimikenttää, 12 pien-palloilukenttää, 4 ulkokuntoilupaiikkaa, 4 kuntoportaat, 10 uimarantaa, 3 frisbeegolfrataa, 1 skeittipaikka, 1 skeittihalli, 18 valaistua kuntorataa, 60 muuta ulkoilureittiä ja 95 leikkipaikkaa.

Nurmikentät ovat käytössä olosuhteiden salliessa 15.5. – 30.9. Hiihtolatuja hoidetaan koneellisesti Porin metsässä, Noormarkussa ja Laviassa yhteensä 32 km. Tykkilunta säilötään kesän yli eristemateriaalin alla Porin Metsässä. Hiihto-kausi on säilölumen ansiosta saatu avattua huomattavasti aiemmin. Puisto- ja koululaislatuja, sekä muita latuja tehdään resurssien puitteissa ja lumitilanteen mukaan. Jääkiekkokaukaloille ja vapaaluistelualueille on laadittu hoitojärjestys. Etusijalla ovat koulut.

Kaupunginhallituksen 10.3.2025 §83 hyväksymä Liikuntaolosuhteiden kehittämissuunnitelma vuosille 2024-2030 mää-rittelee olemassa olevan tilanteen liikuntapaikkojen osalta ja toimii ohjenuorana niiden kehittämiselle tulevana vuosina. Ulkoliikuntapaikkojen määrä ei ole merkittävästi lisääntynyt viimeisen 10 vuoden aikana. Tekonurmikenttiä ja kuntopor-taita on rakennettu, sekä olemassa olevia liikuntapaikkoja ja huoltorakennuksia peruskorjattu. Uusien asuinalueiden kaavoituksessa pitää ottaa huomioon lähiliikuntapaikan rakentamismahdollisuus. Pohjoisväylän iso koulu/monitoimitalo valmistui elokuussa 2023. Ruosniemen ja Toejoen koulujen oppilaat siirrettiin uuteen kouluun. Myös em. koulujen liikun-tapaikkatoiminnot siirtyvät osittain uudelle Pohjoisväylän koululle, jossa on iso tekonurmikenttä, jääkiekkokaukalo ja muita liikunnallisia välineitä ja kenttiä.

Tulevaisuuden haasteina voidaan pitää kustannusten nousua (polttoaineet, energiat, lannoitteet) 25-30 %, ilmaston-muutosta ja resurssien riittävyyttä. Kun uusia liikuntapaikkoja perustetaan, pitää vähällä käytöllä olevia liikuntapaikkoja vastaavasti poistaa käytöstä. Myös muuttuvat trendit ohjaavat, minkälaisia liikuntapaikkoja tulevaisuudessa pitäisi ra-kentaa ja minkälaista välineistöä liikuntapaikat sisältävät huomioiden seura- ja yksittäiskäyttäjät ja harrastajat.

Kunnossapitokalusto

Porin kaupungilla on logistiikan hallinnoimaa rekisteröityä kalustoa noin 330 ajoneuvoa. Ajoneuvot ovat eri toimialojen ja liikelaitosten käytössä moninaisissa tehtävissä. Ajoneuvoja on ajettavasta ruohonleikkurista tiehöylään. Osaan ajo-neuvoista kuuluu useita lisälaitteita tai muita varusteita.

Kaikkien ajoneuvojen yhteenlaskettu uushankintahinta on karkeasti arvioituna 25 000 000 euroa. Summa muodostuu henkilö- paketti ja kevytkuorma-autoista (8 000 000 euroa), raskaista ajoneuvoista (11 000 000 euroa) ja työkoneista (6 000 000 euroa). Ajoneuvojen keskimääräisenä pitoaikana tulisi pyrkiä pitämään 10-15 vuotta, ajoneuvolajista ja käytöstä riippuen. Vuosittaisena ajoneuvoinvestointina pitäisi näin ollen käyttää vähintään noin 1 650 000 euroa, jos pitoajaksi halutaan keskimäärin 15 vuotta. Tällä hetkellä esimerkiksi talvikunnossapitoon osallistuvan kaluston keski-ikä on 16,4 vuotta.

Investointitaso vuosina 2013-2022 on ollut noin 500-600 000 euroa ja vuonna 2021 vain 200 000 euroa. Tämä investointitaso näkyy nyt ajoneuvojen ikääntymisenä. Vuosina 2023-2025 investointitaso on ollut lähes tavoitetasolla, mutta edelleen vuosia kestänyt alimitoitus rahoituksessa näkyy kaluston kunnossa ja vaikuttaa päivittäisessä toiminnassa.

Kalustohankintoihin vaikuttaa merkittävästi 1.8.2021 voimaan tullut laki ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista, joka velvoittaa uusissa hankinnoissa kuntia ja valtiota hankkimaan tietyn osuuden ympäristöystävällisiä ajoneuvoja. Velvoitteet on jaettu kahdelle hankinta-ajanjaksolle; Ensimmäisellä hankinta-ajanjaksolla 2.8.2021-31.12.2025 ympäristöystävälliseksi henkilöautoksi ja kevyeksi hyötyajoneuvoksi katsotaan enintään 50 CO₂ g /km päästöinen ajoneuvo eli lataushybridi tai täyssähköauto. Toisella hankinta-ajanjaksolla 1.1.2026-31.12.2030 ympäristöystävälliseksi henkilöautoksi ja kevyeksi hyötyajoneuvoksi katsotaan 0 CO₂ g /km päästöinen ajoneuvo eli täyssähköauto. Porin osalta molemmilla hankintajaksoilla ympäristöystävällisten henkilöautojen ja kevyiden hyötyajoneuvojen vähimmäisosuus on 50 %, eli vähintään puolet hankittavista autoista pitää täyttää hankinta-ajanjaksolle määrätyn päästövaatimuksen.

Infrastruktuurin kunnossapidon toiminnalliset tavoitteet

PAINOPISTE	Kasvava Pori		
TAVOITE	Toimivat yhteydet		
TEKO	Suomen parhaat pyörätiet ja -reitit		
TOIMENPIDE	Pyöriteiden käytettävyyden parantaminen ja korjausvelan kasvun hillitseminen täydentämällä, perusparantamalla ja päällystämällä polkupyöräteitä ja reittejä sekä parantamalla opastusta ja kunnossapitomenetelmiä.		
MITTARI	•Pyöräreittejä perusparannetaan ja rakennetaan vuosittain yhteensä (kpl) •Tehostetun talvihoidon pilotti 2024-27 (ELY)	Lähtötaso 1-3 käynnissä	Tavoitetaso 2 Toteutunut

PAINOPISTE	Hyvinvoiva Pori		
TAVOITE	Pori on lasten ja nuorten kaupunki		
TEKO	Pidämme leikki- ja lähiliikuntapaikat hyvässä kunnossa		
TOIMENPIDE	Leikkimisen ja liikkumisen edistäminen lisäämällä, perusparantamalla ja uudistamalla leikki- ja lähiliikuntapaikkoja, kehittämällä lähiliikuntapaikkojen monikäyttöisyyttä ja kalustoa.		
MITTARI	Leikki- ja lähiliikuntapaikkoja peruskorjataan tai lisätään vuosittain Uudenlaisten välineiden hankinta vuosittain Reagointiaika palautejärjestelmän kautta leikki- ja lähiliikuntapaikoista tulleeisiin palautteisiin, vrk	Lähtötaso 2 1 Ei tiedossa	Tavoitetaso 2 2 5 arkipäivää

PAINOPISTE	Hyvinvoiva Pori		
TAVOITE	Jokaisella porilaisella on mahdollisuus terveelliseen, aktiiviseen ja turvalliseen elämään		
TEKO	Viihtyisät ja turvalliset puitteet ulkoilulle, liikkumiselle, kulttuurille ja asumiselle		
TOIMENPIDE	Viihtyisä ja turvallinen kaupunkiympäristö kehittämällä puhtaanapitoa, kaupunkikuvaa ja esteettömyyttä.		
MITTARI	Kalustehojteen laatiminen Yleisten alueiden valaistuksen uudistaminen, led-valaisimien määrä Vuosittaiset uudelleenpäällystykset, m2 Liikenneväylien talvikunnossapitoon osallistuvan kaluston keski-ikä (37 kpl), v	Lähtötaso Käynnistynyt 15 000 kpl 78 000 m2 16,4 vuotta	Tavoitetaso Käynnissä 17 500 kpl 100 000 m2 16 vuotta

Toimenpiteiden tavoitteena on kasvattaa asukasmäärää, yleisten alueiden viihtyisyyttä, turvallisuutta ja houkuttelevuutta sekä vahvistaa puistojen merkitystä panostamalla kaupunkiympäristön kunnossa- ja puhtaanapitoon. Toimenpiteinä parannetaan pyöräilyn olosuhteita, lisätään leikin ja liikkumisen mahdollisuuksia sekä lähialueiden ulkoilu- ja virkistyskohteiden saavutettavuutta. Puistoja, rantoja ja kaupunkitiloja kehitetään liikkumaan ja leikkimään kannustaviksi sekä monipuolisten kohtaamisten, kaupunkikulttuurin, taiteen ja yhteisöllisyyden alustoiksi. Kaupunkiympäristöä hyödynnetään ilmastonmuutokseen sopeutumisen, luonnon monimuotoisuuden ylläpidon ja ihmisten hyvinvoinnin lisäämisessä.

Toimenpiteiden toteutumisen suurimpana riskinä on riittävä varautuminen TE-uudistukseen ja uudistuksen vaikutusten arvioinnin onnistuminen. Talousarviossa ja henkilöstösuunnitelmassa on varauduttu kausityöntekijöiden palkkaamiseen, koska työllistettyjen käyttö on päättynyt. Määrärahaa on varattu sekä henkilöstömenoihin (1,4 M€) että ostopalveluiden lisäämiseen (0,3 M€). Riskiksi muodostuu resurssien riittävä saatavuus olemassa oleviin tehtäviin ja jääkö joitain tehtäviä tekemättä tehtävissä, joissa työllistettyjen työpanos on ollut merkittävä. Vuoden 2025 osalta on jo kertynyt kokemuksia uudesta toimintatavasta. Kausityöntekijöitä on ollut saatavilla ja ostopalveluiden hankinnat saatiin tehtyä siihen varatulla määrärahalla. Vielä ei pystytä täysin arvioimaan uuden toimintavan onnistumista. TE-uudistuksen vaikutuksia on syytä arvioida uudelleen vuoden 2026 aikana.

Kunnossa- ja ylläpitotehtävien resurssointi on omaisuudenarvon näkökulmasta kuitenkin ensiarvoisen tärkeää. Kunnossapidon laiminlyönti johtaa kiihtyvään korjausvelan kasvuun ja merkittävään rahoitustarpeeseen pitemmällä aikavälillä.

Infran kunnossapidon taloudelliset tavoitteet

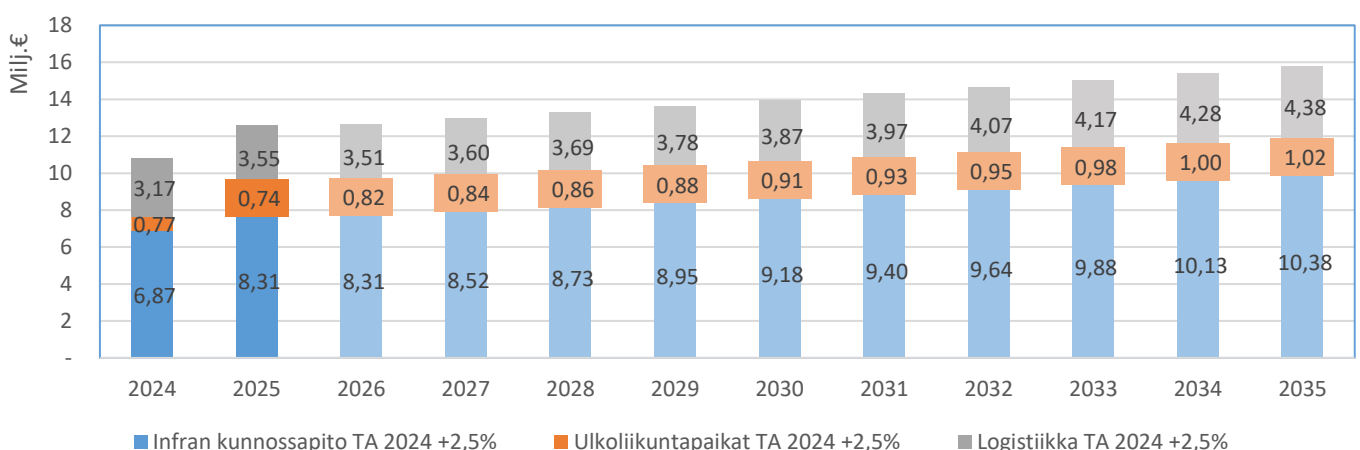
Kustannusten kehittymiseen tulevat jatkossa eniten vaikuttamaan niin polttoaineiden kuin energian hintojen muutokset. Vaikutukset tulevat näkymään infrastruktuurin kunnossapidossa sekä suoraan että välillisesti palveluiden ja tavaroiden hinnoissa. Hintojen muutosten ohella infran kunnossapidon kustannusten kehittyminen liittyy vahvasti vuosittain vaihtelevaan ja vaikeasti ennakoitavaan talvikauden pituuteen ja sääolosuhteisiin talven aikana. Lainsäädännöstä ei ole tulossa muutoksia, jotka vaikuttaisivat kunnossapidon toteuttamiseen.

Investoimalla katujen perusparantamiseen saadaan pidemmällä aikavälillä korjausvelkaa pienennettyä sekä vähennettyä katujen heikon kunnon aiheuttamia ongelmia niin asukkaille kuin kaupungille. Vuosittaisen kunnossapidon tarve vähenee, mikä näkyy esimerkiksi paikkaustarpeen vähenemisenä. Investoinneilla tehtävillä peruskorjauksilla rakennetusta ympäristöstä tehdään myös helpommin kunnossa- ja ylläpidettävää. Vähentämällä käsin tehtäviä kunnossapitotöitä voidaan nopeuttaa ja lisätä kunnossapidon tehokkuutta.

Strategisena tavoitteena on pyrkimys parantaa katujen talvikunnossapitoa. Kunnossapidossa onnistuminen on paljolti riippuvainen katujen puhdistukseen ja liukkaudentorjuntaan käytetystä ajasta. Samalla se parantaa katujen turvallisuutta, lisää asukastyytyväisyyttä sekä vähentää tarvetta vaativammalle puhdistustyölle. Kunnossapitokaluston määrää nostettiin vuodelle 2023 ja se pyritään pitämään samalla tasolla. Digitalisaation hyödyntämistä muun muassa ajoreittien optimoinnissa kehitetään edelleen. Alla olevassa kaaviossa on esitetty kustannuskehitys huomioiden 2,5%:n vuosittainen kustannusnousu kunnossapidon tason pysyessä ennallaan. Vuoden 2025 merkittävä kustannusnousu aiheutui 1.1.2025 voimaan tulleesta TE-uudistuksesta, minkä seurauksena tilapäisten työntekijöiden toimesta tehtävä viheraluiden kunnossapito siirtyi työllisyysyksiköstä teknisen toimialan alaisuuteen.

Esitetyt organisaatiouudistuksen (voimaan 1.1.2026) myötä työn tuottavuutta ja tehokkuutta tarkastellaan entistä systemaatisemmin osana toiminnan kehittämistä ja taloudellisen suorituskyvyn parantamista. Vuoden 2026 aikana käynnistettävä kehittämisprojekti keskittyy toimintaprosessien tehostamisen keskeisten tekijöiden tunnistamiseen sekä selkeiden tavoitteiden ja seurantamekanismien määrittämiseen.

Infran kunnossapidon kustannuskehitys toiminnoittain (M€)

Kuva 3. Infran kunnossapidon kustannuskehityssennuste vuoteen 2035

Tilatehokkuus

Teknisen toimialan tilayksikkö hallinnoi kaupungin omistamia ja käytössä olevia kiinteistöjä sekä vastaa toimitilojen ylläpidosta. Tilayksikön tavoitteena on pitää kiinteistöt ja rakennukset kunnossa sekä luopua tarpeettomista vuokratiloista ja myydä tai purkaa taloutta rasittavaa omaisuutta.

Kaupungin omistuksessa on kaikkiaan 577 rakennusta, joiden laajuus on yhteensä noin 340 000 neliötä. Palvelutuotannon käytössä tiloja on kaiken kaikkiaan 280 000 m². Käytössä olevista tiloista noin 65 kpl, 86 000 neliötä on ulkoa vuokrattu. Sivistystoimiala hyödyntää noin puolet kaupungin palvelutuotannon käytössä olevista tiloista, joista pääasialliset käyttäjät ovat perusopetus, varhaiskasvatus ja kulttuuri. Kaupungin tilat jakautuvat omassa käytössä oleviin, itse omistettuihin ja vuokrattuihin tiloihin sekä ulkopuolisille vuokrattuihin tiloihin. Tyhjien tilojen osuus on marginaalinen.

Omistetuista kiinteistökohteista suurimpia koulurakennuksia ovat Pohjoisväylä, Vähärauma, Porin Lyseo, Länsi-Pori, Kuninkaanhaka, Noormarkun yhtenäiskoulu, Cygnaeus, Käppärä ja Lavian yhtenäiskoulu. Muista tiloista suurimpia ovat Karhuhalli, Porin Urheilutalo, Pääkirjasto, Satakunnan museo, Stadion, Nuorisotalo ja Ulasoorintie 9. Suurimpien rakennuksien (koulut + muut) pinta-ala on yhteensä noin 100 000 m².

Vuokrakohteista merkittävimpiä ovat konserniyhtiöiltä vuokratut suuret koulukompleksit Itätuulen koulu, Kaarisillan koulu, Meri-Porin Yhtenäiskoulu ja Rautatienpuistikatu 7 sekä liikuntapaikoista keskustan uimahalli, Meri-Porin uimahalli ja Isomäen jäähalli, joiden yhteenlaskettu neliömäärä on noin 50 000 m². Vapailta markkinoilta vuokratuista tiloista merkittävin on Porin Leijona, jonka vuokra-ala on noin 2000 m².

Valmistunut kiinteistöohjelma määrittää, miten kaupungin kiinteistöomaisuutta hallitaan, ylläpidetään ja johdetaan. Kiinteistöohjelman ydinsisältö keskittyy kiinteistöjen salkutukseen, jossa määritellään mm. myytävät ja purettavat kohteet. Tämän toteuttaminen edellyttää kaupunkikonsernin omistamien tilojen vähentämistä strategisten myyntien ja purkujen kautta. Ohjelma sisältää myös konsernin kiinteistöyhtiöiden omistusjärjestelyihin liittyvät toimenpide-ehdotukset. Tavoitteena on, että Porin kaupungilla ja sen yksiköillä on käytössään terveelliset, turvalliset, viihtyisät ja tarkoituksenmukaiset sekä kustannuksiltaan kohtuulliset tilat, jotka muodostavat toiminnallisesti käyttökelpoisen verkoston kaupungin taloudellisen kantokyvyn puitteissa.

Myymällä vähäisellä käytöllä olevia kiinteistöjä saadaan aikaan säästöjä. Merkittävää säästöä voi käyttökustannusten, kuten sähkön, lämmön, veden ja kiinteistöhoidon pois jäämisen lisäksi syntyä kaupungin investointitarpeen pienenemisestä, minkä lisäksi kauppahinta voi parantaa kaupungin tulosta. Pienempi kiinteistömassa mahdollistaa myös toiminnan tehostamisen sekä voimavarojen keskittämisen kaupungin palvelujen kannalta keskeisiin kohteisiin. Luopumisen suunnittelu on aloitettu hyvissä ajoin ennen käytön loppumista yhteistyössä kaavoituksen, elinvoiman ja konsernipalveluiden kanssa.

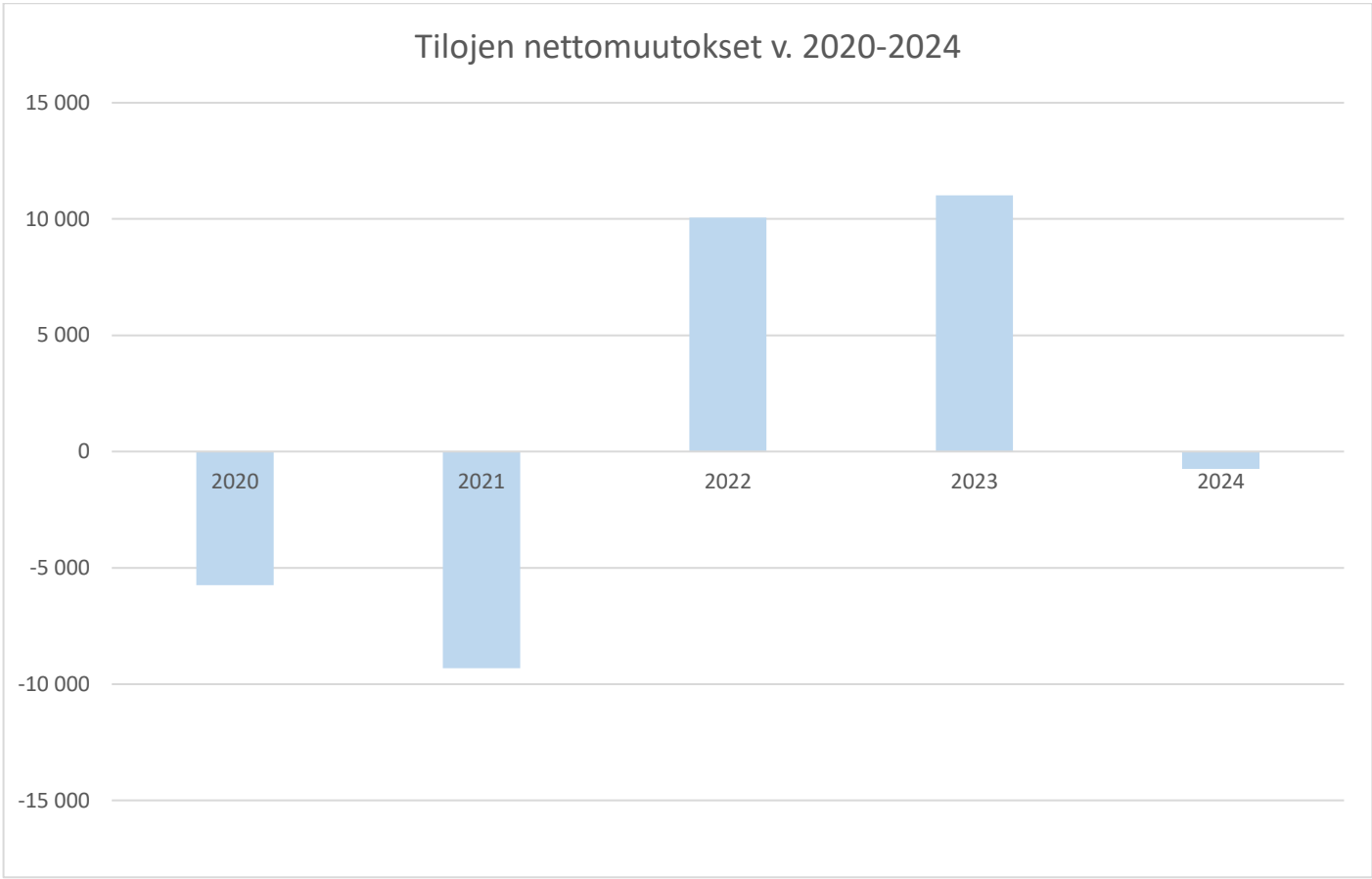
Tilaratkaisut suunnitellaan yhteistyössä tiloja käyttävän toimialan sekä teknisen toimialan kanssa. Pienikin, yhden presentin muutos kokonaispinta-alassa tarkoittaa esimerkiksi keskivertoa isompaa koulurakennusta tai useampaa päiväkotia. Vuotuisten muutosten prosentuaaliset osuudet ovat vähäisiä. Jokaisen uuden investointipäätöksen yhteydessä on tärkeää ottaa huomioon, että kaupungin huollettavien kohteiden määrä kasvaa jatkuvasti, ellei rakennuksia pureta, myydä tai irtisanota vuokrasopimuksia. Kasvava huollettavien kohteiden määrä ja teknisten järjestelmien kompleksiuuden kasvaminen johtaa suurempiin huolto- ja ylläpitokustannuksiin. Tilojen käyttöastetta pyritään jatkuvasti arvioimaan ja käyttöaikojen laajentamisen mahdollisuutta kehitetään teknisillä ja toiminnallisilla muutoksilla.

Perusturvan ja pelastuslaitoksen käytössä olleet tilat siirtyivät vuoden 2023 alusta Satakunnan hyvinvointialueen käyttöön. Tilojen vuokratuotot ovat noin 10 miljoonaa euroa vuosittain. Vuokratuloihin liittyy tulevaisuuden riski lyhyistä sopimuksista. Vuonna 2025 ja 2026 päätetään tilojen realisoinnista. Tilojen maaomaisuuden siirtokelpoisuuden selvitys osoittaa, että kiinteistöihin tarvitaan kaavoitusta, arvonmäärittystä ja lohkomista. Työt ovat vastuutettu ja aloitettu vuonna 2023, ja työt ovat loppusuoralla. Porin kaupunki neuvottelee pitkistä ja taloudellisesti järkevistä vuokrasopimuksista hyvinvointialueen kanssa minimoidakseen kiinteistöriskit. Pitkien vuokrasopimuksien kohteet siirretään yhtiöön. Rakennukset ja tilat, joista saadaan vain lyhyt sopimus, pidetään kaupungin taseessa. Sopimuksettomat kohteet joko puretaan tai myydään.

Tilamuutokset vuosina 2020–2024

Alla oleva kuva havainnollistaa tilojen kokonaisneliömäärässä viime vuosina tapahtuneita muutoksia neliömäärän pysyessä 290 000–310 000 välillä. Kuvassa 1 on huomioitu vähennyksinä puretut, myytyt ja käytöstä poistetut vuokratilat sekä lisäyksinä vuokratut ja rakennetut uudet tilat. Vuonna 2023 tiloja on pääosin rakennettu omaan taseeseen sen sijaan, että niitä olisi vuokrattu. Vuoden 2022 lisäyksistä näkyvin on Vähärauman koulun valmistuminen. Vuonna 2023 sen sijaan valmistui Pohjois-Porin monitoimitalon rakennuksen 1. vaihe. Postitalon vuokrasopimus päättyi vuonna 2021, mikä vähensi käytettävissä olevia tiloja noin 5.600 neliöllä. Vuonna 2022 vähennykset olivat pieniä, mutta vuonna 2023 hyvinvointialueelle siirtyi perusturvan vuokrasopimuksia, vuokrattiin uusia tiloja sairaalakoululle ja jatkettiin Myötätuulen koulun väistötilojen vuokrausta. Vuonna 2024 Pohjoisväylän koulun vaihe 2 ja Yyterin vierailukeskus lisäsivät pinta-alaa 3 790 neliometrillä. Pasaasin päiväkodin ja Porin Leijonan käyttöönotto lisäsi vuokratiloja n. 4 000 neliötä. Rakennuskannasta poistuneita kohteita olivat Ruosniemen koulu ja päiväkotit sekä Snällintien rivitalojen pohjoispuolen talo. Alkuvuoden 2025 aikana on valmistunut Liinaharjan vanhainkodin purkutyö, mikä vähentää rakennuskantaa n. 6 500 neliötä.

Kiertokadun ja muutaman muun asunto-osakeyhtiön huoneistojen myynti Porin YH-Asunnoille toteutui vuoden 2025 alussa. TE-uudistuksessa veturitalleilta vähennettiin tiloja ja työllisyysalueelle vuokrattiin lisää tiloja Porin Leijonasta, Harjavallasta ja Kankaanpäästä. Työllisyysalueen tilat eivät sisälly laskelmiin.

Kuva 1. Tilojen nettomuutokset vuosina 2020–2024.

Tilatehokkuuden toiminnalliset tavoitteet

Tilayksikön toiminta linkittyy kiinteästi kaikkeen toimintaan, mikä tapahtuu rakennuksissa. Vaikka strategiassa ei ole suoraan tavoitteita toimitiloihin liittyen, niiden terveellisyys, turvallisuus ja tarkoituksenmukaisuus on aina yhtenä tarjotun palvelun onnistumisen edellytyksenä ja siten tärkeä osa strategisten tavoitteiden saavuttamista. Tilaomaisuuden hallinnan osalta tavoitteisto on luotu laaditun kiinteistöohjelman pohjalta. Valituissa toimenpiteissä on huomioitu niiden alen-tava vaikutus käyttötalouden kustannuksiin.

PAINOPISTE / TEEMA	Tasapainoinen talous		
TAVOITE	Kaupunki omistaa tiloja vain palvelujen laadukkaaseen tuottamiseen tarvittavan määrän		
TEKO	Rakennus- ja tilaomaisuuden realisointi		
TOIMENPIDE	Kiinteistöohjelman mukaisesti ohjelmoitujen rakennusten realisointi		
MITTARI	Myytaväksi laittamattomien rakennusten määrä (kpl)	Lähtötaso	Tavoitetaso
	Myytävänä olevat rakennukset (vuonna 2025 myymättä 140)	124	100
	Purkukuntoisista rakennuksista purkamatta olevat rakennukset (kpl)	135	125
		105	98

PAINOPISTE / TEEMA	Vastuullisuus		
TAVOITE	Energian kokonaiskäytön vähentäminen		
TEKO	Toimitilojen kunnossapidossa panostetaan valaistuksen optimointiin ja automatisointiin		
TOIMENPIDE	Valaistuksen ohjaaminen Energian tarpeenmukaisen käytön ymmärryksen lisääminen.		
MITTARI	Valaisinryhmämuutokset ledeihin (kpl)	Lähtötaso 5	Tavoitetaso 10
	Valaistuksen ohjausjärjestelmä asennettu, lisäykset	5	10
	Kokonaisenergiamäärän hallintajärjestelmän hyödyntäminen	Järjestelmätoiminnassa	Sähkön käyttäjien säästökampanja toteutettu

Toimenpiteiden tavoitteena on vähentää kaupungin ylläpidettävien rakennusten määrää myymällä tarpeettomaksi jääneitä rakennuksia ja purkamalla huonokuntoisia rakennuksia. Käytössä olevat resurssit keskitetään pidettävien rakennusten kunnossapitoon ja niiden kehittämiseen. Energian käyttöä tehostetaan panostamalla erityisesti energiatehokkaampaan valaistukseen ja opastamalla käyttäjiä energiatehokkaampiin toimintatapoihin. Kunnossa- ja ylläpitotehtävien resurssointi on omaisuudenarvon näkökulmasta kuitenkin ensiarvoisen tärkeää. Kunnossapidon laiminlyönti johtaa kiihtyvään korjausvelan kasvuun ja merkittävään rahoitustarpeeseen pidemmällä aikavälillä.

Toimenpiteiden toteutumisen suurimpana riskinä on myytäväksi laitettujen tilojen heikko kysyntä. Yleinen markkinatilanne haastaa myös myytäväksi laitettujen kohteiden tavoiteltua kauppahintaa. Lisäksi suoraan taloudellisesta näkökulmasta katsottuna kohteet, jotka ovat lähellä ydinkeskustaa ovat houkuttelevampia kuin keskustan laitamilla olevat kohteet. Toisaalta ostopalvelujen hintakehitys voi aiheuttaa tilanteen, että rahoitus ei mahdollista suunniteltua ulkopuolisen työvoiman käyttöä. Tilanteiden muuttuminen voi johtaa siihen, että toimintaa joudutaan arvioimaan uudelleen vuoden 2026 aikana eli samoin kuin infrayksikön osalta. Yllättäviin korjaustarpeisiin varaudutaan aiempia vuosia pienemmällä rahamäärällä, mutta toisaalta rakennusmassan korjausvelkaa on myös saatu pienennettyä.

PTS (Pitkän tähtäimen suunnitelma kunnossapitoinvestoinneille) Riskitekijä: Työohjelmaa ei onnistuta laatimaan tavoitteiden mukaisesti muiden kriittisten tavoitteiden vuoksi. Varautumistoimenpide: Varmistamme ylläpitopalveluiden toimintayksikön riittävät resurssit ja varaamme tarpeeksi sitomatonta pääomaa yllättäviin korjaustarpeisiin. Valtakunnallisen järjestelmän käyttöönottoriskinä pidetään alhaista käyttöastetta ja siitä johtuvien etujen jäämistä saavuttamatta. Varautumistoimenpide: Osallistumme informaatio- ja koulutustilaisuuksiin, jaamme tietoa organisaation sisällä ja rohkaisemme henkilöstöä aktiiviseen järjestelmän hyödyntämiseen.

Tilatehokkuuden taloudelliset tavoitteet

Kaupungin palveluverkko vaikuttaa merkittävästi tilayksikön toimintakulujen kustannuskehitykseen. Ilman merkittäviä muutoksia palveluverkkoon, kustannuskäyrän pitäminen nykytasolla on käytännössä mahdotonta. Kustannukset nousevat arvioidusti 2,5 % vuodessa, mikä tarkoittaa noin 900 000 – 1 000 000 euron vuosittaista kustannusnousua. Kustannusnousua pyritään hillitsemään erityisesti myymällä tarpeettomia tiloja. Myyntien vaikutusta ei ole huomioitu ennusteissa niiden epävarmuuden vuoksi.

Perusturvan ja pelastuslaitoksen irtautuminen on vaikuttanut monella tapaa kaupungin talouteen. Perusturvan käytössä olleet tilat ovat olleet kaupungille aiemmin kustannuserä. Vuoden 2023 alusta alkaen kaupunki on toiminut vuokranantajan roolissa maksuen tiloista käyttökustannukset kuten sähkön, veden ja lämmön, mutta samaan aikaan saanut hyvinvointialueelta vuokratuottoja noin 10.000.000 euroa vuodessa. Mahdollisen yhtiöittämisen myötä vuokratuottoja siirtyisi tulevaisuudessa kaupungin tytäryhtiölle, mikäli kyseiset kiinteistöt jäävät tulevaisuudessa kaupunkikonsernin omistukseen. Hyvinvointialueen aiheuttamia tulevia tilamuutoksia ei olla huomioitu arvioidussa kustannuskehityksestä.

Kaupungin käyttämän sähkön hankinnasta ja hintojen suojauksista vastaa meklari, joka pyrkii minimoimaan kaupungin sähköstä maksamaa hintaa. Meklari tekee ennakoon sopimuksia sähkön hankinnasta ja sitä kautta suojaa kaupunkia yllättäviltä hinnan muutoksilta. Meklarin tekemät suojaukset ovat olleet merkittävässä roolissa, miksi kaupungin sähkökustannukset ovat pysyneet markkinoilla tapahtuneista muutoksista huolimatta kohtuullisella tasolla. Tilayksikön toteutuneet sähkökustannukset vuonna 2023 olivat noin 3,4 miljoonaa euroa ja vuonna 2024 noin 4,3 miljoonaa euroa.

Esitetyn organisaatiouudistuksen (voimaan 1.1.2026) myötä työn tuottavuutta ja tehokkuutta tarkastellaan entistä systemaatisemmin osana toiminnan kehittämistä ja taloudellisen suorituskyvyn parantamista. Vuoden 2026 aikana käynnistettävä kehittämisprojekti keskittyy toimintaprosessien tehostamisen keskeisten tekijöiden tunnistamiseen sekä selkeiden tavoitteiden ja seurantamekanismien määrittämiseen.

Konsernin sisäiset vuokrakohteet ja niiden tulevat investoinnit vuoteen 2030

Konserniyhtiöt sisällyttävät vuosivuokraansa pienempiä suunnitelman mukaisia ylläpitoinvestointeja 10 vuoden ajalle. Näiden korjausten tarkoituksena on pitää rakennusten olosuhteet suunnitellulla tasolla sekä ylläpitää tilojen toimivuutta ja turvallisuutta. Merkittävimmät lähivuosien vuokravaikutteiset korjaukset ovat seuraavat:

KOy Domus Arctopolis

Porin kaupunki on vuokrannut yhtiöltä tilat osoitteissa Rautatiepuistokatu 7 ja Luvianpuistokatu 1. Porin kaupunki kehittää tarpeisiinsa sopivia pitkäaikaisia tilaratkaisuja yhtiön kanssa yhteistyössä. Tilaratkaisut toteutetaan tilahankkeiden suunnitteluohjeiden mukaisesti. Rautatiepuistokatu 7:ssä toteutettiin vuoden 2024 aikana laaja vesikattoremontti. Vuonna 2026 on tarkoitus aloittaa Valimon peruskorjaus. Lisäksi kaupunki tulee vuokraamaan vuodesta 2027 Liisankatu 20:ssä olevat tilat kansalaisopiston käyttöön. Tilaan tullaan tekemään peruskorjaus vuosien 2026 ja 2027 aikana.

Sampolan Palvelukeskus Oy

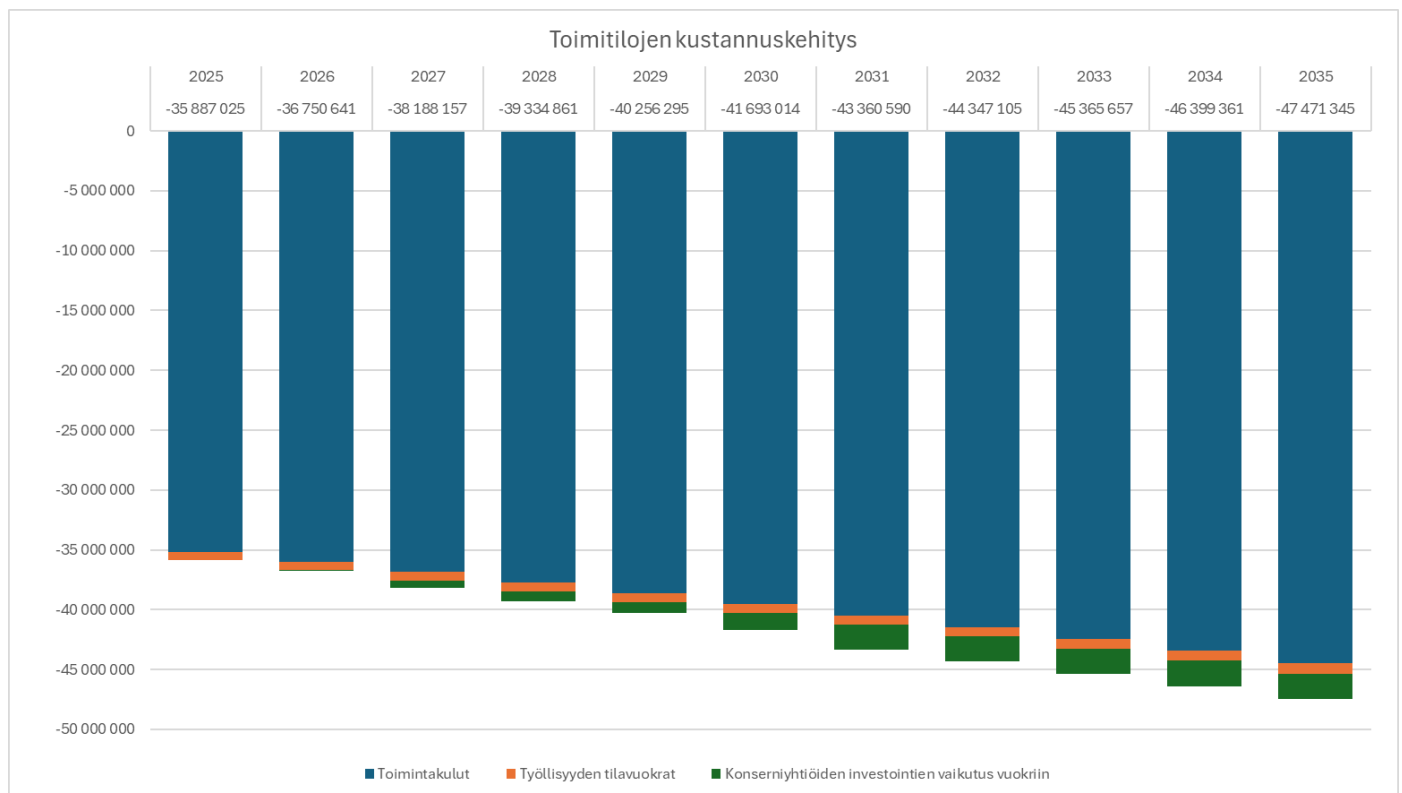
Porin kaupunki on vuokrannut yhtiöltä Itätuulen koulun ja Taikurinhatun päiväkodin. Taikurinhatun päiväkodin peruskorjaus aloitetaan vuoden 2025 aikana. Peruskorjatut tilat otetaan käyttöön vuoden 2026 lopussa. Himmelin peruskorjauksen rahoitusvaikutuksia ei huomioida tässä yhteydessä teknisen toimialan kustannuksiin.

PAKK, Porin Aikuiskoulutussäätiö

Porin kaupunki vuokraa vuoden 2025 alusta säätiöltä eläinlääkäritilat. Tiloihin on tehty perusparannus vuosina 2023–2024. Säätiön tiloja vuokrataan myös tietohallintoyksikön käyttöön.

KOy Porin jäähalli

Porin kaupunki on vuokrannut jäähallin tilat. Yhtiö suunnittelee tarkasteluajanjaksolla mittavaa katto- sekä sisätilojen remonttia. Tässä vaiheessa ei voida arvioida kustannusvaikutuksia tarkasti.

Kuva 3. Toimitilojen kustannuskehitys huomioiden vuosittainen 2,5 %:n nousu sekä konsernin sisäisten vuokratilojen korjausinvestointien vaikutukset vuosina 2025–2035

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosaan yhdistellään käyttötalousosasta siirtyvät erät ja budjetoidaan valtuustoon nähden sitovat tulosvai-
kutteiset tuloarviot ja määrärahat, joita ei ole budjetoitu tehtäväkohtaisissa käyttötalousosissa ja tulosbudjeteissa.

Toimintakate

Toimintakate kuvaa kaupungin toiminnasta aiheutuvien tuottojen ja kulujen erotusta. Toimintakatteen kehitys kuvaa par-
haiten kaupungin toiminnan vaikutusta talouteen. Toimintakatteen nopea heikkeneminen ajaa kunnan talouden helposti
ahdinkoon. Vuonna 2025 kaupungin toimintakatteeksi muodostuu -222,3 M€ (-211,5 M€ liikelaitokset huomioiden). Toi-
mintakatteen kasvu vuoden 2025 talousarvioon verrattuna on 3,5 %. On kuitenkin huomattava, että Maantiekadun kiin-
teistön myynti parantaa kertaluonteisesti talousarviovuoden toimintakatetta noin kymmenellä miljoonalla eurolla ja suun-
nitelmakaudella toimintakate heikentyy olennaisesti. Toimialojen osalta suunnitelmakaudella on varauduttu 2,5 % toi-
mintakatteen kasvuun.

Verotulot

Verotulot ovat kaupungin tärkein tulolähde. Kaupunki kerää kunnallisveroa kuntalaisten tuloista ja saa osuuden paikka-
kunnalla tapahtuvasta yritystoiminnasta ja kiinteistöveroa paikkakunnan kiinteistöistä. Verotuloista merkittävin on kun-
nallisvero 78 % osuudella, yhteisöveron osuus on 8 % ja kiinteistöveron osuus on 14 %.

Väestömuutosten vaikutus verotuloihin

Porin väestöennuste on hitaasti laskeva. Laskua tapahtuu erityisesti alle työikäisissä ja työikäisissä. Väestön vähene-
minen syö osan verotulojen luonnollisesta kasvusta. Jos työikäisten määrän vähenemistä voitaisiin hidastaa, tai jopa
kääntää kasvuun, niin tällä olisi iso merkitys verotulotulojen kasvuille. Verotulojen kasvun kannalta merkittävintä olisi
uusien työpaikkojen synty seutukunnalle.

Kunnallisvero

Vuonna 2025 veroprosenttia korotettiin 0,3 prosenttiyksiköllä 8,4 %:sta 8,7 %:n. Taloussuunnitelmakaudelle ei esitetä
veronkorotuksia. Työllisyys ja siten palkkatulot ovat kehittyneet odotettua huonommin vuonna 2025, minkä johdosta
Porinkin verotuloennuste on talousarvion laadintahetkellä 3,6 miljoonaa euroa talousarviota heikompi. Talousarviovuoo-
delle kunnallisverotuloihin odotetaan kuitenkin reilua yli seitsemän prosentin kasvua. Kasvua selittää vuoden 2026 ve-
ronkevennysten kohdistuminen miltei kokonaan valtiolle, kun taas kiristykset kasvattavat myös kuntien verotuloja. Tämä
korottaa kuntien jako-osuutta ja alentaa valtion. Toinen selittävä tekijä ovat vuonna 2025 maksettavat kohtuullisen suuret
veronpalautukset, jotka pienentävät vuoden 2025 kertymää ja näin nostavat kasvuprosenttia vuonna 2026.

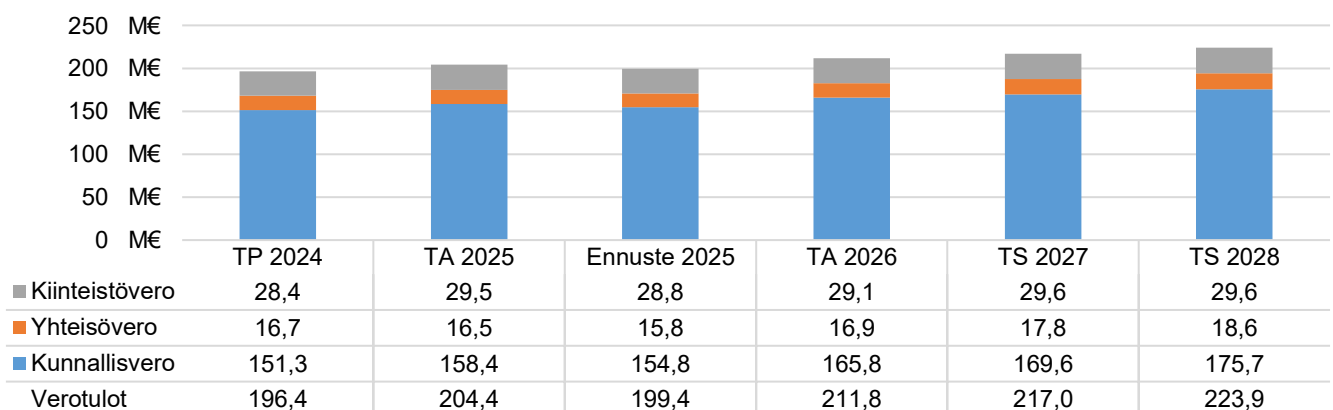
Yhteisövero

Kunnat saavat paikkakunnan yritystoiminnasta yhteisöveroa. Yritykset maksavat voitostaan 20 % veroa ja työpaikkojen
sijainnin mukaan kunnalle tilitetään siitä osa. Yhteisöverokannan lasku 18 %:n on huomioitu vuodesta 2027 alkaen.

Kiinteistöveroprosentit ja niiden arvioitu tuotto vuonna 2026

Maapohjan kiinteistövero	1,30 %	5,9 M€
Yleinen kiinteistöveroprosentti	0,93 %	10,0 M€
Vakituiset asuinrakennukset	0,50 %	10,6 M€
Muut asuinrakennukset	1,10 %	0,8 M€
Voimalaitokset	3,10 %	1,2 M€
Rakentamaton rakennuspaikka	6,00 %	0,6 M€
Yleishyödylliset yhteisöt	0,00 %	-

Kiinteistöveron tuotto on Porissa vuonna 2025 noin 28,8 miljoonaa euroa ja tuotoksi arvioidaan noin 29,1 miljoonaa
euroa talousarviovuonna 2026. Kiinteistöveroprosentteihin ei esitetä muutoksia.

Valtionosuudet

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudella ja verotuloihin perustuvalla valtionosuuden tasauksella pyritään turvaamaan kuntien mahdollisuudet pitää yllä riittävät peruspalvelut eri osissa maata ja tasapainottamaan kuntien lakisääteisten tehtävien järjestämisen edellytyksiä ja niiden kokonaisrahoitusta. Valtionosuuden perusteena olevat laskennalliset kustannukset perustuvat keskeisesti ikäryhmittäisiin kustannuksiin. Koska merkittävä osa kuntien valtionosuustehtävistä ja -kustannuksista koskee varhaiskasvatusta sekä esi- ja perusopetusta, kunnan peruspalvelujen valtionosuuden ikäryhmittäisissä kustannuksissa painottuvat erityisesti lapsi- ja nuorisoikäluokat. Muita laskennallisten kustannusten määräytymistekijöitä ovat työttömyyskerroin, vieraskielisyyskerroin, kaksikielisyys, saaristoisuus, asukastiheyskerroin ja koulutustaustakerroin. Vuodesta 2025 lukien työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisvastuun siirryttyä kunnille määräytymistekijöinä huomioidaan myös työikäisen väestön määrä ja laaja työttömyys. Lisäksi vieraskielisyyden paino on noussut.

Kriteerien toinen osa muodostuu lisäosista, jotka ovat syrjäisyyden, työpaikkaomavaraisuuden, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, asukasmäärän kasvun sekä saamelaiden kotiseutualueen kunnan lisäosat.

Kuntien valtionosuudet ovat vuonna 2026 noin 4,2 miljardia euroa (vuonna 2025 noin 4 miljardia euroa). Asukasta kohden kuntien valtionosuudet ovat alustavan laskelman mukaan 754 euroa, mikä on 27 euroa enemmän kuin vuonna 2025.

Tehtävämuutokset lisäävät peruspalvelujen valtionosuuden tasoa 67 miljoonalla eurolla nettomääräisesti. Suurimmat vaikutukset ovat oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistuksella (53,5 miljoonaa euroa) ja perusopetuksen kolmen vuosiviikkotunnin lisäämisellä (12,0 miljoonaa euroa). Lisäksi yksityisten opetuksen järjestäjien kotikuntakorvausten nosto 100 prosenttiin nostaa valtionosuuden tasoa 6,4 miljoonaa euroa ja kotihoidontuen Norjan mallin käyttöönoton vaikutus on 1,2 miljoonaa euroa. Valtionosuuksia vähentävät työnhakijan palveluprosessin keventäminen (0,7 miljoonaa euroa) ja kuntien työllistämismuutosten kumoaminen 57 vuotta täyttäneiden työttömien työnhakijoiden osalta (2,2 miljoonaa euroa). Lisäksi esi- ja perusopetuksen tuen asiakirjojen vähentäminen ja työttömyysturvaan liittyvän muistutusvelvoitteen kumoaminen laskevat valtionosuuden tasoa yhteensä hieman alle yhden miljoonan euron verran.

Valtionosuuden tasossa huomioidaan vuodesta 2026 alkaen myös hallituksen päättämien kasvutoimien rahoitukseen liittyvä 75 miljoonan euron pysyvä valtionosuuden vähennys. Vuonna 2026 peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotus on 3,5 % ja siitä aiheutuva valtionosuuden lisäys n. 111 miljoonaa euroa. Hallitusohjelman mukaisesti peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotukseen tehdään kuitenkin yhtä prosenttiyksikköä vastaava vähennys v. 2024-2027, joka pienentää valtionosuutta 32 miljoonaa euroa vuonna 2026.

Valtion ja kuntien välisen kustannustenjaon tarkistuksen valtionosuusvaikutus vuodelle 2026 on noin 127 miljoonaa euroa valtionosuutta lisäävä.

Ennakollisten tietojen perusteella kuntien peruspalvelujen valtionosuusprosentti on 25,73 % vuonna 2026.

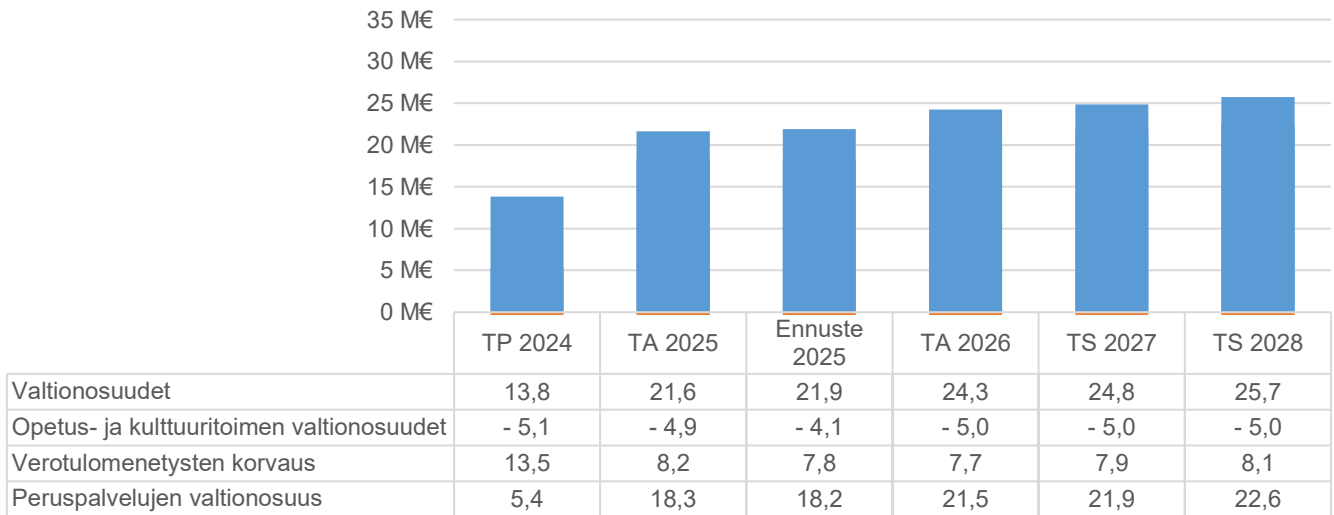
Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuudet kunnille ja kuntayhtymille ovat vuonna 2026 yhteensä noin 1,3 miljardia euroa, josta kuntien osuus on noin 184 miljoonaa euroa. Suurimmassa osassa kuntia opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet ovat negatiivisia.

Porin kaupungin saamia peruspalvelujen valtionosuuksia on arvioitu valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton vuoden 2026 peruspalvelujen valtionosuuslaskelmien perusteella. Opetus- ja kulttuuriministeriön kautta tulevia valtionosuuksia on arvioitu Kuntaliiton vuoden 2026 valtionosuuslaskurin sekä toteutuneiden ja arvioitujen oppilas- ja suoritämäärien perusteella. Peruspalvelujen valtionosuudeksi on arvioitu 21,5 miljoonaa euroa (18,3 miljoonaa euroa v. 2025). Verotulomenetysten kompensatiot ovat 7,7 miljoonaa euroa (8,2 miljoonaa euroa v. 2025). Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuudeksi arvioidaan -5,0 miljoonaa euroa (-4,9 miljoonaa euroa v. 2025). Porin kaupungin valtionosuuksien määräksi muodostuu yhteensä 24,2 miljoonaa euroa (21,6 milj. euroa v. 2025). Porin valtionosuus asukasta kohden on laskelmien perusteella 291 euroa.

Muutokset Porin valtionosuuskomponenteissa VM:n laskelman perusteella

	VOS-päätös 2025	Laskelma 2026	Muutos
Ikä rakenteen laskennallinen kustannus	117,44 M€	124,72 M€	7,3 M€ / 6,2 %
Muut laskennalliset kustannukset	23,02 M€	25,69 M€	2,64 M€ / 11,5 %
Omarahoitusosuus	-121,96 M€	-129,02 M€	-7,06 M€ / 5,8 %
Lisäosat	2,80 M€	2,91 M€	0,11 M€ / 3,9 %
Vähennykset/lisäykset*	-24,56 M€	-23,98 M€	0,58 M€ / -2,4 %
*Mm. kunnan työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajentamisen korvaus, sote-uudistuksen muutosrajoitin, valtionosuuden läsiirtotarve, sote-järjestelmämuutoksen tasaus vuodelle 2026			
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	21,36 M€	21,19 M€	-0,17 M€ / -0,8 %
Verotulomenetysten korvaus	7,76 M€	7,72 M€	-0,04 M€ / -0,5 %

Valtionosuudet tuloslaskelman mukaan

Rahoitustulot ja –menot

Korkotulot 1,7 M€: Budjetoidut korkotulot muodostuvat antolainojen korkotuloista. Porin Satama Oy:n osuus on 1,5 M€.

Muut rahoitustulot 24,1 M€, mistä liikelaitosten peruspääoman korvaus 3,1 M€: Pori Energia Oy vähemmistöosuuden myynnistä saaduilla tuloilla harjoitettavasta sijoitustoiminnasta on budjetoitu 14,0 M€ rahoitustuottoja (laskennallinen tuotto alle neljä prosenttia). Sijoitustuotot ovat luonteeltaan epävarmoja ja lopulliset tuotot voivat poiketa arviosta merkittävästi. Pori Energia Oy:n arvioidaan maksavan osinkoja kaupungille 5,0 M€. Lisäksi energiayhtiö maksaa korvausta Pohjolan Voima Oy:n energiaosakkeiden käytöstä 0,9 M€.

Arviot muiden maksamista osingoista, viivästyskorkotuloista sekä muista rahoitustuotoista ovat yhteensä 1,2 M€. Liikelaitosten peruspääomista suorittama korvaus (6 %) tuottaa peruskaupungille yhteensä 3,1 M€. Korvauksesta Porin Palveluliikelaitoksen osuus on 0,4 M€ ja Porin Veden 2,7 M€.

Korkomenot 4,2 M€: Lainoista arvioidut korkomenot vuonna 2026 ovat 3,6 M€ korkosuojausten vaikutus huomioiden. Lisäksi konsernitilin käytöstä aiheutuvat korkokulut tytäryhtiöille ovat noin 0,6 M€. Taloussuunnitelmakauden osalta korkomenojen on arvioitu laskevan maltillisesti, koska uutta talousarviolainaa ei nosteta vuonna 2026.

Muut rahoitusmenot 1,5 M€: Muut rahoitusmenot muodostuvat tytäryhteisöille maksettavista rahoitusvastikkeista, joista merkittävimpana Kiinteistö Oy Porin Jäähallin osuus on noin miljoona euroa.

Vuosikate

Vuosikate saadaan, kun toimintakatteeseen lisätään verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja –kulut. Vuosikate on siis kunnan tuloslaskelman välitulos, joka osoittaa sen tulorahoituksen, mikä juoksevien menojen maksamisen jälkeen jää käytettäväksi investointeihin, lainojen lyhennyksiin ja sijoituksiin. Vuoden 2026 talousarviossa kaupungin vuosikate on 33,9 M€ (41,7 M€ liikelaitokset huomioiden).

Tilikauden tulos

Kun vuosikatteesta vähennetään suunnitelman mukaiset poistot, noin 26,0 M€ (31,6 M€ liikelaitokset huomioiden), tilikauden tulokseksi vuonna 2026 muodostuu 7,9 M€ (10,1 M€ liikelaitokset huomioiden). Kun tulosta tarkastellaan eliminoiden Maantiekadun kiinteistön myynnin tulosvaikutus, jää tulos noin 40 000 euroon. Suunnitelmavuonna 2027 tulos jää tätäkin heikommaksi noin 23 000 euroon, kunnes vuoden 2028 tulos paranee noin 1,9 M€:n.

Taseen kumulatiivinen ylijäämä (-alijäämä)

Vuoden 2024 tilinpäätöksessä kaupungin taseeseen kertynyttä ylijäämää oli yhteensä 39,0 miljoonaa euroa. Vaikka vuoden 2025 tulos tulee olemaan poikkeuksellisen hyvä (ennuste 353,7 M€), on huomioitava että Pori Energia Oy vähemmistöosuuden myyntitulo rahastoidaan Oman pääoman Pori-rahastoon, eikä se näin ollen kerrytä oman pääoman yli-/alijäämätiliä. Ennuste vuodelta 2025 kertyvästä alijäämästä on talousarvion laadintahetkellä -11,0 miljoonaa euroa, mutta kertymä riippuu olennaisesti tilinpäätöksen yhteydessä tehtävästä rahastointipäätöksestä.

Nykyisillä ennusteoletuksilla vuoden 2026 talousarvion tilikauden ylijäämän (10,2 miljoonaa euroa) toteutuessa on taseen kumulatiivista ylijäämää jäljellä tilikauden 2026 jälkeen noin 38,2 M€. Vuosien 2027 ja 2028 jälkeen suunnitelmakauden lopussa ylijäämää on 40,1 M€.

Tuloslaskelmat

1 000 €

Peruskaupunki ilman liikelaitoksia

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot	87 162	85 088	84 284	72 697	73 418
Myyntitulot	40 690	41 648	44 209	44 485	44 766
Maksutulot	6 705	7 649	6 837	7 103	7 176
Tuet ja avustukset	8 636	5 569	5 058	5 058	5 058
Muut toimintatulot	31 130	30 220	28 180	16 051	16 418
Valmistus omaan käyttöön	2 950	2 931	2 931	2 931	2 931
Toimintamenot	-287 779	-303 210	-309 550	-315 727	-322 440
Henkilöstömenot	-137 472	-143 834	-150 761	-154 328	-155 856
Palvelujen ostot	-74 565	-79 630	-75 895	-78 394	-82 587
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-43 707	-40 553	-40 377	-40 236	-40 656
Avustukset	-13 754	-19 817	-23 159	-23 179	-23 219
Muut toimintamenot	-18 282	-19 376	-19 358	-19 589	-20 121
Toimintakate	-197 668	-215 191	-222 335	-240 099	-246 090
Verotulot	196 429	204 379	211 783	216 983	223 910
Valtionosuudet	13 835	21 642	24 257	24 841	25 735
Rahoitustulot ja -menot	1 868	1 713	20 244	20 644	20 644
Korkotulot	5 774	5 830	1 700	1 700	1 700
Muut rahoitustulot	6 731	5 159	24 149	24 149	24 149
Korkomenot	-8 945	-8 000	-4 150	-3 750	-3 750
Muut rahoitusmenot	-1 692	-1 276	-1 455	-1 455	-1 455
Vuosikate	14 464	12 543	33 949	22 369	24 199
Poistot ja arvonalentumiset	-26 108	-24 812	-26 012	-24 537	-24 537
Suunnitelman mukaiset poistot	-25 543	-24 812	-26 012	-24 537	-24 537
Arvonalentumiset	-564	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-11 643	-12 268	7 937	-2 167	-338
Tilinpäätössiirrot	1	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-11 642	-12 268	7 937	-2 167	-338

= valtuustoon nähden sitova erä

Liikelaitokset mukaan lukien

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot	128 013	126 600	125 762	114 174	114 896
Myyntitulot	80 926	82 724	85 249	85 525	85 806
Maksutulot	6 775	7 659	6 846	7 112	7 185
Tuet ja avustukset	8 850	5 683	5 172	5 172	5 172
Muut toimintatulot	31 463	30 534	28 494	16 365	16 732
Valmistus omaan käyttöön	3 094	3 031	3 031	3 031	3 031
Toimintamenot	-317 338	-334 055	-340 301	-346 478	-353 191
Henkilöstömenot	-152 335	-159 384	-166 523	-170 538	-172 370
Palvelujen ostot	-80 655	-85 777	-82 352	-84 622	-88 745
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-50 647	-48 094	-47 912	-47 551	-47 738
Avustukset	-13 754	-19 817	-23 159	-23 179	-23 219
Muut toimintamenot	-19 946	-20 984	-20 356	-20 587	-21 119
Toimintakate	-186 231	-204 424	-211 509	-229 273	-235 264
Verotulot	196 429	204 379	211 783	216 983	223 910
Valtionosuudet	13 835	21 642	24 257	24 841	25 735
Rahoitustulot ja -menot	-1 201	-1 380	17 151	17 551	17 551
Korkotulot	5 774	5 830	1 700	1 700	1 700
Muut rahoitustulot	6 755	5 159	24 149	24 149	24 149
Korkomenot	-8 945	-8 000	-4 150	-3 750	-3 750
Muut rahoitusmenot	-4 786	-4 369	-4 548	-4 548	-4 548
Vuosikate	22 832	20 217	41 682	30 102	31 931
Poistot ja arvonalentumiset	-31 353	-30 146	-31 555	-30 079	-30 079
Suunnitelman mukaiset poistot	-30 789	-30 146	-31 555	-30 079	-30 079
Arvonalentumiset	-564	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-8 521	-9 929	10 127	23	1 852
Tilinpäätössiirrot	34	33	33	33	33
Tilikauden yli-/alijäämä	-8 486	-9 896	10 161	56	1 885

1 000 €

Ulkoinen tuloslaskelma

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot	107 093	104 987	103 972	92 385	93 106
Myyntitulot	60 683	61 504	64 035	64 310	64 592
Maksutulot	6 527	7 594	6 703	6 969	7 042
Tuet ja avustukset	8 830	5 792	5 172	5 172	5 172
Muut toimintatulot	31 053	30 097	28 063	15 934	16 301
Valmistus omaan käyttöön	3 094	3 031	3 031	3 031	3 031
Toimintamenot	-296 419	-312 443	-318 512	-324 688	-331 402
Henkilöstömenot	-152 335	-160 190	-166 523	-170 538	-172 370
Palvelujen ostot	-60 721	-63 642	-61 457	-63 728	-67 850
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-50 347	-47 802	-47 592	-47 231	-47 418
Avustukset	-13 754	-21 072	-23 159	-23 179	-23 219
Muut toimintamenot	-19 261	-19 737	-19 782	-20 012	-20 544
Toimintakate	-186 231	-204 424	-211 509	-229 273	-235 264
Verotulot	196 429	204 379	211 783	216 983	223 910
Valtionosuudet	13 835	21 642	24 257	24 841	25 735
Rahoitustulot ja -menot	-1 201	-1 380	17 151	17 551	17 551
Korkotulot	5 774	5 830	1 700	1 700	1 700
Muut rahoitustulot	3 662	2 066	21 056	21 056	21 056
Korkomenot	-8 945	-8 000	-4 150	-3 750	-3 750
Muut rahoitusmenot	-1 692	-1 276	-1 455	-1 455	-1 455
Vuosikate	22 832	20 217	41 682	30 102	31 931
Poistot ja arvonalentumiset	-31 353	-30 146	-31 555	-30 079	-30 079
Suunnitelman mukaiset poistot	-30 789	-30 146	-31 555	-30 079	-30 079
Arvonalentumiset	-564	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-8 521	-9 929	10 127	23	1 852
Tilinpäätössiirrot	34	33	33	33	33
Tilikauden yli-/alijäämä	-8 486	-9 896	10 161	56	1 885

Tuloslaskelman tunnusluvut

	TP 2024	ENN 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot / Toimintamenot, %	36,5 %	33,9 %	33,0 %	28,7 %	28,4 %
Vuosikate / Poistot, %	72,8 %	67,1 %	132,1 %	100,1 %	106,2 %
Vuosikate, euro/asukas	274	243	500	361	383
Kertynyt ylijäämä (-alijäämä), 1 000 €	38 966	28 020	38 181	38 237	40 122
Asukasmäärä vuoden lopussa	83316	83316	83316	83316	83316

Investointiosa

Investointiosan esittely ja sitovuus

Irtain ja muut investoinnit sisältää toimialojen irtaimen omaisuuden hankinnat mukaan lukien ajoneuvojen hankinnat ja muihin ryhmiin kuulumattomat investoinnit. **Infrastruktuuriin kohdistuvat investoinnit** sisältää seuraaviin kokonaisuuksiin liittyvät investoinnit: kiinteä omaisuus, liikenneväylät, viheralueiden rakentaminen sekä muu toiminta ja erillishankkeet. **Tiloihin kohdistuvat investoinnit** sisältää uudisrakennusprojektit ja perusparannusinvestoinnit.

Investointien sitovuus valtuustoon nähden on merkitty seuraavissa kappaleissa esitettyihin taulukoihin. Investointiosassa esitetään muun taloussuunnitelman tapaan 3 vuoden suunnitelmakausi. Taulukoissa summat on esitetty tuhansina euroina (1 000 €).

Investointiohjelma vuodelle 2026 ja suunnitelmavuodet 2027–28 on laadittu tiukan investointiraamin pohjalta. Tämä aiheuttaa sen, että monia hankkeita on siirretty suunnitelmavuosien ulkopuolelle. Siirrettyjen hankkeiden investointitarve vuodesta 2029 eteenpäin on vuosittain **20–70 miljoonaa euroa yli nykyisen investointiraamitason**.

Irtain ja muut investoinnit

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kaupunginhallitus		-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Määräraha on varattu kaupunginhallitukselle erikseen päätettäviin elinkeinoelämää ja korkeakoulutusta tukeviin investointeihin.					

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Konsernipalvelut					
Yritysjärjestelyt	-500	-710	-1 210	-1 210	-1 210
Pääomavastikkeet	-483	-662	-662	-662	-662
Vesiosuuskuntien avustaminen	0	-300	-300	-300	-300
ICT-investoinnit	-485	-900	-900	-900	-900
Konsernipalvelut yhteensä	-762	-3 072	-3 072	-3 072	-3 072

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Sivistystoimiala					
Opetus ja varhaiskasvatus	-897	-1 445	-1 410	-1 410	-1 410
Kulttuuri, liikunta ja nuoriso	-17	-40	-75	-75	-75

Sivistyslautakunnan investointimäärärahaa käytetään 4. ja 7. luokkalaisten Chromebook-hankintoihin sekä lukion 1. vuoden opiskelijoiden tietokonehankintoihin. Lisäksi määrärahaa kohdennetaan Päiväkoti Taikurinhatun peruskorjauksen jälkeiseen ensikertaiseen varustamiseen, teknisen työn turvallisuushankintoihin, lukion kalusteiden uusimiseen sekä koulujen ja päiväkotien kalusteiden ja laitteiden uudis- ja korvaushankintoihin.

Vapaa-ajan lautakunnan investointimäärärahat muodostuvat kirjaston älykaappihankinnasta Ahlaisten monitoimitalon etälainauspisteeseen, Satakunnan Museon kalustehankinnoista ja Sinfonietan laitehankinnoista.

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Elinvoima- ja ympäristötoimiala					
Yyterin kehittäminen	-308	-300	-300	-300	-300
Kirjurinluodon kehittäminen	-46	-30	-30	-30	-30
Muu irtain omaisuus	-82	-20	-20	-20	-20
Elinkeino- ja ympäristötoimiala yht.	-436	-350	-350	-350	-350

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Tekninen toimiala					
Ajoneuvojen hankinta	-985	-911	-840	-905	-905
Muut koneet ja kalusto	-1 772	-1 281	-659	-594	-594
Tekninen toimiala yhteensä	-2 757	-2 192	-1 499	-1 499	-1 499

= valtuustoon nähden sitova erä

Infrastruktuuriin kohdistuvat investoinnit

Kiinteä omaisuus	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Investointimenot	-515	-1 700	-1 700	-1 700	-1 700
Omaisuuksien myynti	141	600	600	600	600

Määrärahaa hankitaan raakamaa kaavoituksen tarpeisiin sekä parannetaan luovutettavia tontteja. Investointitulot muodostuvat maaomaisuuden, lähinnä tonttien, myynnistä. Maaomaisuuden myynnistä kirjattavat myyntivoitot ja -tappiot vaikuttavat kaupungin käyttötalouteen.

Liikenneväylät	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Investointimenot	-6 947	-8 352	-6 871	-8 565	-7 302
Rahoitusosuudet	357	319	40		

Pää- ja kokoojakadut	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Investointimenot	-1 209	-2 390	-530	-160	-40
Rahoitusosuudet		199			

Kaupungin osallistuminen valtion tie- ja ratahankkeisiin edistää tie- ja rataverkon sekä jalankulku- ja pyöräilyväylästä kehitymistä. Kaupunki osallistuu aluevaraus suunnitelmien ja tie- ja rakennussuunnitelmien kustannuksiin sekä rakentamiskustannuksiin erikseen sovittavilla maksuosuuksilla. Suunnitelmavalmiuden parantaminen edistää valtion hankkeiden toteutumista. Suunnitelmakaudelle ei ole osoitettu rahaa valtion tie- ja ratahankkeiden rakentamiseen infran investointisuunnitelmassa. Osallistumisesta päätetään erikseen. Tasoristeyksiä Pori-Mäntyluoto-Tahkoluoto radalla tullaan poistamaan vuosien 2023–26 aikana radan perusparantamisen yhteydessä.

Pohjois-Porin monitoimitalon ympäristön katuverkosto eli Pohjoisväylä, Pappilanpuistikko ja Koillistuulentie rakennettiin vuonna 2023. Vuosina 2026–29 tehdään alueella vielä vihertöitä ja niiden tehostettu takuuaian hoito jatkuu vuoteen 2031 asti (kaksi vuotta toteutuksesta).

Asunto- ja teollisuusalueiden kadut	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Investointimenot	-1 236	-470	-426	-570	-100

Asunto- ja teollisuusalueiden katuja suunnitellaan ja rakennetaan tonttituotantoa varten. Niiden suunnittelu- ja rakentamisaikatauluun tulee vaikuttamaan oleellisesti tonttituotannon ohjaus. Uudet asuntoalueet lisäävät käyttötalouden menoja kunnossapitoalueen kasvaessa.

Liikennejärjestelyt	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Investointimenot	-212	-950	-445	-420	-1 260

Investointirahalla suunnitellaan ja rakennetaan liikennejärjestelyjä, jotka muun muassa parantavat liikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta sekä elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. Hankkeet edistävät osaltaan usein myös esteettömyyttä ja joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä. Hankkeiden ohjelmointiin vaikuttavat palveluverkon ja elinkeinoelämän tarpeiden lisäksi liikenneonnettomuuksien kasaumapisteet. Porissa tapahtuu vuosittain lähes 100 henkilövahinkoon johtanutta liikenneonnettomuutta, jotka aiheuttavat Porin kaupungille merkittäviä välillisiä ja välittömiä kustannuksia. Onnettomuuksia ja niiden aiheuttamia kustannuksia voidaan vähentää liikenneturvallisuutta parantavilla investoinneilla. Investointisuunnitelmassa on varattu vuotuinen määräraha myös vuonna 2020 voimaan tulleen tieliikennelain edellyttämiin muutoksiin. Vuonna 2025 käynnistyi kiertoliittymän ja kevyen liikenteen alikulun suunnittelu Pohjoisväylän ja Vaasantien risteykseen. Hankkeeseen tulee sisällyttää julkista taidetta. Järjestely toteutetaan vuosina 2028–29.

Kevyen liikenteen väylät	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Investointimenot	-288	-250	-60	-55	-30

Investointirahalla suunnitellaan ja rakennetaan jalankulku- ja pyöräilyä, jotka osaltaan täydentävät olemassa olevaa jalankulun ja pyöräilyn verkkoa. Lisäksi investointirahalla tehdään pieniä kevyen liikenteen järjestelyjä. Kevyen liikenteen investointien hyötykustannussuhde on yleensä erittäin hyvä, koska väylien rakentaminen muun muassa parantaa liikenneturvallisuutta ja vähentää koulukuljetustarvetta. Kävelyn ja pyöräilyn kulkutapaosuuden lisääminen tuo monia hyötyjä: asukkaat ovat terveempiä ja sairaanhoitomenot pienenevät, kaupunki on viihtyisämpi, liikenne sujuvampaa ja liikenteen kustannukset ja ympäristöhaitat vähenevät. 10 % kasvu jalan ja pyörällä tehdyissä matkoissa tuo laskennallisesti kaupungille vuosittain noin 3,4 M€:n säästöt (terveysvaikutusten arviointi HEAT-laskentamenetelmällä). Vuosina 2026–28 edistetään uusien jalankulku- ja pyöräilyliikenteen suunnitelmavalmiutta.

Katujen perusparantaminen	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Investointimenot	-3 054	-3 622	-3 970	-4 020	-1 712
Rahoitusosuudet	357	120	40		

Katujen perusparantaminen pidentää liikenneinfran elinkaarta ja hillitsee korjausvelan kasvua. Investointirahalla suunnitellaan ja toteutetaan erillisiä perusparannuskohteita ja hulevesisaneerauksia, katujen perusparantamista vesi-, viemäri- ja sähköverkon saneeraustöiden yhteydessä (yhteishankkeet) sekä jalankulku- ja pyörävylien perusparannuskohteita. Katujen uudelleenpäällystyksiin on varattu 1,1–2 M€ vuosittain. Kahden miljoonan euron määrärahalta uudelleen päällystetään noin 100 000 m² katuja ja jalankulku- ja pyöräteitä. Katuverkon perusparantaminen vähentää korjausvelkaa, alentaa kunnossapitokustannuksia sekä parantaa olemassa olevan verkoston käytettävyyttä ja turvallisuutta. Katujen perusparantaminen vähentää myös liikenteestä aiheutuvia äänin- ja meluhaittoja sekä parantaa kaupunkikuvaa ja viihtyisyyttä.

Vanhoiden sorakatujen päällystäminen edellyttää, että kadun kantavuus on riittävä. Päällystettävät kohteet tarkentuvat kantavuusmittausten tulosten ja pitkän tähtäimen suunnitelmatyön perusteella. Vanhojen sorakatujen päällystäminen alentaa kunnossapitokustannuksia ja vähentää katupölyä.

Vuonna 2019–2020 sekä vuonna 2024 teetettiin Porin katujen kuntotarkastus ja korjausvelan määrittäminen. Korjausvelan laskentatapoja on useita. Vuonna 2024 korjausvelka laskettiin kahdella eri menetelmällä. Kuntaliiton mallilla korjausvelan laskennallinen kokonaismäärä oli noin 9,5 miljoonaa euroa ja toimenpidelaskennan mallilla noin 13,2 miljoonaa euroa. Korjausvelan kuuleminen edellyttää noin 5–7 M€:n vuotuista katujen perusparantamiseen tarkoitettua määrärahaa tulevan 10 vuoden aikana. Vuonna 2019 katuverkon laskennallinen korjausvelka oli 28,9 M€. Korjausvelkaa on osaltaan pienentänyt uudelleenpäällystyksiin varatun määrärahan kasvattaminen vuosina 2021–24.

Vuonna 2026 uudelleenpäällystysten lisäksi päällystetään noin 1 km perusparannettua katuja. Lisäksi määrärahalta kunnostetaan urheilukeskuksen alueen infraa, tehdään hulevesisaneerauksia sekä päivitetään perusparannettavien katujen vanhoja katusuunnitelmia tulevia vuosia varten.

Porin kaupunki on vuosina 2023–26 mukana EU-rahoitteisessa Interreg Central Baltic -hankkeessa, jossa toteutetaan hulevesien hallintaan liittyviä rakenteita ja seurataan niiden toimivuutta. Hankkeen saama EU-tuen osuus on 80 % kokonaiskuluista.

Joukkoliikenne	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Investointimenot	-94	-70	-70	-70	-70

Investointiraha on tarkoitettu joukkoliikenteen toimintaedellytysten parantamiseen kuten pysäkkijärjestelyjen, pysäkkikatosten ja kääntöpaikkojen suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Siltojen peruskorjaus	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Investointimenot	-854	-600	-1 370	-3 270	-4 090

Vuonna 2024 teetettiin kaupungin omistamien siltojen ja teräspuutkirumpujen yleistarkastus. Sen pohjalta on teetetty erikoistarkastuksia ja korjaussuunnittelua tulevalle suunnittelukaudelle. Vuodelle 2026 on varattu rahaa muun muassa Impolan ylikulkusillan uuden sillan rakentamissuunnitteluun, kolmen alikulkukäytävän uusimisen katu- ja rakentamissuunnitteluun sekä Porin sillan valaisuun.

Viheralueiden rakentaminen	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Investointimenot	-621	-800	-1 500	-1 000	-800

Viheralueilla on tärkeä merkitys kaupunkilaisten viihtyvyyteen ja mielikuvaan Porista kaupunkina. Tiivistyvä kaupunkimainen rakenne tarvitsee yhtenäiset viheralueet, sekä toiminnallisesti laadukkaat puistot. Ilmastonmuutoksen hillinnän, siihen sopeutumisen, sekä luonnon monimuotoisuuden vaalimisen kannalta viheralueilla on yhä merkittävämpi rooli. Vihreän ympäristön merkitystä terveyteen on tutkittu paljon. Positiivisia vaikutuksia on havaittu kaiken ikäisillä. Vihreä ympäristö lisää viihtyisyyttä, alentaa stressiä, ylläpitää mielialaa ja elämänhalua, virkistää, elvyttää ja jopa parantaa. Lisäksi monilajinen viheralue edistää hyönteisten, lintujen ja eläinten elinmahdollisuuksia.

Viheralueiden puut tarjoavat suojaa helteiseltä auringolta. Puiden varjostus suojaa myös kiinteistöä. Varjostus alentaa kesällä koneellisen ilmanvaihdon tarvetta, ja talvisin vähentää tuulisuuden tuomaa lämpöhävikkiä. Monilajinen ja -kerroksellinen puu- ja pensasvyöhyke tontin reunalla toimii melusuojana ja vaimentajana. Se vähentää myös liikenneympäristön epäpuhtauksien kulkeutumista kiinteistöille, ja parantaa näin ilmanlaatua sekä pihossa että sisätiloissa. Sen lisäksi, että viheralueet sitovat ilman epäpuhtauksia ja pienhiukkasia, ne antavat suojaa paahteelta, tasaavat lämpötilaeroja, tuottavat happea ja sitovat hiiltä. Ne haihduttavat myös maaperän vettä ja osaltaan auttavat hulevesien hallinnassa puhdistamalla, imeyttämällä ja suodattamalla. Hyvin rakennetut ja hoidetut viheralueet ovat myös yksi kaupungin veto- ja pitovoimatekijöistä. Viheralueet luovat mielikuvaa kaupungista, joka hoitaa hyvin asiansa ja huolehtii asukkaistaan.

Puistot ja leikkipaikat –investoinneilla pyritään vastaamaan viheralueille asetettuihin odotuksiin ja haasteisiin parantamalla viheralueiksi kaavoitettujen alueiden käytettävyyttä. Tämä tapahtuu muun muassa rakentamalla puistoja leikkipaikkoineen ja parempikulkuisia polkuverkostoja, kuivattamalla ja tasaamalla alueita hoidettaviksi niityiksi ja tekemällä pienilmastoa parantavia metsäistutuksia. Investointimäärärahoja käytetään myös hoitoa helpottaviin rakentamiskäsitteisiin, joilla tavoitellaan kunnossapitomäärärahojen parempaa riittävyyttä.

Muu toiminta ja erillishankkeet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Investointimenot	-4 538	-4 930	-5 500	-4 405	-5 680
Rahoitusosuudet	297	163	331	370	182

Tulvasuojelu	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Investointimenot	-297	-410	-740	-815	-425
Rahoitusosuudet	169	163	331	370	182

Investointihankkeella toteutetaan pääosin Harjunpäänjoen alaosan ja Sunniemen vesitaloushankkeen edellyttämiä suunnittelu- ja rakentamistöitä. Hankkeeseen liittyvät katujärjestelyt toteutetaan Liikenneväylien kohdasta Asunto- ja teollisuusalueiden kadut. Aikatauluun vaikuttavat kaavoitusprosessin ja maankäyttösopimusten neuvottelujen aikataulut.

Harjunpäänjoen alaosan ja Sunniemen vesitaloushankkeen tulvasuojelun osuus on noin 5 M€, johon valtionosuus on 48 %. Tämän lisäksi alueen muun infran (katujen, hulevesien hallinnan ja sillan) kustannusarvio on noin 10,5 M€. Hankkeen suunnittelu-, rakennuttamis- ja rakentamiskustannukset kohdistuvat tämänhetkisen arvion mukaan vuosille 2026–32.

Vuosina 2021–27 toteutetaan Isojoenrannan patojen peruskorjaus, jonka suunnittelu-, rakennuttamis- ja rakentamiskustannukset ovat yhteensä noin 700 000–800 000 €.

Järviojan reunapadon korjaus ja ojan kunnostus jatkuu vuonna 2026.

Maanlajitysalueet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Investointimenot	-25	-20	-40	-20	-20

Määrärahalla valmistellaan uutta maanlajitysaluetta Luotsinmäelle.

Pienvenesatamat ja -väylät	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Investointimenot	-219	-1 680	-400	-740	-520

Vuonna 2019 valmistui pitkän tähtäimen suunnitelma (PTS) kaupungin pienvenelaitureiden kunnosta sekä vuonna 2024 Pienvenesatamaselvitys. Näitä suunnitelmia noudatetaan pienvenelaitureihin liittyvissä investoinneissa tulevina vuosina. Lisäksi määrärahalla toteutetaan vuonna 2026 pienien purjeveneiden veneenlasku- ja nostopaikka Luotsinmäelle sekä valmistellaan Porin jokiväylän pääuoman ruoppausta.

Katuvalaistuksen saneeraus	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Investointimenot	-1 264	-1 000	-1 150	-1 100	-1 000

Katuvalaistuksen valaisinsaneerauksiin (elohopeahöyryt, suurpainenatrium, monimetallivalaisimet) on varattu 600 000 €/vuosi ja muihin katuvalosaneerauksiin 450 000 €/vuosi. Lisäksi kuntoratojen valaistuksen parantamiseen on varattu 100 000 € vuodelle 2026. LED-valaistukseen siirtyminen alentaa merkittävästi katuvalaistuksen energiakulutusta.

EU-hankkeet ja erillisprojektit	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Investointimenot	-141	-170	-140	-70	-60
Rahoitusosuudet	12				

Määräraha on varattu erinäisiin vuoden aikana esiin tuleviin hankkeisiin. Vuodelle 2026 on varattu rahaa Harmaalinna ja Koivistonluodon rantojen stabiiliteetin parantamisen suunnitteluun, sähköautojen latauspisteiden toteuttamiseen sekä tupakkaroskisten hankintaan.

Jokikeskus	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Investointimenot	-1 974	-320	-600	-515	-505
Rahoitusosuudet	116				

Kaupunginhallitus on 11.3.2013 hyväksynyt Jokikeskuksen yleissuunnitelman. Vuosien 2017 ja 2018 aikana peruskorjattiin etelärannan rantamuuri ja oleskeluaukio Porin sillalta rantamakasiini rakennukseen asti. Jokikeskuksen toinen vaihe vajaan 300 metrin matkalta rantamakasiinin rakennuksen itäpäädyssä Taavi-sillalle toteutettiin vuosina 2022-2024. Toteutussuunnittelu on tehty vuonna 2012 hyväksytyn Jokikeskushankkeen suunnittelukilpailun periaatteita noudattaen. Alue mahdollistaa tapahtumien järjestämisen korkeatasoisessa paikassa sekä edistää matkailua ja porilaisten hyvinvointia.

Vuodelle 2026 on varattu rahaa Jokikeskuksen toisen vaiheen pienimuotoisille viimeistelytyöille. Lisäksi on varattu rahaa Kirjurinluodon kärjen jatkotutkimuksiin ja selvityksiin, toteutusvaihtoehtojen tarkasteluun ja suunnittelun aloittamiseen sekä kolmannen vaiheen (väli Taavisilta-Rauman silta) tutkimuksille ja lupa-asioiden valmistelulle. Määrärahalla laaditaan myös Jokikeskuksen seuraavien vaiheiden hankesuunnitelma.

Liikuntapaikat	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Investointimenot	-156	-630	-1 430	-480	-330

Määräraha on varattu liikuntapaikkojen pysäköinti- ja liikennejärjestelyjen, aitojen, kuntoilulaitteiden ja kenttien sekä muiden vastaavien järjestelyjen suunnitteluun ja toteuttamiseen. Investoinneilla parannetaan liikuntapaikkojen turvallisuutta ja käytettävyyttä. Liikuntapaikkainvestointien ohjelmointia ohjaa kaupunginhallituksen hyväksymä Liikuntaolosuh-
teiden kehittämissuunnitelma vuosille 2024–2030. Suurin liikuntapaikkoihin kohdistuva investointi vuonna 2026 on Itä-
Porin kentän tekonurmen ja aidan toteuttaminen.

Kaupunkikehityskohteet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Investointimenot	-387	-700	-1 000	-665	-2 820

Määräraha on varattu kaupunkikehityksen kärkikohteiden suunnitelmien ja toteutusten edistämiseen. Kaupunkikehitys-
kohteiden pitkän tähtäimen ja vuoden 2026 tavoitteet ja toteutukset esitellään talousarvion elinvoimaosiossa.

Infrastruktuuriin kohdistuvat investoinnit yhteensä

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Investointimenot	-12 615	-15 782	-15 571	-15 670	-15 482
Rahoitusosuudet	654	482	371	370	182
Omaisuu- den myynti	141	600	600	600	600
Investoinnit, netto	-11 820	-14 700	-14 600	-14 700	-14 700

Tiloihin kohdistuvat investoinnit

Hyvinvointialueen rakennukset	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Investointimenot	-498	-240	-150	-150	-150
Omaisuuksien myynti			26 412		

Maantiekadun kiinteistön myynti	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Omaisuuksien myynti			26 412		

Kaupunginhallitus 2.6.2025 § 272 hyväksyi kiinteistökauppaa koskevan aiesopimuksen. Kaupan kohteena on Porin kaupunginsairaala Maantiekatu 31 rakennukset (B1-B6, C1-C5, V, D-rakennus sekä K-rakennus sekä Maantiekatu 29 Aikuisten vastaanotto ja A-klinikka) sekä niiden maapohja erillisen tonttikartan mukaan. Sopimuksen mukainen kohde ei koske rakennusta A, eikä rakennuksia R ja M. Aiesopimukseen kirjattu kohteen kauppahinta on 36 500 000 euroa. Investointiansaan on budjetoitu luovutuksesta saatavat tulot tasearvosta.

Kiinteistöjen suunnitelmallinen kunnossapito	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Investointimenot	-436	-240	-150	-150	-150

Konsernipalveluiden rakennukset	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Investointimenot	-225	-95	-332	-2 624	-72

Konsernipalveluiden perusparannus- ja laajennusinvestoinnit

Raatihuone, julkisivukorjaus	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yht. 2,5 M€
Investointimenot				-2 500		

Porin Raatihuoneen julkisivurappaukset ovat laajasti vaurioituneet ja teknisen käyttöikänsä päässä, erityisesti eteläjulkisivu vaatii kiireellisiä korjauksia. Julkisivujen pellitykset ja kellotornin pellitykset ovat kuluneita ja vaativat huoltomaalauksia. Kellotornin alkuperäisten materiaalien mahdollista palauttamista tulee selvittää. Julkisivun korjaus ja ikkunoiden kunnostus toteutetaan rakennuksen säilyttämiseksi ja käyttövarmuuden turvaamiseksi. Työ sisältää vanhan asbestipitoisen maalipinnan ja rappauksen poistamisen sekä uusien pintarakenteiden rakentamisen maalauksineen. Korjaus suoritetaan sääsuojauksen alla, jotta työvaiheet voidaan tehdä turvallisesti ja laadukkaasti. Investointi on osa kaupungin kiinteistöjen ylläpito-ohjelmaa ja toteutetaan suojelumääräysten mukaisesti. Työ aloitetaan suunniteltua myöhemmin vasta vuonna 2027. Eteläjulkisivun rappauksen korjaus tulee toteuttaa 3–5 vuoden kuluessa, muiden julkisivujen ja ikkunoiden korjaukset 5–10 vuoden sisällä, ja kiireelliset paikkakorjaukset räystäälle sekä koristeisiin 0–1 v. kuluessa.

Kiinteistöjen suunnitelmallinen kunnossapito	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Investointimenot	-225	-95	-332	-124	-72

Sivistystoimialan rakennukset	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Investointimenot	-19 517	-13 010	-7 695	-7 411	-10 585
Rahoitusosuudet	555				

Sivistystoimialan uudisrakennukset

Kyläsaaren uusi päiväkotik	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yht. 5,6 M€
Investointimenot		-40	-30	-70	-2 700	

Kyläsaaren koulun ja päiväkodin uudisrakentaminen ja/tai peruskorjaus on suunnitelmissa toteuttaa vuosien 2027–2028 aikana. Vuoden 2025 aikana laaditaan tarveselvitys, jossa selvitetään tarpeet tilahankkeelle ja vaihtoehtoiset tavat ratkaista tilantarve. Tarveselvityksen avulla saadaan riittävä yleiskuva hankkeesta päätöksentekoa varten, jotta käyttäjätoimiala voi esittää hankesuunnittelun käynnistämistä. Kyläsaaren kouluhankkeen yhteydessä voidaan toteuttaa myös tilat siinä laajuudessa, että Enäjärven koulun oppilaat voitaisiin sijoittaa Kyläsaaren ja Meri-Porin kouluihin.

Urheilukeskuksen tekonurmen kentän katsomo	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yht. 2,6 M€
Investointimenot		-50	-1 000	-1 600		

Investointimenot vuosille 2026–2027 sisältävät Porin lämmitetyn tekonurmen uuden katetun ja laajennettavissa olevan katsomon rakentamisen, jonka kapasiteetti on noin 1500 henkilöä. Katsomo toteutetaan sääsuojatuksi rakenteeksi, joka palvelee yleisötapahtumia, urheilukäyttöä sekä muita tilaisuuksia. Kokonaiskustannusarvio on noin 2,0–2,6 miljoonaa euroa. Suunnittelussa huomioidaan myös oheistilat, tarvittavat liittymät, esteettömyys, turvallisuus, huollettavuus sekä käyttömukavuus. Porin urheilukeskuksen tekonurmen katsomohanke parantaa alueen olosuhteita ja lisää tapahtumien vetovoimaa. Investointi tukee seurojen taloudellista asemaa kasvattamalla lipputulot ja oheismyyntiä sekä mahdollistaa suurempien urheilutapahtumien järjestämisen.

Kuninkaanhaan koulu, lähiliikuntapaikka	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yht.	1,5 M€
Investointimenot			-50	-1 400			

Vuonna 2012 valmistuneen koulun peruskorjaushankkeen ulkopuolelle jääneen piha-alueen rakentaminen ja yhdistäminen urheilutalon liikuntapaikka toimintojen kanssa. Kuninkaanhaan lähiliikuntapaikkaa on suunniteltu urheilutalon peruskorjauksen suunnittelun yhteydessä koulunpiha-alueelle. Hanketta on siirretty määrärahojen puitteissa. Tavoitteena on myös selvittää valtion avustuksen mahdollisuutta. Hankesuunnitelman laadinta 2026 ja rakennushankkeen toteuttaminen 2027.

Monitoimihalli	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yht.	25–30 M€
Investointimenot					-20		

Tarveselvitys aloitetaan uudelleen vuonna 2028, jolloin toteutetaan rakentamispaiikka vaihtoehtojen kartoitus ja alustavan tarveselvityksen laadinta. Toiminnalliset tarpeet päivitetään ja hankesuunnitelman ratkaisu laaditaan yhdessä urheilutalon korjaustarpeiden kanssa 2029. Peruskorjauksen ja uudisosan kokonaisuuden hinta selviää tarvesuunnittelun ja hankesuunnittelun valmistuttua. Peruskorjauksen ja toteutuksen ajankohta vuosina 2030–2032.

Sitova hanketavoite: Hyväksyessään vuoden 2026 talousarvion kaupunginvaltuusto vahvistaa samalla aikataulutavoitteen sisäliikuntatilojen toteutuslinjaukselle. Linjauksen tulee olla kaupunginvaltuuston hyväksymä toukokuun aikana niin, että sen vaikutus voidaan huomioida vuoden 2027 talousarviokesäkuun yhteydessä kesäkuussa 2026. Linjausta valmisteltaessa otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon museoiden kokoelmakeskukseen liittyvät tarpeet.

Sivistystoimialan perusparannus- ja laajennusinvestoinnit

Pelkästään perusopetuksen tiloihin suunnitellut peruskorjaukset aiheuttavat tuleville vuosille n. 60–70 miljoonan euron investointitarpeen. Vuoden 2026 talousarviossa ja 2027–28 **suunnitelmavuosille on esitetty pääosin rahoitusta hankkeiden tarveselvityksille ja hankesuunnitelmille. Huomioitavaa on, että tarveselvitykseen varatun investointirahan hyväksyminen esimerkiksi suunnitelmavuosille ei tarkoita sitä, että hanke etenee lopulta toteutukseen.**

Väinölän koulun julkisivun ja vesikaton korjaustyöt	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yht.	1,8 M€
Investointimenot			-1 800				

Vuoden 2024 aikana laadittu korjaussuunnitelmat ja vuoden 2026 aikana kilpailutetaan hanke sekä toteutetaan julkisivun ja vesikaton tarvittavat korjaustyöt. Hankkeen kustannusarvion on laatinut AFRY Finland Oy. Koulun oppilasmäärä on tänä lukuvuonna (20.09.2025) 247 oppilasta ja ennusteen mukaan syksyllä 2031 231 oppilasta.

Kalaholman koulun peruskorjaus	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yht.	4,0 M€
Investointimenot				-50	-100		

Kalaholman koulun peruskorjaus on suunnitelmissa toteuttaa vuosien 2029–2030 aikana. Vuoden 2027 aikana laaditaan tarveselvitys, jossa selvitetään tarpeet tilahankkeelle ja vaihtoehtoiset tavat ratkaista tilantarve. Tarveselvityksen avulla saadaan riittävä yleiskuva hankkeesta päätöksentekoa varten, jotta käyttäjätoimiala voi esittää hankesuunnittelun käynnistämistä. Kohteen tulevaisuuden linjaukset määritellään palvelu-/kouluverkko selvityksessä, jonka perusteella voidaan laatia tarveselvitys. Koulun oppilasmäärä on tänä lukuvuonna (20.09.2025) 148 oppilasta ja ennusteen mukaan syksyllä 2031 151 oppilasta. Oppilasmäärässä on huomioitava, että koulussa on luokat 1–5. Alueen 6-luokan oppilaat käyvät koulua Kuninkaanhaan koulussa.

Kyläsaaren koulun peruskorjaus	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yht.	6,1 M€
Investointimenot			-30	-100	-3 000		

Kyläsaaren koulun ja päiväkodin uudisrakentaminen ja/tai peruskorjaus on suunnitelmissa toteuttaa vuosien 2027–2028 aikana. Vuoden 2025 aikana laaditaan tarveselvitys, jossa selvitetään tarpeet tilahankkeelle ja vaihtoehtoiset tavat ratkaista tilantarve. Tarveselvityksen avulla saadaan riittävä yleiskuva hankkeesta päätöksentekoa varten, jotta käyttäjätoimiala voi esittää hankesuunnittelun käynnistämistä. Kyläsaaren kouluhankkeen yhteydessä voidaan toteuttaa myös tilat siinä laajuudessa, että Enäjärven koulun oppilaat voitaisiin sijoittaa Kyläsaaren ja Meri-Porin kouluihin. Koulun oppilasmäärä on tänä lukuvuonna (20.09.2025) 142 oppilasta ja ennusteen mukaan syksyllä 2031 138 oppilasta.

Enäjärven koulun peruskorjaus	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yht.	6,0 M€
Investointimenot			-10	-50	-100		

Enäjärven koulun peruskorjaus on suunnitelmissa toteuttaa vuosien 2028–2029 aikana. Vuoden 2026 aikana laaditaan tarveselvitys, jossa selvitetään tarpeet tilahankkeelle ja vaihtoehtoiset tavat ratkaista tilantarve. Tarveselvityksen avulla saadaan riittävä yleiskuva hankkeesta päätöksentekoa varten, jotta käyttäjätoimiala voi esittää hankesuunnittelun käynnistämistä. Kohteen tulevaisuuden linjaukset määritellään palvelu-/kouluverkko selvityksessä, jonka perusteella

voidaan laatia tarveselvitys. Koulun oppilasmäärä on tänä lukuvuonna (20.09.2025) 107 oppilasta ja ennusteen mukaan syksyllä 2031 49 oppilasta.

Kankaan koulun peruskorjaus	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yht.
Investointimenot					-50	4,0 M€

Kankaan koulun peruskorjaus on suunnitelmissa toteuttaa vuosien 2028–2029 aikana. Vuoden 2026 aikana laaditaan tarveselvitys, jossa selvitetään tarpeet tilahankkeelle ja vaihtoehtoiset tavat ratkaista tilantarve. Tarveselvityksen avulla saadaan riittävä yleiskuva hankkeesta päätöksentekoa varten, jotta käyttäjätoimiala voi esittää hankesuunnittelun käynnistämistä. Kohteen tulevaisuuden linjaukset määritellään palvelu-/kouluverkkoselvityksessä, jonka perusteella voidaan laatia tarveselvitys. Koulun oppilasmäärä on tänä lukuvuonna (20.09.2025) 83 oppilasta ja ennusteen mukaan syksyllä 2031 70 oppilasta.

Söörmarkun koulun peruskorjaus	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yht.
Investointimenot				-50	-100	2,8 M€

Söörmarkun koulun peruskorjaus on suunnitelmissa toteuttaa vuosien 2028–2029 aikana. Vuoden 2026 aikana laaditaan tarveselvitys, jossa selvitetään tarpeet tilahankkeelle ja vaihtoehtoiset tavat ratkaista tilantarve. Tarveselvityksen avulla saadaan riittävä yleiskuva hankkeesta päätöksentekoa varten, jotta käyttäjätoimiala voi esittää hankesuunnittelun käynnistämistä. Kohteen tulevaisuuden linjaukset määritellään palvelu-/kouluverkkoselvityksessä, jonka perusteella voidaan laatia tarveselvitys. Koulun oppilasmäärä on tänä lukuvuonna (20.09.2025) 47 oppilasta ja ennusteen mukaan syksyllä 2031 30 oppilasta. Oppilasmäärässä on huomioitava, että koulussa on luokat 1-4. Alueen 5-6-luokkien oppilaat käyvät koulua Noormarkun yhtenäiskoulussa.

Cygnaeuksen koulun ilmanvaihdon korjaukset ja muut korjaukset	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yht.
Investointimenot				-50	-100	3,4 M€

Cygnaeuksen peruskorjaus on suunnitelmissa toteuttaa vuosien 2028–2029 aikana. Vuoden 2026 aikana laaditaan tarveselvitys, jossa selvitetään tarpeet tilahankkeelle ja vaihtoehtoiset tavat ratkaista tilantarve. Tarveselvityksen avulla saadaan riittävä yleiskuva hankkeesta päätöksentekoa varten, jotta käyttäjätoimiala voi esittää hankesuunnittelun käynnistämistä. Koulun oppilasmäärä on tänä lukuvuonna (20.09.2025) 377 oppilasta ja ennusteen mukaan syksyllä 2031 460 oppilasta.

Uudenkoiviston koulun peruskorjaus	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yht.
Investointimenot					-50	5,0 M€

Uudenkoiviston koulun peruskorjaus on suunnitelmissa toteuttaa vuosien 2029–2030 aikana. Vuoden 2027 aikana laaditaan tarveselvitys, jossa selvitetään tarpeet tilahankkeelle ja vaihtoehtoiset tavat ratkaista tilantarve. Tarveselvityksen avulla saadaan riittävä yleiskuva hankkeesta päätöksentekoa varten, jotta käyttäjätoimiala voi esittää hankesuunnittelun käynnistämistä. Kohteen tulevaisuuden linjaukset määritellään palvelu-/kouluverkkoselvityksessä, jonka perusteella voidaan laatia tarveselvitys. Koulun oppilasmäärä on tänä lukuvuonna (20.09.2025) 206 oppilasta ja ennusteen mukaan syksyllä 2031 167 oppilasta.

Noormarkun yhtenäiskoulun peruskorjaus	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yht.
Investointimenot					-50	14,0 M€

Noormarkun koulun peruskorjaus on suunnitelmissa toteuttaa vuosien 2029–2030 aikana. Vuoden 2027 aikana laaditaan tarveselvitys, jossa selvitetään tarpeet tilahankkeelle ja vaihtoehtoiset tavat ratkaista tilantarve. Tarveselvityksen avulla saadaan riittävä yleiskuva hankkeesta päätöksentekoa varten, jotta käyttäjätoimiala voi esittää hankesuunnittelun käynnistämistä. Kohteen tulevaisuuden linjaukset määritellään palvelu-/kouluverkkoselvityksessä, jonka perusteella voidaan laatia tarveselvitys. Koulun oppilasmäärä on tänä lukuvuonna (20.09.2025) 480 oppilasta ja ennusteen mukaan syksyllä 2031 351 oppilasta.

Kuvataidepäiväkotin Viikarin peruskorjaus	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yht.
Investointimenot		-20			-30	2,0 M€

Viikarin päiväkodin (uusi ja vanha osa) peruskorjaus on suunnitelmissa toteuttaa vuosien 2029–2030 aikana. Vuoden 2026 aikana laaditaan tarveselvitys, jossa selvitetään tarpeet tilahankkeelle ja vaihtoehtoiset tavat ratkaista tilantarve. Tarveselvityksen avulla saadaan riittävä yleiskuva hankkeesta päätöksentekoa varten, jotta käyttäjätoimiala voi esittää hankesuunnittelun käynnistämistä. Kustannusarviossa ei ole otettu huomioon mahdollisen Viikarin Valkaman muuttaminen päiväkotitiloiksi. Kustannusarvio päivitetään, kun saadaan Viikarin Valkaman osalta tilaohjelma päiväkodin tiloista.

Pääkirjaston peruskorjaus Investointimenot	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yht.	25-35 M€
		-200					

Tarveselvitys on tehty vuoden 2022–2023 aikana. Hankesuunnittelua on päivitetty kesän 2025 aikana. Laadittavassa hankesuunnitelmassa esitetään hankkeen kustannusarvio ja määritellään peruskorjaushankkeen kuvaus ja määrittely siten, että sen perusteella tekninen toimiala esittää hankkeen jatkamista yleis- ja toteutussuunnitteluvaiheeseen. Hankesuunnittelussa otetaan huomioon myös nuorisotalon ja ohjaamon tulevaisuuden tilatarpeet ja niiden mahdollinen siirtäminen kirjastorakennuksen yhteyteen. Rakennuksen korjaushankkeen kustannusarvio on 25–35 miljoonaa euroa ja peruskorjaushanke on suunnitelmissa toteuttaa vuosien 2027–2029 aikana.

Sitova hanketavoite: Hyväksyessään vuoden 2026 talousarvion kaupunginvaltuusto vahvistaa samalla aikataulutavoitteen pääkirjastopalveluiden toteutuslinjaukselle. Linjauksen tulee olla kaupunginvaltuuston hyväksymä toukokuun aikana niin, että sen vaikutukset voidaan huomioida vuoden 2027 talousarviokehityksen yhteydessä kesäkuussa 2026. Linjausta valmisteltaessa otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon museoiden kokoelmakeskukseen liittyvät tarpeet.

Satakunnan museon julkisivun kunnostustyöt Investointimenot	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yht.	2,0 M€
				-70	-500		

Vuonna 2020 aikana laaditun kuntotutkimuksen mukaan julkisivun kunnostusta voitiin siirtää viidellä vuodella. Julkisivun ja vesikaton kunnostuksen suunnittelu ja toteutus on kaavailtu vuosille 2026–2027. Julkisivun osalta hanketta voitaneen siirtää eteenpäin, kunhan varmistetaan julkisivun tämänhetkinen kunto. Vesikatto tulisi korjata ensin.

Stadionin alueen peruskorjaus Investointimenot	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yht.	4,2 M€
	-128	-2 000	-1 400	-200			

Stadion hanke käynnistyi vuonna 2024 kentän ja katsomon osalta, lisäksi hankkeessa korjataan huoltosiiven A osa. Hankkeen kustannusarvio määrittyi saatujen tarjousten perusteella 4,2 M€. Hankkeessa oli mukana myös optioita, joista ei ole tehty hankintapäätöstä.

Karhuhalli, pelikentän ja välineistön uusiminen Investointimenot	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yht.	1,1 M€
				-40	-1 000		

Karhuhallin tekniikkaa, energiatehokkuutta ja olosuhteita on parannettu viime vuosia kunnossapitotarpeiden mukaisesti. Pelikenttä on tullut käyttöikänsä päähän ja tekonurmen uusinta on ajankohtaista. Lisäksi uusitaan välineistöä.

Maaumalan peruskorjaus Investointimenot	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yht.	3,0 M€
				-50	-150		

Maaumalan peruskorjaus on suunnitelmissa toteuttaa vuosien 2029–2030 aikana. Vuoden 2027 aikana laaditaan tarveselvitys, jossa selvitetään tarpeet tilahankkeelle ja vaihtoehtoiset tavat ratkaista tilantarve. Tarveselvityksen avulla saadaan riittävä yleiskuva hankkeesta päätöksentekoa varten, jotta käyttäjätoimiala voi esittää hankesuunnittelun käynnistämistä. Maaumalassa tulee kuitenkin tehdä hyppytornin osalta korjaustoimenpiteitä jo ennen varsinaista peruskorjausta. Nämä toimenpiteet voitaneen tehdä kunnossapitorahoista ja pyrkiä toteuttamaan ajallisesti siten, että käytölle ei aiheutuisi haittaa.

Pohjois-Porin monitoimitalo, kylmäkontin hankinta Investointimenot	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yht.	1,0 M€
				-1 000			

Pohjois-Porin monitoimitalon piha-alueella olevaan isompaan tekonurmikenttään asennettiin rakennusvaiheessa putkitot, jotka voidaan liittää myöhemmin toteutettavaan kylmäkonttiin. Tällä saadaan Pohjois-Porin alueelle tekojäärata. Hankkeen yhteydessä saadaan kiinteistöhuollon koneille talli. Hankkeelle selvitetään mahdollisuutta hakea liikunta-paikka-avustusta.

Myllykartano ja Noormarkun urheilukenttä Investointimenot	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yht.	0,05 M€
			-50				

Myllykartanon rakennus ja Noormarkun urheilukenttä ovat monelta osin käyttöikänsä päässä. Myllykartanon öljylämmitys on saneerattu ja ilmanvaihtoa parannettu. Vesi- ja viemäritekniikka sekä pinnat ovat huonossa kunnossa. Alueella ei ole huoltorakennusta ja uimarannan rakennuskin vaatisi korjausta. Alueen yleistarkastelu ja rakennuksien sekä kentän tarveselvitys tulee laatia ennen hankesuunnittelua. Vuodelle 2026 varataan alueen yleissuunnitelman ja tarveselvityksen laatimiseen raha. Kokonaishinta riippuu tarpeesta ja ratkaisusta. Noormarkun urheilukentän katsomorakennuksen maa-laus ja puurakenteiden kunnossapito korjaus toteutetaan kunnossapitoinvestointina.

Porin Urheilutalo, peruskorjaus Investointimenot	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yht.
					-20	15,0 M€

Porin Urheilutalo on rakennettu vuonna 1982, ja sen rakenteet sekä tekniset järjestelmät ovat elinkaarensa loppuvaiheessa, mikä edellyttää kattavaa peruskorjausta. Taloa on korjattu ja osaperuskorjattu kunnossapitomäärärahojen puitteissa pakollisin osin. Peruskorjauksen ja laajennuksen hankesuunnitelma on laadittu vuonna 2019 ja pääpiirustukset toteutettu yksilölajien tarpeiden näkökulmasta. Hanke keskeytyi palloiluhalli hankkeen keskeydyttyä. Tarveselvitys aloitetaan uudelleen vuonna 2028. Toiminnalliset tarpeet päivitetään ja hankesuunnitelman ratkaisu laaditaan yhdessä joukkuelajien tarpeiden kanssa 2029. Peruskorjauksen ja uudisosan kokonaisuuden hinta selviää tarvesuunnittelun ja hankesuunnittelun valmistuttua. Peruskorjauksen ja toteutuksen ajankohta vuosina 2030-2032.

Sitova hanketavoite: Hyväksyessään vuoden 2026 talousarvion kaupunginvaltuusto vahvistaa samalla aikataulutavoitteen sisäliikuntatilojen toteutuslinjaukselle. Linjauksen tulee olla kaupunginvaltuuston hyväksymä toukokuun aikana niin, että sen vaikutus voidaan huomioida vuoden 2027 talousarviokehityksen yhteydessä kesäkuussa 2026. Linjausta valmisteltaessa otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon museoiden kokoelmakeskukseen liittyvät tarpeet.

Pesäpallostadionin tekonurmen uusiminen Investointimenot	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yht.
					-1 000	1,0 M€

Pesäpallostadionin tarpeita on selvitetty vuonna 2025 yhdessä tekonurmen katsomon tarpeiden kanssa. Pesäpallostadionille tarvitaan uusi tekonurmi palvelemaan urheilijoita. Toteutus aikaisintaan vuonna 2028. Hiekkatekonurmi uusitaan ja laajennetaan. Kentän laajentaminen mahdollistaa kenttään kahden tenavakentän viivoituksen lisäämisen ja sitä kautta laajentaa kentän käyttömahdollisuuksia.

Suunnitteluraha pääkirjaston ja sisäliikuntatilojen toteutuksiin Investointimenot	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
			-300		

Alkavan talousarviovuoden aikana haetaan linjaus siihen, miten tulevaisuudessa pääkirjaston palvelut järjestetään. Nykyisen pääkirjastorakennuksen peruskorjaus on ollut ensisijainen vaihtoehto, mutta vaihtoehtoiset tavat selvitetään kesäkuun 2026 alkuun mennessä. Toteutusvaihtoehtoista tehdään päätöksenteon tueksi vaikutustenarvioinnit. Toinen linjausta vaativa kokonaisuus liittyy sisäliikuntatilojen tarpeeseen. Suunnitelmavuosille on esitetty rahaa sekä nykyisen urheilutalon peruskorjauksen käynnistämiseen, että monitoimihallin tarveselvitykseen. Näiden toteuttamisen linjaukset tehdään myös kesäkuun 2026 alkuun mennessä. Myös näistä tehdään päätöksenteon tueksi vaikutustenarvioinnit.

Kiinteistöjen suunnitelmallinen kunnossapito, arvio sivistystoimialan kiinteistöjen osuudesta Investointimenot	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
	-2 298	-2 000	-3 025	-2 681	-1 615

Muut rakennukset Investointimenot Rahoitusosuudet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
	-2 991	-1 075	-1 823	-1 446	-823
	74				

Kiinteistöjen suunnitelmallinen kunnossapito, arvio muiden kiinteistöjen osuudesta Investointimenot	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
	-1 125	-1 075	-1 823	-1 446	-823

Kiinteistöjen rakennusosa- ja järjestelmäkohtaisten peruskorjauksien ja teknisen korjausvelan pienentäminen sekä PTS-suunnitelman toteutussuunnitelmien toteutusta. Yksityiskohtaisempi työohjelma laaditaan tilayksikössä vuoden 2025 aikana ja sen hyväksyy tekninen lautakunta. Kunnossapitoinvestointien tason tulisi olla vuosittain n. 6 M€, riippumatta muista investoinneista. Vuonna 2026 kunnossapitoinvestointeihin on varattu yhteensä 5,38 M€, josta 0,33 M€ on budjetoitu konsernipalveluiden rakennuksiin, 0,15 M€ hyvinvointialueen käytössä oleviin rakennuksiin, 3,08 M€ sivistystoimialan rakennuksiin ja 1,82 M€ muihin rakennuksiin.

Tiloihin kohdistuvat investoinnit yhteensä

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Investointimenot	-23 231	-14 420	-10 000	-11 630	-11 630
Rahoitusosuudet	629				
Omaisuuksien myynti			26 412		
Investoinnit, netto	-22 602	-14 420	-10 000	-11 630	-11 630

Teknisen toimialan infrastruktuuriin ja tiloihin kohdistuvat investoinnit yhteensä

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Investointimenot	-35 851	-30 202	-25 571	-27 300	-27 112
Rahoitusosuudet	1 283	482	371	370	182
Omaisuuksien myynti	141	600	27 012	600	600
Investoinnit, netto	-34 427	-29 120	1 812	-26 330	-26 330

= valtuustoon nähden sitova erä

Rahoitusosa

Kaupungin ja liikelaitosten toiminnan ja investointien rahavirta on noin 29,5 M€. Vuoden 2025 talousarviossa vastaava luku oli -23,6 M€. Merkittävin tekijä huomattavalle parannukselle on Maantiekadun kiinteistön myynti, josta on aiesopimukseen perustuen arvioitu saatavan 36,5 miljoonan euron luovutustulot. Lisäksi rahavirtaa parantavat investointitason pudotus sekä Pori Energia Oy:n vähemmistöosuuden myynnin myötä kasvaneet rahoitustulot. Suunnitelmavuosina 2027–2028 toiminnan ja investointien rahavirta kääntyy jälleen negatiiviseksi.

Pori Energia Oy maksoi lainansa pois kaupungille vuoden 2025 aikana, joten antolainojen vähennykset ovat merkittävästi edellistä talousarviota pienemmät. Suisto Kiinteistöt Oy:n lainan lyhennykset ovat 420 000 euroa vuodessa ja Kiinteistö Oy Domus Arctopoliksen lyhennykset 55 000 euroa vuodessa.

Maantiekadun kiinteistön myynnistä saatavien tulojen vuoksi vuonna 2026 ei nosteta uutta pitkäaikaista lainaa. Maksuvalmius varmistetaan tarvittaessa lyhytaikaisella lainalla, esimerkiksi kuntatodistuksia liikkeelle laskelmalla. Näillä oletuksilla konsernin ulkopuolinen lainakanta on vuoden 2026 lopussa 213,3 M€.

1 000 €

Peruskaupunki ilman liikelaitoksia	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toiminnan rahavirta	7 112	4 685	22 584	21 091	22 919
Vuosikate	14 464	12 543	33 949	22 369	24 199
Tulorahoituksen korjauserät	-7 352	-7 858	-11 365	-1 279	-1 280
Investointien rahavirta	-32 602	-29 561	5 571	-32 657	-32 656
Investointimenot	-43 241	-38 501	-33 192	-34 906	-34 718
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 283	482	386	370	182
Pysyvien vastaavien luovutustulot	9 356	8 458	38 377	1 879	1 880
Toiminnan ja investointien rahavirta	-25 490	-24 876	28 155	-11 567	-9 737
Rahoituksen rahavirta	32 700	23 120	-29 225	10 025	8 125
Antolainauksen muutokset	-3 847	3 420	475	475	475
Antolainasaamisten lisäys	-6 865				
Antolainasaamisten vähennys	3 018	3 420	475	475	475
Lainakannan muutokset	36 547	19 700	-29 700	9 550	7 650
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	77 000	68 300	0	49 000	51 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-46 245	-48 600	-40 700	-39 450	-43 350
Lyhytaikaisten lainojen muutos	5 792		11 000		
Vaikutus maksuvalmiuteen	7 210	-1 756	-1 070	-1 542	-1 612
= valtuustoon nähden sitova erä					

Liikelaitokset mukaan lukien	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toiminnan rahavirta	15 480	12 358	30 317	28 824	30 651
Vuosikate	22 832	20 217	41 682	30 102	31 931
Tulorahoituksen korjauserät	-7 352	-7 858	-11 365	-1 279	-1 280
Investointien rahavirta	-37 956	-35 951	-819	-39 047	-39 046
Investointimenot	-48 595	-44 891	-39 582	-41 296	-41 108
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 283	482	386	370	182
Pysyvien vastaavien luovutustulot	9 356	8 458	38 377	1 879	1 880
Toiminnan ja investointien rahavirta	-22 476	-23 592	29 498	-10 224	-8 395
Rahoituksen rahavirta	32 700	23 120	-29 225	10 025	8 125
Antolainauksen muutokset	-3 847	3 420	475	475	475
Antolainasaamisten lisäys	-6 865				
Antolainasaamisten vähennys	3 018	3 420	475	475	475
Lainakannan muutokset	36 547	19 700	-29 700	9 550	7 650
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	77 000	68 300	0	49 000	51 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-46 245	-48 600	-40 700	-39 450	-43 350
Lyhytaikaisten lainojen muutos	5 792		11 000		
Vaikutus maksuvalmiuteen	10 224	-472	273	-199	-270

Rahoituslaskelman tunnusluvut	TP 2024	ENN 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	-85 000	-108 216	-59 351	-45 307	-31 226
Investointien tulorahoitus, %	48,3 %	45,5 %	106,3 %	73,6 %	78,0 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,6	0,5	1,1	0,7	0,8

Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto

1 000 €

Sitovuus valtuustoon nähden: B=Brutto, N=Netto, E=Ei sitova

	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarviot
Käyttötalousosa			
Tarkastustoimi	N	546	11
Konsernipalvelut (yhteissitovuustaso)	N	31 139	4 921
Energian välitys	N	24 000	24 000
Muut toimialoille kohdistamattomat käyttötalouserät	N	1 617	11 315
Sivistystoimiala – Opetus ja varhaiskasvatus	N	133 037	9 568
Sivistystoimiala – Kulttuuri, liikunta ja nuoriso	N	17 897	4 548
Elinvoima- ja ympäristötoimiala	N	45 514	11 860
Tekninen toimiala	B	55 800	20 992
Tuloslaskelmaosa			
Verotulot	B		211 783
Valtionosuudet	B		24 257
Rahoitustulot ja -menot	N	5 605	25 849
Investointiosa			
Kaupunginhallitus	B	1 200	
Konsernipalvelut	B	3 072	
Sivistystoimiala – Opetus ja varhaiskasvatus	B	1 410	
Sivistystoimiala – Kulttuuri, liikunta ja nuoriso	B	75	
Elinvoima- ja ympäristötoimiala	N	365	15
Tekninen toimiala	B	1 499	
Infrastruktuuriin ja tiloihin kohdistuvat investoinnit	B	25 571	27 383
Rahoitusosa			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten vähennys	E		475
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	E	40 700	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	E		11 000
Vaikutus maksuvalmiuteen			1 070
Talousarvion loppusumma		389 047	389 047
Liikelaitosten talousarviot			
Porin Palveluliikelaitos			
Tulosbudjetti	N	18 127	18 952
Investointibudjetti	N	390	
Rahoitusbudjetti	E	435	
Porin Vesi			
Tulosbudjetti	N	15 717	22 626
Investointibudjetti	N	6 000	
Rahoitusbudjetti	E	909	
Talousarvion loppusumma liikelaitokset huomioiden		430 625	430 625

Liikelaitosten talousarviot

Porin Palveluliikelaitos

Tilannekuva

Porin Palveluliikelaitos toimii Porin kaupungin sisäisenä ateria- ja puhtauspalveluiden tuottajana, jonka toiminnan kulut katetaan kyseisten palveluiden konsernin sisäisellä myynnillä. Palveluiden tuottaminen perustuu toimialojen kanssa teh-tyihin sopimuksiin sekä palvelukuvauksiin. Toimintaympäristö ja tuotantomäärät ovat aiempina vuosina olleet suhteelli-sen vakaita. Toimintaan vaikuttavat pääosin palveluverkosto sekä Sivistystoimialan oppilas- ja lapsimäärät.

Palveluliikelaitos on osana kaupungin talouden säästötoimenpiteitä laatinut vuoden 2026 talousarvion 2024 tasoon, eikä sisäisiin eriin ole viety kuin toiminnallisia muutoksia. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että toimintakustannusten tason täytyy säilyä vuoden 2024 tasolla.

Vuodelle 2026 on vuoden 2025 tavoin odotettavissa raaka-ainekustannusten nousua sekä työehtosopimusten mukaisia yleiskorotuksia. Vuoden 2024 toimintakustannustason säilyttäminen vuonna 2026 edellyttää merkittäviä sopeuttamiseen tähtääviä toiminnallisia kehittämistoimenpiteitä. Merkittävimpiä sopeuttamistoimenpiteitä vuonna 2026 ovat puhtauspal-veluiden optimointi sekä jo toteutusvaiheessa olevan työkykyprojektin tulokset. Raaka-ainekustannusten vaikutusta ta-louteen pyritään rajoittamaan hankintasopimusten puitteissa raaka-ainevalinnoilla sekä reseptiikan muutoksilla.

Talouden seurannan kehittämisellä, esihenkilöiden vastuuttamisella sekä toimintamallien kehittämisellä on saavutettu aiempina vuosina positiivisia tuloksia talousajattelun sekä tavoitteisiin sitoutumisen suhteen. Uusien kustannustehok-kuutta tukevien toimintamallien kehityksen tuleekin olla keskiössä myös vuonna 2026.

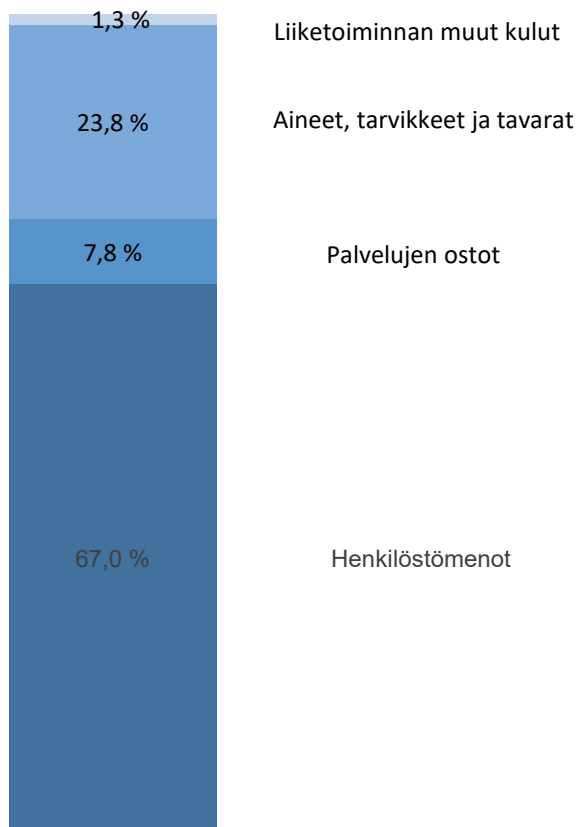
Työvoimavaltaisina aloina ateria- ja puhtauspalveluiden sairauspoissaolojen määrällä on merkittäviä kokonaistaloudel-lisia sekä toiminnallisia vaikutuksia. Sairauspoissaolojen kasvua ennaltaehkäistään kaupungin yhteisiä toimintamalleja noudattamalla.

Palveluliikelaitoksen riskienhallintaa toteutetaan osana normaalia toimintaa. Palveluliikelaitoksella on käytössä varautu-missuunnitelma, jota päivitetään tarvittaessa. Palveluliikelaitos pyrkii edelleen varmistamaan, että merkittävimpiin riskei-hin on varauduttu ja palvelut pystytään mahdollisimman hyvin tuottamaan palvelukuvausten mukaisesti.

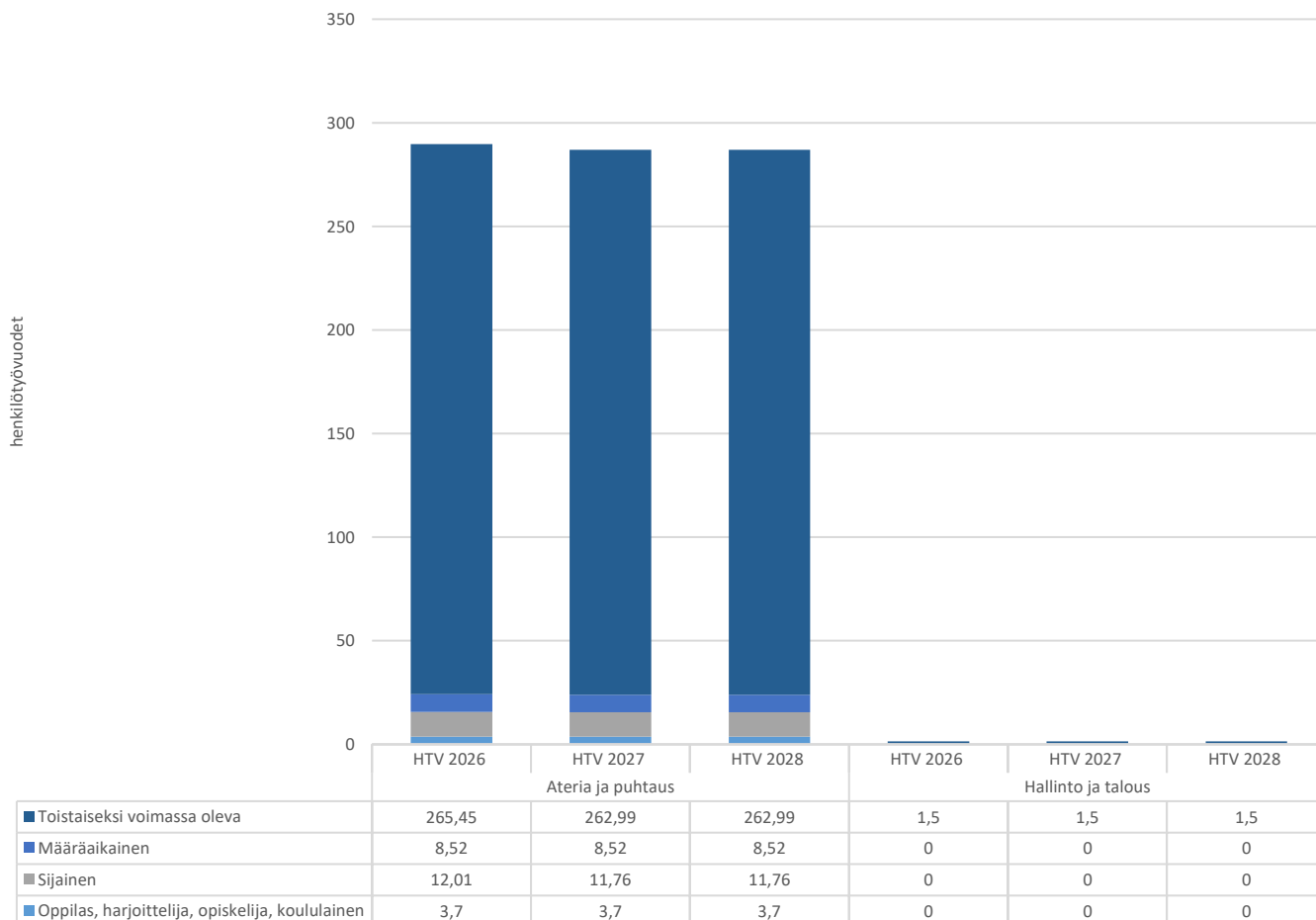
Palveluliikelaitoksen talous

Tulosbudjetti (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liiketoiminnan tulot	18 618	18 939	18 951	18 951	18 951
Liiketoiminnan menot	-16 505	-17 577	-17 686	-17 686	-17 686
Poistot ja arvonalentumiset	-582	-577	-585	-585	-585
Liikeylijäämä	1 530	785	680	680	680
Rahoitustulot ja -menot					
Korvaus peruspääomasta	-441	-441	-441	-441	-441
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	1 089	343	239	239	239
Investointibudjetti (1 000 €)					
Investointimenot	-390	-390	-390	-390	-390
Nettoinvestoinnit	-390	-390	-390	-390	-390
Rahoitusbudjetti (1 000 €)					
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 281	531	434	434	434
Rahoituksen rahavirta					
Rahavarojen muutos	1 281	531	434	434	434
= valtuustoon nähden sitova erä					

Liiketoiminnan menojakauma TA 2026

Palveluliikelaitoksen suunnitellut henkilötyövuodet

Porin Vesi, liikelaitos

Tilannekuva

Porin Vesi, liikelaitoksen toiminta on ollut pitkään teknisesti ja taloudellisesti melko vakaata. Taksaa korotettiin ensimmäisen kerran kymmeneen vuoteen 1.1.2025 alkaen. Tämä on antanut vesihuoltolaitokselle kaivattua puskuria mm. sähköenergian hankintahinnan vaihteluille, joilla on suuri merkitys vuotuisen käyttötalouden toteumaan.

Porilainen talousvesi on laadukasta ja jätevedenpuhdistus korkeatasoista. Verkostojen ja laitosten kunto on verrattain hyvä, vaikkakin taannoinen viikon sisällä tapahtunut kahdeksan suuren vesijohtovuodon sarja osoitti, että verkoston saneerausinvestointeihin on jatkossakin syytä panostaa voimakkaasti. Toiminnalliset riskit kasvavat nopeasti, jos vuositteiset laitosten ja verkostojen saneerausmäärät eivät ole riittävät.

Euroopan parlamentin hyväksymän uuden yhdyskuntajätevesidirektiivin myötä jätevedenpuhdistamoille asettavat puhdistusvaatimukset kasvavat mm. ravinteiden poiston osalta. Uutena vaatimuksena on tulossa mikroepäpuhtauksien puhdistus. Nämä aiheuttavat merkittäviä investointitarpeita lähimmän kahden vuosikymmen sisällä. Lisäksi vesihuoltolaitoksilta tullaan edellyttämään huomattavia toimia energianeutraaliuden saavuttamiseksi.

Vesihuollossa on aina olemassa vedenlaatuhäiriöihin, putkirikkoihin, viemäritulviin ja jätevesipäästöihin liittyviä riskejä. Porissa nämä ovat pääosin hyvin hallinnassa. Ilmastonmuutos asettaa mm. sadannan kasvun ja talviaikojen tulvien vuoksi haasteita erityisesti viemärointiin ja jätevedenpuhdistamoille.

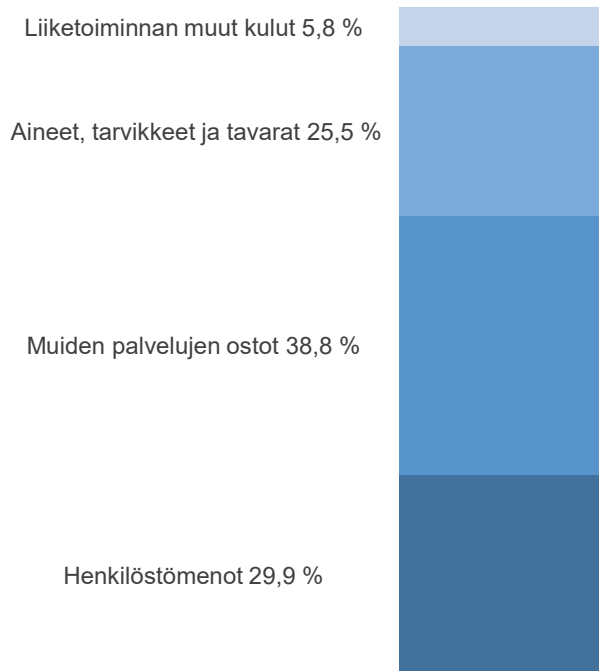
Vesihuolto kuuluu yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisenä palveluna kyberturvallisuudirektiivin (NIS2) ja kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä koskevan CER-direktiivin piiriin. 4.4.2025 voimaan astuneen kyberturvallisuuslain vaatimukseen vastaaminen sekä yleisestä turvallisuustilanteesta johtuvat seikat ovat vaatineet vesihuoltolaitoksilta merkittävästi jatkuvaa panosta.

Suomen hallitus on antanut eduskunnalle esityksen vesihuoltolain muutoksesta, jonka eduskunta käsittelee syksyn 2025 aikana. Lakiuudistuksella lisätään vesihuollon suunnitelmallisuutta ja vahvistetaan vesihuoltolaitosten edellytyksiä pitää huolta vesihuoltoverkostosta. Lain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2026 alkaen. Se edellyttää melko mittavia toimenpiteitä kunnalle laitoksen omistajana ja vesihuoltolaitokselle operoijana yhteisen toiminnallistaloudellisen tilan saattamiseksi lain mukaiseksi. Vaatimuksille on tiettyä siirtymäaikoja. Asiaa tulee ryhtyä edistämään vuoden 2026 alusta alkaen.

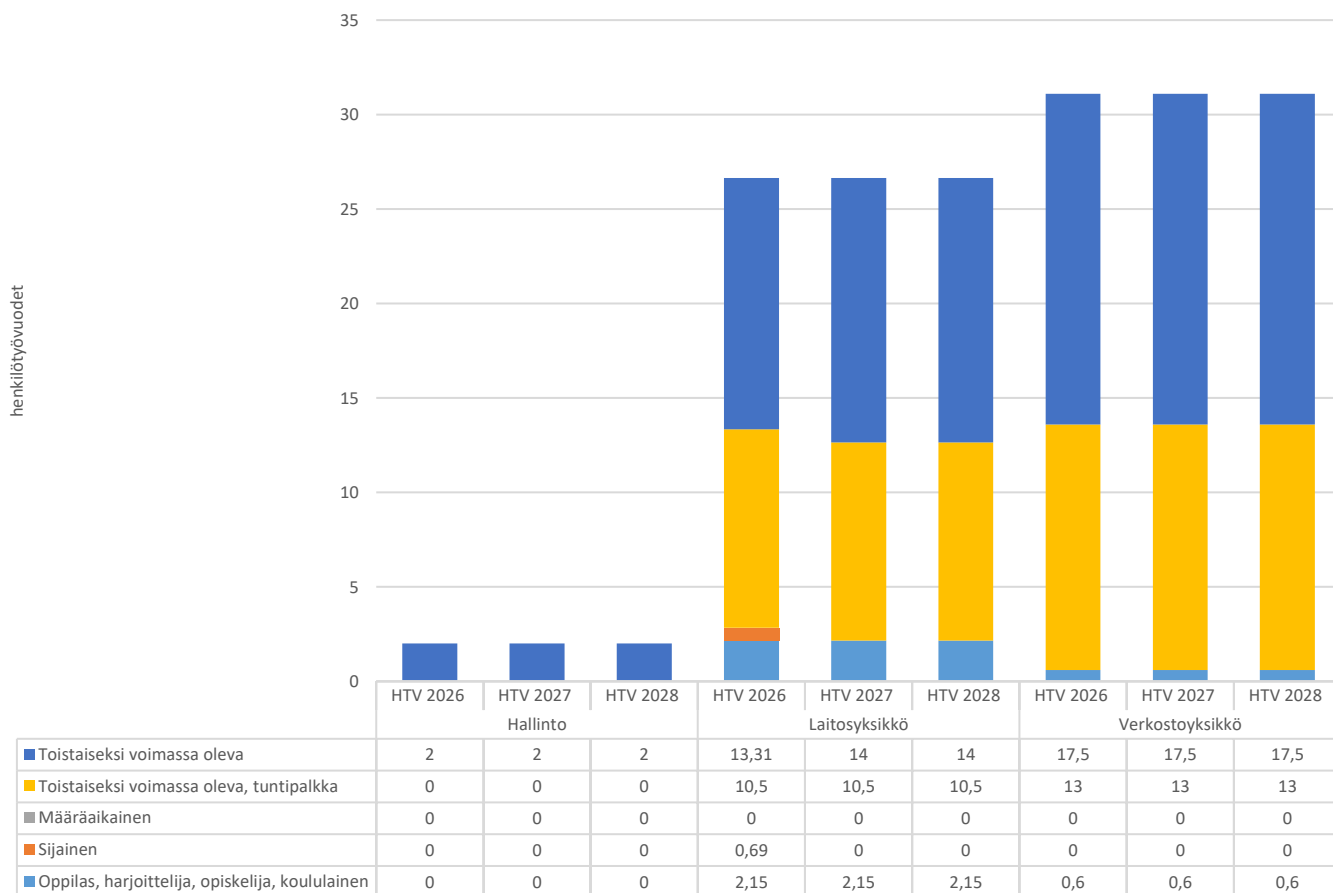
Porin Vesi, liikelaitoksen talous

Tulosbudjetti (1000 €)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liiketoiminnan tulot	21 874	22 573	22 526	22 526	22 526
Valmistus omaan käyttöön	145	100	100	100	100
Liiketoiminnan menot	-12 694	-13 268	-13 065	-13 065	-13 065
Poistot ja arvonalentumiset	-4 663	-4 757	-4 957	-4 957	-4 957
Liikeliiketoiminta	4 662	4 648	4 604	4 604	4 604
Rahoitustulot ja -menot					
Korvaus peruspääomasta	-2 652	-2 652	-2 652	-2 652	-2 652
Tilikauden ylijäämä ennen varauksia	2 034	1 996	1 951	1 951	1 951
Poistoeron vähennys	33	33	33	33	33
Tilikauden ylijäämä	2 067	2 030	1 985	1 985	1 985
Investointibudjetti (1000 €)					
Investointimenot	-4 964	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Nettoinvestoinnit	-4 964	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Rahoitusbudjetti (1000 €)					
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 733	753	909	909	909
Rahoituksen rahavirta					
Rahavarojen muutos	1 733	753	909	909	909
= valtuustoon nähden sitova erä					

Liiketoiminnan menojakauma TA 2026

Porin Vesi, liikelaitoksen suunnitellut henkilöttyövuodet

Liikelaytosten vaikutus kaupungin tilikauden tuloksen muodostumiseen

Talousarvio 1 000 €	Tuloslaskelma		Eliminoinnit		Kaupunki + Liikelaytokset
	Kaupunki	Liikelaytokset	Kaupunki	Liikelaytokset	
Toimintatulot	84 284	41 477	-1 205	-19 487	105 070
Myyntitulot	44 209	41 040	-775	-19 351	65 124
Maksutulot	6 837	9	-134		6 712
Tuet ja avustukset	5 058	114			5 172
Muut toimintatulot	28 180	314	-296	-136	28 063
Valmistus omaan käyttöön	2 931	100			3 031
Toimintamenot	-309 550	-30 751	19 341	1 350	-319 610
Henkilöstömenot	-150 761	-15 762			-166 523
Palvelujen ostot	-75 895	-6 457	18 884	913	-62 555
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-40 377	-7 535	312	7	-47 592
Avustukset	-23 159				-23 159
Muut toimintamenot	-19 358	-998	145	430	-19 782
Toimintakate	-222 335	10 826	18 136	-18 136	-211 509
Verotulot	211 783				211 783
Valtionosuudet	24 257				24 257
Rahoitustulot ja -menot	20 244	-3 093	-3 093	3 093	17 151
Korkotulot	1 700				1 700
Muut rahoitustulot	24 149		-3 093		21 056
Korkomenot	-4 150				-4 150
Muut rahoitusmenot	-1 455	-3 093		3 093	-1 455
Vuosikate	33 949	7 733	15 043	-15 043	41 682
Poistot ja arvonalentumiset	-26 012	-5 542			-31 555
Suunnitelman mukaiset poistot	-26 012	-5 542			-31 555
Tilikauden tulos	7 937	2 190	15 043	-15 043	10 127
Poistoeron muutos		33			33
Tilikauden yli-/alijäämä	7 937	2 224	15 043	-15 043	10 161